הארץ

0.75 ש"ח יום א' ג' בטבת תשמ"ז, 4 בינואר 1987 VOL. 68/20575 JANUARY 4 1987

צה"ל עוקב אחר שיתוף הפעולה המתפתח בין הנוצרים בלבנון למחבלים

ישראל עצרה בסוף השבוע שתי ספינות בדרך מלרנקה ללבנון

בעקבות ידיעות שבתוכן נמצאים מחבלים פלשתיניים ● ספינה אחת הוחזרה לקפריסין והשניה הורשתה להמשיך ללבנון ● קפריסין מתחה בפני ישראל, לבנון תובעת התערבות המערב ● ישראל מכחישה שחיל הים הטיל מצור על ג'וניה

מאת ראובן פדהצור וסוכנויות הידיעות

ספינת תותחים של חיל הים עצרה בשבת ספינת מעבורת קפריסאית נוספת בדרכה לנמל ג'וניה שבלבנון, למרות מחאה קפריסאית בעקבות תקרית דומה ביום שישי. מסרו שלטונות נמל ג'וניה. הם אמרו כי המעבורת "אמפרס" בת 8200 טונות נעצרה בקרבת החוף הלבנוני. אולם ספינת חיל הים איפשרה לה להמשיך בדרכה, לאחר שנמסר לה כי על סיפונה רק אנשי צוות.

התקרית אירעה לאחר שקפריסין מחתה בפני ישראל על עצירת מעבורת אחרת בדרכה לג'וניה, "סאני בוט" בת 3680 הטונות, שאולצה ביום שישי בערב לחזור ללארנקה, משום שישראל חשדה כי על סיפונה מחבלים פלשתיניים.

בבירות פנה הנשיא אמין ג'מאייל לשגריר האמריקאי ג'ון קלי, וביקש את התערבות ארה"ב כדי להבטיח שישראל תחדל מלשבש את שירות המעבורות, מסרו מקורות רשמיים.

דובר צבאי בתל אביב הכחיש כי
סוף בעמוד 2, טור 6

פרץ: היום אני מתפטר; ההתפטרות לתוקפה מחרתיים

המשטרה מתנגדת למחיקת הלאום מתעודות הזהות

מאת עקיבא אלדר, נדב שרגאי ואילן שחורי

ראש הממשלה, יצחק שמיר, בודק את האפשרות למחוק את סעיף הלאום בתעודת הזהות כפתרון למשבר ש"ס (אם כי – בניגוד למה שנמסר אמש במהדורות מבט בטלוויזיה – לא הוחלט עדיין שהוא תומך בפתרון זה). מ"מ ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר אמש כי הוא נוטה לתמוך בפתרון של מחיקת סעיף הלאום מתעודות הזהות, אך משטרת ישראל, מצידה, מתנגדת לביטול רישום הלאום בתעודת הזהות.

בחוות דעת שהוכנה במשטרה,
סוף בעמוד 2, טור 7

בני משפחת ארואסטי: האב ושלושת ילדיו שניספו בדליקה, והאם שנפצעה קשה. (צילום: "הרשות")

מלכודת אש ברב קומות גרמה למות 4 בני משפחת ארואסטי

אתמול לפנות בוקר פרצה הדליקה בגבעתיים ● יצחק ארואסטי (41) ושלושת ילדיו כנראה נחנקו למות בשנתם ● האם דפנה מאושפזת בביה"ח במצב קשה ● מחקירה ראשונית עולה שמקור האש היה בארון חשמל באחת הקומות ● בבניין לא היו פתחי מילוט

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

ארבעה בני משפחת ארואסטי – אב ושלושת ילדיו – נספו בדליקה שפרצה אתמול לפנות בוקר בבניין רב קומות בגבעתיים. אם המשפחה נפגעה קשה.

הנספים הם: יצחק ארואסטי (41), רואה חשבון, איתי (8) עידית (6) ויאיר (4).

האם דפנה מאושפזת במרכז הרפואי שיבא, תל השומר. כיום היא זקוקה לטיפול נמרץ, ומצבה הוגדר אמש כקשה. ההערכה היא כי בני המשפחה נחנקו בשנתם.

כן נפגעו חמישה עשר אנשים, שניים מהם כבאים. שבעה מהם כבר שוחררו מבית החולים, ושמונה עדיין מאושפזים.

עיקר הפגיעות נגרמו כתוצאה מנשימת גז שריפה ושאיפת חומרים רעילים.

עשרות רבות של צוותי חילוץ
(סוף בעמוד 2 טור 3)

כבאי בדירה השרופה של משפחת ארואסטי. (צילום: עדי קרן)

הפנסיה של יפת מחוללת סערה; פת: זו שערוריה כספית שלא היתה דוגמתה

צמרת בנק ישראל תדון היום בפרשה ● ועד עובדי בל"ל: לא ידענו שמדובר בסכום כזה ● ח"כ דן תיכון: כל אחד שפגשתי שאל אותי איפה הצדק ● "נודע לי שאיינהורן מבל"ל השתכר 40.000 דולר לחודש בתקופת יפת" ● ח"כ וירשובסקי: יש להדיח את כל אלה שנתנו יד לשוד הבנק הגדול בישראל ● ח"כ אברהם שפירא יפעל עם רמון ותיכון לקבל את תנאי השכר והפרישה המפורטים של בכירי בל"ל

מאת נחמיה שטרסלר, עדנה ארידור, יהודה שרוני, אריה לביא ולילי גלילי

"זה הסקנדל הכספי הגדול ביותר שאירע במדינת ישראל מאז הקמתה" – אמר אתמול השר גדעון פת, בתגובה על הידיעה שפורסמה ביום שישי ב"הארץ", לפיה מקבל ארנסט יפת מבנק לאומי פנסיה של 30.000 דולר לחודש – וזאת בנוסף לפיצויי הפיטורין שקיבל, בסכום של 4.5–4 מיליון דולר.

פת תקף את הסוכנות היהודית ואת היו"ר שלה: "איך יכול אריה דולצין לשבת בשקט כל הזמן ולהגיד 'לא ידעתי, לא שמעתי'. הרי הוא למעשה הבעלים של הבנק בשם כל העם היהודי. דולצין הוא נגיד בנק לאומי ויש לסוכנות היהודית שליטה מוחלטת בבנק.

פת תקף גם את דבריו של אלי הורביץ, יו"ר דירקטוריון בנק לאומי, באומרו: "מה פירוש 'את העבר אי אפשר לשנות'. האם זה דבר שאי אפשר לתקנו? איני מקבל שאי־אפשר לשנות את הסכם הפרישה", הוסיף.

ח"כ דוד ליבאי הגיב על הידיעה באומרו, כי יבקש הסבר מנגיד בנק לאומי, אריה דולצין, מהו בנק לאומי – בנק פרטי או בנק ציבורי. אם הוא אכן בנק ציבורי, על מי חלה הפקרות הציבורית.

יצוין כי ללא כל קשר לארנסט יפת, יש בכוונת חברי הוועדה לפקח על ההוצאות וההפרשות לפנסיה של הבכירים במערכת בל"ל והבנקים האחרים. כיום מנסה יו"ר ועדת הכספים, אברהם שפירא, להגיע להסדר עם חברי הכנסת רמון ותיכון, כדי שלשלושתם ייפגשו עם מנכ"ל בנק לאומי, מרדכי איינהורן, במטרה לקבל את תנאי השכר והפרישה המפורטים שהוו לבכירי הבנק.

נודע שהיום יתקיים דיון בצמרת בנק ישראל בנושא ובבנק אומרים, שיש מקום לבדוק את הנושא פעם נוספת.

וירשובסקי שלח מברקים

ח"כ מרדכי וירשובסקי שלח אתמול מברקים לשר האוצר, משה נסים, ולנגיד מיכאל ברונו, שיפעלו
(סוף בעמוד 2 טור 1)

צד"ל משנה היערכותו בדרום לבנון לאחר התקפות של מחבלים

מאת מנחם הורוביץ

שישה חיילים מצבא דרום לבנון נהרגו ושניים אחרים נפצעו במהלך התקפות של עשרות מחבלים על מוצבים של צד"ל בגזרה המרכזית של אזור הביטחון. למקום הוחשו תגבורות של חיילי צד"ל ותוך כדי קרבות, שהתנהלו במקום נסוגו המחבלים.

מקורות ביטחוניים בדרום לבנון מסרו כי בעקבות התקפות המחבלים האחרונות, החל צד"ל להיערך מחדש בדרום לבנון. חיילי צד"ל עוברים אימונים חדשים ובמקביל הם משנים גם את פריסתם בכמה מוצבים שבאזור הביטחון.

מבקר המדינה האמריקאי בחן נתוני עלות הפרויקט וקבע:

ישראל תצטרך כל שנה מיליארד דולר ל"לביא" עד שנת אלפיים

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

מבקר המדינה האמריקאי, שבחן את נתוני עלות פרויקט הלביא, קבע במסקנותיו כי ישראל תצטרך להשקיע, עד שנת 2000, בממוצע, בכל שנה משנות ייצורו של הלביא סכום הנע סביב מיליארד דולר. בשנים מסוימות, שהן שנות השיא של הפרויקט תיאלץ ישראל להקצות ללביא לא פחות מ־1.4 מיליארד דולר לשנה.

מסקנות הדו"ח, של הגוף, כי ראשו עמד חבר בית הנבחרים לי המילטון, עדיין לא פורסמו, והן מובאות כאן לראשונה. צוות מבקר המדינה האמריקאי פנה לבדיקת עלויות הלביא לאחר שהתגלו פערים גדולים בנושא זה בין הערכת מערכת הביטחון הישראלית לבין הערכתו של ד"ר דב זקהיים, סגן עוזר תת מזכיר ההגנה האמריקאי.

בעוד שזקהיים העריך את עלות השיזה בייצור כל לביא ב־22 מיליון דולר, העריכו בישראל את העלות ב־15.5 מיליון. מבקר המדינה האמריקאי מציין כי לפי תחשיביו תגיע עלות הייצור ל־17–18 מיליון דולר. אולם, מדגיש המבקר, חשובה יותר הקצאת הכספים הכוללת שתתחייב לצורך שלב ייצור המטוס, וזו, כאמור, לפי הערכתו תהיה גדולה מאוד.

המבקר מציין כי כל חישוביו נערכו בהנחה שייוצרו 300 מטוסי לביא.

הקטנת הכמות תגדיל את העלות הכוללת של ייצור של כל מטוס.
(סוף בעמוד 2 טור 5)

בתוכנית הכלכלית אין התקדמות; פרס ונסים ייפגשו ב־4 עיניים

המחלוקת עדיין על הרפורמה במס ועומק הקיצוץ בתקציב ● הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון גם היום בהתפתחויות ובמהלכים הקשורים בגיבוש עסקת חבילה חדשה במשק

מאת יהודית וינקלר ועדנה ארידור, סופרות "הארץ"

התוכנית הכלכלית עדיין "תקועה". ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, ושר האוצר, משה נסים, ישובו וייפגשו בתחילת השבוע לשיחה נוספת בארבע עיניים במטרה להגיע לעמדה משותפת לקראת פתיחת סיבוב שיחות נוסף עם ההסתדרות ולשכת התאום של הארגונים הכלכליים.

בפגישה בין השניים שנערכה ביום ששי האחרון הושגה, לדברי השר פרס, התקדמות, אבל מקורבים מציינים, כי עדיין יש פער בין עמדות השניים לגבי מרכיבי התוכנית הכלכלית, שאמורה להביא להגבלת הצריכה הפרטית ולהפנות משאבים לצמיחה.

המחלוקת העיקרית כיום היא על ביצוע הרפורמה במס. שר האוצר נחוש בדעתו, כי יש לבצע את הרפורמה המוצעת על ידי האוצר. הוא מוכן לבצוע העברת כוונת הרפורמה ליחידים לוועדת מומחים, כפי שמציעים נגיד בנק ישראל, ממלא מקום ראש הממשלה ושר הכלכלה והתכנון, אך נראה שהנושא יועבר, והוועדה תתבקש לסיים את עבודתה עד לסוף חודש פברואר.

גורמים בכירים בממשלה קובעים, כי למרות התנגדותו של שר האוצר להפרדת הרפורמה בין יחידים לחברות, הוא יאלץ להסכים ולבצע בשלב זה רק את הרפורמה על חברות.

גורמים בכירים בירושלים מציינים, כי המפתח לתוכנית הכלכלית החדשה היא להגיע להסכם עם ההסתדרות בנושא השכר. מתגבשת הסכמה בפורום הכלכלי לקשור את הרפורמה במיסוי ליחידים בחתימת הסכמי השכר בתחילת אפריל, וזאת במטרה להגיע עם ההסתדרות להסכם לפיו לא יעלה השכר ברוטו, אך באמצעות ריווח מדרגות המס יעלה השכר נטו של השכיר. ועדת המומחים לבדיקת הרפורמה במס על יחידים תצטרך לתת תשובה להסתדרות על ביטול פטורים המעוגנים בהסכמי השכר.

אין עדיין הסכמה בין שרי הליכוד לשרי המערך על עומק הקיצוץ בתקציב המדינה. שר האוצר ממשיך לטעון כינוסה של ועדת השרים שהוסמכה לדון בנושא ומנסה להגיע להסכמה עם שמעון פרס. שר האוצר איתן בדעתו כי יש לקצץ 486 מליון שקל, ואילו אצל שרי המערך הקיצוץ בתקציבי הביטחון והבריאות הם בגדר "יהרג ובל יעבור". באשר לתקציב משרד החינוך מדברים להסכים לקיצוץ של 30 מליון שקל, במקום 60 מליון, שיתבצע בתוך שנתיים ולגבית אגרת חינוך בסכומים פרוגרסיביים.

אין חילוקי דעות על הצעת האוצר לביצוע הרפורמה בשוק ההון כפי שמציע האוצר, רפורמה שבמרכזה יוחזר החלק החופשי של תוכניות החיסכון הצמודות למדד וקרנות הגמל ל־40% ואילו בתוכניות צמודות מט"ח ל־25%.

ההסתדרות מוכנה למדיניות שכר מתונה תוך תיקון עיוותים חריגים, אם יושג איזון בין מחירים, שער חליפין, סובסידיות, העלאת סף המס ועידוד היצור – זוהי הנוסחה המתגבשת בצמרת ההסתדרות לקראת ההידברות עם הממשלה. אפרים זילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, סבור שניתן יהיה בתנאים אלה לחדש את הסכמי השכר שתוקפם יפוג בסוף מרס. בתום סיבוב שיחות בין הממשלה לבין הגורמים המרכזיים במשק, בהסתדרות מתכוננים לפתיחת המשא ומתן העניני. ההסתדרות מתנגדת בתוקף לייקור רכיבים מתוספת היוקר, כפי שהציע נגיד בנק ישראל ולהקפאה מוחלטת בשכר, אך משיחות עם אנשי צמרת ההסתדרות עולה בבירור נכונות למדיניות שכר מתונה ב־1987–1988, ועל פי כל הסימנים זו עשויה להיות תרומתה המרכזית לעיסקת חבילה חדשה במשק, אם יתקיימו תנאים נוספים שיבטיחו יציבות וחלוקה הגונה של הנטל. הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון גם היום בהתפתחויות ובמהלכים הקשורים לגיבוש עיסקת חבילה חדשה במשק.

חריש יפגש עם ראש השב"כ לדון בהחזרת שלושת המודחים לשירות

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, עומד להיפגש עם ראש השב"כ החדש, ולדון עמו באפשרות החזרתם לשירות של שלושת מודחי השב"כ – ראובן חזק, פלג רדאי ורפי מלכא – שחשפו את פרשת בידוי הראיות ושיבוש ההליכים שבוצעו על־ידי ראש השב"כ לשעבר, אברהם שלום, וכמה מפיקודיו בפרשת אוטובוס 300.

לסופר "הארץ" נודע כי חריש החליט לנקוט צעד זה, בעקבות פנייתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, יהודית קרפ, שקראה בסוף השבוע שעבר להחזיר שלושת מודחי השב"כ לשירות. במכתב ששיגרה לחריש, ציינה קרפ שהיתה בצוות המשפטנים שהכין את חוות הדעת על פרשת השב"כ, כי "החזרתם לתפקידם בשב"כ היא לכאורה התשובה ההולמת היחידה, אך אם הדבר לא ייתכן, יש לעשות ללא דיחוי לתיקון המעוות, במתן פומבי להכרה בצדקת דרכם".

חריש אמר למקורביו כי בכוונתו לערוך בירורים בנושא זה עם ראש השב"כ, למרות שאין זה תפקידו של משרד המשפטים, והוא סבור כי ראוי שעמדתו תישמע בפרשה זו.

עם זאת נודע כי בניגוד לעמדתה של קרפ, חריש אינו סבור שמתפקידו כיועץ משפטי לממשלה לתת פומבי להכרה בצדקת דרכם, ולשבח את המעשה שעשו שלושת השמ־ הפרשה, מעבר לדברים שנכתבו בנושא זה על־ידי צוות המשפטנים, ועל־ידיו, אישית, בהחלטה שקיבל. חריש אמר למקורביו כי חייבים לזכור שצוות הבדיקה שהוא עמד בראשו, לא היה ועדת חקירה, ולכן לא היה זה מתפקידם לדון בנושאים של מוסר וערכים, אלא אך ורק לבדוק אם יש מקום להגיש כתבי אישום פליליים נגד המעורבים בפרשה.

מרפי חוזר למסע דילוגים במזרח התיכון

מאת עקיבא אלדר

השגריר האמריקאי המיוחד למזרח התיכון, ואש קלבריום, דיווח ביום שישי לשר החוץ, שמעון פרס, על עמדותיהם של הנשיא מובארק והמלך חוסיין בנושא הוועידה הבינ"ל.

בדיון בהשתתפות השגריר האמריקאי, תומס פיקרינג, לקראת מסע הדילוגים של השליח ריצ'רד מרפי שיחל בסוף השבוע נמסר, כי מצרים וירדן מקדמות בברכה את חידוש היוזמה האמריקאית באיזור.

ההערכה האמריקאית היא, כי לאחר פסק־זמן לרגל כינוס ועידת המדינות האיסלאמיות בכוויית, יחודשו המגעים בין ירושלים, רבת עמון וקאהיר.

סוכם, כי המאמץ יהיה מכוון לכינוס ועידה מכינה, שתעסוק בגיבוש נוהל הוועידה הבינ"ל. בשלב זה לא יעסקו הצדדים בפיתרון בעיית הייצוג הפלשתיני וידחו אותו עד לאחר שייסגרו הפערים בעניין סמכויות הוועידה.

משרד החינוך ממליץ: ללמד בבתי הספר שירי המשוררת הפלשתינאית פדואה טוקאן

מאת נילי מנדלר, סופרת "הארץ" לענייני חינוך

במסגרת גישה חדשה שנוקט משרד החינוך בקשר להוראת השפה הערבית, הומלץ למורים המלמדים את המקצוע בבתי־ספר ממלכתיים וממלכתיים־דתיים, ללמד את התלמידים קטעים מתוך ספר של המשוררת הפלשתינאית, פדואה טוקאן.

ההמלצה, הכלולה בביטאון הראשון למורה לערבית, שראה אור בימים אלה, מטעם משרד החינוך, מתייחסת לספרה האוטוביוגראפי של המשוררת, "מסע הרי, מסע קשה". חידוש נוסף במסגרת המגמה החדשה ללימודי תרבות האיסלאם והשפה הערבית בכתות י"א־י"ב בתיכונים, ילמדו התלמידים באופן אינטנסיבי את הקוראן.

מנהל האגף לחינוך ממלכתי־דתי במשרד החינוך, יעקב הדני, מסר כי הקוראן אינו מדאיג אותו, בתנאי שלא יבוא על חשבון לימוד תנ"ך ותורה שבעל־פה. אשר להמלצה על ספרה של טוקאן, אמר: "כמו כל ספרות ישראלית אנחנו כן מקבלים לבתי הספר שלנו ספרים של יהודה עמיחי, כן נכניס אצלנו".

עריכת העמוד: אורית גלילי

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: לאוי רוט, יו"ר ועד עובדי בנק לאומי
על: הפנסיה בסך 30.000 דולר לחודש של ארנסט יפת
(עמ' 2)

★

האחיות עוברות לשבוע עבודה מקוצר – שיבושים צפויים מהבוקר בבתי החולים
(עמ' 2)

★

רבין: תגיגות התקציב מזכירה את ימי ארידור ארידור: מוטב שיזכור את הגיגותיו הכלכליות בהיותו שגריר
(עמ' 3)

★

חמש קבוצות מתחרות על הקמת קניון בירושלים
(עמ' 4)

★

התעשיינים: רווחיות היצוא – מתחת לקו האדום
(עמ' 4)

★

מתייקרים: משקאות קלים, משחות שיניים וגילות, סבונים
(עמ' 4)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית

הטמפרטורות:
- ● ירושלים: 12–9
- ● תל־אביב: 18–10
- ● חיפה: 16–9
- ● באר שבע: 18–8

הגולן 11–6, צפת 10–7, טבריה 17–7, עפולה 16–5, נתב"ג 18–9, אילת 23–10.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.4848	−0.0016
נוטפים	1.7650	−0.0017
שחור	1.5200	−

שער הסל

יציג	1.5130	+0.0040

בגליון זה 14 עמודים

הבינלאומי פתוח כל יום* עד 2.00 אחה"צ

ובימים שני ורביעי עד 7.00 בערב

מעכשיו כשאתה פותח חשבון גם בבינלאומי, אתה נהנה מיותר שעות בנק.
מעכשיו שעות הבנק שלך לא נגמרות בצהרים, כי הבינלאומי פתוח עד 2.00 אחה"צ.
בנוסף, עומד לרשותך הבינלאומי גם בימי שני ורביעי משעה 4.00 אחה"צ עד 7.00 בערב.

* בימי שישי וערבי חג עד 12.00 בצהרים.

פתח חשבון גם בבינלאומי ויהיו לך יותר שעות בנק.

בסניפים שבהם שעות הפתיחה רצופות לא יחול שינוי.

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا عن الأصل

صكذا من الأحمل

האחיות עוברות לשבוע עבודה מקוצר — שיבושים צפויים מהבוקר בבתיה"ח

דחו פניית ארבלי אלמוזלינו והודיעו כי אם לא יסופקו הסעות על פי מועדי המשמרות החדשים לא יופיעו כלל לעבודה

מאת מיכאל גרוני ועדנה אריזון

שיבושים בעבודת בתי החולים צפויים היום, לאחר שאחיות בתי החולים החליטו להפעיל באורח הדר־גתי את הסכם העבודה עימן, ול־עבור לעבודה של 36 שעות בשבוע, במסגרת של ארבע משמרות ביממה.

במרכיבת בתי החולים יחייב הדב־צימצום של נוכחות האחיות במחל־קות האישפוז וביחידות לטיפול נמרץ, ובתי חולים אחרים החלי־להתארגן למיזוג מחלקות ולשילוח חולים לבתיהם.

האחיות הודיעו כבר לפני שבוע כי החל מהיום הן יעברו לשבוע עבודה מקוצר. ולהחלוקת היממה לארבע משמרות — כפי שנקבע בהסכם בינן ובין המעסיקים. האח־יות הודיעו כי אם לא יסופקו הסעות לאחיות, על־פי מועדי המש־מרות החדשים, הן לא יופיעו כלל לעבודה.

מוכירות הסיבת אחיות בתי החו־לים לא קיבלה אתמול את פניית שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, שביקשה לדחות את השיבושים הצפויים; וממטה האחיות נמסר כי הבקשה תידון רק לאחר שתיפגש היום שרת הבריאות עם שר האוצר. ארבלי תיפגש הבוקר, לפני ישיבת הממשלה, עם משה נסים, כדי למצוא פתרון לתוספת תקציב של 27 מיליון ש"ח הדרושים למניעת התמוטטות בתי החולים. הפגישה בין השניים נקבעה בהתערבותו של ראש הממשלה, יצחק שמיר.

שלשום דנו צוותים של שני המשרדים במטרה למצוא פשרה לתוספת התקציב. הפתרון שהציע האוצר היה סיוע תקציבי בסכום של 5־4 מיליון ש"ח, והעברה תקציבית מסעיפים של המשרד שלא נוצלו. על־פי תחשיבי המשרד, הצעה זו תאפשר תוספת תקציבית למשרד בסכום של 20־15 מיליון ש"ח. על־פי תחשיבי משרד הבריאות, הצעה עשויה להכניס לקופת המשרד 13 מיליון ש"ח בלבד.

עוד דורשת ארבלי תוספת תקציב למימון הסכם שנחתם עם האחיות. הצעת האוצר לממן את ההסכם באמצעות העלאה של 10% במחיר יום האשפוז, לא תאפשר למשרד לממן את התנאים הפיזיים המעוגנים בהסכם — הסעות, מעונות לילדים וכו'. הפער בין הצעת האוצר לדרישת שרת הבריאות בנושא הסכם האחיות הוא 8 מיליון ש"ח. הצעת האוצר נועדה לכסות 1 מיליון ש"ח מתוך 9 מיליון ש"ח, הדרושים למימון ההסכם שנחתם.

אם לא תצליח ארבלי להגיע להסכם עם שר האוצר, בכוונתה להעלות את הנושא בישיבת הממש־לה.

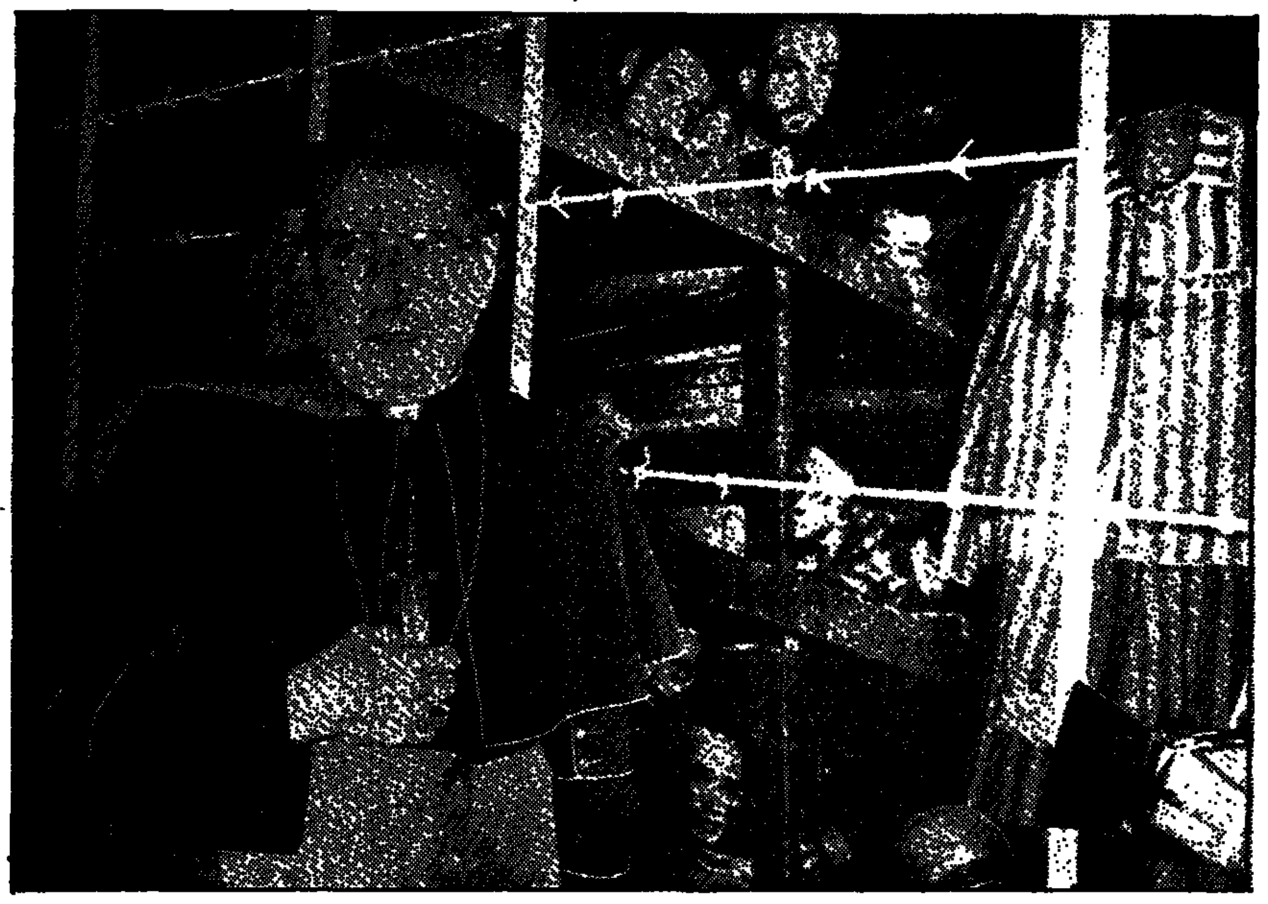

הקרדינל של ניו־יורק, ג'ון או'קונור, הגדיר את הביקור שערך שלשום בירושלים כ"קשה". כשנשאל אם הוא רואה קשר בין השואה לצורך בהכרה במדינת ישראל, השיב: "זה לא רלוונטי. אני משוכנע, הגם האפיפיור משוכנע שלישראל יש זכות להגדרה עצמית, להגן על גבולותיה ולהאבק על הדרותה". או'קונור נפגש שלשום עם שר הדתות, זבולון המר, נציג הממשלה היחיד שהוואתיקן התיר לו להפגש עימו באופן רשמי. השניים שוחחו, בין השאר, על שאלת החברה הדיפלומאטית של הוואתיקן בישראל. השר עזר וייצמן ומנכ"ל משרד החוץ, אברהם תמיר, נועדו אמש עם או'קונור, בקבלת־פנים שערך לכבודו שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג. בכאמצע לשוות לביקור אופי ממלכתי. שמעון פרס, שהוזמן לקבלת הפנים, דחה את ההזמנה. שלשום גם נועד או'קונור עם בני משפחות החיילים הנעדרים בלבנון.
(כתב: עקיבא אלדר, תצלום: רחמים ישראלי)

שיחת היום / גדעון אלון

עם: לואי רוט, יו"ר ועד עובדי בנק לאומי
על: הפנסיה בסך 30 אלף דולר בחודש של יפת

אני חושב שיש לנו יכולת לבטל את הסכם הפנסיה של יפת

אני מניח שהפירסום ב"הא־רץ", כי יו"ר הדירקטוריון של בל"ל לשעבר, ארנסט יפת, מקבל פנסיה של 30 אלף דולר בחודש, הפתיע אותך.

היום אני מתחיל לקבל מושג מה היתה המשכורת שלו. אמנם היה ידוע לנו שהוא מקבל סכומי עתק, אבל כשקראתי שהוא מקבל בנוסף לפיצויים של 4.5 מיליון דולר, גם פנסיה חודשית של 30 אלף דולר, זה הדהים אותי.

האם ועד העובדים מתכוון להתערב בעניין?

בוודאי. זהו שערוריה. לא ייתכן שאדם כלשהו יקבל גם פיצויים בסדר גודל כזה, וגם פנ־סיה חודשית. עכשיו להנהלת הבנק תהיה בעייה. כבר מחר (היום) נבקש להיפגש עם הנהלת הבנק לדיון בנושא זה.

נדמה לי שבמאבק שניהלתם בזמנו נגד הפיצויים שניתנו ליפת, לא הצלחתם להשיגים.

ראשית, לא ידענו מפרשת הפיצויים. הובטח לנו ע"י הנהלת הבנק שסכום הפיצויים הסופי של יפת יופחת. נתנו לנו גם להבין שדברים השתנו. עכשיו, בעקבות פירסום הנתונים על הפנסיה שיפת מקבל, נעורר את העניין מחדש.

אתה מאמין שיש לכם יכולת לבטל את הסכם הפנסיה של יפת?

אני חושב שכן. דבר אחד צריך להיות ברור: אנחנו לא נוכל לעבור על כך לסדר היום. נתבע שיפרסמו את פרטי ההסכם הזה, כדי שאוכל ולהתמיד בדע בבירור מהו הסכום הכולל שיפת מקבל מדי חודש בחודשו. כבר לא איכפת לי כמה הוא קיבל בעבר. את מה שנעשה — לא ניתן לשנות, אבל זכותנו לדעת כמה הוא מקבל עכשיו.

אפשר לשער שהפירסום על גובה הפיצויים של יפת יגרום תסיסה בקרב העובדים.

ההנהלה פנתה אלינו בבקשה להיכנס למו"מ על יעול הצימצו־מים. ברור שאי־אפשר באותה נשימה לדבר על פיצויים של 4.5 מיליון דולר ופנסיה של 30 אלף דולר בחודש ליפת, ולבוא אלינו בדרישות של ייעול.

כלומר, גובה הפנסיה של יפת יעזור לכם במאבק נגד פיטורים והתייעלות?

אני מקווה. אם תחלק את המשכורות הממוצעות שלנו, תגיע למסקנה שקבוצה די גדולה של פקידים בבנק משתכרים מדי חודש ביותר שכר בגובה הפנסיה החודשית שמקבל יפת לבדו. זה לא מתקבל על הדעת.

המשטרה מתנגדת למחיקת הלאום

(סוף מעמוד 1)

נאמר כי הרעיון לבטל את רישום הלאום עלול לפגוע במאמץ למניעת פעולות טרור, ואף לגרום מבוכה לאזרחים יהודיים במחסומים, במ־עברי הגבול ובבדיקות שגרתיות של המשטרה. המשטרה טוענת כי רישום הלאום בתעודת הזהות מש־מש כלי חשוב בזיהוי החשודים וב־סיווגם הביטחוני של אזרחים שאינם יהודיים. אזרחים ערביים רבים, טוענת המשטרה, נוהגים לעברת את שמותיהם, ואילו לרבים מקרב יוצאי עדות המזרח שמות דומים לשמו־תיהם של ערבים. בהעדר רישום הלאום בתעודת הזהות, תתקשה המשטרה לנקוט את אמצעי הביט־חון המקובלים כיום.

המלצת המשטרה תיאלץ, ככל הנראה, את שמיר להפש מוצא במסגרת של חילופי תיקים. נראה כי מגעים אלה יימשכו גם לאחר ישיבת הממשלה. השר פרץ אמור להגיש את התפטרותו היום בישיבת הממשלה, והיא תיכנס לתוקף ביום שלישי בבוקר.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, קיים אמש מספר התייעצויות טלפוניות, במסגרת מאמציו למנוע את הת־פטרותו של פרץ. נודע כי שמיר ביקש למנוע מפרץ שימסור הבוקר הודעה בממשלה על התפטרותו, ובכל הנראה ייפגשו השניים לשיחה באבבע־עיניים, הבוקר, עוד לפני ישיבת הממשלה. פרץ מתכוון להת־פטרות שמיר על ההצעה למחוק את סעיף הלאום מתעודת הזהות, כדי שלא ייאלץ לרשום את הגיורת הרפורמית, שושנה מילר, כיהודיה.

שמעון פרס אמר אמש כי נראה לו שהפיתרון במשבר עם סיעת ש"ס הוא מחיקת סעיף הלאום מתעודת הזהות. פרס, שנעל את כינוס בני־הנוער של מפלגת העבודה בבית ברל, אמר כי הוא מכבד את מניעי התפטרות העקרוניים של הרב פרץ, ומצטער על כך.

שינוי 2 תקנות

מדובר בשינוי של שתי תקנות. על־פי השינוי האחד — יימחק סעיף הלאום הרשום בתעודות הזהות. יחד עם זאת לא יימחק סעיף הלאום ממרשם התושבים, ויהודי ימשיך ויירשם במירשם כיהודי. לכך תת־וסף אסמכתה, לפיה, אדם המבקש להירשם כמתגייר, יימסור במירשם התושבים תעודת גיור, המציינת את מקום הגיור ושמו של הרב המגייר. פרץ סבור כי כל רב רושם בישראל יפנה במקרה כזה למירשם הת־ושבים, ושם יקבל את האסמכתה בדבר גיורו של האדם.

בעבר התנגד הרב אליעזר שך, פטרונה של ש"ס, להצעה למחוק את סעיף הלאום בתעודת הזהות. שך טען שהמחיקה, כמוהה כהפרדת הדת מהמדינה, וכן קיים חשש כי מחיקת הלאום תיצור בלבול אצל רושמי הנישואין, שיטעו וישיאו בני עות יהודים לגויים.

אם תהיה תשובת שמיר חיובית — עשוי פרץ להביא את ההצעה בפני מועצת חכמי התורה של ש"ס, ואם גם היא תאשר את ההצעה, יבוא לידי סיום המשבר הנוכחי.

צור: מירשם אוכלוסין יהפוך לרשימות שחורות

סיעת המפד"ל עומדת להיפגש הערב עם ראש הממשלה בלשכתו. ראשי המפד"ל יבקשו להעמיד את שמיר על חומרת רישומם של מתגיירים רפורמיים כיהודים בתע־ודת הזהות. בדיון בסיעת המפד"ל בסוף השבוע שעבר, נשמעו קולות מצד אחדים מחברי הכנסת, כי המפד"ל תפרוש סביב עניין זה מהקואליציה. נודע כי לפחות שניים מחברי סיעת המפד"ל, חברי הכנסת שאקי ודרוקמן, מתנגדים להצעת הפשרה שהועלתה, למחוק את סעיף הלאום מתעודת הזהות.

שר הקליטה, יעקב צור, אמר אתמול כי הצעת פרץ משרתת את מי שרוצים להוציא את היהדות הרפורמית והקונסרבטיבית מחוץ לגדר, ולראות בה יהדות סוג ב'. לדבריו, הדבר רק יעמיק את הניכור בין יהדות העולם ומדינת ישראל. "אם תתקבל הצעת פרץ — יהפוך מירשם האוכלוסין למאגר של רשי־מות שחורות", טוען השר צור.

ח"כ שבח וייס (מערך) הגיש אתמול הצעה להקים ועדה משותפת של שופטי בית המשפט העליון בדימוס, ושל אישים מבתי הדין הרבניים, שתדון בסוגיית רישום הלאום של גרים בתעודת הזהות. וייס הביע התנגדות למחיקת סעיף הלאום מתעודת הזהות.

ח"כ שולמית אלוני (רצ) הגישה אמש הצעה דחופה לסדר היום, לדון ביוזמתה למחוק מתעודת הזהות את הרישום "לאום". הצעת חוק כזאת מטעמה הוגשה כבר כמה פעמים, וממתינה גם עתה לדיון. אלוני ציינה כי אין זה נכון שאם יימחק הרישום "לאום" בתעודת הזהות הוא יישאר במירשם האוכלוסין, כי לפי החוק יש זהות בין שני הרישומים.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, אמר כי אינו נרעש מההצעה למחוק את סעיף הלאום מתעודת הזהות, מהלך שעשוי להיות צעד ראשון בדרך הארוכה להפרדת הדת מהמדינה. אך הוא מעריך כי החוגים הדתיים לא ירצו בסופו של דבר בפתרון כזה.

שושנה מילר מגיבה

שושנה מילר הודיעה לח"כ יאיר צבן (מפ"ם) כי שמעה בהתרגשות על התפטרות שר הפנים, יצחק פרץ. "זו עוות משכנעת להכרזו לי העניק מעמד שווה באוזנו לכל הזרמים ביהדות", אמרה. "כי שהחלטתי להתגייר, השבתי שאני עושה צעד אישי... עברתי תקופה קשה וחוויות מרות, שלא בשקל אוכל לישכתי־ותגבורתי. עליהן איך בסיוע חברי בתנועה הרפורמית".

מלכודת אש ברב קומות

(סוף מעמוד 1)

הגיעו למקום 14 אמבולנסים של מגן דוד אדום וכן שש ניידות סי־פול נמרץ ותחנת עזרה ראשונה של מגן דוד אדום הגיעו לרחוב הרצוג בגבעתיים ופרשו את ציודם בבתים סמוכים ואף על המדרכה הכביש הסמוכים לבניין שנפגע. כוחות משטרה גדולים חסמו את האזור וסייעו לפעולות הכיבוי והחילוץ.

השריפה פרצה אתמול לפנות בקר בבניין בן 11 קומות ברחוב הרצוג 23 בגבעתיים. האש התל־קחה ככל הנראה בין השעות ארבע לחמש בבוקר. מכתונים ראשוניים שנאספו על ידי חוקרי מכבי האש והמשטרה מתברר, כי מקור האש היה בארון החשמל שבין הקומה השנייה לשלישית.

משם התפשטה האש דרך פירים שרכסם מובלים כבלי החשמל והטלפון לשאר קומות הבניין. כן התלקחו ארונות העץ המגינים על מערכות החשמל.

בבניין לא היו פתחי מילוט וגם המעלית היא מן הסוג שאין בו דלת חוצצת נוספת בין פיר המעלית לחדר המדרגות.

עיקר הנפגעים היו בדירות שלהן דלתות עץ. הדירות שדל־תותיהן עשויות פלדה כמעט ולא נפגעו. כיסות שתיים מהדירות, באחת מהן התגוררה משפחת ארדאיסטי, נשרפו כליל. עם זאת לחדר הילדים לא הגיעו כלל להבות האש, הכל בן נשאר כשה, אפילו הדליל והחתולים של איתי.

ההודעה הראשונה על השריפה הגיע מדירת מעט לאחר השעה חמש.

בבניין מתגוררים למעלה מד־אה החמישים איש בארבעים וש־מונה דירות. בהלה אחזה בדיירים. רובם יצאו למרפסת הבניין ונצמדו להלונות בהמתינם לעז־רה. היו אף שידעו את כללי העזרה הראשונה, ומיד חסמו את דלתות הבית בסמרטוטים טבולים במים, פתחו חלונות וצפו להד־לץ. סולמות הידראוליים של מכבי האש העלו לגובה עשרות מטרים והלבצו את דיירי הבניין תוך מתן עזרה ראשונה והנשמה עוד על הסולם. אנשי כיבוי אחרים עסקו בחילוץ מתוך הדירות ווידאו שהבית ריק.

החל משעה שבע בבוקר החלו הנפגעים להגיע לחדר המיון במרכז הרפואי שיבא. ד"ר משה תירוש, ששימש אתמול כמנהל כונן, סיפר כי, הוכנו צוותים נוס־פים, בהתאם לפקודות הקבע הנ־הוגות במקרים של ארועים מסוג זה. המפגעים שנפגעו הגיעו ללא שווה. אחד מדיירי הבניין חלף בין מיטות הנפגעים, שהולכים לבשר מטיכות המצב, וסייע בד־יהיים.

בסביבות השעה 11 בבקר הגיע אל בית החולים ראש עיריית גבע־תיים, יצחק ירון. הוא הגיע לאחר שעשה שעות ממושכות בבית הדירות וסייר בין הדיירים שם בהציעו עזרה לכל המעונין.

בבניין המשיכו בפינוי חדר המדרגות מערמות שרידי העץ המפוייחים שנשטפו בזרמי חומר פלסטי שנמס מן החום.

הדרך לכיבות הבניין נחסמה והפקוד במקום צוותי חרום של עיריית גבעתיים, אנשי מכבי אש ושוטרים.

אשו, הילדים שלי נחנקים

דיירים ששנו סיפרו, כי בסב־יבות השעה חמש חשו בריח של עשן ושמעו צעקות "אש הילדים שלי מחנקים". הרינה אלקפי סיפרה, כי רצתה לצלצל להזעיק עזרה אך הטלפון נותק והחשמל לא פעל. הדיירים יצאו למרפסות הבניין וצווחו לעזרה. בחוץ היה חושך, נשום השכנים בבניינים סמוכים ישנו כשחלונותיהם מוג־פים. "קיוינו שהאש לא תפרוץ את דלת הפלדה, פתחנו חלונות ועמדנו לידם".

אריה עצי פרי אחז בבנו הפעוט כשראשו מחוץ לחלון הבית במד־רגי הקומה השמינית. הוא חשב, כי זו הדרך היחידה להציל את התינוק בן ארבעת החודשים מהעשן הסמיך שאפף את חדר מדרגות הבניין.

אנשי הכיבוי־הגיעו־מעט לפני השעה חמש וחצי. ברמקולים הם פקדו על הדיירים להיצמד לפת־חי אוויר ולזכוכית להילדמ. הם אף הודרכו שלא לפתוח את דלתות הבית כדי למנוע את חדירת האש והעשן פנימה לדירותיהם.

עוברים סוציאליים ופסיכולוגים סייעו בין הדירות וסייעו לנוקקים. בעיקר שוחחו עם היל־דים, והדגישו כי הבוקר הם חייבים להתייצב לבתי הספר והגני הילדים. שם ימשיכו צוותי הדרוחה בשיחות וסיוע לילדים.

בבניין בתוקף זרם החשמל, המלפון והגז. הדיירים־פונו־מהמי־קום ועברו להתגורר אצל קרובי משפחה ומכרים.

משפחת אדאוסטי, סיפרו שכ־נים, היתה אמורה לעבור להת־גורר הבוקר בבית חדש ברחוב סמוך.

מעדויות עולה כי הם נחנקו מעשן. השכבים היכו בקירות דירתם כדי להעירם בניסיון להצילם, אך לשווא.

הבוקר ימשיכו החוקרים להת־חקות אחר נסיבות השריפה, ועובדי העירייה יסייעו בשיקום הבניין וסיוע לדיירים שזקוקים לכך.

מיליארד דולר ל"לביא"

(סוף מעמוד 1)

ייתכן כי נתוני הדו"ח יימסרו לגורמים רשמיים בישראל ע"י ד"ר דב זקהיים, המגיע היום לישראל לדיונים על החלופות ללביא.

זוהר בלומנקרנץ מוסר "הא־רץ" לענייני תעופה מוסר: לקראת הגעתו של ד"ר זקהיים היום לישראל, אמר המשנה למנכ"ל התעשיה האווירית ד"ר מאיר דביר, כי אם תידרש לכך, תבחן התעשיה האווירית "בכל הרצינות ולעומק" את כל הצעות להלופות אשר יד־גשו לעיונה. לעומת המשך פיתוח ויצורו של מטוס "הלביא" מתוצרתה. לדבריו אין בכוונת התעשיה הא־ווירית לעשות פלסטר מההצעות אשר מביא איתו הנציג מארה"ב והה הצעות תיבחנה בצורה יסודית ואמינה.

לעומתו יצאו גורמים בכירים אחרים בתעשיה האווירית חוצץ, כנגד האפשרויות להלופות אותם מתכוון הד"ר זקהיים להציג מחר לפני שר הביטחון, יצחק רבין. לדברי גורם בכיר בתעשיה הא־ווירית, אין הצעותיו של עוזר שר ההגנה של ארה"ב, אלא כסוה לכוונות האמיתיות של תעשית המטוסים בארה"ב. להמשיך ולמכור מטוסים מתוצרתה לישראל.

לדברי אותו גורם בכיר, הושש חברות התעופה בארה"ב, והגמת בצרל וינמקס, מפני אבדן השוק של חיל האוויר הישראלי. לדברי אותו גורם בכיר, הנמצא בקשר הדוק עם נציגי תעשיית המטוסים בארה"ב, אין האמריקאים רוצים, כי ישראל תפסיק לשמש כבוחנת בפועל ושדה ניסוי למערכות הנשק של ארה"ב. מבין חמשת החלופות אותן מתוכנן הד"ר זקהיים להציג לפני שר הבטחון, האפשרות של יצור מטוס האף 16 בישראל היא להערכתו האפשרות הסבירה ביותר. אולם מתוך ניסיון העבר עם חברות יצור המטוסים מארה"ב, יסתבר, לדבריו, לאחר פרק זמן קצר ביותר, כי הדבר לא אפשרי ואז יוצע לישראל להמשיך ולרכוש את המטוסים.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

ישראל עצרה שתי ספינות

(סוף מעמוד 1)

חיל הים הטיל הסגר על ג'וניה, בשטח מצרי 15 ק"מ מצפון לביירות.

בצה"ל עוקבים בעירנות אחר שי־תוף הפעולה המתפתח בין גורמים נוצריים בג'וניה לבין מחבלים פלש־תינאים. בתקופה האחרונה החלו מחבלים פלשתינאיים להגיע לנמל ג'וניה, הנמצא בשליטה נוצרית. הפלשתינאים מגיעים בדרך הים מקפריסין, ולאחר העליה לחוף בג'וניה הם מצטרפים לחברי ארגו־ניהם בביירות וייתכן שאף יורדים לדרום לבנון. בישראל מעריכים כי הצעת המחבלים לנמל ג'וניה נעשית בידיעת הגורמים הנוצרים השולטים באזור. שיתוף הפעולה הזה מקל על המחבלים לחזור ללבנון, לאחר שב־סיונותיהם להגיע בדרכים אחרות נתקלים בקשיים.

גורמים צבאיים העריכו אתמול כי מדובר בינתיים בשיתוף פעולה מקומי, אך הדגישו כי אם יתפתח שיתוף פעולה זה, עלול להיות בכך משום שינוי של ממש במערכות היח־סים הבינים לבנונית.

ממשלת קפריסין ביקשה בסוף השבוע הסברים מישראל בעקבות הוראת ספינות חיל הים לספינה הקפריסאית שהפליגה לנמל ג'וניה בלבנון לשוב על עקבותיה. דובר משרד החוץ אחמד גל אישר כי של־טונות קפריסין פנו בעניין זה לשגר־רות ישראל בניקוסיה. בירושלים הדגישו כי ישראל נוקטת מדיניות של מאבק בטרור בכל דרך, לרבות חסימת הדרך של ספינות המובילות מחבלים וציוד לחימה ללבנון.

הדובר הממשלתי בקפריסין, פט־רוס וסקאירידס אמר: "אין אנו מו־כנים לקבל את הדבר הזה בשום פנים ואופן ואנו כבר העברנו מחאה חריפה לשלטונות הישראלים. הט־ענה כי האוניה הזאת אשר דרך אגב, יורטה במים בינלאומיים, נושאת עמה מחבלים פלשתינאים היא שק־רותית ביותר".

בביירות קיים הנשיא אמין ג'מא־יל דיון על הפעולה הישראלית עם ראשי משרד החוץ ועם קציני צבא והוא ביקש מהם לנקוט בפעולה על מנת להבטיח שמעשה כזה לא יחזור, אמרו מקורות רשמיים. ממשלת לבנון עומדת לפנות למספר ממש־לות במערב כדי שילחצו על ישראל כי תפסיק להתערב בשירות המעב־רות בין קפריסין לבין לבנון, אמרו המקורות.

בישראל, אישר דובר צבאי את יירוט המעבורות.

ראיתי שמעתי

יצחק שמיר נפגש עם מנחם בגין

לראשונה מאז נכנס לתפקידו כראש הממשלה, נפגש יצחק שמיר ביום שישי לשיחה בארבע עיניים עם ראש הממ־שלה לשעבר, מנחם בגין. שמיר ביקר ברחוב צמח ובשובו העיד שבריאותו של מר בגין טובה והם ניהלו שיחה בענייני השעה, בנושאים כלכלים, בפר־שת השב"כ ועל ועידת חרות. לדברי יצחק שמיר הוא חש שמנחם בגין מרוצה מתפקוד הממשלה ועוקב מקרוב אחר כל מהלכיה.

"כל שיחה כזאת היא מעינת מגבירים מחודשת מבחינתי ות־מיד חשוב וטוב לשמוע מה יש למנחם בגין לומר", אמר שמיר.

אילן שוחורי

ביקור מפרו

היום תגיע ארצה משלחת פרלמנטרית מפרו לפגישות עם ראשי המדינה. בראש המשלחת נשיא הבית התחתון, המקורב למנהיג מפלגת השלטון, אלן גרסייה. בירושלים מייחסים חשיבות רבה לביקור נדיר זה ומצפים כי הוא יהיה צעד נוסף לשיפור היחסים בין ישראל לפרו.

א. לם

פרסלר לכיתת אמן

מנחם פרסלר, הפסנתרן הנו־דע והבר שלישיית "בוזאר" מארה"ב, הגיע ארצה להדרכת כתות אמן לפסנתרנים ולהר־כבים של מוסיקה קאמרית. פרסלר, שעלה עם הוריו לישר־אל לפני קום המדינה זכה בשעתו ב"פרס דביסי" לפסנתר־נים ומאז פיתח את הקריירה שלו בעולם הגדול. שלישיית "בוזאר", שהוא ממקימיה, זכה זה שנים בפרסי התקליטים החשובים ביותר בעולם.

כיתות האמן, המתקיימות זו השנה השלישית במרכז למו־סיקה משכנות שאננים בירוש־לים, זוכות מדי שנה להד רב ול־הצלחה גדולה בקרב מוסיקאים וחובבי מוסיקה.

כיתות האמן פתוחות לקהל המבקרים ללא תשלום.

ע.ר.

ביקור השרה לסחר חוץ

אניטה גארדין, השרה השו־דית לסחר חוץ הגיעה בסוף השבוע לארץ כאורחת ויצ"ו

והתקבלה כאן על ידי רעיה יג־לום, נשיאת ויצ"ו העולמית ומיכל מודעי, יו"ר הנהלת ויצ"ו העולמית. גארדין (53), טיפסה בסולם הפוליטי בארצה ומאז 1986 היא מכהנת בתפ־קידה הנוכחי. היא מראשי הפעי־לים בשוודיה למען זכויותיהם של יהודי ברית המועצות והר־ביזה את עצמה כידידה נאמנה לישראל. כאות הוקרה לפעי־לותה נבחרה השנה להיות אשת השנה של ויצ"ו־שוודיה.

בביקורה בארץ תבקר במוס־דות ויצ"ו וכן תתארח בביתה של רעיה יגלום ליום עיון שאורגן למען אידה נודל, ובו תשתתף גם רעיית ראש הממ־שלה, שולמית שמיר.

ע.שושן

שרה אניטה גארדין

בעין הוד חגגו את הדאדא

בנשף הנוכה שנערך בסוף השבוע במוזיאון "ינקו דאדא" בעין הוד, ניתן היה להיווכח בקבוצת "משוגעים לדבר" שהפ־תיקה לרכז סביבה תוך שנתיים המנהלת, יהודית שנדר. בי־ניהם: משה זנבר, היו"ר המתפטר של דירקטוריון סולל בונה ("אבל אני מקווה, לא מתפטר מאתנו", כפי שאמרה שנדר); איש הסעות יולי עופר; מייצגת עסקי הפרוון הירש, שרה ברובין; מזכיר העיר חיפה, יוסי גלרוטן, ורבים אחרים.

בנשף הפליאה לשיר במגוון של סגנונות — ובאקוסבות כמעט בלתי אפשריות — זמרת הגאז תמבה בראואר שה־פיעתם להקתה. לאמניה הת־קיימה הקרנת בכורה של הוידיו או־יקולי על תולדות תנועת הדאדא וחלקי בה של האמן מרסל ינקו, אותו כתב וביים ירון לנרוין.

נורית כהנא

בעריכת עירית רוזנבלום

הפנסיה של יפת

(סוף מעמוד 1)

למסר ולהודיע את כל אלה במועצת המנהלים של בנק לאומי, כולל אישי הציבור, "שנתמנו־אמורים לשמר הבנק הגדול בישראל".

וירשובסקי גם תבע דיון דחוף במליאת הכנסת במעשה "הלא מוסרי שיש בו שימוש לרעה בכספי בנק ציבורי".

דן תיכון: עניין מזעזע

"הפנסיה על סך 30 אלף דולר שקיבל יו"ר לשעבר של דירקטוריון בנק לאומי הוא עניין מזעזע ביותר. כל אדם שפגשתי שאל בתגובה, היכן הפרקי־ — אמר הבר ועדת הכספים של הכנסת, דן תיכון, בתגובה לידיעה שפורסמה בנושא. תיכון מסר ל"הארץ", כי נודע לו שהמנכ"ל הנוכחי של בנק לאומי, מרדכי איינהורן, השתכר בעת כהונתו של יפת 40.000 דולר לחודש, ולדבריו "זוהי סקנדל".

ח"כ תיכון מסר, כי הוא פנה בסוף השבוע ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת ודרש דיון דחוף בנושא. לדבריו, יש להזמין את כל מנהלי הבנקים, שמניו־תיהם נסחרות במסגרת הסדר הבנקאיות, לדווח באופן שמי על כל משכורות ומשכורות.

ועד עובדי בל"ל יודן בצעדים

הוועד הארצי של עובדי בנק לאומי ידון מחר בפנסיית הענק המשולמת ליו"ר מועצת המנהלים לשעבר של הבנק. הוועד עומד להתכנס מחר לישיבה שגרתית, אך בעקבות הפרסום ב"הארץ" מיום שישי, יעלו חברים בוועד את נושא הפנסיה לדיון. חברים בוועד ידרשו נקיטת צעדים בעקבות הפנסיה המשולמת ליפת.

מזכיר ועד עובדי בל"ל, יצחק מסלון, אמר אתמול, שהוועד ידע שיפת מקבל פנסיה בנוסף לפיצויים. אך "לא תיארנו לעצמנו שהפנסיה מגיעה לסכום כזה. אף אחד לא היה יכול לתאר לעצמו דבר כזה", אמר מסלון.

המעלות של אל על

	מינימום	מכסי' מעלות		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−2	2	גשם	−4	5
אתונה	10	12	מ"ח	8	17
בוקרשט	−5	−3	שלג	−7	4
בריסל	1	5	גשם	6	8
וינה	−2	3	מ"ח	—	—
ז'נבה	3	5	גשם	5	10
לונדון	4	7	גשם	2	6
ליסבון	8	12	מ"ח	11	17
מדריד	0	10	בהיר	0	13
ניו־יורק	0	1	שלג	1	3
פאריס	4	8	גשם	1	8
פרנקפורט	−8	−2	מ"ח	−4	8
ציריך	−5	0	שלג	—	—
קהיר	15	19	מ"ח	11	19
קופנהגן	−4	0	גשם	−7	−3
רומא	8	15	מ"ח	4	16
שטוקהולם	−7	−4	מ"ח	−12	−7

הנוסע המאושר אל על

לבעלי כרטיסי אשראי
דחפון
24 שעות שרות מודעות טלפוני של דחף
03-611001

לדרום אמריקה בקצב הסמבה! 26 ימים ב-$3535 בלבד.

אופיר טורס מזמינה אתכם לטיול סטודני בדרום אמריקה, כולל הקרנבל הצבעוני והעליז בסלבדור.
במסלול: מדריד, ריו דה ז'נרו, ברזיליה, סלבדור, ריספה, פטרופוליס, מנאוס, סאן פאולו, באונוס איירס, בריליצה, האי וקטוריה, מפלי איגואסו המרהיבים, שייט על האמזונס, שמורות טבע, ויערות טרופיים. כל אלה ועוד - בטיול המרתק לדרום אמריקה.

הטיול כולל: טיסות הלוך ושוב, בתי מלון מדרגה ראשונה, ארוחת בוקר אמריקאית + 8 ארוחות המות, שייט על האמזונס, ומלווה ישראלי מנוסה.
המחיר אינו כולל: מיסים היטלים.

לקרנבל בריו 25/2/87. הזדרזו! כל טיול בול.

אופיר טורס
• תל-אביב - בן-יהודה 32 טל. 280025 ,209777 • ירושלים - אגף מלון המלך דוד טל. 222777 • חיפה - דרך העצמאות 62 טל. 673011 • פסגי מלון הצפון 20, קרית שמונה טל. 069-40245

יקירנו

יהודה ליפשיץ

בן ר' שמואל יהושע ז"ל

הלך לעולמו

ההלויה תתקיים היום יום ראשון ג' בטבת תשמ"ז 4.1.87 בשעה 1.30 אחה"צ בבית הקברות בנחלת־יצחק

רבקה ליפשיץ וב"ב
פנקה קולוביץ וב"ב
שרה צלניק וב"ב
וכל בני המשפחה

השבעה בבית משפחת קולוביץ רח' קפלנסקי 7, גבעתיים

טקס גילוי המצבה על קברו של יקירנו

חיים גלובינסקי ז"ל

יתקיים מחרתיים, יום שלישי, ה' בטבת תשמ"ז 6.1.1987 בשעה 14.00 בבית הקברות בנחלת יצחק.

מרכז הפועל
הוועדה האולימפית בישראל
המועצה להסדר ההימורים בספורט

בתצהיר תשובה של המוסד החרדי "בית עולות" בי–ם:

"הקטינה לא נחטפה, הנשואין הם הצלתה היחידה מאב אלים"

ההורים עתרו לבג"ץ על העדרות בתם וכוונה להשיאה בניגוד לרצונם ★ מחנכת הכתה: הנערה ברחה מבית הרוס ואינה מוכנה לשוב אליו

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

המוסד החרדי "בית־ספר בית עולות" בירושלים מכחיש, כי חטף את הקטינה, שהוריה עתרו בשבוע שעבר לבג"ץ, בטענה שבתם בת ה־17 נעדרת ומתכוונת להינשא בניגוד לרצונם לבחור בשם שמעון דהאן.

בתצהיר תשובה ארוך מגוללת תניה טויסיג, מחנכת הכתה שבה לומדת הקטינה, סיפור של אב אלים המתנכל לבנותיו. המחנכת מצהירה, כי ביקשה את רשותה של המשטרה להמשיך ולהחזיק בבתם של בני הזוג יעיש וכי הרשות ניתנה לה.

לדבריה, בשעות הערב של יום ה' 23.12.86 קיבלה טלפון מבוהל מתלמידתה, שעזבה את בית הוריה ואינה מוכנה לשוב אליו עוד. הנערה ברחה מן הבית לאחר שהאב נעל אותה בדירת המשפחה, התיישב ליד פתח הכניסה ושמר על הדלת.

המחנכת מגוללת ביוגרפיה של משפחה הרוסה, הנמצאת בטיפול לשכת הסעד, ואומרת, כי נישואין עבור הבת, שבעוד חודשיים ימלאו לה 18, יהיו מפלט והצלה. המורה תומכת את דבריה בתצהיר של קצינת משטרה וכן בחוות דעת ישנה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה לשעבר הקובע, כי החוק מתיר לנערה מעל גיל 17 להינשא. עו"ד הרב שמחה מירון, פרקליט המוסד "בית עולות", מצרף חוות דעת דומה של הרב הראשי לשעבר, הרב שלמה גורן, המתירה לקטינה מעל גיל 17 להינשא.

לכל אורך תצהירה של המחנכת מובאות דוגמאות לאלימות האב, אשר לדברי המחנכת אף איים בכמה מקרים בעבר כי ירצח את קרובי משפחתו. שופט בית־המשפט העליון, אהרן ברק, ידון בימים הקרובים בתיק זה.

חילופי השמצות בין הליכוד לרבין:

שר הביטחון: חגיגת הקיצוץ בתקציב מזכירה ימי ארידור

ארידור: מוטב שיזכור את חגיגותיו הכלכליות בהיותו שגריר

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

בליכוד השמיעו אמש תרעומת קשה כלפי שר הביטחון, יצחק רבין, על דברים שהשמיע בגנות הליכוד, ובגנותו של שר האוצר לשעבר, ח"כ יורם ארידור, בכנס מפלגתי שנערך בבית ברל.

בליכוד טוענים כי מאז הסכם הרוטאציה, הקצין רבין את התבטאויותיו כלפי הליכוד. בהודעה שפירסם אמש יו"ר מזכירות חרות, הוזכרה פרשת הדולרים של לאה רבין, הרצאותיו בשכר בארצות־הברית בעת היותו שגריר.

רבין ייחד את נאומו בהופעה בכנס הנוער של מפלגת העבודה שהתקיים אתמול בבית ברל, ל־מערכת היחסים בין איראן וישראל. רק בסוף דבריו הוא התייחס לתר בנית הכלכלית החדשה ולקיצוץ התקציבי הנידרש ממנו במשרד הביטחון. בין יתר דבריו אמר כי הקיצוץ הגדול בתקציב הביטחון בשנה שעברה התבטא על צריכה. הוליד חגיגה, המזכירה את ימי ארי־דור. רבין גם האשים את מפלגת העבודה, השותפה לממשלה, שה־ביאה לחגיגה זו.

בתגובה לדבריו, פירסם אמש ארידור, המכהן כיו"ר מזכירות תנועת החרות, הודעה, בה תקף בחריפות רבה את שר הביטחון על דבריו. בין היתר אמר ארידור: "רבין הוא האחראי העיקרי לשיחרורם של 1,300 מחבלים ומרצחים, שאת תוצאות פעולותיהם, אנו משלמים היום. באשר לחגיגות הכלכליות — מוטב שיזכור את חגיגותיו ה־כלכליות האישיות, בהיותו שגריר, בקשר להרצאות בשכר, ולחשבונות פליליים במטבע זר".

הידידות עם איראן תתחדש

פרט לביקורתו על הליכוד, הדגיש רבין בדבריו, כי בתוך שלוש, חמש או עשר שנים, תתחדש הידי־דות בין ישראל לאיראן, משום שלשתי המדינות אינטרס משותף למנוע התפשטותה של ברית המוע־צות. רבין אמר שכל עוד חומייני שולט באיראן, והיא מסייעת לאיר־גון השיעי הקיצוני חיזבאללה, איראן היא אויב. אולם הדגיש כי חיזבאללה עדיין לא תקף כל מטרה בתוך ישראל, ולא שיגר לכאן חו־ליות מחבלים.

שלמה גזית (ימין) ופרופ' אסף רזין במוספשבת בהבימה

ב"מוספשבת" של "הארץ" ו"הבימה":

גד יעקובי: עמדת פרץ פגומה בנושא הלאום, לא ארוץ אחריו

אלוף (מיל.) גזית העריך לקראת השנה האזרחית החדשה: "אנו עומדים בפני הקמת מחתרת יהודית חדשה"

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

שר התכנון והכלכלה, גד יעקובי, מתח אתמול ביקורת על כך ששלושת אנשי השב"כ, שהביאו לחשיפת פרשת קו 300, כבר אינם משרתים בגוף זה.

יעקובי, שדיבר ב"מוספשבת" של "הארץ", הבימה, עיריית תל־אביב והוצאת "כתר" אמר, כי מה שהתרחש בפרשה זו הוא בבחינת "תופעה מאד לא נבונה ופגומה מבחינה ציבורית. לא יתכן שאלה שהיו אשמים קיבלו חנינה, וחלקם אף נשאר לשרת בשב"כ, בשעה שאלה שהביאו לחשיפת הפרשה כבר אינם משרתים בגוף זה."

בתשובה לשאלות הנוכחים, מיכאל הנדלזלץ, אמר יעקובי, כי עמדתו של שר הפנים פגומה בנושא הלאום מבחינה יהודית ותורתית ולכן "איני רץ אחריו שישאר בתפקידו".

יעקובי אמר עוד, כי לא הסתיר, שביום מן הימים יראה עצמו כמועמד לתפקיד ראש הממשלה.

אלוף (מיל.) שלמה גזית, פרופ' אסף רזין ועמוס אי־לון נתבקשו לנבא, כיצד תיראה השנה האזרחית החדשה. גזית העריך, כי "אנו עומדים בפני הקמת מחתרת יהודית חדשה, שאת פעולותיה נראה בשנים הקרובות". הוא ציין, כי אינו בטוח שהפרשיות מעולם המודיעין, בהן עסקנו בשנה האחרונה, אכן הסתיימו. "אם לא נמצא מוצא לבעיה של קבלת ההחלטות בהם נוטלים חלק אנשי הדרג הביצועי במודיעין יחד עם הדרג הפוליטי, הפרשיות בתחום המודיעין יימשכו".

פרופ' רזין העריך, כי בשנה החדשה יימשכו המגמות במשק, כפי שהיו בשנה האחרונה. חלק גדול מעם ישראל ימשיך לשפר את רמת חייו ושבירויות הציבורית במשק תהיה חזקה יותר.

הנספח המסחרי של ישראל בדרא"פ:

"איננו מאפשרים לפרטוריה לעקוף הסנקציות הכלכליות"

מאת דן פתיר

הנספח המסחרי של ישראל בדרום אפריקה, רני גולן, הכחיש בראיון לעיתון מקומי, שישראל מאפשרת לדרום אפריקאים לעקוף את הסנקציות הכלכליות שהוטלו עליהם, באמצעות הסכם הסחר הדו־צדדי שיש לה עם ארה"ב.

גולן הגיב בראשונה על השמועות על פיהן ישראל מסייעת לפרטוריה בתחום זה. גולן מסכים שבתאוריה הדבר הוא אפשרי, משום שעל פי הסכם הסחר בין ישראל לארה"ב שנחתם באוגוסט 1985, מוצרים הנכללים בהסכם הם אלה שהתווסף להם 35 אחוז ערך מוסף בישראל. הנספח מציין, שלמרות שעמדתה של ישראל נגד הסנקציות אינה מונעת מדרום אפריקה לנצל מצב זה, הדבר לא נראה מעשי. לכאורה ההסכם מעניק הזדמנות לחברות דרום אפריקאיות לעקיפת הסנ־קציות, אולם בפועל הדבר מסובך יותר.

לדברי גולן, הירידה בערכו של הראנד הפכה את דרום אפריקה לשוק קניה מושך ביותר בעבור ישראל. לדברי הנשיא הקודם של לשכת המסחר ישראל־דרום אפ־ריקה, גד הליס, השמועות בנושא מבוססות על הפרסום השנתי של הלשכה. הכוונה, לדבריו, היתה לא להצביע על פירצה בסנקציות דרך ישראל, אלא להביא לתשומת הלב של החברות הדרום אפריקאיות שסוחרות עם ישראל, כי על פי ההסכם, כל מוצר שיוצר מעל 35 אחוז בישראל נחשב למוצר ישראלי לכל דבר.

אוניברסיטת א–נג'אח נסגרה לשבוע "בגלל כוונת התססה"

מושל שכם: נצטבר מידע על תכניות הסתה של תומכי הפתח ★ דובר האוניברסיטה: אין להשלים עם ענישה על מעשים שטרם נעשו

מאת סופר "הארץ" בשטחים

אוניברסיטת "א־נג'אח" בשכם נסגרה למשך שבוע ימים, לפי צו של ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, תא"ל אפרים סנה.

מושל שכם, שמסר שלשום את הצו לידי נציג מועצת המנהלים של האוניברסיטה, הסביר לו כי בידי גורמי הביטחון הצטבר מידע, המצ־ביע על כוונת הסטודנטים לבצע פעילויות, שיש בהן משום הסתה והתססה. מקורות ביטחוניים מסרו כי לגורמי הביטחון נודע שהסטודנ־טים תומכי "הפתח" באוניברסיטה מתכננים "פעילויות חמורות" לרגל יום השנה ה־22 לייסוד הארגון, שחל בסוף השבוע שעבר.

דובר "א־נג'אח", ד"ר עבד אל־לטיף עקל, מסר בתגובה מטעם האוניברסיטה, כי אין להש־לים עם ענישה על מעשים שטרם נעשו. לדבריו, הנהלת האוניברסיטה ערכה בירור עם התלמידים, והעלתה כי לא היתה כל כוונה לקיים פעי־לות שאינה אקדמית בימים הק־רובים. ד"ר עקל הוסיף כי מאז תחילת שנת הלימודים הנוכחית הושבתו הלימודים באוניברסיטה למשך 22 יום, בגלל צו סגירה מינהלי של השלטונות, וכשל מח־סומי דרכים שהציב הממשל הצבאי בדרך לקאמפוס. הוא ציין כי הנהלת האוניברסיטה מנסה עתה למצוא דרכים לפצות את התלמידים על שעות הלימוד הרבות שהפסידו.

באוניברסיטת בירזית יתחדשו מחר הלימודים בשני הקאמפוסים, החדש והישן, לאחר שהקאמפוס הישן היה סגור במשך שבועיים, בתוקף צו של המינהל האזרחי.

איראן מגנה מתן פרס נובל לשלום לאלי ויזל

אוסלו (עסט"א). שגרירות אי־ראן בנורווגיה פרסמה הודעה ומגנה את ועדת פרס נובל לש־לום על "שגיאתה ההיסטורית, בהעניקה את הפרס לאלי ויזל" — על כך מסר הקונגרס היהודי העולמי.

בהודעה הרשמית נאמר: "הש־גרירות של הרפובליקה האיס־למית של איראן מביעה צער עמוק ומגנה שגיאה היסטורית זו של ועדת פרס נובל לשלום של נורווגיה ומבקשת לדעת, איך אדם התומך במשטר הגזעני שכבש את פלשתין, יכול להיות ותן פרס נובל לשלום?".

עוד נאמר בהודעה: "בחירה זו של ועדת פרס נובל לשלום הנורווגית שוב מעלה את הזי־כרון המבאיש מלפני שנים מספר, כאשר הוענק פרס נובל לשלום לסאדאת ולפושע בגין".

הואץ המו"מ למכירת מפעל מנועי בית שמש

מאת יהונתן שרמן

המשא והמתן למכירת מפעל מנועי בית שמש הואץ באחרונה וכיום מבוצע ניסיון לסיימו תוך כמה שבועות.

ההערכה היא, שאם לא ניתן יהיה לסיים את המשא ומתן עד סוף החודש, לא ניתן יהיה למצוא קונה למפעל, שכן חברת "פראט אנד ווי־טני" תפרוש משותפותה במפעל והאוצר יגביר את מאמציו למינוי כונס נכסים.

שלושת הגופים המתעניינים בר־כישת המפעל הם ספי ורטהיימר, "אורמת טורבינות" ואיש העסקים דוד קוליץ, עם חברת ת.א.ת.

עיבדה את העמוד: עדה אשטיין

מחריף המתח בליברלים

מחנה שריר ונסים ינסה למנוע את כינוס המועצה

הבוקר יגישו עתירה לבית הדין של המפלגה בטענה: תכניות מודעי לשנות את מבנה מוסדות התנועה במועצה מחליפות הכרעה של בחירות

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ"
לענייני מפלגות

ארבעה משפטנים ממחנה השרים שריר, פת ונסים ב־מפלגה הליברלית, עומדים ל־הגיש הבוקר עתירה לבית־הדין של המפלגה, כדי למנוע את כינוס מועצת המפלגה הליבר־לית ב־11 בינואר.

המתח בליברלים התעצם בסוף השבוע, לאחר שנודע כי השר שריר עומד לכנס היום בצהריים את הנהלת המפלגה, שהוא עומד בראשה, לדון בנסיון מו־דעי לשנות את הרכב המוסדות בתנועה. ראשי מחנה מודעי הו־דיעו אמש כי יפנו לבית הדין למנוע את כינוס ההנהלה.

בעתירה, אותה יגישו הבוקר ח"כ אוריאל לין, ועורכי הדין ידידיה באר, שלמה ציון ומשה רום, נאמר כי השר מודעי, בני־סיונו לכנס את מועצת המפלגה הליברלית, מבקש לבצע מ־הלכים הבאים להחליף הכרעה של בחירות ועידה תנועתית חדשה. ארבעת המשפטנים טו־ענים כי הנושאים, אותם מבקש מודעי להביא לאישור המועצה, הם בלתי־חוקיים, ויש לבטל את ההתכנסות.

יצויין כי גם בית הדין של המפלגה הליברלית מורכב על־פי יחסי הכוחות של הסיעות במפלגה, ועד היום זכה מודעי בכל התביעות שהגיש נגדו בבית־דין זה. ככל הנראה, בכוונת ארבעת המשפטנים לב־קש צו מניעה נגד כינוס המועצה מבית המשפט המחוזי בתל־אביב, אם תביעתם בבית הדין המפלגתי תידחה.

השר מודעי אמר בסוף השבוע כי הגיע זמן ההכרעה במפלגה הליברלית, ולמתנגדיו לא תעזור כל התנגדות, מאחר שהמועצה המפלגתית תכונס ביום ראשון הבא, ותדון בכל הסעיפים שהוא מבקש. השר שריר טען אמש כי אם מודעי מבקש לשנות את יחסי הכוחות במפלגה, עליו להביא לבחירות פנימיות ולכינוס ועידה חדשה, ולא בדרך של "פוטש" וכינוס בלתי־חוקי של מועצת ה־מפלגה.

בהתייעצות עם מקורביו הח־ליט שריר שלשום להביא לכינוסה היום בצהריים של הנהלת המפלגה הליברלית. שריר עומד בראש מוסד זה, והוא מבקש לקבל היום הח־לטות נגד נסיונו של מודעי לכנס את מועצת המפלגה. כבר עתה ברור כי חברי סיעת מודעי יחרימו את כינוס ההנהלה, ואמש קיימו התייעצות באם לבקש הבוקר מבית הדין של המפלגה צו מניעה שימנע את כינוס ההנהלה.

סופר "הארץ" מציין כי השרים גדעון פת ואברהם שריר קיימו במשך סוף השבוע אסי־פות הסברה לעמדתם בחוגי הארץ. השר פת ועימו ח"כ פסח גרופר קיימו אסיפה עבור חברי המפלגה בחיפה וצפון הארץ, ואילו השר שריר עומד לכנס הערב את חברי המפלגה ב־ירושלים.

בג"ץ עשוי להכריע היום בשאלת הסגרת נקש לצרפת

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

בית המשפט הגבוה לצדק עשוי להכריע היום בשאלת הסגרתו של ויליאם נקש לצרפת.

בהרכב של חמישה שופטים יחדש הבוקר בג"ץ את הדיון בעתירות שהוגשו על ידי חמישה חכ"ים מרצ, שינוי ומפ"ם ועל־ידי 11 מרצים וחוקרים מהאוניברסיטה העברית בירושלים, נגד החלטתו של שר המשפטים, אברהם שריר, שלא להסגיר את נקש לצרפת.

הדיון, בעתירות הוחל לפני כשב־ועיים, כאשר פרקליטות המדינה יוצגה בדיון על־ידי עורך דין גילי ארד, מפני שאיש מבין הפרקליטים הבכירים במשרד המשפטים לא מוכן היה להגן על החלטתו של שריר.

מאז הדיון הקודם, הגיש עו"ד אברהם גל (נציגה של ח"כ שולמית אלוני) חוות דעת של ד"ר אריאל מרי, מרכז פרויקט המחקר ב־אוניברסיטת ת"א, בו הדגיש, כי לא ידוע לא על כוונה מוצהרת של ארגון טרור לפגוע בנקש.

גם פרקליטו של נקש, עו"ד רונלד רוט, הגיש כמה תצהירים חדשים, בהם תצהיר של רעייתו של נקש הטוענת, כי מאחר והסכם ההסגרה בין ישראל לצרפת בוטל והוחלף באמנה בינלאומית, יש לפתוח מחדש בדיון בעניינו של בעלה.

נדחו הבחירות לסגן ראש עיריית ת"א

מאת חיים הנדוורקר

הבחירות לתפקיד סגן ראש עיר־יית תל־אביב מטעם מפלגת העבודה, שהיו מיועדות להיערך היום, נדחו בהחלטת המוסד לביקורת של מפלגת העבודה.

החלטת המוסד לביקורת באה בעק־בות עתירה שהגיש אחד הפעילים במפלגה, יוסי שפילגג. הוא טען, כי בחירת הוועדה המרכזת של הסניף, האמור לבחור בסגן ראש העיר, שהתקיימה לפני יותר מחודש, היתה לא חוקית, שכן הנושא לא היה על סדר היום וחברים שרצו לא יכלו להציג מועמדותם לתפקיד בוועדה זו.

לאחר שהתקבלה עתירה זו, כבר לא היה צריך לשמוע את עתירתו של ח"כ דב בן מאיר, שביקש גם הוא להביא לדחיית הבחירות.

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית
עורכת:
קופת חולים לבריאות הציבור
כל מה שרצית לדעת וכל מה שכדאי לדעת
צוות רופאים מהמרכז הרפואי של קופת־חולים ע"ש גולדה - בי"ח השרון פ"ת, ישיב טלפונית לשאלות הציבור, גם בעילום שם,
בנושא:
בעיות
אימפוטנציה
אין אונות
במבצע מיוחד שייערך ביום שני 5.1.87
בין השעות 16:00 עד 19:00
בהשתתפות:
ד"ר דוד קמחי
ד"ר דב לסק
ד"ר צבי לוטבק
פרופ' נחום דרזנין
בטלפונים:
03-217078, 03-433306, 03-433300, 03-433500
עוד יותר בריאות!
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הקרנות למילגות של רשת "עמל"
בית רשת "עמל", רח' קהילת קיוב 15, תל־אביב
טקסי
חלוקת מילגות
טקסי חלוקת מילגות לתלמידים יערכו במקומות ובמועדים הבאים:
● יום ב' ד' בטבת תשמ"ז, 5.1.87, בשעה 17.00, בביה"ס התיכון העירוני המקיף עמל "העמית", ראשון לציון רח' המתנדבים 2
● יום ג', ה' בטבת תשמ"ז, 6.1.87, בשעה 17.00 בביה"ס התיכון המקיף "עמל" שדרות
● יום ד', ו' בטבת תשמ"ז, 7.1.87, בשעה 17.00 בביה"ס התיכון המקיף רוגוזין, קרית־אתא, רח' הגנו מילר 13.
הנהלת הקרנות למילגות של רשת "עמל"

PEUGEOT
חלק הארי בהצלחה שלך!

הארי שבחבורה
המחירים כוללים מע"מ, ללא הפקדה
* במהירות קבועה של 90 קמ"ש
פרטים בסניפים ובסוכנויות.
דוד לובינסקי בע"מ
יבואן בלעדי למכוניות פיג'ו-טלבו-סיטרואן בישראל
תל־אביב, שונצינו 16, טל' 333214 (03) ■ בני ברק, כהנמן (השומר) 101, טל' 779111 (03)
■ ירושלים, המלך דוד 24, טל' 224467-8-9 (02)

صورة من الأصل

חדשות המשק

5 קבוצות מתחרות על הקמת קניון בירושלים

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חמש חברות מתחרות על הקמת הקניון המתוכנן בידי מינהל מקרקעי ישראל בדרום מערב ירושלים. המעטפות שהוגשו בידי החברות למינהל ייפתחו השבוע.

למכרז ניגשו: חברת אזורים מקבוצת כלל, יובל גד מקבוצת כור, איש העסקים דוד עוזיאלי, בעל הקניון ברמת גן, חברת מליסרון עם 2 חברות משקיעים מארה"ב, ובני משפחת רום עם קבוצה אנגלית.

מינהל מקרקעי ישראל אמור למסור עד סוף החודש את החלטתו מי הזוכה במכרז.

הקניון המתוכנן יתפרש על 25 — 40 אלף מ"ר באיזור מנחת, לא הרחק ממלון הולילנד בירושלים. ההשקעה בפרויקט, שיהיה הגדול בירושלים, נאמדת בעשרות מיליוני דולר.

משקאות קלים מתייקרים ב־4 אחוזים

מאת עדנה אריהוד

כתבת "הארץ" לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר איי שר בסוף השבוע העלאות מחירים לשורה של מוצרים, ב־4% — 23%.

מהום מתייקרים: משחות שיניים וגילוח ב־4%, סבונים ב־6%, חיתולי מכנס חד־פעמיים ב־10%, אבקות כביסה ב־6%, משקאות קלים ב־4% ושימורי זיתים ב־23%.

עליית מחירים אלו נובעת מעליה במחירי תשומות.

במשרד התעשייה סבורים כי השפעת העלאות אלה על מדד המחירים לצרכן תהיה 0.1%.

3% ירידה בתנועת הנוסעים בנתב"ג ב־1986

מאת זהבי בלומנקרנץ

כתב "הארץ" לענייני תעופה

ירידה של 3 אחוזים נרשמה בשנת '86 בתנועת הנוסעים בנמל התעופה בן גוריון בלוד, לעומת השנה הקודמת.

3,010,000 מיליון נוסעים עברו בנמל בשנה החולפת, לעומת 3,080,000 מיליון נוסעים בשנת '85.

בשנת '86 נכנסו לישראל מיליון ו־490 אלף נוסעים, לעומת מיליון ו־520 אלף נוסעים בשנת '85.

הדולר בשפל

לונדון (ע"ר). שער הדולר האמריקאי הגיע ביום הראשון של המסחר בשוקי ההון של אירופה ב־1987 לשפל שלא היה כמותו זה 6 שנים. עליפי תחזיות החוגים הפיננסיים, ימשיך ה דולר לרדת, בגלל הסיכומים השליליים של המשק האמריקאי ושערוריית הנשק לאיראן.

בשל הידרדרות הדולר עלה מחיר הזהב. בלונדון ביום שישי נקבע מחירו ל־403.50 דולר לאונקיה, לעומת 391 דולר ביום רביעי.

בסגירת המסחר ביום שישי הגיע הדולר לשפל של 1.913 מרק, לעומת 1.940 ביום רביעי. המחזור היה דליל והירידה נזקפה לחששות בקשר לפעולות הכלכלית בארה"ב ב־1987. בעת המסחר היתה התאוששות קלה והמטבע האמריקאי נסגר ב־1.918 מרק.

במחצית דצמבר היה שער הדולר קצת מעל שני מרק.

כמה בורסות היו סגורות, בהן בטוקיו ובשווייץ. סוחרים אמרו, כי אילו התקיים הסחר בשווייץ, היה הדולר יורד ל־1.90 מרק.

גילרמן: ההסתדרות מחזיקה במשק כבן־ערובה לצורך סיוע למפעליה

ההסתדרות: דברי נשיא לשכת המסחר — דברי הבל ורשעות של אדם שחצן ומתנשא

מאת אברם צדר

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"עסקני ההסתדרות פושטי היד אינם מתביישים לדרוש מאות מיליוני דולרים מקופת המדינה כדי לסייע למפעלים ההסתדרותיים פרשי הרגל, ובו בזמן לבוא בטענות דמגוגיות נגד התוכנית הכלכלית שבאה לשנות את המצב הקיים. ראשי ההסתדרות מודעים למצב המשק, ובכלל זה גם המשק ההסתדרותי, אך מחזיקים את המשק הלאומי כבן ערובה כדי לקבל את הכספים שהם דורשים". כך אמר נשיא איגוד לשכות המסחר, דני גילרמן, ביום שישי במועדון המסחרי בתל אביב.

גילרמן תקף בחריפות רבה את

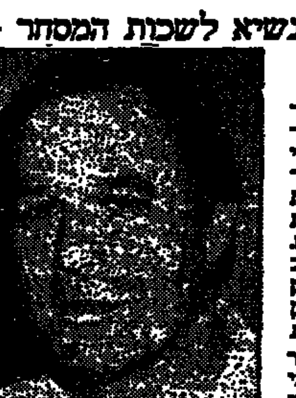

דן גילרמן

המוכ"ל, ישראל קיסר ואת יו"ר האיגודים המקצועיים, חיים הבר־פלד, וקרא לבחירות חדשות אם לא תהיה הממשלה מסוגלת להגיע להחלטה מעשית על ביצוע התרבנית הכלכלית, ובכלל זה הרפורמה במיסוי.

גילרמן האשים את ההסתדרות בהסתה מכוונת של קבוצות עובדים נגד התוכנית הכלכלית. "אני יודעים מי מארגן עובדים אלה וכמה כסף זה עולה", אמר נשיא לשכת המסחר.

לדבריו, העיוותים במשק מקורם בשיטה שעל פיה הממשלה מחלקת למגזרים מענקים (בצורת פטורים והנחות ממס) כמוצאת מכל המסים שהיא גובה. במצב הקיים, חברות פקידים היא שמחליטה מי הבאים יהיה במדינה הזאת, תוך התעלמות מהתוצאה התוספתית ותוך יצירת מערכת ביורוקרטית השולטת בכל.

ההסתדרות: הבל הרשעות (עשית, בתגובה מסר דובר ההסתדרות את ההודעה הזאת: "דברי דן גילרמן הם דברי הבל ורשעות של אדם שחצן ומתנשא. הדברים שאמר נרקים בשאט נפש, ואינם ראויים להתייחסות עניינית ולתגובה. לאיש ציבור שמתיימר לייצג ולשתף את הארגון השולי שלו בהידברות עם הממשלה וההסתדרות על תוכנית כלכלית חדשה".

הצטרפות בנק לאומי לבנק הפועלים בקניית "דיור" מסולל בונה — בספק

בנק ישראל והבורסה בודקים מידע כי עסקת הרכישה נעשתה במחיר מופרז

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

גורמים בנקאיים מביעים ספק אם ייענה בנק לאומי להצעת בנק הפועלים ויצטרף לעסקת הרכישה של חברת דיור מידי קונצרן סולל בונה. בבנק לאומי סבורים שהמחיר שנקבע בהצעה העסקה — 90 מיליון דולר — מופרז.

ההערכה של בנק לאומי לגבי שווי "דיור" מבוססת במידה רבה על הצעה שהגישה חברת אפריקה־ישראל לרכוש את "דיור" תמורת 42 מיליון דולר. הצעת חברת אפריקה־ישראל, הנמנית עם קבוצת בנק לאומי היתה מההצעות הנמוכות ביותר שהוגשו לרכישת "דיור".

בינתיים נבדקים פרטי העסקה בבנק ישראל ובבורסה. זאת לנוכח הערכות כי שווי הנכסים של דיור מסתכם בכ־50 מיליון דולר לכל היותר. בנק הפועלים רכש את הנכסים על בסיס שווי עתידי של 90 מיליון דולר.

בחוגי חברת העובדים דוחים טענות אלה, ומציינים שהיו הצעות נוספות לרכישת הנכסים תמורת 60 מיליון דולר במזומן, ועוד 20 מיליון דולר בתשלומים לתקופה ארוכה.

עם זאת, מסרבים בחוגי חברת העובדים לציין את שמם של המציעים.

בחוגי חברת העובדים טוענים שהעסקה בוצעה על פי כל הכללים, וכל הגורמים שהיו צריכים להיות מודעים לה יודעים על כך, בניגוד למה שגורמים פוליטיים מנסים כעת לטעון.

בעלי תחנות הדלק לשחל: שחררנו מ"חוזי העבדות" עם חברות הדלק

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"שחרר אותנו מחוזי העבדות שיש לנו עם חברות הדלק. האפשר לנו לקבוע את עמלתנו". כך יאמרו היום נציגי ארגון בעלי תחנות הדלק והסוכנים, בפגישתם עם שר האנרגיה, משה שחל.

בפגישה היום ידונו הצדדים גם במכלול העיוותים הצפויים, לדבריהם, להיגרם לבעלי תחנות הדלק, מהפעלת הרפורמה במשק הדלק במתכונתה הנוכחית.

יו"ר ארגון בעלי תחנות הדלק, דוד ניב, קרא לשר האנרגיה לבטל את ההתקשרות החוזית עם חברות הדלק, שלפיה אין כיום אפשרות לבעל תחנת דלק לרכוש דלק זול יותר מחברה אחרת, זולת החברה שאליה הוא קשור בחוזה.

נציגי הארגון גם יתבעו שאת שיעור העמלה שבעלי התחנות מקבלים, יקבע משרד האנרגיה, ולא חברות הדלק, שכן אם תופעל הרפורמה, יהיו בעלי תחנות הדלק הראשונים שייפגעו.

ארגון בעלי תחנות הדלק גם יעלה בפגישתו את התנגדותו ל־הפעלת תחנות דלק על ידי מדרכות, והקמת "תחנות חצר" במפעלים, שכן אלה פוגעים בפרנסת בעלי התחנות.

חברות הדלק יידרשו להחזיר למדינה מיליוני דולר עקב הפעלת הסכם חדש

בהסכם בין חברת פז למינהל הדלק על מבנה המחיר נכלל סעיף המאפשר למדינה לבטלו באופן חד־צדדי אם תצא אל הפועל הרפורמה במשק הדלק במתכונתה המלאה

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברות הדלק ייאלצו להחזיר למדינה מיליוני דולרים עקב הפעלתו למפרע של הסכם מבנה המחיר, שנחתם בשבוע שעבר בין חברת פז למינהל הדלק. כך מסר ראש מינהל הדלק, שמעון גלבוע, ערב צאתו למכסיקו לחדש את הסכמי רכישת הדלק ממדינה זו.

הסכם מבנה המחיר, המורכב ממאות סעיפי התחשבנות, קובע את רווחיות חברת פז, אך עקרונותיו חלים גם על חברות הדלק האחרות.

תוקפו של ההסכם האחרון פג בסוף 1984, ובשלוש השנים שחלפו נעשתה ההתחשבנות בין חברות הדלק לבין מנהל הדלק על פי ההסכם הישן. העיכובים בחתימת ההסכם, שיהיה בתוקף עד סוף 1989, נבעו מחילוקי דעות קשים בין מינהל הדלק לחברות הדלק, בנוגע לסעיפי ההתחשבנות.

ההסכם החדש, שאושר בידי האוצר בשבוע שעבר, מרע עם חברות הדלק, ועקב יישומו למפרע, ייאלצו חברות הדלק להחזיר למדינה סכומים שקיבלו בתוקף ה־הסכם הישן.

בהסכם החדש מופיע סעיף יוצא דופן, שהוכנס על פי הוראת שר האוצר, משה נסים, והמאפשר למדינה לבטל באופן חד־צדדי את ההסכם. נראה, כי סעיף זה יופעל אם אכן תצא אל הפועל הרפורמה במשק הדלק במתכונתה המלאה.

התעשיינים: ריווחיותו של היצוא — מתחת לקו האדום

כלכלני התעשיינים: 10 סנט הפסד ממוצע מכל דולר יצוא

מאת יונתן שרמן

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

נשיאות התאחדות התעשיינים תדון היום במצב הקשה של רווחיות היצוא, ותתריע על שבממוצע כל דולר מיצוא גורם הפסד של 10 סנט ליצואנים מישראל.

התעשיינים חישבו ומצאו, כי רווחיות היצוא הגיעה כיום לשיעור הנמוך ביותר אחרי חמש שנים.

לעומת יולי '85, שיעור רווחיות היצוא — 3 נקודות מתוך 15 הנקודות שבמדד רווחיות היצוא. כלומר: שחיקה של כ־80 אחוז ברווחיות היצוא.

התעשיינים מציינים, כי בעיית הרווחיות כיום אינה רק בעייתה של תעשיית המתכת והאלקטרוניקה, אלא מקיפה מגזרים רחבים הרבה יותר, והם כלל היצואנים לארה"ב, וענפים כגון הפלסטיק והרהיטים.

התעשיינים סבורים, כי המצב התמוה של היצוא נובע בעיקר ממדיניות הממשלה, ולתוספת ה־יוקר תרומה גבוהה להעלאת עלות העבודה ולשחיקת רווחיות היצוא. התעשיינים דוחים את הטענות כי תוספות שכר חריגות שנתנו, הן הגורם לשחיקת רווחיות היצוא.

בענף האלקטרוניקה מציינים, כי רבים מהמפעלים בענף זה הורידו את שכר עובדיהם כדי למנוע שחיקה נוספת ברווחיות.

מונה כונס לנכסי מת"מ

מאת אברם צדר

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בית המשפט המחוזי בתל־אביב מינה בסוף שבוע שעבר את עו"ד ישראל גפני ככונס נכסים לחברת מת"מ. מינוי כונס הנכסים נעשה בהתאם להסכם מוקדם שהושג בנושא בין תנועת המושבים (בעלת השליטה בחברת מת"מ) לבין בנק המזרחי ובנק החקלאות, שהם נושיה העיקריים של החברה.

נושה נוסף — בנק הספנות, הגיש לבית המשפט בקשה נפרדת למנות לחברת מת"מ מפרק. בקשה זו תידון היום בפני השופט המחוזי לוין. אם יאשר השופט את בקשת בנק הספנות, ימונה עו"ד גפני, שהתמנה כבר ככונס נכסים, גם לתפקיד המפרק.

דובר תנועת המושבים אמר אתמול, כי עו"ד גפני יחפש עתה גורם מתאים שיפעיל את מת"מ, כדי להמשיך את העסקים ולנושים.

עו"ד ישראל גפני משמש, על פי מינוי קודם, גם ככונס הנכסים של קבוצת דנות־רוזנטוסר.

סכסוך עבודה במת"מ

חברת מת"מ לאספקה היתה אחת החברות הגדולות בארץ לשיווק מוצרים בריקיימא. לפני שבועות אחדים נסגרה החברה, לאחר שלא יכלה עוד לעמוד בפרעון החובות. היקף החובות של מת"מ נאמד בכ־15 עד 16 מיליון דולר, מהם כ־8 עד 9 מיליון דולר לבנק המזרחי המאוחד, 6 עד 7 מיליון דולר לבנק החקלאות (הממשלתית) והשאר ל־בנק הספנות ולבנקים אחרים. גם לשלטונות המס תביעות גדולות נגד מת"מ בגין אי תשלום מסים בעבר.

גם עובדי מת"מ תובעים מהחברה סכומים רבים. מועצת פועלי תל אביב הודיעה ביום ו' על הכרזת סיכסוך עבודה במת"מ. לדברי גאולה גלרנטר, המחזיקה בתיק מוסדות, ההסתדרות ותנועת ה־מושבים במועצת הפועלים, על הנהלת מת"מ לשלם את כל המגיע ל־כ־100 העובדים המפוטרים של מת"מ ולמצוא להם תעסוקה חלופית במוסדות תנועת המושבים.

בנק הדואר מוזיל העמלה

מאת ישעית גבי

סופרת "הארץ"

העמלה המירבית בבנק הדואר תוזל ב־1 באפריל ותגיע ל־90 אגורות. היום מגיע גובה העמלה המירבי ל־1.2 ש"ח.

הוראה ברוח זו נתן מנכ"ל משרד התקשורת, עו"ד יורם אלסטר. ההוזלה תיכנס לתוקף לאחר אישור ועדת הכספים.

במשרד התקשורת שוקלים דרכים לחיסכון ולצימצום ה־הוצאות, בין היתר הורדה נוספת של העמלות בבנק הדואר, כלי לגרום לאבדן הכנסות. במשרד התקשורת סבורים, כי יוכלו להגיע לכך על ידי מציאת מקורות הכנסה נוספים. אך הדובר לא ידע לפרט מהם.

רק 468 הודעות על פיטורים — בדצמבר

מאת יונתן שרמן

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יציבות יחסית קיימת בתחום התעסוקה בחודשים האחרונים, והיא מתבטאת, בין השאר, גם בעובדה שבדצמבר התקבלו רק 468 הודעות על פיטורי עובדים בשירות התעסוקה.

אבנר מיכאלי, דובר שירות התעסוקה, מסר ל"הארץ" כי בדצמבר התקבלו בשירות הודעות על פיטורי 139 עובדים בנצרת, 45 במפעל "טלכור" בפתח תקוה, 50 במפעלי הברום ברמת חובב, 40 במפעל "חבלי ירושלים" ברמת גן, 20 במפעל אבגבל ברמת גן, 30 בחולקן הגרסה בחיפה ו־35 עובדים ב"סולל בונה" בחיפה.

בגליל ובעמק יזרעאל, פחת מספר דורשי העבודה מ־3000 איש בתחילת השנה ל־600 בלבד כיום.

בחודש שחלף נתקבלו הודעות על ביקוש ל־100 עובדים חדשים במפעל "צ־ר" בנצרת, ל־40 במפעל "תדיראן" בעפולה, וכן על פתיחת שני מפעלים חדשים לתכשיטים ואבני חן בתפן ובמטבריה.

גם מפעל "פריהה", שהיה בכינוס נכסים, מבקש כיום לקלוט 150 עובדים נוספים.

בית החולים בנהריה משחרר חולים בגלל חוסר מזון ותרופות

(עו). 32 חולים, שהיו מאושפזים בבית־החולים בנהריה, שולחו לבתיהם בעקבות מצב החירום שהוכרז בבית החולים, על רקע מחסור חמור בתרופות ובמזון.

מנהל בית החולים הודיע, כי היום ישוחררו לבתיהם חולים נוספים ויתקבלו רק מקרי חירום. כל הניתוחים בוטלו.

הנהלת בית החולים הודיעה, כי נוכח המצב החמור, אליו נקלע בית החולים, הוא עלול להיסגר לחלוטין.

עו"ד את העמוד: משה רייספלד

האוניברסיטה העברית בירושלים
מכון למדעי החיים
חברי המחלקה לגנטיקה

מודיעים בצער רב על פטירתו בטרם עת
של חברם היקר

פרופסור **מנשה מרכוס**
ז"ל

המשתתפים בצער המשפחה

חנה (אנה) **רוזן**
איננה
בא להמבע מבקרי תנחומים
נתן רוזן והמשפחה
נוה שאנן חיפה

היום יום ראשון 4.1.87 ג' טבת תשמ"ז
ביום השלושים לפטירתה של
יקירתנו
ד"ר **אננה אנגל—מוזס** ז"ל
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
בבית העלמין בגוולת יצחק
נפגשים בשעה 14.00 ליד השער
המשפחה

במלאת חמש שנים לפטירת יקירנו
זאב קין ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו, ביום ג' ה' בטבת 6 בינואר 1987, בשעה 16.00 בבית העלמין בנהריה
משפחות קין, גורדון
ובית ישקר

במלאת שנה לנפילת חברנו היקר
חזי לוצקי ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין בקבוץ חצרים ביום שלישי י"ט בטבת תשמ"ז 20.1.87 בשעה 16.00.
נתייחד עם זכרו בערב שיתקיים בחדר האוכל של קבוץ חצרים בשעה 21.00
הסעות יצאו מתחנת רכבת צפון בתל־אביב בשעה 14.00
חבריו וידידיו מוזמנים
המשפחה
ובית חצרים

לידידנו חבר הכנסת **חיים קאופמן**
אתך באבלך במות אם המשפחה
עליזה
המפלגה הליברלית (בליכוד)

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו היקרה
רחל ברוך
נפטרה בפריז ביום 31.12.1986
בנה: אלן ברוך
בתה: מריאן ברוך

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה לפיסיקה
סגל ועובדי הפקולטה
משתתפים בצערו של
פרופ' נ. רוזן
במות עליו
אשתו

אנו משתתפים בצערם של חברינו
יצחק ומשה סיטון
(מאזור ירושלים)
במות עליהם אמם
ג'מילה סיטון ז"ל
אגד
ההנהלה החברים והשכירים

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
המחלקה להנדסת מזון וביוטכנולוגיה
משתתפת באבלו של
פרופ' **שמעון אוליצור**
במות אמו **יעל** ז"ל

מזועזעים ושבורי לב מן האסון
הנורא שלקח את יקירנו
יצחק ארואסטי
וילדיו:
איתי עידית ויאיר
מתאבלים מרה:
אסתר, יעקב ויעל שריד
ריבי ובני פרלמן
רונית ורמי גרדה

המומים וכואבים על מותם הטראגי של יקירנו
יצחק ארואסטי וילדיו
איתי
עידית
ויאיר
אשר ניספו באסון הדליקה בגבעתיים
חברת זיקית
מפעלי צביעה הדפסה ואשפרה בע"מ
ההנהלה והעובדים

מזועזעים ממותם הטראגי של חברינו
יצחק ארואסטי
ושלושת ילדיו
ומשתתפים בצער המשפחה
אררה עדי ובועז
בר־לב ורדה וגדעון
ברגע דבורה ודני
וילץ סילביה וזאב
מאירוביץ אתי ורמי
נוימן בתיה וגרשון
נחמיאס אבי

יצחק ארואסטי
וילדיו
איתי
עידית
ויאיר
איננם
ניספו באסון הדליקה בגבעתיים אור ליום שבת ב' בטבת תשמ"ז 3.1.87
הלוויה תתקיים מחר יום שני, 5.1.87. על השעה וסידורי הלוויה תבוא הודעה נוספת בעיתונים
המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו היקרה
עליזה (כהן) **קופמן**
אלמנת אליעזר קופמן ז"ל
ילידת ראש פינה, מראשוני פתח־תקוה,
בתו של האגרונום חיים כהן,
לשעבר ראש הוועד של פתח תקוה
הלוויה תתקיים היום, ג' טבת תשמ"ז 4.1.87 בשעה 3.00 אחה"צ
בבית העלמין סגולה בפתח תקוה
יושבים שבעה בביתו של ח"כ חיים קופמן רח' אחד העם 11, פתח תקוה
המתאבלים: בנה: ח"כ חיים קופמן וב"ב
בנותיה: עופרה קצורין וב"ב
עזה טננבאום וב"ב
נכדיה, נכדותיה ונינה

במלאת 3 שנים לפטירת
עו"ד **אביבה נאמן** ז"ל
ממייסדי קבוצת מ.ב.ע.
תערך אזכרה לזכרה בבית הקברות בקרית־שאול
ביום שלישי ה' טבת תשמ"ז 6/1/87 בשעה 15.00
ידידיה ומוקירי זכרה מוזמנים
קבוצת מ.ב.ע. בע"מ
והמשפחה

מחר צפויות עוד השבתות במגזר הציבורי בצרפת

המשטרה פינתה בכוח פועלי רכבת שחסמו בגופם מסילות

מאת יואב טוקר
כתב "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). המשבר הפוליטי־חברתי על רקע השבתת הרכבות ברחבי צרפת החריף ביממה האחרונה ולבש אופי אלים: יחידות משטרה פינו בכוח קבוצות של פועלי רכבת שובתים, שניסו לחסום בגופם את מסילות הברזל. בכמה תחנות, בהן תחנת הרכבת המרכזית של פאריס, ביצעה המשטרה מע־צרים.

מחר צפויות השבתות נוספות במגזר הציבורי בצרפת: בתחבורה העירונית של פאריס ובחלק משירותיהם של חברות החשמל והדואר.

על אף הנהגת "תנועת מינימום" לאורך מסילות הברזל והערכות החירום של נתיבי התעופה הפני־מיים והחברות האוטובוסים, נמשכו השיבושים החמורים בתחבורה. מי־ליוני צרפתים ותיירים מתקשים לחזור לערים הגדולות עם סיום הח־פשות ראש השנה האזרחית והתחד־שות הלימודים מחר בבתי הספר.

ממשלת הימין־מרכז, בהנהגתו של ז'אק שיראק, גיבשה בסוף השבוע "מדיניות מעורבת" ותקיפה יותר נוכח המשבר: דוברי הממשלה האשימו את מפלגות השמאל של האופוזיציה, ובעקיפין גם את הנשיא מיטראן ב"מאכיאבליזם שנועד ללבות את האש". שרי התחבורה, והתעשייה הבהירו, כי הממשלה לא תיכנע לתביעות השכר של פועלי הרכבות, "העלולות לדרדר את המשק לאינפלציה ולאבטלה".

רייגן יציע מחר לקונגרס:

מימשל ארה"ב יתמיד בקיצוצים בתקציבי חקלאות, סעד ורווחה

תקציב ההגנה האמריקאי יגדל בשיעור 20 מיליארד דולר בכל אחת מחמש השנים הבאות

מאת יואב קרני

ניו־יורק, (מיוחד ל"הארץ"). נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, עומד להציע מחר לקונגרס הגדלה שנתית של תקציב ההגנה האמריקאי בשיעור של 20 מיליארד דולר, בכל אחת בחמש השנים הבאות.

בהסתמכם במקורות של המימשל, מדלפו ל"ניו־יורק טיימס", עולה, כי סך כל ההוצאות הבטחוניות, שמציע הנשיא מסוף 1987 עד סוף 1992, יעמוד על 1,800 מיליארד דולר. כנגד זה יציע הנשיא את המשך המגמה של קיצוצים בתוכניות לעניני פנים, כמו סיוע לחקלאות האמריקאית, השרויה במשבר קיומי עמוק. הוא גם יציע לקצץ תוכניות תחבורה ותכניות סעד ורווחה.

שנת הכספים הבאה של ארה"ב תתחיל באוקטובר 87', והנשיא חייב להקדים ולהגיש את הצעת התקציב שלו מיד עם פתיחת המושב הבא של קונגרס ארה"ב, המתחיל מחר. לראשונה מאז נכנס לבית הלבן, יע־מוד רייגן מול שני בתי קונגרס, הנ־מצאים בשליטת המפלגה הדמו־קרטית.

תקציב ארה"ב ב־1988 יעמוד, לפי הצעת הנשיא, על 1,024.3 מי־ליארד דולר. הגירעון החזוי בתקציב יהיה 107.8 מיליארד דולר, קצת פחות מן התקרה, שקבע הקונגרס בחקיקה מיוחדת בשנה שעברה. הגירעון המצטבר של ארה"ב הוא עכשיו כשני טריליון דולר, והוא ממומן מהלוואות שנוטלת ממשלת ארה"ב בחו"ל. לראשונה בתולדותיה, ארה"ב היא אומה בעלת־חוב, ויותר על כן, היא בעלת החוב הגדולה ביותר על־פני כדור הארץ. שני בתי הקונגרס חוקקו בשנה שעברה את "חוקת גראם־ראדמן־הולינגס", ה־מיועדת לחסל את הגירעונות השנ־תיים של ארה"ב עד סוף 1992.

הגירעון נחשב כיום לגורם מרכזי בצמיחה האיטית של כלכלת ארה"ב ושל הכלכלה הבינלאומית. בגללו נאלץ הבנק המרכזי האמריקאי לקיים שיעורי ריבית גבוהים באופן מלאכותי ושיעורים אלה פוגעים במישרין לא רק במשק המקומי, אלא במיוחד באותן מדינות, הנ־אלצות להקדיש מדי שנה חלק נכבד מן התוצר הלאומי הגולמי שלהן לתשלום ריבית על חובותיהן למוסדות פיננסיים אמריקאיים ובינלאומיים.

תגובות ראשונות על פרטי הצעת התקציב נעו מכישלון עד כעס.

התקציב הצבאי מוסיף להיות הסעיף הדומיננטי בהוצאות ארה"ב, בהפרש עצום מכל הסעיפים האחרים. השנה הוא עומד על 289 מי־ליארד דולר, והמימשל מציע ל־הגדיל אותו בחמש השנים הבאות עד קרוב ל־400 מיליארד. את הסיוע לחקלאים מציע המימשל להקטין בתקופה האמורה מ־31.4 מיליארד דולר עד 13 מיליארד. תקציב החינוך יפחת מ־30.6 מי־ליארד עד 26.5 מיליארד.

הבטאון הרשמי של המפלגה הקומוניסטית הדנית:

פולמוס חריף על מדיניות גורבאצ'וב ניטש בבריה"מ

מושב הוועד המרכזי נדחה "כדי לתת שהות לגורבאצ'וב להכין את סדר היום של המושב"

מאת אליהו זהבי
כתב "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בט־אונה הרשמי של המפלגה הקו־מוניסטית הדנית, שלמה נאמנה לקו הסובייטי — גילה אתמול את הסיבות לדחיית מושב הוועד המר־כזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, שאמור היה להתקיים ב־25 דצמבר. לאחרונה כונס הוועד המרכזי ב־16 ביוני 1968. כתב העיתון במוסקווה, המצטט מקורות סובייטיים, מוסר כי מושב הוועד נדחה "כדי לתת לגורבאצ'וב זמן נוסף להכנת סדר היום של המושב".

307 חברי הוועד המרכזי הם הגוף העליון בבריה"מ, הממנה את מזכי־רות המפלגה, ואשר בוחר ומדיח חברי פוליטביורו (בשנת 1946 הדיח את חרושצ'וב והמליך את ברז'נייב). ב־ימים האחרונים רווחו במוסקווה שמועות כי בין חברי הוועד מתנהל פולמוס חריף על הקו המדיני של גורבאצ'וב: ההחלטה לביטול הגליית סחרוב, המיוחסת לגורבאצ'וב, האי־רועים באלמה־אטה, הנזקפים לחובתו של גורבאצ'וב.

מתנגדי הקו הליבראלי הם שמרני מנגנון המפלגה, המותחים ביקורת על מדיניות הגלאזנוסט של גורבא־צ'וב. עדות לפולמוס זה באה לידי ביטוי ביחוד ביומון הרשמי של הסולחוזה הסובייטית, בה נמסר על קבלת מכתבי צופים המתנגדים ל"גלאזנוסט", וטוענים כי הם משר־תים את התעמולה האנטי־סובייטית. מערכת העיתון הרשמית דיווחה כי קיבלה מספר רב יותר של מכתבי תמיכה.

ההילפה לעיתון קומוניסטי במ־ערב מעידה כי המחנות היריבים בקרמלין הולכו לנהל את המערכה גם במפלגות קומוניסטיות במערב.

סטודנטים סינים צועדים בשרשרת בהפגנה ביום חמישי בלילה, למען הרחבת הדמוקרטיה. ההפגנות בסין נמשכות בימים אלה למרות איסור השלטונות (צילום: אי פי)

שוטרים הורידו מקירות אוניברסיטת פקינג כרזות בעד "דמוקרטיה אמיתית"

אחת הכרזות תבעה לתבוע למשפט את כלי התקשורת הרשמיים, שדיווחו בצורה מסולפת על התסיסה בקמפוסים בסין

(ע"ה, ע"צ ואי פי). שוטרים הו־רידו כרזות בלתי־חוקיות מן הקירות של אוניברסיטת פקינג וקרעו אותן לאחר הפגנות של סטודנטים בכיכר המרכזית בפקינג, טיאנאנמן.

עדי ראייה מסרו כי כרזות אלה קראו להנהגת דמוקרטיה אמיתית וחופש עיתונות. אחת הכרזות קראה לסטודנטים למשפטים לתבוע ל־משפט את כלי התקשורת הרשמיים, שדיווחו בצורה מסולפת על התסיסה בקמפוסים ברחבי סין.

השוטרים השאירו רק כרזה אחת ובה דברי שבח לעתון הרשמי של פקינג על הדיווח המדוייק הראשון של הפגנות הסטודנטים בשבועות האחרונים.

סטודנטים בקמפוס של האוניבר־סיטה אמרו, כי לא צפויות הפגנות בימים הקרובים, בגלל לחץ בחינות הסמסטר וחופשת סמסטר בת ה־חודש, וכן בגלל הרגשת הניצחון בקרב הסטודנטים, שקיבלו הבטחות לשחרור של 24 מחבריהם שנעצרו בשעת הפגנה בכיכר המרכזית של פקינג בליל ה־1 בינואר. אלפי סטו־דנטים ערכו אחר כך מצעד בדרישה לשחרר את עמיתיהם ואלה אמנם שוחררו, "לאחר שובם בשעור חינוך מפי השוטרים".

51 איש נספו בהתרסקות מטוס ברזילאי באפריקה

צוותי ההצלה לא מצאו ניצולים ★ טרם ידועה סיבת האסון

אבידג'אן (ע"ד וע"צ). 51 האנשים שהיו במטוס "בואינג 707" של חברת התעופה הבראזי־לאית "וואריג" נספו בעת שהתרסק המטוס ליד אבידג'אן, בירת חוף השנהב במערב אפ־ריקה בשבת.

דוברת סניף החברה באבידג'אן אמרה, כי צוותי ההצלה שהגיעו לשברי המטוס לא מצאו ניצולים. במטוס היו 39 נוסעים ו־12 אנשי צוות. הוא היה בדרכו מאבידג'אן לריו־דה־ז'ניירו וסאן פאולו. המטוס המריא בשעה 1 לפנות בוקר והתרסק לאחר 45 דקות ליד בינגרוויל, 18 ק"מ צפונית לאבידג'אן.

טרם נודע מה היתה סיבת האסון ומדוע התרסק המטוס זמן קצר לאחר שרב־החובל הודיע למגדל הפיקוח באבידג'אן על תקלה במנוע.

95 נשרפו למוות בדליקה בבית מלון בפורטו־ריקו

המשטרה בודקת אם היתה הצתה

סאן חואן (ע"ד וע"צ). גופותיהם של 95 בני־אדם נמצאו בין הריסות המלון "דופונט פלאזה" שעלה באש בערב ראש השנה האזרחית בפורטו־ריקו.

היתה זו השריפה השניה בגו־דלה שאירעה אי פעם בבתי־מלון בטריטוריה האמריקאית. האסון הגדול ביותר היה ב־1946, כאשר 119 בני־אדם נשרפו למוות במלון בעיר אטלנטה, ג'ורג'יה.

משטרת פורטו־ריקו, בעזרת חוקרי האפ.בי.איי. מחפשת עדים כדי לקבוע אם הדליקה נגרמה כתוצאה מהצתה. קיים חשש כי בשל סכסוך עובדים נגרמה ההצתה. יצויין כי 300 העובדים במלון הם חברי איגוד מקצועי, המנהל מאבק על חוזי עבודה עם הנהלת "דופונט פלאזה".

מנהל משרד התיירות, מיגואל דומניק הודיע אתמול, כי הוא מצפה לירידה בתיירות לפורטו־ריקו, בשל הידיעות על האסון במלון.

זהו האוטו־ביתית של קדאפי — רכב־מגורים שנבנה עתה באיטליה עבור שליט לוב. מכונית זו יכולה להגיע למהירות של 120 קמ"ש במדבר ובדרכי עפר. היא מצויידת גם במיכלי דלק ויכולה לנסוע בלי לעצור במשך 15 יום. (צילום: אי פי)

קהיר גיבשה הצעת חוק לחנינת משתמטי שירות צבאי לפני 73'

מתוך התחשבות במהגרים מצריים, שמצבם הכלכלי הקשה אילצם להגר

קהיר (ע"מ). השר המצרי לעניני הגירה מצרית בחו"ל, עדלי עבד אלשהיד, מסר לעיתון "אל אהראם", כי נשיא "מועצת העם", ד"ר ריפעת אלמחג'וב, ראש הממשלה, ד"ר עאטף צידקי, ופילדמרשל עבד חלים אבו־גזאלה, אישרו הכנת הצעה של חוק לחנינת המשתמטים מהשירות הצבאי לפני ה־6 באוק־טובר 1973. על פי ההצעה תינתן להם חנינה תמורת תשלום 6000 לי"מ או סכום השווה לזה במטבעות בשער החופשי.

עדלי עבד אלשהיד הוסיף, כי הצעת החוק גובשה מתוך התחשבות במהגרים מצריים, שמצבם הכלכלי הקשה מנע מהם למלא את שירות החובה וגרם להם לנסוע לחו"ל.

דיפלומאטים מערביים מעריכים:

מוסקווה מכשירה הקרקע להחזרת צבאה מאפגניסטן

הפסקת האש הזמנית ותכנית נאג'יבוללה לשיתוף יסודות האופוזיציה בממשלה נועדה לשוות לאפגניסטן תדמית של יותר דמוקרטיה ואוטונומיה

מאת פיליפ טובמאן
שירות ה"ניו יורק טיימס"

מוסקווה, (מיוחד ל"הארץ"). הפסקת־האש הזמנית באפ־גניסטן, שעליה הודיע ראש המשטר הקומוניסטי שם, נאג'־יבוללה, בסוף השבוע שעבר, נחשבת בעיני דיפלומאטים מע־רביים לחלק מן המאמץ הסובייטי להכשיר את הקרקע להקטנת הנוכחות הצבאית של בריה"מ בשכנתה הדרומית.

אם תצא אל הפועל תכניתו של נאג'יבוללה ל"פיוס לאומי", יהיה בה כדי להפחית את המתחים הפנימיים ולעשות את מדיניותה של ממשלת אפגניסטן למתקבלת יותר על דעתן של ממשלות מערביות.

נאג'יבוללה אמר בשבוע ש־עבר, בישיבה מיוחדת של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניס־טית האפגאנית, כי צבא הממשלה יפסיק את האש ב־15 בינואר, אם "ייפסקו מתקפות לוחמי־הגרילה, הנתמכים על־ידי מדינות מערביות. הוא גם קרא ליסודות של האופוזיציה, ובכל־לם מנהיגים דתיים מוסלמים, להצטרף לממשלה, ולהרחיב את בסיס התמיכה שלה.

דיפלומטים מערביים במוס־קווה סברו, כי נראה שנ־אג'יבוללה נוקט צעדים ראשו־נים בתוכנית, שהוכנה בהשראה סובייטית, כדי לשוות לאפגניסטן לפחות מראית־עין של יותר אוטונומיה ודמוקרטיה. המנהיג האפגאני, שזה מקרוב נתמנה לתפקידו, אחרי שעמד בראש המשטרה החשאית של ארצו, ביקר בבירת בריה"מ בחודש שעבר.

מנהיג בריה"מ, מיכאיל גור־באצ'וב, חזר ואמר לאחרונה, כי ארצו רוצה להסיג את צבאה מאפגניסטן. לפי דיפלומטים מערביים, התייצבות באפגניסטן ויותר אמינות לממשלתה יקלו נסיגה כזאת. גורבאצ'וב גם אמר, שנסיגה סובייטית תהיה תלויה בהקטנת הסיוע החיצוני למורדים.

פקידים סובייטיים ודיפלומ־טים מערביים אמרו בחודש שעבר, כי נוכחותם של מאה אלף ויותר חיילים סובייטיים באפגניסטן מזיקה לדימוי הבינ־לאומי, ששוקד גורבאצ'וב להע־ניק למשטרו.

אלבניה פותחת שעריה לתיירות סקנדינאווית

מאת אליהו זהבי
כתב "הארץ" בסקנדינאוויה

אלבניה, "הכתם הלבן" של איר־ופה, פותחת השנה את שעריה לתיירות־שכר מסקנדינאוויה.

בשנת 1986 נחתו בשדה התעופה של טיראנה 8 טיסות שבועיות, כולן בימי חול. ביום ראשון סגור שדה התעופה, דווקא באלבניה — המדינה האתאיסטית ביותר באירופה. השנה צפויות טיסות נוספות מסקנדינאוויה, צרפת, שוויץ, איטליה וכו'.

לצורך שיכונם של התיירים, הושלם במרכז הבירה בית מלון חדיש בעל 12 קומות, ונרכשו אוטובוסים להובלת תיירים. באל־בניה כולה אין רכב פרטי, ולשירות פקידות בבירה ואורחי המדינה מצויים באלבניה פחות מאלף מכוניות. כמו בסין, כלי התחבורה העממי הם האופניים, ומחזה אופייני ברחובות טיראנה היא "תרכובה" משפחתית: הבעל רוכב על המושב, מרכיב את אשתו מאחוריו, ואת בנו על המוט הקדמי.

בשנת 1986 חוברה אלבניה לרשת הרכבות הבינ־אירופית, אך לפי שעה אין רכבות נוסעים מקשרות את יוגוסלביה עם אלבניה, המסילה נועדה להובלת משאות.

מחסור פתאומי בלחם בביירות

שר הכלכלה: האספקה נעלמה בדרך מסתורית

ביירות (ע"ד). תורים ארוכים נראו בשבת ליד מאפיות במזרח ובמערב ביירות, נוכח מחסור פתאומי בלחם.

שר הכלכלה, ויקטור קאסיר, הו־דיע כי סיבת המחסור אינה ברורה. לדבריו, הונפקו כמויות מספיקות של קמח למאפיות, "אולם האספקה נעלמה בדרך מסתורית ואין אנו יו־דעים מי מונע את העברת הקמח לאפיית הלחם בשביל הצרכנים".

מצרים דחתה בקשת ישראל להשתתף ביריד הספרים בקהיר

קהיר (ע"מ). שר התרבות המצרי הו־דיע, כי מצרים דחתה את בקשתה של ישראל להשתתף ביריד הספרים בקהיר.

הוצת בניין מגורים לפליטים אפריקאים בגרמניה בפעם ה־4

בערב ראש השנה האזרחית הושלכו שתי פצצות תבערה לבית בו מתגוררים פליטים מהעולם השלישי

האמבורג (ע"ד). 30 פליטים ממדינות העולם השלישי בהאמבורג נמלטו ביום ב' מלהבות שפרצו בבניין בו הם גרים. היתה זו ההצתה הרביעית בימים האחרונים של בתי מגורים לפליטים, המבקשים חסות במערב־גרמניה.

הדליקה הוצתה בארובת המעלית ובחדר המדרגות. הסיבה עדיין לא ידועה.

בערב ראש השנה האזרחית הושלכו שתי פצצות תבערה לבית בו מתגוררים פליטים ממדי־נות העולם השלישי בעיר פרץ ליד קיל. כל היושבים בבית נמלטו ללא פגע.

גורמים שונים בגרמניה מאשימים חוגי ימין קיצוני במעשים. יצויין כי שלטונות גרמניה נקטו באמצעים שונים, כדי לחסום את זרם האנשים המבקשים להיקלט בארצם.

ערכה את העמוד: עדה אושפיז

נמל - תעופה בן גוריון
סניף נוסף בתל־אביב
והרצליה פיתוח
מצטרפים למפה הבינלאומית של
europcar

1. נמל תעופה בן גוריון, טל' 9721280/9721097
2. תל־אביב, המסגר 43, טל' 337951-7
3. הרצליה פיתוח, מול מלון "השרון". טל' 052-574431/570208.

החברה הדינמית בישראל ובעולם כולו מתפתחת וגדלה.
הכנס גם אתה לאחד מ־13 הסניפים ברחבי הארץ.

סניפי יורופקאר בארץ:

europcar rent a car
In the U.S.A. it's National Car Rental

הודעות מס הכנסה ומס רכוש

שינויים בהוצאות החזקת רכב לצורך מס הכנסה

1. החל מ־1 בינואר 1987 נכנסו לתוקף תקנות חדשות המסדירות נושא הותרת הוצאות החזקת רכב במגזר העסקי לצורך מס הכנסה כדלקמן:

א. כללי
בוטלה החובה לנהל יומן רכב הכולל רישום הנסיעות העסקיות ובמקומו נקבעה חובת רישום מספר הקילומטר שמראה המד־אוץ (ספידומטר) בתחילת כל שנת מס ובסופה וכן בעת רכישת הרכב ומכירתו בתוך שנת המס.

ב. רכב פרטי
(לרבות רכב פרטי שנפח מנועו עולה על 2000 סמ"ק) יותר בניכוי לצרכי מס:
א. חלק יחסי מההוצאות המשתנות כיחס מספר הקילומטרים העודף על 9000 ק"מ לסה"כ הק"מ שנסע הרכב בשנה.
ב. חלק יחסי מההוצאות הקבועות כיחס מספר הקילומטר העודף על 36000 ק"מ לסך הכל הקילומטר שנסע הרכב בשנה.
בוטלה האפשרות לנכות לצרכי מס סכום גלובלי בגובה 25% מההוצאות המשתנות. נקבע כי גם רכב מסחרי אחוד (כלומר, רכב שבו אין הפרדה בין תא הנהג לחלקים אחרים של הרכב) שמשקלו עד 2000 ק"ג, יחשב כרכב פרטי.

ג. רכב מסחרי
בוטלה ההבחנה בין רכב מסחרי ורכב אספקה ושירות. יותרו בניכוי לצרכי מס:
א. חלק יחסי מההוצאות המשתנות כיחס מספר הקילומטרים העודף על 4800 ק"מ לסך הכל הקילומטרים שנסע הרכב בשנה.
ב. כל ההוצאות הקבועות.
הורחבה הגדרת "רכב מסחרי" ונקבע כי רכב מסחרי שמשקלו הכולל הוא עד 3000 ק"ג, יכלל בהגדרת רכב מסחרי.

יש לרשום בתחילת שנת המס את מספר הק"מ הרשום במד־האוץ (ספידומטר) של הרכב.

2. רכב צמוד
חל שינוי בשווי השימוש ברכב צמוד לעובד. הסכום שיש לצרפו למשכורת החל מחודש ינואר 1987 יהיה כדלהלן:

	סוג הרכב (סמ"ק)	הסכום לחודש (ש"ח)
רכב פרטי	עד 1600	240
	מ־1601–2000	440
	מעל 2000	720
רכב מסחרי	עד 2000	80
	מעל 2000	120

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו
1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מירבי לצרכן
המבצע על זני אטינגר ופוארטה
קח פרי ותהיה, לי בריא!
מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

مكنا من الاهل

ספורט
בעריכת יחיאל ארדי

פתיחה מדאיגה לשנה החדשה

מן היציע

מאת מיכאל קרנון

אם עלינו להתרשם מהתוצאות שהשיגו ספורטאינו בזירה הבין־לאומית בימים האחרונים, הרי ששנת 1987 אינה מבטיחה גדולות. המקום הרביעי של הנוער הצעירים בטורניר החורף, וההפסד של עמוס מנסדורף ברבע הגמר באדלאייד, החזירו אותנו למציאות.

ערב פתיחת טורניר הנוער דיברו השחקנים רק על דבר אחד — זכיה בגביע. בסופו של דבר לא הגיעה הנבחרת אפילו לגמר. להוציא את הניצחון 5–0 על קפריסין, וזה בוודאי אינו יכול להירשם כהישג גדול, סיימה הנבחרת שלנו שני מישחקים בתיקו והפסידה במישחק הדירוג על המקום השלישי. בשלושה מישחקים אלה הבקיעה שער למישחק, מאזן דל למדי לנבחרת המתאמנת שנה וחצי ושבעוד שבועיים תחל במישחקים המוקדמים על הגביע העולמי בניו־זילנד.

שחקני הנבחרת הדנית שזכתה בטורניר, בקושי מכירים זה את זה. בריאן לאודרופ הודה שאת מחצית השחקנים הוא פגש לראשונה, כאשר התכנסה הנבחרת להמראה לישראל. גם הנבחרות האחרות אינן מקיימות מיפגשי אימונים קבועים וספק אם יצאו למחנה אימונים בגרמניה כמו הנבחרת שלנו. הן פשוט מייצגות מדינות עם מסורת של כדורגל, גישה רצינית ומוסר עבודה ואימונים. לפני המישחק בין ישראל לדנמרק בכפר־סבא, עקבתי אחרי החימום שערכו שתי הנבחרות. זה הספיק לי כדי להבין מדוע הכדורגל הדני טוב משלנו, גם אם במישחק עצמו יכולה היתה ישראל לנצח.

נבחרות הצעירים והנוער הן בבואה של הכדורגל הישראלי 1987, כדורגל שבו משחקים בעמידה, מוסרים כדור לרגל במקום למסור לשטח פנוי, מאחר שאיש אינו נע לכיוון. יש לנו שחקנים מוכשרים, אבל מספרם קטן מהלך. היותר כדורגלנים אפורים, המשחקים בחוסר התלהבות, לעתים באדישות מרגיזה. וזה חייב להדאיג את כל מי שהכדורגל שלנו יקר לו. נותר רק לקוות שהלקחים יופקו ושבניו־זילנד זה יראה טוב יותר.

כמובן שאין מה להשוות בין האכזבה מהכדורגלנים הצעירים לזו ממנסדורף. בסופו של דבר הוא העפיל לרבע גמר של טורניר בסידרת "הפרס הגדול", וגם אם נוצח ע"י טניסאי בינוני, וואלי מאסור, אסור לשכוח שקשה מאוד לשחק נגד האוסטרלים על מיגרשי הדשא בארצם. מבחינה מסוימת טוב שזה קרה. כל אלה שיצאו מעורים אחרי הניצחונות של עמוס על לקונט וגומס, יחזרו למציאות. ליבינו שהוליס בטניס המקצועני קשים מאוד. וכדי לשמור על מקום טוב קרוב לצמרת ואף לשפרו, צריך להמשיך ולעבוד קשה ולהתאזר בסבלנות ובקצת מזל. מנסדורף יודע זאת. עכשיו יודעים זאת אולי גם "מומחי הטניס", שצמחו אצלנו באחרונה.

בשבת הקרובה גביע הטוטו

בית א'
- ● בני־יהודה — הפועל ת"א
- ● מכבי נתניה — הפועל פ"ת

בית ב'
- ● כפר־סבא — מכבי חיפה
- ● ב. נתניה — שמשון

בית ג'
- ● מכבי פ"ת — מכבי ת"א
- ● בית"ר ת"א — מ. יבנה

בית ד'
- ● באר־שבע — בית"ר י-ם
- ● הפועל לוד — מכבי יפו

במחזור הבא

משחקי הליגה הלאומית יוצאים לחופשה בת שלושה שבועות, בגלל מסע נבחרת הנוער לטורניר בניו־זילנד ויתחדשו בשבת 31.1.87. המשחקים במחזור ה־15 יהיו:
- ● באר־שבע — מכבי יבנה
- ● כפר־סבא — מכבי יפו
- ● הפועל ת"א — הפועל לוד
- ● מכבי ת"א — ב. נתניה
- ● מ. נתניה — בית"ר ת"א
- ● הפועל פ"ת — שמשון ת"א
- ● מכבי פ"ת — בית"ר י-ם
- ● בני־יהודה — מכבי חיפה

מלך השערים

1.	א. מלמיליאן (בית"ר י-ם)	12
2.	אלי אוחנה (בית"ר י-ם)	11
3.	אלי יאני (כפר־סבא)	9
4.	יגאל מנחם (מ. נתניה)	7
5.	סמי מלכה (בית"ר י-ם)	6
6.	אברים ארביב (שמשון ת"א)	6

הניחוש הנכון בטוטו

1.	מ. יבנה — בני יהודה	X
2.	מ. חיפה — מכבי פ"ת	X
3.	ב. י-ם — הפועל פ"ת	1
4.	שמשון ת"א — מ. נתניה	2
5.	בית"ר ת"א — מ. ת"א	X
6.	ב. נתניה — ה. ת"א	2
7.	הפועל לוד — כפר־סבא	X
8.	מכבי יפו — באר־שבע	X
9.	ה. יהוד — ה. מרמורק	1
10.	בית שאן — ב. רמלה	1
11.	הפועל ר"ג — הכח ר"ג	X
12.	ה. חדרה — רמת־עמידר	1
13.	ה. חולון — ה. י-ם	X
14.	מ. שעריים — ה. חיפה	2

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים (1)	14	10	3	1	16—35	33
2.	בני־יהודה (2)	14	5	9	—	11—18	24
3.	הפועל כפר־סבא (3)	13	6	4	3	13—20	22
4.	מכבי חיפה (5)	14	6	4	4	10—13	22
5.	הפועל פתח־תקוה (4)	14	6	3	5	14—19	21
6.	שמשון תל־אביב (6)	14	4	8	2	9—14	20
7.	הפועל לוד (7)	13	5	4	4	8—13	19
8.	הפועל תל־אביב (10)	14	4	7	3	11—13	19
9.	מכבי תל־אביב (8)	13	4	5	4	11—16	17
10.	מכבי פתח־תקוה (9)	14	4	5	5	12—13	17
11.	מכבי נתניה (14)	14	4	4	6	20—14	16
12.	הפ' באר־שבע (12)	14	3	6	5	11—8	15
13.	מכבי יבנה (13)	14	3	6	5	16—12	15
14.	בית"ר ת"א (11)	13	4	3	6	18—13	15
15.	מכבי יפו (15)	14	2	4	8	23—10	10
16.	בית"ר נתניה (16)	14	2	1	11	35—7	7

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

הקטר הירושלמי דרס גם את הפועל פתח תקווה

להקת מלמיליאן להיט גם של 1987

שערים של אורי (2), אוחנה ומלכה העניקו ניצחון 4–1 על הפועל פ"ת

אורי מלמיליאן, מלך השערים של הליגה הלאומית, מעלה את בית"ר ירושלים ליתרון 3–1 על הפועל פתח תקוה, הפעם בבעיטת 11 מטרים. (צילום: עוזי קרן)

בית"ר ירושלים — הפועל פתח־תקוה 1–4 (1–1)

השערים לבית"ר: אורי מלמיליאן (30, 71 — בבעיטת 11 מטר), אלי אוחנה (53), סמי מלכה (87). השער לפתח־תקוה: גבי לסרי (40).

★ המצטיין: אורי מלמיליאן.

● בית"ר ירושלים: מזרחי, שירזי, אשש, אזולאי, כהן, שוורץ, קדוש (בן־הרוש), מלכה, מלמיליאן, בוזגלו (נודמולה), אוחנה. המאמן: דרור קשטן.

● הפועל פתח־תקוה: גדבי, קואשווילי, בודניוק, קירסי, לוי, מרקוס, קלמנוביץ (אברהם), לסרי, איליה, לוין, בסון (נחיז). המאמן: אברהם גרנט.

שפט יצחק בן־יצחק, 5,000 צופים, איצטדיון בלומפילד.

מאת דרור מנר

חג האורים נסתיים בחגיגה גדולה של האורים ותומים של בית"ר, הלא הוא אורי הכל יכול שיכולתו הדליקה עוד ארבעה נרות במנורה הגדולה של בית"ר. אורי מלמיליאן מלך השערים הזמני. אלי אוחנה סגנו. צמד חמד זה ניצח את קבוצה שנחשבת קבוצת צמרת ובאיזה הפרש משכנע. נכון, כמות השערים ראויה משכנעת, אך מנה זו נבעה דווקא במשחק שלא נמנה על המשובחים שהציג בית"ר בעונה זו, ואולי בעובדה זו יש כדי לשמח את הבית"רים, שגם ביכולת בינונית הם מצליחים להביס קבוצת צמרת.

המחצית הראשונה היתה מאכזבת מאוד מבחינת בית"ר, למרות שתקפו יותר מול משחק נסוג וסגור של הפועל פתח־תקוה, שחסר מאוד את אלון חזן ונדיר אלון. רק אורי מלמיליאן ושלמה שירזי שמרו על רמה באותה מחצית זו, אך הבקיעה אחת טובה של אלי אוחנה הביאה לשער יתרון בדקה ה־30: אוחנה היתל במגינו באגף שמאל וממש מקו הרוחב הגביה כדור נפלא על פי השער, השוער גדבי הצליח רק להדוף אך הישר אל אורי מלמיליאן, שבעשרה מטרים בעט שטוח ופנימה, 1–0.

בית"ר המשיך במשחק פושר ואיפשר לפתח־תקוה, שעד עתה שיחק בחשש רב, לצאת למתקפות ולגלות בעצם שאפשר גם לתקוף את בית"ר ואפילו להבקיע, כפי שקרה בדקה ה־40: איליה הגביה כדור קרן משמאל, יוסי מזרחי יצא מהקו משערו ללא צורך כדי להדוף את הכדור אל גבי לסרי, שמ־20 מטר דייק בבעיטה אל השער הריק 1–1.

במחצית השנייה היה כבר סיפור אחר לגמרי, כזה שהקהל אהב ומוכן לבוא בכל מזג־אוויר ולראות את בית"ר ירושלים. את האות לשינוי גרם שער בדקה ה־53: יעקב שוורץ הגביה מימין כדור נפלא אל ראשו של אלי אוחנה, שניצל מיקום גרוע של גדבי שניצב מחוץ לשערו, אוחנה נגח בפקחות מעל השוער והכדור נח בשיפולי הרשת 2–1.

מרגע זה הפך המשחק מהיר ופתוח, גם מצד שחקני פתח־תקוה שעמדו כבר פעם בכיבוש תיקו וניסו עתה לכבוש בשנייה, אך הפעם מצאו את שחקני בית"ר נלהבים ונמרצים יותר והיו יותר בהגנה, כך שהשערים נפלו ברשתה של פתח־תקוה.

בדקה ה־71 פגע הכדור בידו של דוד לוי מגן פתח־תקוה, השופט יצחק בן־יצחק שרץ משך כל המשחק כמעט שמונה ק"מ, היה קרוב לאירוע ופסק על כדור עונשין מ־11 מטר. אורי מלמיליאן בעט כדור חזק בחצי גובה לפינה השמאלית של השער והעלה ל־3–1.

הזדמנות פז לצמוק ניתנה לגבע מקוס הצעיר מפתח־תקוה, אך מקרוב בעט חלש מול... שיחוקה באה למרי במרכז השורה, אך בית"ר ידע לעבור במהירות מהגנה להתקפה ובך השיג גם שער רביעי, שאולי היה קצת מגמם מבחינת פתח־תקוה שהיתה ראויה להפרש קטן יותר, אך מי אנו כי נלין על שערים: מצידנו כל שער בא בברכה וגם זה שבדקה ה־87, לאחר מבצע נהדר של השמש בנעליה הבית"רית, שהחל בבעיטת עונשין שנהדפה חזרה אל מלמיליאן שפרץ והיתל במגינו עד קו הרוחב ואז מירכז אל סמי מלכה שסיים בהצלחה ובעט פנימה כדי לקבוע ניצחון גדול 4–1.

● מתאבקי הפועל באר־שבע זכו בשבת ברוב התארים באליפות הפועל בהאבקות בסיגנון יווני־רומי לקדטים שהיתה בראשון־לציון.

המוביל: שנה חדשה — תנופה ישנה

ליגה לאומית

מאת יהושע שגיא

המוליך הלאומי בית"ר ירושלים פתח את שנת 1987 באותה תנופה בה סיים את 1986 והגדיל את יתרונו בראש הטבלה הלאומית ל־9 נקודות, לפני היציאה לפגרה בת שלושה שבועות בגלל יציאת נבחרת הנוער לטורניר קדם הגביע העולמי בניו־זילנד.

רק ששה משחקים נערכו במחזור ה־14 של הליגה הלאומית, שני משחקים נדחו (בית"ר תל אביב — מכבי תל אביב, הפועל לוד — הפועל כפר סבא) ויתקיימו מועדים. אגב, בעת שנידחו משחקי ליגה לאומית נערכו ברמת גן משחקי הגמר של טורניר הנוער הבין־לאומי שבו שיחקו כדורגלנים צעירים, חוזר למושבה.

בית"ר ירושלים המשיך בתנופה שלו ומחץ בבלומפילד 1–4 את הפועל פתח תקוה, כמובן בזכות כושר ההבקעה המצוין של אורי מלמיליאן (2 שערים) ואלי אוחנה (1) שהיו ביחד, יחד עם סמי מלכה שהבקיע את השער הרביעי, כי זו העוצמה הגדולה שלהם ושל ירושלים, וספק אם מישהו עוד יצליח לעצור אותם, אלא אם כן יכנסו גם הם במוקדם או במאוחר, למשברון שיעצור את תנופתם.

המדורג שני, בני יהודה, היחיד שעדיין לא נוצח העונה נותר בלתי מנוצח גם אחרי המחזור ה־14, אך התרחק מהמובילים הירושלמים בגלל תיקו 0–0 עם מכבי יבנה. עוד שני משחקים נסתיימו בלי שערים: מכבי חיפה שלא הצליח להבקיע במגרשו את מכבי פתח תקוה וסיים עימו 0–0, וכן מכבי יפו שעדיין לא ניצח מאז הביא לשחרורו את המאמן הבולגרי נטקו וולב וסיים את מול במגרשו רק 0–0 עם הפועל באר שבע.

ההפתעה של המחזור היתה במשחק הראשון בבלומפילד, שם קטע מכבי נתניה מסע שמשוני של 10 משחקים בלי הפסד, כאשר הבקיע 2–1.

ועוד הפתעה: האלוף הפועל תל אביב חזר וגילה את יעילותו, כאשר הביס בנתניה את מנער הטבלה בית"ר נתניה 3–0, אולי כדי להוכיח, כי הפועל תל אביב יהיה עוד מעט שוב באיזור המאבק על הכתר הלאומי, הגם שעתה הוא רחוק ממטרה זו בטווח של 14 נקודות.

סך הכל הבקעו במחזור המקוטע 11 שערים בלבד, אך מה שמעיק יותר זו העובדה ששבע מתוך 12 הקבוצות ששיחקו אתמול לא הבקיעו, וגם זה חומר למחשבה.

משחקי הליגה הלאומית יחודשו ב־31 בינואר שבו יסתיים הסיבוב הראשון.

השופט יצחק בן־יצחק מציג מכשיר מיוחד שהיה צמוד אליו, והוכיח כי במשחק בין בית"ר ירושלים להפועל פתח תקוה, רץ השופט 8 קילומטרים. (צילום: עוזי קרן)

ליגה א'

במשחקי המחזור ה־14 היו התוצאות כדלהלן:

● מחוז הצפון: מכבי עפולה — הפועל רעננה 0–0, מכבי אחי נצרת — הפועל "עליה" כפר סבא (נדחה), מכבי חדרה — הפועל קרית שמונה (נדחה), מכבי טמרה — הפועל בני טמרה 1–0 (1–0), בית"ר חיפה — מכבי אור־עקיבא 1–0 (0–0), הפועל טירה — הפועל קרית אתא (נדחה), הפועל טייבה — הפועל טירת הכרמל 1–0 (0–0).

● מחוז הדרום: בית"ר באר שבע — הפועל בית־שמש 1–1 (1–0), מכבי "לוזון" חולון — הפועל ראשון־לציון 2–1 (1–1), הפועל ירוחם — מכבי קרית גת 1–1 (0–0), הפועל אור־יהודה — הפועל קרית־אונו 0–0, הפועל קרית־מלאכי — הפועל אשקלון 1–0 (1–0), הפועל בת־ים — הפועל רמלה 1–0 (0–0), הפועל רמת השרון — הפועל אזור (נדחה).

יכולת דלה הספיקה לאלוף

הפועל תל־אביב — בית"ר נתניה 3–0 (0–0)

השערים: משה סיני (55 מ־11 מטר, 88), שבתאי לוי (90).

★ המצטיין: אהוד מוסה.

● הפועל תל־אביב: אלטר, עמר, אקוהיר, זאגה, פינטר, אלי כהן, אהוד מוסה, משה סיני, מוריס ראגו, שבתאי לוי, גיל לנדאו (אילן שקרון). המאמן: דוד שויצר.

● בית"ר נתניה: פישל, מזח, סאסי, סרוסי, אביבי, גולן, סימוני, סנדרס (אילן עזריה), איצקוביץ, יוסי אדרי, חשונה, טוביאנה. המאמן: שמואל פרלמן.

שפט יאיר טילינגר, 700 צופים, איצטדיון טוברוק בנתניה.

מאת חנן פארי

מול יריב נחות וחסר יומרות, שהתקשה אף להגיע לרחבת שערם, לא התקשו אתמול כדורגלני הפועל תל־אביב לזכות בקלות יחסית בניצחון חוץ חשוב מבחינתם, כאשר כבשו במחצית השנייה שלושה שערים ללא מענה לרשתה של סוגרת הטבלה בית"ר נתניה, שניים מהם בשתי דקות הסיום.

חניכיו של דוד שויצר הפגינו משחק נרפה וחסר מעוף, כאשר שחקני המפתח משה סיני, דוד פינטר ומוריס ראגו, מסתפקים בפעולות ספורות על שטח מצומצם, ואינם מעודדים את חבריהם למשחק התקפי מהיר. רק כאשר הצליחו השלושה לנצל בשלהי המשחק את עייפותם של הכדורגלנים מנתניה, הצליחו לנצל הגנה הדירה עד מאוד, כדי לכבוש שערים קלים.

בית"ר נתניה לא היוותה כלל יריב לאדומים מתל־אביב, ולמעשה כלל הרכבה שחקן אחד או שניים הראויים אולי להימנות על הליגה הלאומית. השאר הם שחקנים חלשים, שאפילו לא הצליחו להחזיק מעמד אפילו מול הפועל תל־אביב ביום בינוני. מגיניה מזח ומולן היו כלא היו, בקישור רק יוסי (קרלוס) אדרי והרכז סימוני ניסו לבנות את התקפת קבוצתם מאחור, וללא סיוע ממשי של החלוצים, נידונו כל הנסיונות לכישלון.

הפועל פתחה בצורה הססנית ביותר ואיפשרה למארחים ליטול את היוזמה ולנסות ולסכן את שערו של אלטר, שעלה לשחק פצוע והיה על רגלו בתרבית שלבי המשחק.

בדקה ה־17 בעט רובין סימוני מרחוק של כ־30 מטר לשער, אך אלטר זינק היטב לפינה והדף לקרן.

בשורות הפועל גילה יכולת טובה הצעיר אהוד מוסה, שעלה לשחק במקום שחקן הנוער אליאור ברנס, והפגין שליטה טובה בכדור ברגל שמאל, ראיית משחק ומסירות טובות בהתקפה. באחת מבעיטותיו של מוסה הצליחה הפועל תל־אביב לעלות ליתרון. עשר דקות מפתיחת המחצית השנייה קיבל מוסה מסירה מראגו, ובעט היטב. בלם נתניה אשר סאסי הסיט את הכדור בידו ברחבה, השופט טילינגר הורה על הנקודה הלבנה. משה סיני בעט בעוצמה לפינה והבקיע את שער נתניה, עד אז — 1–0.

הניסיונות העקרים של נתניה להשוות נתקלו בהגנה המגוננת של הפועל תל־אביב בראשות זאגה ואקוהיר. חבריהם הצליחו להוסיף שני שערים לקראת הסיום. בדקה ה־88 פרץ ראגו מימין, חדר למרכז, ולאחר שעבר שני מגינים מסר כדור מדויק קדימה בין שני בלמי נתניה לסיני, שלא התקשה להבקיע בשנית את השוער — 2–0.

סמוך לשריקת הסיום הצליח שבתאי לוי לכבוש שער בצורה הנאה, כאשר סיני פרץ משמאל ומסר לרחבה, ולוי מקרוב הגדיל את הפער — 3–0.

עצבנות שיגרתית

מכבי יפו — הפועל באר־שבע 0–0

★ המצטיין: שלמה קירט.

● מכבי יפו: קוניצקי, כהן צוק, ישראל דניאל, סלימן, קירט, אלקלומברה, יוסי לוי (ציפורה), מאיר רדה, אמיגה, מזרחי. המאמן: נטקו וולב.

● הפועל באר־שבע: זר כביצקי, ברהמה, דוידי, אילוז, רונן גונן, צרפתי, אוחנה, שושני, ויצמן, רמלר (עורה), ביטון. המאמן: דוד ברנר.

שפט עובדיה צבי, 700 צופים, איצטדיון באסה ביפו.

מאת אילן פיש

לא קל לחזור לשיגרה אפורה וחסרת ברק. קשה לשוב למציאות עגומה כשברקע הזכרונות הנעימים מטורניר הנוער הבין־לאומי לנערים ולנוער שלא חסך במשחקים בעלי איכות גבוהה. השיבה למציאות הישראלית היתה מהירה מדי, הרבה "בוחת" מכבי יפו והפועל באר־שבע, שתי הקבוצות המצומקות בחלק התחתון של הטבלה שיחקו בעצבנות רבה. במיוחד אמורים הדברים לגבי האורחים מבאר־שבע שלא בחלו באמצעים כדי לעצור את שחקני יפו. השופט עובדיה צבי הירבה להזהירם ואף שלף שלושה כרטיסים צהובים. מאמן באר־שבע, דוד ברנר היה מרוצה מהתוצאה. הוא הסביר זאת בחשש מהפסד שלישי רצוף, אולם לגבי מכבי יפו של אתמול הוקשות היתה בבחינת בזבוז כוחות מיותרים. אילו השקיעו יותר מאמצים בעיבוד המערך ההתקפי ייתכן שמאזן השערים במשחק היה שונה.

במכבי יפו אין חדש. הקבוצה נתנה הסבר מדויק למיקומה הנוכחי בטבלה. השחקנים כשלו במהלכי כדורגל פשוטים כמו הגבהות ומסירות מדויקות לעבר שחקנים פנויים, למזלה בלטו בשורותיה שניים שאיפשרו לסחוט תיקו ביתי. בשער ניצב שוער נבחרת הנוער לביא קוניצקי ששיחק בביטחון, קטף את הכדורים שהוגבהו לרחבת שערו ובפתיחת המחצית השנייה אף הציל פעמיים ברציפות את שערו מהבקעה. השחקן השני שבלט ביפו היה גם המצטיין במגרש בשל תרומתו הרבה לקבוצתו. היה זה קשר הרכש שלמה קירט, שבהופעת הבכורה שלו הנהיג את חבריו התוקפים. הוא תרם למשחק התקפי קשה ולא חסך במאמצים לבלום את קשרי באר־שבע. קירט הבהיר עד כמה זקוקה יפו לשחקן מסוגו. אבל מה יכול קירט אחד לעזור כשלצידו מפגינים היותר משחק כה חלש וחסר מעוף?

באר־שבע היתה טובה יותר, אולם גם משחקה לא היה נקי משגיאות. במקום להרבות בניסיונות תקיפה מהאגפים התעקשו שחקני הנגב לנווט להבקעה דווקא דרך מרכז ההגנה. הפעמים היחידות בהן סוכן שער יפו בצורה ממשית היו לאחר פריצות מהאגפים. ההגנה הבאר־שבעית שלא נזקקה למאמצים רבים כדי לבלום את חלוצי יפו נמנעה מלהתפרק בחוד. במחצית הראשונה ניסה המגן הימני רפי ברחום לסכן את שער היריב אולם דווקא במחצית השנייה, שהתגלה ביתרון באר־שבעי ברור, הוא נמנע מלעזור. הבולט בבאר־שבע היה הקשר יובל אוחנה, שגילה ראיית משחק טובה והרשים ביכולת הולכת הכדור. אולם מסירותיו לא הפכו לשערים בשל חולשת החלוצים, ובמיוחד שמעון ביטון, שחייב לשפר את כושרו הגופני כדי להתמודד ביותר יעילות עם הגנות היריב. דווקא ליפו ניתנה ההזדמנות הטובה ביותר לכיבוש שער. בדקה ה־81 ניצב הקשר דוד מאיר ברחבה בעמדה נוחה להבקעה, אך מול שער חשוף בעט בפזיזות לחוץ.

נס חנוכה קרה לנתניה

מכבי נתניה — שמשון תל־אביב 2–1 (0–0)

השערים לנתניה: יגאל מנחם (58, מבעיטת 11 מטר, 86). לשמשון: ארביב (89, מבעיטת 11 מטר).

★ המצטיין: חיים בר.

● מכבי נתניה: חביב, שמעון מנחם, בר, חסן, בארון, חלפון (רוני לוי), גאוטה, בני לם, גבאי, רונן, יגאל מנחם, שלום תקווה. המאמן: זאב זלצר.

● שמשון תל־אביב: חזן, עובדיה, אורי כהן, יפתח הלוי, ברדה, שמעונוב, ארביב, מזרחי, הלל (לויתן), דמתי, שקרון. המאמן: יעקב גרונדמן.

שפט יהושע לויה, 2,000 צופים, איצטדיון בלומפילד ביפו.

מאת חיים מלינק

המכבים מנתניה זכו לנס חנוכה, בדמות ניצחון מפוקפק כשלעצמו על שמשון תל־אביב, במשחק שאילו היה הדבר נתון בידי, הייתי מפסיק בדקה ה־57... ולאחר מכן מוסיף כשלושים דקות לשחקנים, כיצד יש להתנהג במגרש, ומדוע הקהל לא יגיע למגרשים אם ימשיכו כך.

אך נשוב למשחק עצמו. הוא נחלק לשני חלקים: לפני הדקה ה־57 ואחריה. עד דקה זו התנהל משחק בינוני ושקול, בין שתי קבוצות די אפורות, אך אפשר לומר שנתניה לחצה יותר על כל כדור, ונראה היה שזהו עבורה משחק של להיות או לחדול.

בדקה ה־57 החיל רונן גבאי מנתניה בהגנת שמשון וכמעט הצליח, אך ידו של הבלם ניסים ברדה בלמה את מעוף הכדור, ולויה פסק על בעיטת 11 מטר. במגרש החלו ויכוחים קשים, מלווים בדחיפות של השופט, אך לבסוף בעט יגאל מנחם פנימה, 1–0 לנתניה. מרגע זה ואילך החל המשחק לקבל אופי של היאבקות, אך בלי חוקים ומגבלות, כשהמפגעים העיקריים הם שחקני נתניה. ראיתי את שחקן נתניה ברוך חסן, סופג מהלומה בפניו, משחקן שמשון בלי תגובת השופט שעמד בקרבת מקום. כל מה שעשה לויה זה לרוץ מקבוצת מתגוששים אחת לשנייה, להפריד ביניהן, להוציא צהובים וחוזר חלילה.

לאחר כל המהלומות והתקריות שהתרחשו בערך כ־12 דקות התחדש המשחק, אך דווקא נתניה השתנתה ראשונה מהמהומה, והחלה לשחק כדורגל הבא לעין, כשהמבצע על המלאכה שלום תקווה הלוצה. בדקה ה־75 ניצל שער שמשון בנס, אך שמשון ניסתה בחומה ועם להשוות את התוצאה ופה עמדה הגנתה המוסיפה של נתניה בראשותו של בר הותיק וחביב בשער היוותה מחסום גבוה מדי עבור השמשונים.

נתניה המשיכה במשחקה השקט ובהתקפותיה המאורגנות, ואכן בדקה ה־86 מסר תקווה כדור מלאכת מחשבת ליגאל מנחם בין הגנת שמשון שקפאה קמעה, ומנחם הטיס על חזן וקבע 2–0 לנתניה. שמשון איבדה כל טעם במשחק, אך קיבלה "מתנה" מהשופט בדמות בעיטת 11 מטר מפוקפקת, שאותה בעט פנימה ארביב. השופט לויה לא הוסיף את זמן התקריות.

יגאל מנחם (בחזה), גיבור הניצחון המפתיע של מכבי נתניה על שמשון תל אביב אתמול בבלומפילד, מבקיע את השער הראשון. נתניה ניצחה 2–1. (צילום: עוזי קרן)

בריילובסקי לבד לא מספיק

מכבי חיפה — מכבי פתח־תקוה 0–0

★ המצטיין: ד. בריילובסקי.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, א. כהן, קליגנר, מרילי (אוסמן), ל. רוזנטל, אבו קרט (גבעול), ממן, בריילובסקי, מזרחי, סלקטר. המאמן: שלמה שרף.

● מכבי פתח־תקוה: פביאן, אזולאי, פרסלר, מכבס, דאון, גוריאל, ירדני, בללייבמר, א. לוי, אוחיון (בניה), ר. כהן. המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.

שפט חיים ליפקוביץ, 3,000 צופים, באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר בחיפה.

מאת אברהם צירין

דניאל בריילובסקי, כוכבה של מכבי חיפה, לא הצליח אתמול לסחוף את קבוצתו לניצחון, אחרי שחבריו החמיצו את כדורי הפז ששלח לעברם פעמים רבות ומכבי חיפה איכזבה שוב כשסיימה בתיקו 0–0 עם מכבי פתח־תקוה.

בריילובסקי עם ברוך ממן, שחזר אתמול להרכב החיפאי, ניסו פעמים רבות להניע את ההתקפה העקרה של קבוצתם. אפילו רוני רוזנטל, הנמצא כאן בחופשת מולדת, יכול לראות מהצד כי אין לקבוצתו לשעבר מוליכים לאחר אייל המצע, לו עצמו ולסלקטר, שלא מצא העונה את מקומו על כר הדשא. אותו סלקטר ניצב כמה פעמים מול השוער פביאן ותמיד בעט החוצה. זהיה גם הצעיר עופר מזרחי, ושניים אלו החמיצו אתמול שפע של הזדמנויות. גם ברוך ממן איבד את אוחיון. פעמיים עמד מול השוער הפתח־תקוואי ולא הצליח להבקיע.

גם מכבי פתח־תקוה לא גילתה יכולת מרשימה. השוער פביאן עשה עבודה טובה בין הקורות, הבלם ירדן פרסלר הוכיח שוב כי עד היום לא קם לו ממלא מקום בשורות החיפאים ואולי עשו טעות, לפחות בעונה זו, בהעברתו למכבי פתח־תקוה. פרסלר היווה תחנה אחרונה עבור החלוצים החיפאים. בחוליית הקישור בלט אייל בללייבמר אולם כיריבתה החיפאית סבלה הקבוצה מחוסר מוחץ וגם היא נתגלתה כקבוצה חסרת חלוצים המסוגלים להבקיע משחק.

יו"ר התאחדות הכדורגל ואגב, ברש מליליה, ישב במחצית הראשונה במשחק בקרית־אליעזר יחד עם יו"ר ההתאחדות שאול סוירי. במחצית הם מיהרו לעזוב את האיצטדיון יחד עם יו"ר איגוד השופטים, אברהם קליין. האורח האנגלי שיבח את כר הדשא הנפלא בקרית־אליעזר, אולם דברים רומים על רמת המשחק לא יכול לומר.

למכבי חיפה היו כמה הזדמנויות טובות במשחק, מה שאי־אפשר להגיד לגבי הפתח־תקוואים, שלא הגיעו למצב מסוכן אחד בכל 90 הדקות. בדקה העשירית התנגש ציון מרילי עם חברו לקבוצה אלי כהן, נפגע בראשו והובל באמבולנס לבית החולים, בעוד ראשו של אלי כהן נחבש. בדקה ה־29 החמיץ עופר מזרחי משני מטר ובעט שטוח החוצה. בדקה ה־34 ניצב ממן 14 מטר משער פתח־תקוה ומול השוער שיצא לקראתו בעט מעל השער. בדקה ה־37 פרץ בריילובסקי לאורך כל המגרש, כשהוא חולף על פני שלושה שחקנים בזה לאחר זה, שלח את משה סלקטר יחידי וזה בעט משמונה מטר שטוח החוצה. בדקה ה־46 עופר מזרחי בעט, השוער הדף לקרן, בריילובסקי הגביה ומזרחי נגח לידי השוער משני מטר.

גליל־עליון היום על המקומות 5–6 בהארלם

הארלם, הולנד (שרות "ספורט הארץ"). הפועל גליל־עליון ישחק היום בגמר על המקומות 5–6 בטורניר הבין־לאומי בכדורסל. זאת אחרי שניצח אמש את נבחרת אוניברסיטת פורט היים (ארצות הברית) 97–87 (43–41).

קולעי הנקודות לגליל עליון: וייס 28, ליף 21, ברי 16, זיסמן 13, סמית 10, חזן 7, גבריל 2.

הפועל חולון עמד לשחק אמש נגד הקבוצה ההולנדית דויקטסבק בשלב חצי הגמר.

לוורקוזן לחצי הגמר בטורניר קריסטל־פאלאס

לונדון (איי־פי). אלופת גרמניה באייר לוורקוזן, עלתה לחצי גמר טורניר הכדורסל הבין־לאומי בקריסטל־פאלאס. זאת לאחר ניצחון על האלופה הסקוטית מארי אינטרנשנל 114–108. לרון האדן 24 וג'ונסון 19 היו הקלעים הבולטים של לוורקוזן.

● משקלאי הפועל תל־אביב ניצחו בשבת בתחרות הליגה הלאומית, לאחר שצברו 1425 נקודות והקדימו את מכבי תל־אביב 1362 נקודות ואת מכבי חיפה 1051 נקודות.

האכזבה היא של יבנה

מכבי יבנה — בני יהודה 0–0

★ המצטיין: אשר חלפון.

● מכבי יבנה: לסר, פרץ, אלקבץ, סולומון, אזולאי, בר אדון, יעקב, חלפון, פלד, ועקנין, גודדין. המאמן: משה מאירי.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אריב, סגל, שרעבי, חיים, מלוח, דיין, ברקוביץ, גודדנה (שוירי), אייזנברג (קוסטיקה). המאמן: יצחק שניאור.

שפט גבי לוי, 2,000 צופים, ביבנה.

מאת עמי הרמן

שחקני מכבי יבנה יכולים לראות עצמם מאוכזבים בצורה קשה על שלא הצליחו להשיג את כל שלוש הנקודות מול קבוצת הצמרת בני יהודה תל־אביב. שחקני מכבי יבנה תקפו במרבית שלבי המשחק את שער בני־יהודה והיו קרובים פעמים רבות לכיבוש שערו של אסייג, אך חוסר ריכוז ואולי גם חוסר מזל מנעו משחקני מכבי יבנה השגת שער יתרון, לו היו ראויים לפי מהלך המשחק.

שחקני בני־יהודה יכולים לראות את התוצאה כהישג עבורם, ביותר לפי מה שהתרחש בשורה. במרבית שלבי המשחק נלחצו שחקני השכונה לשערם הם ורק בדרך נס לא ספגו שער. אין ספק שאתמול לא היו שחקני בני־יהודה במיטבם ואם בכל זאת סיימו מחזור נוסף מבלי להפסיד הרי הקבוצה הזו היא עם אופי חזק.

שחקני מכבי יבנה פתחו את המשחק בהתלהבות רבה ובניצוחם של אשר חלפון, אודי פלד וצבי גורדון תקפו גלים גלים את שער בני־יהודה. שחקני בני־יהודה הרחיקו כדור לכל עבר ותיכף היה שהם מצויים בלחץ. הם מצווים מהפסד ראשון וכל מטרתם במשחק היתה לא להפסיד. מנגד יכולנו לראות את ציון יעקב ואשר חלפון המקומיים שולחים שוב ושוב את חבריהם לעבר שער בני־יהודה, אך שם טובכו שחקני בני־יהודה בראשותו של השוער אסייג וצמד הבלמים ירון אריב ויעקב סגל על שערם ומנעו מהמקומיים כיבוש שער, שהתחייב לפי מהלך האירועים במגרש. שחקני מכבי יבנה גילו בפעם נוספת כי הנשק החזק שלהם הוא רוח הלחימה. כל מערכי הקבוצה פעלו כהלכה בעזרת רוח הלחימה ועידוד הקהל, אך חסרה להם תרגל הסיומת ואולי גם טיפ טיפת מזל כדי להשיג את מלוא שלוש הנקודות.

● יעקב סומנזיאל מתל־אביב ניצח בשבת בגמר אליפות הפועל בקליעה באקדח אוויר, לאחר שצבר 569 נקודות והקדים בשתי נקודות את חברו לאגודה גדי ארמיטס. בין הנשים ניצחה ענת אוסטר מפרדס חנה 362 נקודות ובסיכום הקבוצתי זכה הפועל תל־אביב 1684 נקודות. התחרות היתה בתל־אביב.

● יצחק יונגר מאשקלון שיפר אתמול בכפר־סבא את השיא הלאומי בירי, רובה תרגיל אולימפי שלם, שלושה מצבים, לאחר שצבר 1150 נקודות ושיפר בשש נקודות את השיא הלאומי שהוחזק על ידו. שני היה ביא סטוריק מירושלים 1134 נקודות. התוצאות נקבעו בגמר אליפות הפועל במקצוע זה.

אוחנה: שאורי יהיה מלך העיקר שנהיה אלופים

מה הם אומרים

בית"ר ירושלים — הפועל פתח־תקוה

● אלי אוחנה, בית"ר ירושלים: לא איכפת לי שאורי מלמיליאן יהיה מלך השערים, העיקר שנזכה באליפות.

● אברהם גרנט, מאמן הפועל פתח־תקוה: משחקי נבחרת הנוער בה השתתפו כמה משחקני פגמה ביכולתנו, אבל בית"ר באמת טובה יותר.

מכבי חיפה — מכבי פתח־תקוה

● שלמה שרף, מאמן מכבי חיפה: חוסר מזל והרבה החמצות מנעו מאיתנו ניצחון.

● ליאון קונסטנטינובסקי, מאמן מכבי פתח־תקוה: רצינו נקודה והצלחנו במשימה. הבעיה שלנו בחוד. נקווה שנתגבר על כך בהמשך.

בית"ר נתניה — הפועל תל־אביב

● שבתאי לוי, הפועל תל־אביב: זה היה שער הבכורה שלי העונה, אחרי שלא שיחקתי עשרה מחזורים. יחסית ליריב, לתנאי המגרש ולרוח החורפית אני מרוצה מניצחון חוץ 3–0.

● שמואל פרלמן, מאמן בית"ר נתניה: שלמה אדרי היה צריך לשחק ורגע האחרון התרים את המשחק. בלעדיו לא היה לנו סיכוי. הוא בעמידה יכול לעזור לנו יותר מכל השחקנים שלנו בריצה.

מכבי יבנה — בני־יהודה

● משה מאירי, מאמן מכבי יבנה: אני מאוכזב מאוד מתוצאת המשחק. כל כך הרבה הזדמנויות ואפילו לא שער אחד. אין ספק שזה מתסכל, אך אני מעודד מיכולת הנוער.

● מישל דיין, בני־יהודה: לפי מהלך המשחק אין ספק שתוצאת תיקו היא בבחינת הישג עבורנו. לא שיחקנו טוב, אך אם בכל זאת השגנו ביבנה נקודה גם זה משהו.

מכבי יפו — הפועל באר־שבע

● נטקו וולב, מאמן מכבי יפו: הקבוצה עדיין בשלבי התארגנות. יש עוד הרבה מה לתקן. אני שבע רצון ואופטימי לגבי ההמשך.

● דרור ברנר, מאמן הפועל באר־שבע: קבוצתי שיחקה באחריות ובאגרסיביות. השחקנים לחמו לאורך כל המישחק והגיעו למצבים שלא נוצלו.

שמשון תל־אביב — מכבי נתניה

● חיים בר, מכבי נתניה: אחד המישחקים שנתניה לחמה. מאז שאני זוכר אותה אנו משחקים טוב ורק חוסר מזל בקבוצתנו. אם נילחם כך נגיע לצמרת.

● גדעון דמתי, שמשון תל־אביב: השופט קבע את המשחק. כאשר גבאי העביר ביד את הכדור, עלינו להשוות וקיבלנו עוד שער.

במסיבת הסילווסטר שערכו משתתפי טורניר הנוער הבין־לאומי במלון "אורחא" בתל אביב, הנציחה עדשת המצלמה חמישה מתוך שישה שאחזו בתפקיד יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל בישראל. מימין: מנחם הלה, חיים הברפלד, מיכאל אלמוג, שאול סוירי (היו"ר הנוכחי) וזאב בריינבר. (צילום: אריה קנפו)

גדעון כהן, מאמן הנוער, על הסיכויים בקדם־עולמי אחרי ר"ג:

עלינו לשפר יציאה להתקפה ותיפקוד תחת לחץ כדי להצליח בניו־זילנד

ישראל נכנעה 1–2 לרומניה ודורגה 4 בטורניר הבינלאומי ● הדני בריאן לאודרופ הבקיע שער הניצחון (1–0 על בלגיה) שהעניק לדנמרק את הגביע, נבחר לשחקן המצטיין והיה מלך השערים

נוער

מאת משה הר־געש ואילן פיש
סופרי "ספורט הארץ"

יום העלייה של טורניר הנוער, לא פגע באופן רציני במטען האופטימיות של גדעון כהן, מאמן נבחרת הנוער של ישראל. שתצא בעוד שבוע לטורניר הקדם־עולמי בניו־זילנד. ישראל נחלה שלשום את המפלה הראשונה בטורניר, 1–2 לרומניה, ונאלצה להסתפק במקום הרביעי עם מאזן של הפסד אחד, שני תיקו וניצחון כדור 5–0 על קפריסין. דנמרק זכתה בבכורת הטורניר לאחר שניצחה בגמר 1–0 את בלגיה משער שהבקיע בראיין לאודרופ במחצית השניה.

שלוש נקודות תורפה

המאמן גדעון כהן הודה, כי חניכיו התקשו להתפקד בתנאי המגרש הבוצי ובמזג האוויר הגשום, אך הוא מוטרד בעיקר משלוש עובדות: ★ אי הצלחה לשמור על שער יתרון ★ אי עמידה במצבי לחץ ★ הצורך לשיפור המהירות ביציאות מהגנה להתקפה. "אם נשפר את הנקודות הללו נוכל להצליח בטורניר הקדם עולמי בניו־זילנד" אמר כהן.

"עם כל האכזבה מהמקום הרביעי צריך להודות, כי הנבחרות שדורגו מעלינו — דנמרק, בלגיה ורומניה — טובות יותר, ונראה שכל אחת מהן לא היתה מתקשה לנצח בניו־זילנד. בטורניר הקדם עולמי ניתקל ביריבים בעלי סיגנון מישחק שונה לחלוטין", העריך כהן.

המאמן כהן סירב להרחיב את הדיבור על יכולת השחקנים כבודדים, אך ציין שניים ששמרו על יציבות בכל הטורניר: השוער לביא קוניצקי והבלם בני קושווילי, היתר, לדברי המאמן, סבלו מעליות וירידות.

אימון נגד הגרמנים

נבחרת הנוער תתכנס כבר מחר לאימון נוסף וביום ד' תקיים מישחק אימון נגד נבחרת הנוער של דארמשטאט ממערב גרמניה. כהן לא החליט בינתיים על שינויים בסגל שייצא לניו־זילנד. אך הוא עדיין חושב על הרשימה הסופית.

בראיין לאודרופ, הכוכב של הדנים זכה למעשה כמעט בכל "הקופונים" בטורניר הנוער. הוא הבקיע את שער הניצחון בגמר נגד הבלגים במבצע אישי נאה, כאשר פרץ לרחבה ובעט שטוח משמאל לקורה הפנימית. הוא נבחר לשחקן המצטיין של הטורניר וגם למלך השערים, כשבכתפו ארבעה שערים, אחד בכל מישחק.

פתיחת המישחק עם רומניה בישרה טובות לנבחרת הישראלית. היא הובילה 1–0 בדקה ה־33, כרגע הגביה לרחבה והבלם לופסקו נגח לרשתו, שער עצמי. מימוש הישוויה בדקה ה־56 כאשר ניצב חופשי ברחבה והבקיע מקרוב את קוניצקי. סגי הבולם במישחק הבקיע את שער הניצחון בדקה ה־75, בבעיטת עונשין מטווח של כעשרים מטרים.

שווייץ דורגה חמישית לאחר שניצחה את מלטה 3–1, יוון דורגה שביעית לאחר ניצחון על קפריסין 3–2.

מישחקי הדירוג

דנמרק – בלגיה 1–0
רומניה – ישראל 2–1
שווייץ – מלטה 3–1
יוון – קפריסין 3–2

דירוג סופי

1. דנמרק
2. בלגיה
3. רומניה
4. ישראל
5. שווייץ
6. מלטה
7. יוון
8. קפריסין

בריאן לאודרופ, הדני שהבקיע את שער הניצחון שהעניק לנבחרתו את הגביע, מחזיק בידיו גביע השחקן המצטיין ואת גביע מלך השערים, אותם קיבל בתום טורניר הנוער הבינלאומי שהסתיים שלשום ברמת גן. מימין נראה ברט מילביא, יו"ר הנהלת ההתאחדות הבינלאומית האנגלית, שהוזמן לארץ כאורח הוועדה המארגנת של טורניר הנוער (צילום: אריה קנפר)

במישחק אימון של הנבחרת הצעירה

27 נק' של נדב הנפלד לא מנעו הפסד 82–93 לשוודיה

היום נגד יוון בפתיחת הטורניר בניקופינג

כדורסל

שטוקהולם (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת ישראל בכדורסל תתייצב היום (16.00 שעון ישראל בעיר ניקופינג) למישחק הפתיחה של טורניר 4 האומות נגד יוון, בוטשת גלויים.

היוונים הודיעו שיגיעו בהרכבם המלא, כולל הכוכבים גאליס ויאנאקיס, בעוד שהנבחרת שלנו הגיעה לכאן עם הרכב צעיר, ללא שחקני מכבי תל־אביב ולאחר מרטר שסייעו לה לנצח בדוחק (82–79) את יוון באליפות העולם בברצלונה בחודש יולי.

בערב שבת נוצחה ישראל 82–93 (43–50) ע"י שוודיה במישחק מחוץ למסגרת הטורניר שנערך לעיני כאלף צופים במרכז הספורט קתרינה הולם, כ־200 ק"מ משטוקהולם. המאמן רן כהנא אמר אתמול שבסך הכל הוא שבע רצון מהופעת השחקנים, שהיו נרגשים מאוד לפני המישחק. "אני מקווה שאחרי שכמה מהם עברו את טבילת האש הם ישחקו ביתר ביטחון בטורניר, בעיקר במישחקים נגד איסלנד ושוודיה בימים שני ושלישי".

ישראל פתחה עם הקפטן דורון שפע, ארי רוזנברג, עדי גורדון, תומר שטיינהאואר ועופר פליישר. הפתיחה היתה גרועה והשוודים הובילו 14–6, 21–8 ו־45–28. נדב הנפלד, שנכנס בדקה העשירית ושפע, איפשרו לסיים את המחצית בפיגור של 7 נקודות בלבד.

פתיחת המחצית השניה היתה שקולה: 56–53, 65–69. אבל שלושה סלים רצופים של 3 נקודות של היאנר ראם בן ה־32, איפשרו לשוודים "לברוח" ולעלות ל־86–71. הנפלד, השחקן מספר אחד בנבחרת הישראלית, הוצב כשומר של ראם וישראל הצליחה לסגור את הפיגור עד לסיום ל־82–93.

החולשה הגדולה של הישראלים היתה בריבאונד. הגבוהים שלנו קטפו רק 14 כדורים חוזרים במישחק כאשר ראם בעצמו קטף 15. עופר פליישר היה הבולט בשטח זה עם 7 ריבאונדים, בעוד תומר שטיינהאואר קטף אחד בלבד.

שלושה שחקנים בלטו בנבחרת הישראלית: נדב הנפלד בן ה־18, שלא התאמן בשבוע האחרון עם הנבחרת מאחר ששיחק בהלבר עם גליל־עליון ("צומח כאן שחקן גדול", אומר המאמן כהנא); יצחק כהן, גם הוא בן 18 מקבוצת מכבי דרום, שניצל היטב את תוכנו הגופני מתחת לסלים וארי רוזנברג, בעיקר במחצית השניה כששיחק כרכז (עדי גורדון ואורן שמר היו חלשים) ואף שיתק את הרכז השוודי שטפאן פרסון. רוזנברג, שאינו נוסע בשבת, יצא ברכבת למקום עריכת המישחק עוד בצהריים ונשאר לישון שם בלילה, ביחד עם עדי גורדון. רק אמש הם אמורים לחזור לשטוקהולם.

● לישראל קלעו: הנפלד 27, שפע 16, שטיינהאואר 12, רוזנברג 9, כהן 8, פליישר 4, גורדון 3, שמר 3.

● לשוודיה הרבו לקלוע: ראם 35 (6 סלים של 3 נקודות מ־8 ניסיונות לשחקן שגבהו 2.06 מ'), פרסון 14, סטימר 12, פרוס 10, בורג 8.

אמש עמדה הנבחרת לקיים אימון באולמה של אלוויק, המאומנת ע"י איוון דאנקו, ולערוך מישחק אימון עם הקבוצה ללא שחקני הנבחרת אבל עם האמריקאים שלה.

במישחק השני בטורניר היום בניקופינג (18.00) יתמודדו נבחרות שוודיה ואיסלנד.

ניצחון 800 למאמן רמזי ★ הלייקרס קלעו 155 נקודות

אן.בי.אי

ניו־יורק (אי־פי). ג'ק רמזי בן ה־61 היה אתמול למאמן השני בהיסטוריה של האן.בי.אי שרשם לזכותו 800 ניצחונות. זאת אחרי שאינדיאנה פייסרס גברה על לוס־אנג'לס קליפרס 116–106 עם 29 נקודות כ"א של צ'אק פרסון וסטיב סטיפנוביץ'.

רק מאמן אחד, רד אוארבך, צבר יותר ניצחונות (938). "איני חושב על דברים אישיים", אמר רמזי. "אני חושב מה עושה הקבוצה ולא מה שאני עושה".

לוס־אנג'לס לייקרס השוותה את שיא הנקודות למחצית אחת כאשר הובילה 60–89 בתום המחצית הראשונה למישחק נגד פיניקס סאנס, בו ניצחה 155–118. מג'יק ג'ונסון קלע 32 נקודות ומסר 14 אסיסטים. לארי בירד (37 נקודות) וקווין מקהייל (29) הובילו את בוסטון סלטיקס לניצחון חמישי רצוף, 113–99 על שיקאגו בולס, למרות 34 הנקודות של מייקל ג'ורדן.

צ'ארלי בארקלי קלע 4 נקודות עונשין ב־90 השניות האחרונות, שהבטיחו את ניצחון פילדלפיה 76 על יוטה ג'ז 99–104. בארקלי קלע בסיכום 30 נקודות וקטף 14 ריבאונדים. מצטיין אחר היה אקים אולאג'ואן עם 32 נקודות ו־13 ריבאונדים בניצחון 114–111 של יוסטון על ג'נוזה.

תוצאות אחרות: אטלנטה — וושינגטון 118–101, מילווקי — קליבלנד 91–84, דטרויט — ניו ג'רזי 129–128, דאלאס — סיאטל 117–107, גולדן סטייט — סקרמנטו 115–109.

מזל טוב מאטס וילאנדר

מאטס וילאנדר הצמוד אתמול למשפחת הטניסאים הנשואים. בדרבאן, דרום־אפריקה, הוא נשא לאשה את סוניה מולהולנד. השושבין שלו היה חברו לנבחרת שוודיה יואכים ניסטרום (צילום רדיו אי־פי)

האוסטרלי מאסור הפסיק באדלאיד את סדרת ההצלחות של מנסדורף

טניס

אדלאיד (שרות "ספורט הארץ"). ואלי מאסור, הטניסאי האוסטרלי המדורג במקום ה־71 בעולם, הפסיק כאן ביום שישי את סידרת ההצלחות של עמוס מנסדורף. בשלב רבע גמר אליפות דרום־אוסטרליה ניצח מאסור את המדורג 39 בעולם, 2–6, 4–6. למנסדורף היה זה הפסד ראשון אחרי 7 ניצחונות רצופים ביוהאנסבורג ובכאן.

גם המדורג ראשון, ראמש קרישנאן מהודו, הודח ברבע הגמר ע"י הצעיר אנדוקה אורניור 3–6, 2–6.

המדורג רביעי, מאט אנגר (ארה"ב) נוצח ע"י ההולנדי מיכאל שפרס 5–7, 3–6, 6–2. ביל סקנלון (ארה"ב) גבר על גלן מיצ'יבאטה (קנדה) 7–6, 7–5.

מאסור יופיע היום במישחק הגמר נגד סקנלון. בחצי הגמר אתמול ניצח מאסור את שפרס 6–4, 6–0, בעוד שסקנלון גבר על אדריאן 6–7, 6–4, 6–4.

בטורניר הנשים בבריזביין יתמודדו היום במישחק הגמר שתי המדורגות ראשונות. הצ'כית האנה מנדליקובה גברה בחצי הגמר על בת־ארצה הלנה סוקובה 4–6, 6–1, 6–4 והאם שרייוור (ארה"ב) ניצחה את בת־ארצה בטסי ניילסן 6–1, 6–3.

לפני אורתז יבחן הערב בית"ר ת"א את מכבי ת"א במעלה אפרים

מאת סופר "ספורט הארץ"

קבוצת מכבי תל־אביב, היוצאת מחרתיים לצרפת למישחק נגד אורתז ביום רביעי בבית גמר גביע אירופה לאלופות, תערוך הערב מיבחן אחרון.

המכבים יתמודדו ב־19.30 נגד בית"ר תל־אביב במישחק שיתנהל באולם ספורט חדש בישוב מעלה אפרים. בית"ר יחסר את דייויס ג'ונס, שלא חזר עדיין מחופשה מארצות הברית, אבל יתחזק בג'קי רובינסון.

מאמן מכבי צבי שרף אמר אתמול כי הקבוצה נמצאת במשבר טוב ומתרגלת באימונים את מה שהיא אמורה ליישם באורתז. "קיווינו למישחקי מיבחן קשים יותר נגד אלופת בלגיה אבל זה מה שיש. המאמן הבלגי התמיא לנו ואמר שמכבי קבוצה טובה יותר מציבונה זאגרב, עימה התמודדה קבוצתו לפני שלושה שבועות בגביע אירופה למחזיקות גביע. זה נעים לשמוע אבל ברור שזה לא מבטיח לנו דבר בצרפת", אמר שרף.

בעיטה חופשית

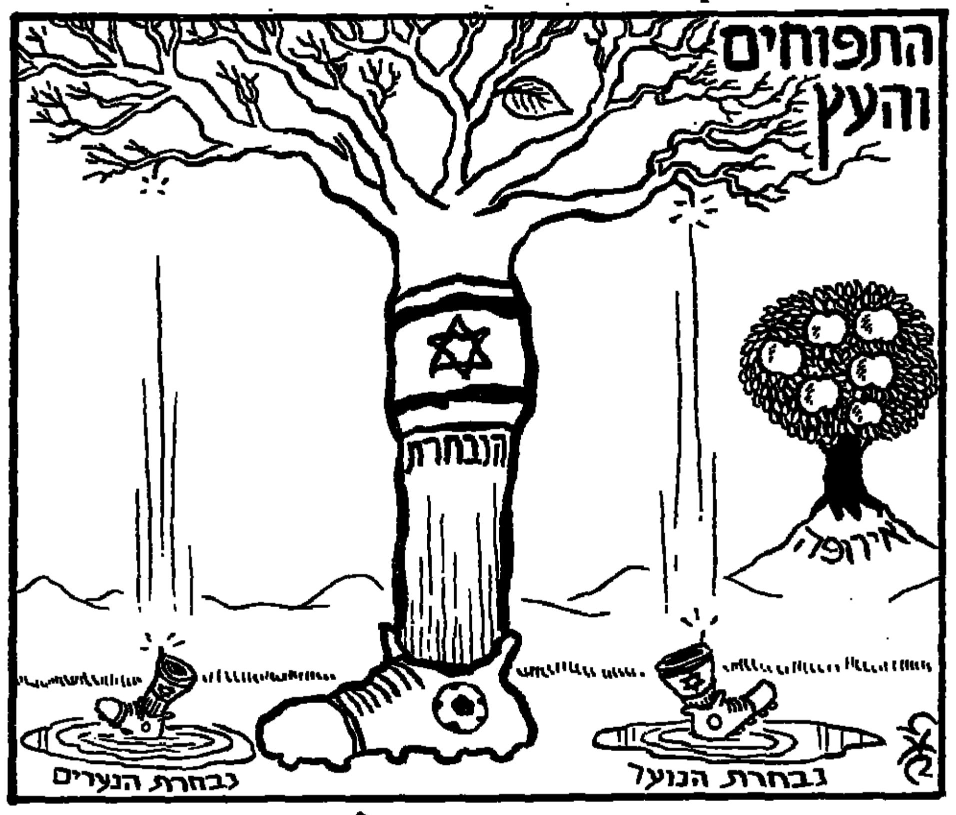

חיפה וחדרה לא נעצרו

ניצחו 1–0 את שעריים ור"ג 2–1 את רמת עמידר

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

בצמרת הליגה הארצית לא חלו שינויים משמעותיים. המוליך הפועל חיפה גבר בחוץ 1–0 על מכבי שעריים. הפועל חדרה המדורג שני ניצח במגרשו 2–1 את מכבי רמת־עמידר. המישחק של השלישי בדירוג, הפועל ירושלים, בחולון עם הפועל המקומי נדחה למחרתיים, בגלל מזג האוויר שגרם להפסקת המישחק לאחר כעשר דקות. גם הפועל יהוד ניצח במגרשו 1–0 את הפועל מרמורק.

14 שערים הובקעו במחזור ה־14. רק הפועל חיפה ניצח בחוץ, ארבע קבוצות ניצחו בבית, שני מישחקים הסתיימו בתיקו, ארבע קבוצות בלבד לא הבקיעו, שחקן אחד הורחק.

● נבחרת הנכים של ישראל בטניס שולחן זכתה בניצחון ראשון בתחרויות אליפות העולם לנכים שנפתחו בסוף השבוע באוסטרליה. הצמד הישראלי שלמה אהרוני וחיים אשכנזי ניצח בתחרות הקבוצתית את נבחרת ארצות הברית 3–0.

הפועל חיפה — מכבי שעריים 1–0 (1–0)

השער: רוני מלכה (43).

★ המצטיין: אושיר עמבין.

המוליך הפועל חיפה חזר בשלום ממישחק חוץ קשה נגד מכבי שעריים. המישחק היה שקול אך לחיפאים הספיקה הזדמנות אחת כדי לנצח. בדקה ה־43 הגביה רונן רוקמן כדור קרן ורוני מלכה המשיך לרשת. בדקה ה־63 הורחק אחד עידן משעריים לאחר שפגע ללא כדור באורח אבנר הרד.

שפט עובדיה בריצחק, 500 צופים, ברחובות.

הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר 2–1 (0–0)

השערים לחדרה: מג'די אבומך (58, 88), לרמת־עמידר: אלי תגר (62).

★ המצטיין: אלון מלומד.

רמת המישחק היתה גבוהה למרות המגרש הבוצי, בזכות הכושר הגופני המעולה של השחקנים. התוצאה אינה מקפחת את שחקני עמידר והפרש היה עלול להיות גבוה יותר. בדקה ה־58 ניצל אבומך הדיפה של שוער עמידר והבקיע מקרוב. ארבע דקות לאחר מכן הישווה אלי תגר בנגיחה. שער הניצחון הובקע רק בסיום כאשר אבומך פרץ משמאל, הגביה, ואבומך בעט שטוח לרשת.

שפט בני כהן, 400 צופים, בחדרה.

דוד רוזנבלום

הפועל יהוד — הפועל מרמורק 1–0 (1–0)

השער: דניאל שור (43).

★ המצטיין: אריה פלוסמן.

האורחים ממרמורק היו טובים יותר אך לא הצליחו לבטא את יתרונם. שער הניצחון הובקע בסיום המחצית הראשונה. דניאל שור בעט כדור עונשין מ־20 מ' לרשת. בהמשך עלו בתוהו כל מאמצי שחקני מרמורק להשוות, בעיקר בזכות יכולת טובה של השוער אריה פלוסמן.

שפט יעקב ממן, 500 צופים, ביהוד.

הפועל טבריה — הפועל עכו 1–1 (1–1)

השער לטבריה: מאיר עמור (28), לעכו: דוד חלפון (32, מ־11 מ').

★ המצטיין: יוסי אזרזר.

שחקני עכו הצליחו להוליך נקודת חוץ חשובה בטבריה. התוצאה מקפחת את המקומיים שהיו טובים יותר. מאיר עמור היקנה בבעיטה עזה יתרון לקבוצתו. העכואים הישוו כעבור ארבע דקות. דוד חלפון הוכשל ברחבה וביצע ללא דופי את בעיטת העונשין מ־11 מ'.

שפט עמית קליין, 500 צופים, בטבריה.

בית"ר נהריה — הפועל דימונה 3–1 (1–1)

השערים לנהריה: אליהו בביאשווילי (16), ראובן הלד (58), ניסים אלפסי (80). לדימונה: דוד אלמועלם (24, 11 מ').

★ המצטיין: דאוד מוקד.

בית"ר נהריה השיג ניצחון כפול רב חשיבות במאבקי התחתית על הפועל דימונה סגר הטבלה. התפנית במישחק הוחלה במחצית השניה כאשר המקומיים הכתיבו את הקצב והבקיעו את [illegible].

שפט דאוד סוהיל, 300 צופים, בנהריה.

הפועל בית־שאן — בית"ר רמלה 2–1 (0–1)

השערים לבית־שאן: הלל קפלן (69, 80). לרמלה: מאיר בלושטיין (12).

★ המצטיין: מרדכי לוסקי.

המקומיים הפגינו את מישחקם הטוב ביותר העונה. הבולט היה מרדכי לוסקי המצוין שבישל את שני השערים. האורחים תקפו בכל שלבי המישחק, אך רוחקא האורחים הוליכו בדקה ה־12 לאחר טעות של אלבז מגן בית־שאן. לחץ המקומיים בראשות לוסקי ושלום לוי, שחקן הרכש ממכבי חיפה נשא פרי במחצית השניה. הוותיק הלל קפלן הבקיע צמד והפך את התוצאה.

שפט דני יעפלה, 1,000 צופים בבית־שאן.

טבלת הליגה הארצית

1.	הפועל חיפה	14	15–22	25
2.	הפועל חדרה	14	15–22	25
3.	הפועל יהוד	14	14–18	24
4.	הפועל י־ם	13	15–17	22
5.	הפועל עכו	14	14–17	21
6.	הפ' חולון	13	8–13	20
–.	מכ' שעריים	14	8–13	20
8.	רמת־עמידר	14	15–12	20
9.	הפ' טבריה	14	19–20	18
10.	ה. בית־שאן	14	17–14	18
11.	בית"ר רמלה	14	16–13	17
12.	הפועל ר"ג	14	10–6	17
13.	הכח רמת־גן	14	16–9	15
14.	ב. נהריה	14	12–16	14
15.	הפ' מרמורק	14	22–16	14
16.	הפ' דימונה	14	19–9	8

גדעון אבירום

הפועל רמת־גן — הכח רמת־גן 0–0

★ המצטיין: יצחק מוסרי.

למרות תנאי המגרש הגרועים הפגינו שתי הקבוצות יכולת טובה. בדקה ה־20 בעט שחר בראל מהכח חזק, אך גילדרי הדף. בדקה ה־51 היתה ליעקב נומוד הזדמנות נוחה להבקעה אך גרדמן הדף. כעבור שתי דקות הגביה דיגי מצבור כדור ממרכז המגרש, משה יחיאל שהיה לבדו בעט לידיו של ג'ילדרי. בהפועל חזר לשחק בני כהנר לאחר פציעה ממושכת. כן בלט גם צורי אזן.

שפט יעקב שיינר, 500 צופים בגבעתיים.

יוסף חבב

הפועל חולון — הפועל ירושלים 0–0 (הופסק בדקה ה־10)

1,000 צופים טרחו ובאו לשווא לאיצטדיון בחולון כדי לראות את הלהיט התורן של הליגה הארצית, הפועל ירושלים, שהשלים סידרה של שבעה ניצחונות רצופים. השופט אריה פרוסט הפסיק את המישחק לאחר עשר דקות בגלל גשם שוטף.

במחזור הבא

● הפועל עכו – ב. נהריה
● הפ. חיפה – הפ. טבריה
● הפועל י־ם – מ. שעריים
● רמת־עמידר – הפ. חולון
● הכח ר"ג – הפועל חדרה
● ב. רמלה – הפ. ר"ג
● הפ. מרמורק – בית־שאן
● הפ. דימונה – הפ. יהוד

מלך השערים

1.	עופר רון (ה. טבריה)	9
2.	י. דוגאוף (ה. יהוד)	8
3.	רוני מלכה (ה. חיפה)	6
–.	א. שקירוקה (ה. חולון)	6
–.	מ. בלושטיין (ב. רמלה)	6

נוער

ניצחון לנערי ישראל על נבחרת בוואריה

נבחרת השחיה של ישראל עד גיל 16, גברה על נבחרת בוואריה בגיל זה עם 213 נקודות לעומת 169 בתחרות שהיתה בסוף השבוע בערד.

בנבחרת הישראלית הצטיינו אליאב טל, רז דר וגלעד חן שזכו בשני מקומות ראשונים אישיים כל אחד. ערן דורון ותומר שוהם מקום ראשון אישי כל אחד. מבין הבנות מיכל אמין זכתה בשלושה מקומות ראשונים, ענת אסף ואיריס קומן בשני מקומות ראשונים, מורין פרידמן ונעמה מישר מקום ראשון אחד כל אחת.

● ניר דקל מישראל נוצח בחצי גמר טורניר הנוער בפורט וושינגטון (לגילאי 14) ע"י הגרמני קירק דריד 7–5, 5–7, 5–7.

אוורטון השלימה מיבצע מרשים – צברה את 12 הנקודות במחזורי החג

מפגרת בנקודה אחרי המובילה ארסנל שתשחק היום בטוטנהאם

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). רק קבוצה אחת השלימה את ארבעת מחזורי חג המולד והשנה החדשה עם כל 12 הנקודות – אוורטון, המפגרת עתה בנקודה בלבד אחרי המובילה ארסנל. אבל הפער הזה עשוי שוב לגדול היום אם ארסנל תנצח או תסיים בתיקו את מישחק הליגה ה־100 נגד יריבתה הצפון־לונדונית טוטנהאם, שיערך באיצטדיון וייט הארט ליין.

אוורטון שיחקה אתמול על הדשא המלאכותי במיגרש של קווינס־פארק ריינג'רס שם לא הבקיעה שער בשלושה ביקורים קודמים. גרהאם שארפ שבר את הקרח והבקיע שער מרהיב בדקה ה־66 שהביא לניצחון 1–0. שארפ, שחזר אחרי היעדרות משני מישחקים בגלל השעיה, כידרר על פני שלושה שחקנים לפני שהבקיע את שוער ק.פ.ר. שערו ה־10 העונה.

בת עירה של אוורטון, ליברפול, זכתה גם היא בניצחון 1–0 במישחק הביתי נגד ווסטהאם, שלא ניצחה באנפילד מזה 23 שנים. סטיב מקמהון הבטיח את שלוש הנקודות בדקה ה־84 אחרי שאיאן ראש הסיט לו כדור בראשו.

ליאם אובריאן, שחקנה הצעיר של מנצ'סטר יונייטד, קבע אתמול שיא חדש לליגה האנגלית כאשר הורחק כבר לאחר 90 שניות במישחק החוץ בסאותהמפטון, לאחר תיקול על מי שנחשב לשחקן הגס ביותר בליגה האנגלית, מארק דניס. מצבה של יונייטד נראה אבוד כאשר בדקה הרביעית הבקיע ניק הולמס, שחזר להרכב של סאותהמפטון אחרי 4 חודשי היעדרות בגלל פציעה. אבל תוך שבע דקות הישווה יספר אולסן ויונייטד שמרה על ה־1–1 עד לסיום.

אלן מקדונאלד מקווינס פארק ריינג'רס, מתנשא מעל גרהאם שארפ במישחק בלונדון בו ניצחה אוורטון 1–0 משערו של שארפ (צילום רדיו אי־פי)

צמרת הטבלה

1.	ארסנל	23	12–39	48
2.	אוורטון	24	30–47	47
3.	ליוורפול	24	24–42	42
4.	נוטינגהאם	24	32–46	39
5.	לוטון	24	23–26	39
6.	נוריץ'	24	33–33	39

שישיה של לסטר

את הניצחון הגבוה של המחזור השיגה האחרונה בטבלה, לסטר סיטי, שהביסה את שפילד ונסדיי 6–1. ונסדיי, שהיתה במקום השמיני ערב מישחקי חג המולד, סיימה אותם עם נקודה אחת. פול רמזי היקנה יתרון ללסטר אבל בארי מגסון הישווה. ארבע דקות אחרי ההפסקה קבע אלן סמית 2–1. סטיב מוראן הבקיע שלושער תוך 24 דקות וסמית חתם את התוצאה דקה לסיום.

ניצחון זה העלה את לסטר למקום ה־20 והוריד למקום האחרון את ניוקאסל יונייטד, שנוצחה במיגרשה 2–1 ע"י קובנטרי. האורחים הובילו כבר אחרי 42 שניות משער של דייב בנט. סיריל רג'יס קבע 2–0 בדקה ה־55 וניל מקדונאלד צימצם שש דקות לסיום. ניוקאסל סיימה את 4 מישחקי החג ללא נקודה.

ווטפורד הובילה 1–0 בווימבלדון משער של גארי פורטר. אבל ויני ג'ונס (55) ואנדי סאיירס (75) השאירו את הנקודות בווימבלדון. מייק ניואל (68) הבקיע את השער שהוריד לוטון לזכות בניצחון 1–0 על צ'לסי. ניל מקנאב הבקיע בבעיטת 11 מ' בדקה ה־19 את השער שהביא למנצ'סטר סיטי ניצחון 1–0 על אוקספורד יונייטד. אסטון־וילה ונוטינגהאם פורסט נפרדו בתיקו־אפס.

השופט נדחף ונפצע

אבל הסיפור הגדול של המחזור היה בנוריץ', שם סיימה הקבוצה המקומית בתיקו 1–1 עם צ'רלטון אתלטיק. האורחים הובילו מהדקה ה־22 משער של מארק סטיוארט, אבל בדקה ה־74 הישווה ויין ביגינס. שחקני צ'רלטון טענו שהכדור לא עבר את קו השער, הקיפו את השופט דייוויד אקסל שלפתע נראה מוטל על הדשא. כעבור כמה דקות הוזר על אלונקה ואחד הקוונים החליפו.

הדולקות אחרי פורטסמות בצמרת הליגה השניה, לא ניצלו את הפסדה 0–1 בבלקבורן. אולדהאם סיימה בתיקו 1–1 בבארנסלי, ודרבי קאונטי נוצחה 0–1 בקריסטאל־פאלאס ואיפסוויץ' הפסידה 1–2 בשרוסברי. הצמרת: פורטסמות 48, אולדהאם 45, דרבי 43, איפסוויץ' 40.

בגלל מזג האוויר הגרוע נערכו רק שלושה מישחקים בליגה הסקוטית. המובילה סלטיק ניצחה 3–8 את המילטון, היברניאן גברה על פאלקירק 1–3 והארטס ניצחה את קילמרנוק 3–0. הצמרת: סלטיק 43, רינג'רס 38 (שני מישחקים חסרים), הארטס 37.

לצבי (איצ'ה) מאיר
מזכ"ל איגוד הטניס
אתך באבלך הכבד עם פטירתה של
אמך ז"ל
איגוד הטניס בישראל

יקירנו
יהודה ליפשיץ
ב"ר שמואל יהושע ז"ל
הלך לעולמו
ההלויה תתקיים היום יום ראשון ג' בטבת תשמ"ז 4.1.87 בשעה 1.30 אחה"צ בבית הקברות בנחלת־יצחק
רבקה ליפשיץ וב"ב
פנקה קוזלוביץ וב"ב
שרה צלניק וב"ב
וכל בני המשפחה
השבעה בבית משפחת קוזלוביץ רח' קפלנסקי 7, גבעתיים

במלאת שנה לפטירת יקירתנו
בלה פשוטי ז"ל
תתקיים אזכרה מחר יום שני ד' טבת תשמ"ז 5.1.86 בשעה 4 אחה"צ
בבית העלמין בקרית־שאול
נפגשים ליד השער
המשפחה

בצער וביגון אנו מודיעים על פטירת יקירנו
עו"ד יעקב שפירא בן קלמן ז"ל
ההלויה תצא היום יום ראשון ג' טבת תשמ"ז 4.1.87 בשעה 1.15 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים מבית המנוח רח' לה גרדיה 26 תל־אביב בשעה 12.45
אבלים: אשתו: חוה שפירא
בתו: גליה שור ומשפחתה
בנו: ד"ר עמוס שפירא ואשתו
בתו: מיכל אורצ'דר ובעלה
אחיו: אבנר שפירא ומשפחתו
אחיותיו: שרה לבל ומשפחתה
אבישג מזור ומשפחתה
נעמי אורנן ומשפחתה

صورة عن الأصل

הארץ

יום א', ג' בטבת, תשמ"ז
4 בינואר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 610012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב מרדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הורי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הכשלון ושכרו

יו"ר הנהלת בנק לאומי לשעבר, ארנסט יפת, עזב את לשכתו ברכוש גדול: נוסף לפיצויים חד־פעמיים בסכום האמד ב־4.5 — 4 מיליון דולר, ימשיך במשך כל ימי חייו פנסיה בסך 360,000 דולר בשנה. בלי להיכנס לדקדוקי השבתנאות אפשר לקבוע על סמך שני נתונים אלה, שמר יפת ימשיך לקבל במשך כל חייו הכנסה שוטפת בסדר גודל של השכר שמשך מהבנק בתקופת כהונתו (מיליון דולר, לפי אומדן מעורכב), אם לא למעלה מזה.

מלכתחילה היה ברור כי לא יהיה אפשר להיפטר מהיו"ר הכושל של הבנק באפס מחיר; אבל המחיר שעליו סוכם בסופו של דבר מהווה שערורייה שאין לעבור עליה לסדר היום.

הנפש מתקוממת לא רק מסכום העתק, אלא גם מהחוצפה הגלומה בו. יפת היה לא רק יו"ר בנק שנכשל; הוא היה למעשה מנהיגה של כל מערכת הבנקאות, בעת שזו צעדה בצעד מאושש לעבר הפיאסקו המהדהד ביותר בתולדות המשק הישראלי. למרות שהכשלון ואחריותו האישית של יפת להתרוששותו נקבעו למעלה מכל ספק על ידי ועדת חקירה ממלכתית, הוא לא פרש מתפקידיו בבנק מרצונו, אלא היה צורך להפריש אותו משם בכוח.

תגמולי פרישה בסדר הגודל שנטל יפת, משמעותם יכולה להיות רק אחת: הכשלון משתלם.

רגש בושה לא היה אף פעם מתכונותיו של היו"ר לשעבר. וגם במו"מ על הפנסיה הראה עזות מצח בלתי רגילה (דרישת הפנסיה המקורית שהגיש היתה גבוהה הרבה מ־360,000 דולר), אבל מדהימה דפיסות רוחם של אותם חברי דירקטוריון, שאישרו את התשלומים — הפיצויים והפנסיה גם יחד. אמנם פרטי התנאים וההסכמים שעליהם התבסס המיקוח (בהנחה שקיימים חוזים והסכמים בעניין), אינם מונחים בפני הציבור. אבל קשה להעלות על הדעת, שבנסיבות שבהן אולץ יפת לפרוש מתפקידיו בבנק, לא היתה לדירקטורים כל ברירה אלא להטיל משכנתאות בסדרי גודל של מיליוני דולרים על קופת הבנק, ולמעשה על קופת הציבור.

בנק לאומי, כשאר הבנקים שהסתבכו בוויסות, הוא בנק מולאם בכוח, והדירקטורים חייבים בכל עת להציג, שהם משמשים כנאמנים מטעם כלל משלמי המסים. אין מנוס מהרושם, שבמקרה הנדון הם עשו בקופת הבנק כבתוך שלהם. עד שלא יוכח בעליל, שאישור התשלומים ליפת נעשה מתוך חוסר כל ברירה אמיתית, ייחשבו הדירקטורים כשותפים לעיסקה מפוקפקת על חשבון הציבור. יתר על כן, אי אפשר לקבל סתם־כך וללא בדיקה את הטענה המיוחסת ליו"ר הדירקטוריון, אלי הורביץ, כאילו "את העבר אי אפשר לשנות".

לכן חייבת פרשת התשלומים ליפת להיבדק על ידי גורם ממלכתי מוסמך — רצוי מבקר המדינה, המוסמך להפעיל לעניין זה ביקורת מוגבלת, אך הוק, על בנק לאומי. על פי תוצאות הבדיקה אפשר יהיה להחליט, אם אמנם לא צריך ואי אפשר "לשנות את העבר".

פרץ בלי צווחה

יש להפסיק את החיזורים אחר פרץ ולהניח לו להסתדר בעצמו — הוא לא יוותר בקלות על היתרונות של ההשתתפות בשלטון

מאת דן מרגלית

תגובת הממסד הפוליטי על התפטרות שר הפנים הרב יצחק פרץ מבהירה לשורת תמיהות על הקלות הבלתי־נסבלת בה נעקפים בית המשפט העליון ובג"צ לטובת צרכים מפלגתיים. לא שמישהו מבקש, חלילה, להפקיע את סמכותה הריבונית של הכנסת להפעיל את מכונת־החקיקה כראות עיניה אפילו לעקיפת סוגיות שהתעוררו במהלך דיון משפטי, אך מהי מידת השימוש שהיא מבקשת לעשות בזכות זו? החלטות בג"צ בעניין ויליאם נקש ושושנה מילר הן רק האחרונות בשרשרת הצטיינות לשינויי חקיקה חפוזים שנועדו להתגבר ולהערים על בית המשפט.

פעם זה היה אחרת. גולדה מאיר התחייבה בפני המפד"ל לא להפעיל את הטלוויזיה בשבת. יהודה רסלר פנה לבית המשפט העליון. ההחלטה התהפכה על פניה. גולדה אמרה לחתנים שהיא מבטעת, אבל זהו זה. בהזדמנות אחרת דחה מנחם בגין את קובלנת המתנחלים באומרו: מבטעני, יש שופטים בירושלים.

כך צריך לנהוג גם עכשיו. קודם כל לרשום את שושנה מילר, לא מפני שהיא יהודיה כהלכה או גיורת מפוקפקת, אלא מפני שהחלטת בג"צ היא ביטוי עליון לשלטון החוק במדינת ישראל, וש"ס צריכה להשלים עם עובדה זו. רק אחר כך אפשר לחפש פשרה פוליטית לבעיה הסבוכה לשביעות רצונם של כל החוגים.

שכן, על מה באמת מתנהל הויכוח? הרב פרץ רצה לרשום בתעודת הזהות כל גר כגויי־לשעבר כאות מצפון לרושמי הנישואין לבדוק לפני החתונה את כשרות הגרות של בעל התעודה מנקודת ראותם של החרדים, במלים אחרות, שלא באמת. זו בעיה תקציבית־טכנית.

כבואם לצוד את גרי הרפורמה והקונסרבטיבים ביקשו אנשי ש"ס לעשות זאת בתנאי ההלוקס, על חשבון הממשלה והמושביה הישראלים המוסכמים המודרניים, זה הכל.

תעודת הזהות אינה מסמך המעניין את החרדים. היא אינה מחייבת לגביהם. גם אם ייכתב בה כי המחזיק בה הוא יהודי בלי "לשעבר", אבל מלשין ילחש על אוזן בית הדין הרבני כי הרישום אינו תקין ובעצם מדובר בבן־גרים רפורמי — תיפתח חקירה חדשה חרדית. הם לא יסמכו על תעודת הזהות. לכן היא רק מכשיר־עזר, כלי־שישות, שום הכוח מחייבת לדירם. מדוע כדאי למדינה לספק להם את הכלים לביצוע צייד־הגרים שיעשו זאת על חשבונם, בתקציביהם ובכוח האדם העומד לרשותם.

אילו ניגש הממסד הפוליטי לכיתוד הסוגייה מגמה זו, לא היה נתפס לפתרונות תמוהים. בהזדמנות זו כבר מארגנים גם הגינה לאנטי־ציונים מכל הכוחות המבקשים למתוק את המושג "יהודי" מן המשבצת "לאום". זו תהיה הפעם הראשונה שהממשלה הציונית תישגה לשוק לידיהם של מי שר מבקשים לראות ב"יהודי" מונח דתי בלבד — נטורי־קרתא ומצמן ואש"ף ו"המועצה היהודית האמריקאית".

★

במסגרת זו נתפס הממסד הפוליטי להנופה מיותרת כלפי ש"ס. אם חפץ הרב פרץ לפרוש — שיעשה כן. ח"כ מאיר שיטרית סבור שממשלת ליכוד־מערך טובה לעצמה. המערך ישגה באשות אם ינסה לפרק את השותפות הגדולה כדי להקים קואליציה קטנה עם ש"ס. גם הליכוד לא יינוק מפרישת ש"ס. רבים מבוחרי ש"ס — בני עדות המזרח — הם אנשים מתונים וסובלנים מאשר כמה מרבניהם האשכנזים. כשהם נוסעים בשבת מחבירה לאיצטדיון ביפו לצפות במשחקיה של בית"ר ירושלים אין הם חוששים כי אסון נורא ייגרם לעם היהודי אם תירשם מילר כיהודיה בתעודת הזהות. לש"ס יש יותר מדי מה להפסיד מפרישתה מכדי שתמהר לבצע את איומה. רק עצבנותו של יצחק שמיר ש"ביטל" פגישות חשר בוח' כדי לטפל במשבר־הזוטא, וחריזותו של רפי אדרי מהמערך להזות את פני נציגי ש"ס העניקו לסיעה המתנדדת תחושת עוצמה, ועימה גבהו תביעותיה.

אילו התעטפו הליכוד והמערך בשתיקה, היתה ש"ס נחשפת כסיעה המבינה היטב כי לפרישתה יהיה מחיר כבד, ואין היא ששה לשלמו. עתה יש לה תקציבים ושליטה במועצות מקומיות ודתיות, במישרות ובתפקידים ובחלוקת טובות־הנאה. היא בונה את כוחה הציבורי והפוליטי, והסתלקותה הקרובה מן השלטון עלולה לקטוע תהליך זה בעודו באיבו. לכן הודרה להודיע כי אפילו לא תשלוט ש"ס במשרד הפנים, היא תישאר בקואליציה השלטת בתקציבים.

בתנאים אלה נשמר האיזון הבידגשי בממשלה, שמפני הפרתו חושש שמיר. כשיתשתמר מהרתו יגלה כי זה מספיק.

★

במצב הנוכחי ייתכנו שני תסריטים. אחד מבוסס על מאבק־כוח במחנה החרדי והצרותי, וביני לבין גורמים קיצוניים כמנ"ד שהתנגד להצעות פרץ מפני שהם אפילו מרחוקי־לכת ממנו. ואם תוכרע פרישת ש"ס לפי התפתחות בשדה זה, אין לגשים הזילותים מה להציע לפרץ.

התסריט האחר מבוסס על הפסקת המגעים. אילו הקימו הליכוד והמערך קרטל כדי לחדול מכל משא ומתן עם ש"ס — תוך התחייבות מרבית של אדרי לא לנצל משבר זמני לטובת מפלגת העבודה — היה הרב פרץ מתקרב בחזרה אל הממשלה עד קצה גבול יכולתו הפוליטית, לפי המצב בתוך מפלגתו. המיזער הוא הישארותו בקואליציה. המירב — שובו לכסן כשר־בליריק. ביסודו פרץ הוא איש נבון ומעשי ומאיר־פנים וכוכב־תקשורת, שיעשה ככל יכולתו לבל יינתק ממקורות היניקה השלטוניים. הוא מייצג בש"ס את האגף השואף לפשרה עם הליכוד והמערך. צריך להניח לו להתמודד עם הבעיה כהבנתו וכפי יכולתו, ולהבין כי הפיתויים העולים מדי כמה שעות ברמיזום של ח"כי הליכוד אפילו מכבידים עליו להדוף את קיצוניו בש"ס בטענה שאינו יכול עוד לסגת. הרי, הם אומרים לו, אם רק תחזיק את הדישותיך, יבואו הליכוד והמערך לקראתך עם נוסחה חדשה.

ההצעות האלה מזיקות לציונות הדתית ולמתנגדים בבני עדות המזרח ולמאמצי השיקום של המפד"ל. הן אינן משרתות שום אינטרס לאומי, ובשלבים המאוחרים של המשבר אפילו לא את הרב פרץ. אך כמערך אחרי הסיריה של ש"ס, מי במערך ובליכוד מסוגל להיענות להצעה להניח לפרץ להתמודד עם הבעיה בעצמו.

רבין בסבך הלביא

ביקורו והצעותיו של דב זקהיים עשויים לאפשר לשר הבטחון להחליט על ביטול ייצורו של הלביא ★ החלופה הריאלית המוצעת היא יצור בישראל של אף־16 במחיר של 16־14 מיליון דולר למטוס

מאת ראובן פדהצור

מנחם שמול ודב זקהיים מסמלים יותר מכל את שני קטביו של המאבק המתחדש על עתיד הלביא. שניהם צעירים, בערך בני ארבעים. שניהם יהודים, שניהם פועלים, לפי מיטב הכרתם, לטובת העניין. האחד ישב בשבוע שעבר בתא הטייס באב־הטיפוס של הלביא המיט בטיסת הבכורה המרגשת. השני מגיע היום לארץ כשהחלטתו נחושה לשכנע את ממשלת ישראל לוותר על פרויקט הלביא.

טיסת הבכורה של הלביא העניקה נקודות זכות לא מעטות למצדדי הפרויקט, שכה נחוצות להם לקראת השלבים הקריטיים של המאבק על גורלו. ההשלכה של הטיסה המוצלחת היא בעיקרה פסיכולוגית. זאת משום שהמטוס שהמריא ביום רביעי ממסלולי נמל התעופה בן־גוריון הוא לא יותר מאשר "מעטפה" שעוצבה בצורת לביא. גופו של הלביא אכן המריא, אך "מוחו" — אותן מערכות אוויוניות מתוחכמות המהוות את העילה העיקרית להצדקת קיומו — לא נמצאו בתוכו. מנחם שמול הטיס גוף של לביא עם מוח של כפיר. עד ליום בו ישלטו מערכותיו של הלביא ויותקנו בו, יחלוף זמן ניכר.

אין זה משנה כלל אם נתייחס לנתוני התעשייה האווירית, או לנתוניו של זקהיים — סכומי הכסף שיש להקצות בכל שנה לייצורו של המטוס הם אדירים. בדו"ח, שהושלם לא מכבר, והמתפרסם כאן לראשונה (ראה עמוד א') קובע צוות של מבקר המדינה האמריקאי שבוחן את הנושא, כי בשנים בהן ייוצרו מטוסי הלביא יהיה על ישראל להקצות, במוממן, סכום שנתי הנע סביב מיליארד דולר. בשנים מסוימות תגיע ההקצאה הדרושה ללא פחות מ־1.4 מיליארד דולר. הטענה, כאילו אין לנתונים האלה משמעות רבה, שהרי ממילא ממומן הפרויקט מכספים אמריקאים, אין לה כמובן על מה לסמוך.

הפרויקט ממומן אמנם מכספי הסיוע האמריקאי לישראל, אך זהו חלק אינטגרלי מתקציב הבטחון. אם לא יוקצו הכספים ללביא, תוכל מערכת הבטחון להשתמש בהם לצרכים אחרים. קשה להבין כיצד תוכל מערכת הבטחון להקצות בכל שנה, לתקופה העולה על עשר שנים, 55 עד 77 אחוזים מכלל הסיוע במטבע חוץ לצורך פרויקט יחיד. וכל זאת בהנחה, האופטימית, שסכום הסיוע הצבאי שנקבל מארה"ב ימשיך לעמוד גם בשנים הבאות על 1.8 מיליארד דולר לשנה, ולא יפחת, כפי שצופים רבים בארץ ובארה"ב. הקצאת חלק כה נכבד מהסיוע הצבאי לפרויקט יחיד, פירושה פגיעה אנושה בצה"ל כולו, בהצטיידותו, באימוניו ואפילו במלאי התחמושת.

החלטתו של שר הבטחון, לפיה יוקצו ללביא, בשלב יצורו, רק 550 מיליון דולר לשנה, אין לה משמעות מעשית, אלא הצהרתית בלבד. גם יצחק רבין מבין היטב כי בסכום זה לא תוכל התעשייה האווירית לעמוד בלוח הזמנים, והצטיידות חיל האוויר בלביא תהיה באיחור כה גדול, עד שלא יהיה מנוס מלהגדיל את הסכום, בצורה משמעותית, על מנת שלייצור הלביא תהיה גם משמעות מבצעית.

האלופים רודרי ושומרון, שהביעו בגלוי, ויותר מפעם אחת, את דעתם הנחרצת נגד הלביא, אינם היחידים, גם בחיל האוויר, המיועד לקלוט את המטוס, יש המתנגדים להמשך העבודה על פרויקט הלביא. לא משום שהלביא יהיה מטוס גרוע. להיפך, הוא אמור להיות מטוס קרב מצוין. אך ההשקעות הנדרשות להשלמתו וליצורו באות על חשבון פרויקטים אחרים, חיוניים, של חיל האוויר. מבקר המדינה (של מדינת ישראל), שבדק את הפרויקט, קובע כי "מנקודת המבט הצבאית, ההחלטה על ייצור הלביא כובלת את מערכת הבטחון ומגבילה את גמישות החלטותיה". הכוונה מעניינת נוספת, הכלולה בדברי מבקר המדינה, קובעת כי "נמצא שחיל האוויר מכה את עצמו באמצעות תכנית הלביא. אם היו נותנים את התקציב לחיל האוויר עצמו, הוא שהיה קובע את חלוקת הכספים — לא היה לביא".

איש המפתח, ומי שיקבע בפועל את עתיד פרויקט הלביא, הוא שר הבטחון יצחק רבין.

בשל התחמקויות החוזרות ונשנות מדיון לעומק במשמעויות לטווח הארוך של המשך הפרויקט, נקלע עתה רבין למצב לא קל. מצד אחד, כמי שממונה על מערכת הבטחון, הוא מבין במדויק את ההשפעה ההרסנית על המערכת הזו, העלולה להיגרם בשל הקצאת משאבים כה גדולה ללביא. כשנושא הלביא עלה לדיון בוועדת חוץ ובטחון של הכנסת, בהיות המערך עדיין באופוזיציה, הצביעו שניים מחברי הוועדה נגד פרויקט הלביא. היו אלה יוסי שריד ו... יצחק רבין.

בקורו, השבוע, של ד"ר דב זקהיים עשוי לאפשר לשר הבטחון להחליט על בטול הלביא, ועם זאת להצטייר כמי שבראש דאגותיו שיקולים לאומיים ולא שיקולים פוליטיים.

זקהיים מגיע ובאמתחתו חמש חלופות למטוס הלביא. לארבע מהן אין, ככל הנראה, סיכוי לעבור את מבחן ההגיון המבצעי והשיקול הכלכלי. אך חלופה אחת עשויה לפתור את התלבטותו של השר. זו מציעה לייצר בארץ את מטוס הקרב המתקדם אף־16. דגם סי. מחירו של מטוס כזה בייצור ישראלי יהיה כ־16־14 מיליון דולר. כך, תינתן תשובה לטענים מתנגדיו של רבין, כשהסכים לבחון חלופות אמריקאיות ללביא. ראשית, הרמה הטכנולוגית של התעשייה הישראלית לא תיפגע. שנית, ביטול פרויקט הלביא לא יגרור פיטורי עובדים בקנה מידה רציני, כי תהיה תעסוקה רבה בייצור האף־16. הממשל האמריקאי רמז גם, כי אם תחליט ישראל לבטל את הלביא, ישא האוצר האמריקאי בהוצאות הכרוכות בפיצוי המפעלים האמריקאיים אתם נחתמו התקשרויות חוזיות בנושא הלביא. המדובר בסכום העולה על 200 מיליון דולר. העובדה שיצרנית מטוסים כ"ג'נרל דיינמיקס" האמריקאית תהיה שותפה לעסקה־כולה, תקל במידה רבה מהעומס הכספי ותשחרר את ישראל מהצורך להקצות לשלבי היצור כמיליארד דולר בכל שנה.

מנועי בית שמש (א)

מי יישא בהפסדים?

מי בדק, החליט ואישר? מי ישלם את הפסדי המיליונים, פרט לעובדי מנועי בית־שמש?

מאת שמשון ארליך

סוף אפריל שנה	פדיון במיליוני $	רווחים	מספר עובדים	פדיון לעובד בדולרים
1970	1.5	1.0 (הפסד)	400	3750
1971	2.6	1.0 (הפסד)	458	5677
1972	4.6	0.1	500	9200
1973	4.0	0.3	442	9049
1974	4.0	0.3	500	8000
1975	11.0	0.3	510	25,168
1976	9.0	0.2	516	17,442
1977	8.0	0.3	500	16,000
1978	8.0	1.0	831	9,630
1979	13.5	1.0	930	14,516
1980	13.5	1.0	1,150	11,825
1981	14.5	1.4	1,329	10,910
1982	10.0	18.0 (הפסד)	1,301	7,686
1983	7.5	32.0 (הפסד)	1,263	5,938
1984	11.0	22.0 (הפסד)	1,255	8,765
1985	20.0	27.0 (הפסד)	1,300	15,384

המנסה לבדוק את פרשת מנועי בית שמש, על הסתבכויותיה והפסדיה, מוצא בה אירסוף נושאים חמורים, שהדעות עליהם שנויות במחלוקת, על פי רצון הנוגעים בדבר להסיר מעל עצמם את האחריות ולהטילה על מישהו אחר. לא מדובר במחלוקות על דעות, אלא על עובדות. הרבה מהחלטות שנתקבלו, או לא נתקבלו, בעניין מנועי בית שמש, עלו סכומים גדולים ביותר, ומי שהיה אחראי למחדל או למעשה, מתוך ראשונות או מחשבון אישי או אחר, גרם למדינה הפסדים גדולים ביותר. לפי החוק והנוהג בחברה מסודרת, היה האחראי חייב לשאת באחריות. במדינת ישראל מסתיימת הפרשה, העולה למשק המדינה כבר עתה עשרות מיליוני דולרים, ושגרמה שברון לב למאות אנשים שנכנסו למפעל במיטב שנותיהם ועלולים לצאת ממנו בלא כלום.

מי שמביט בלוח המצורף את עסקי המפעל, מיום הקמתו, מוצא שבשנים הראשונות התנהל בהיקף צנוע, ובהפסדים, שבהדרגה הפכו לרווח, אמנם קטן מאוד, עד להתחלפות המנהל הראשון ב־1976/7. מאז אנו מוצאים גידול מתמיד בהיקף העסקים ובמספר העובדים, עד לאפריל 1981, כאשר מספר המועסקים בו מגיע לשיא של 1300 איש. מאז גדלים ההפסדים למימדים עצומים, יחסית: כ־18 מיליון דולר בשנה המסתיימת באפריל 1982. באפריל 1983 כמעט הוכפל ההפסד והגיע ל־32 מיליון דולר. בשנה המסתיימת באפריל 1984 יורדים במקצת ההפסדים, ל־22 מיליון דולר. ושוב, באפריל 1985 עולים ההפסדים וחוזרים ל־27 מיליון דולר. כל זה לעומת רווח של כמה מאות אלפי דולרים, או מיליון דולר, בשנים הטובות. הפסד מירבי של מיליון דולר בשנות הרצה של המפעל.

במי תלוי הקולר?

מתחתים אלה עולות השאלות, שהתשובות עליהן היו צריכות להביא לאחריות אישית, ציבורית, אזרחית ופלילית, לגבי מנהלים, חברי מועצת מנהלים, מנכ"לים של משרדים, וכמובן, שרים הנושאים באחריות המיניסטריאלית. מבחינה הציבורית לא היו יוצאים נקיים גם חברי ועדות הכנסת, שאמורות לפקח על המדיניות, ומבצעיה שהוזר ליותר ללוות את הפרשה ואת ההפסדים לכל אורך הדרך, בלי שהמקדים יורגש בכל דרך שהיא.

בראש סולם החשיבות צריך להציב את ההסתבכויות בהשקעות הגדולות והתרחבות כוח האדם, לאחר התחלפותו של המנהל הכללי הראשון, הצמיחה המגלומניה בעקבות תוכנית הלביא. האם היה מקום לגייס כוח אדם הנדסי ואחר בהיקף של מאות אנשים, ולהשקיע בציוד מתוחכם ויקר "כדי להתכונן לייצור הלביא"? מי בדק, מי החליט ומי אישר? כיום נטוש פולמוס בשאלה, האמנם היה הדבר דרוש, לפחות בזמנו, או שמא היה הדבר מיותר וניתן היה לדחות את ההרחבה ואת ההשקעות בשנים מספר? אם כבר הוחלט על ההשקעות וגייס כוח האדם, מדוע לא הועמד לרשות המפעל הכספים להשלמת ההצטיידות, שרק באמצעותה ניתן היה להעסיק את כוח האדם ולאפשר הון חוזר, הכספות וכיסוי ההשקעות?

מנהל המפעל באותם הימים טוען, כי היו לו די הזמנות לשימוש מלא בציוד ובאנשים, אלא שהשר שרון נהג כלפי המפעל כפי שהוא נוהג במשרדו עתה, שיתק את עבודתו בהתערבות בעלת רקע פוליטי, במינויים, בהשפעה על הוועד ועל יחסי העבודה, ובכך נטרל למעשה גם את ניצול ההשקעות וכוח האדם לצורכי הייצור, במידה שניתן היה לנצלו באותם התנאים. על רקע המתרחש היום במינויים במשרד התעשייה וחברותיו, מקבלים דברים אלה משנה משמעות.

קנאת יצרנים

אין ספק, שהתחרות בין התעשייה האווירית לבין מנועי בית שמש הכבידה בייצור מנועי הלביא, שחזקה תפקיד שהיקפו עדיין אינו ברור ומהותו לא נבדקה כראוי. מחמת מחירה הגבוה של התופעה, מעל למה שהציבור מודע לו, ובגלל שתופעות דומות, על פי הסבירות, נמשכות, מן הדין לא להרפות מאחראים.

מתברר, שהתעשייה האווירית אכן פסלה עשרות אחוזים מחלקי המנועים שנוצרו במנועי בית שמש ושהובאו אליה להרכבה במנועי חיל האוויר. אנשי חיל האוויר נאלצו לבסוף להעביר את ביקורת האיכות מהתעשייה האווירית לחיל האוויר עצמו. לפי עדויות אובייקטיביות (על פי התרשמותי), הורידו אנשי חיל האוויר את הפסילות לשביעית מרמתן הקודמת. מכיון שנראה שאכן כך הדבר, קשה להגזים בנזק אבדן אפשרי של הזמנות ועסקים, בעקבות הפגיעה במוניטין שגרמו אנשי התעשייה האווירית למנועי בית שמש. אין גם אפשרות לבטל כלאחר יד את הטענות, כי התעשייה האווירית הצליחה לפגוע קשות במנועי בית שמש גם בדרכים אחרות.

לא נכנס כאן לפרטי התחרות שחתמה הממשלה עם יצרנית המטוסים האמריקאית הענקית "פרט אנד וויטני", שלפיה נכנסה האחרונה כשותף לייצור המנועים במפעלי בית שמש. על ביצועה של החוזה, או יותר נכון על הבעיות שהיו בביצועה, נרחיב בהמשך. די לומר, שגם נושא זה, ספק אם ראוי שיעבור ללא בדיקה והסקת מסקנות.

לבסוף, יש לבחון את פרשת הפיצויים לפורשים, שמספרם הכפול מזה שתוכנן לאחר שהתברר לעובדים שונים, מהטובים, מהדרושים במפעל והמבוקשים בשוק, שמחולקים כסף במנות מרובעות גם למי שרצה לעבוד במקומות סמוכים ביותר מהבחינה המקצועית, ולעיתים גם הגיאוגרפית. כל הפרשות הללו הוגשו תוך כדי התחלפות מנהלים, שלא כולם עמדו באמות המידה המקובלות והנדרשות מבעלי תפקידים מסוג זה.

בעולם היהודי / אליהו סלפטר

המנזר באושוויץ

ידיעות סותרות על גורל המנזר הקתולי שהוקם על ידי הנזירות הכרמליתיות באושוויץ שוב מעוררות חששות מפני נסיון להחליש את הזיהוי היהודי של מחנות ההשמדה הנאציים. כתב העת האמריקאי "קתוליק הרלד" פרסם ידיעה כי "בוטלו התוכניות לבנות בתחום מחנה אושוויץ מנזר כרמליתי". יחד עם זאת, בארגונים יהודיים התקבלו ידיעות שמהן עולה, כי הוגדל מספר הנזירות במנזר שהוקם בבנין שהיה שייך לאס־אס במחנה, וכי בתוך הבנין הוצע לבצע עבודות שיפוץ והרחבה.

בידיעה ב"קתוליק הרלד" נאמר כי בהשפעת החשמן ג'ון קרול מפילדלפיה ואישים יהודיים ונוצריים שונים הוחלט החשמן פרנציסק מכרסקי מקרקוב, שבתחום שיפוטו הכנסייתי נמצאת אושוויץ, נגד בניית המנזר. מנהיגים יהודיים ובתוכם רבה הראשי של בריטניה, דרשו את הרחקת המנזר, ובפגישה שנערכה לפני מספר חודשים בין אישים יהודיים וקתולים וביניהם החשמן מכרסקי, סוכם שלא יבוצעו שינויים בבנין עד לבירור יהודי־קתולי נוסף.

ארגונים יהודיים רואים בהקמת המנזר באושוויץ ובצעדים אחרים של הכנסיה הקתולית נסיון להפוך את אושוויץ מסמל השואה היהודית לסמל של סבל פולני וקתולי בתקופת הכיבוש הנאצי. לאחרונה נמסר על הצבת צלב גדול מעל בירקנאו, אחד ממחנות המוכלים לאושוויץ וגם במובדבה, שם הוקמו אסירים יהודיים. הרב מרק טננבאום מהועד היהודי האמריקאי, הזהיר כי "מסתמנת מגמה בחוגים קתוליים למחוק מהזיכרון את העובדה שמחנות השמדה אלה יועדו במיוחד נגד העם היהודי".

מה שמקומם יהודים רבים נגד המנזר באושוויץ הוא היותו מוקדש לזכרה של אדית שטיין, יהודיה גרמניה שהתנצרה והצטרפה למסדר הכרמליתי. אך נאסרה על ידי הגרמנים בהולנד, הועברה לאושוויץ ושם נרצחה בשנת 1942. המסדר הכרמליתי פתח בהליכים כנסייתיים שמטרתם להביא, בסופו של דבר, להכרזת "האחות בנדיקטה" (שמה של אדית שטיין במסדר הקתולי) קדושה מעונה של הכנסיה. ההיסטוריון והסופר היהודי ג'יימס רפאל באורן, המסיים עתה כתיבת ביוגרפיה של אדית שטיין, מאשים את הוותיקן שהוא רוצה להשתמש בזכרה של שטיין כאילו היא ביקשה לקדש את התורה הקתולית, וכי היא נרצחה לא בגלל יהדותה אלא כפעולת עונשין נגד הכנסיה.

שני היסטוריונים אינם נכונים, אומר באורן במאמר ארוך ב"נשיונל קתוליק". שטיין ראתה את המרת דתה והצטרפותה למסדר הכרמליתי כעניין אישי לחלוטין ולא כדוגמה לאחרים והיא נמנעה כמעט באופן הפגנתי מלעודד יהודים אחרים שביקשו להתנצר. בניגוד לתורת הכנסיה הצהירה אדית שטיין (בשעה שהיתה כבר נזירה) כי אמה שהלכה לעולמה, זכתה לישועה שלמה בזכות הקפדתה לקיים את מצוות תורת היהדות.

כאשר הגרמנים פלשו להולנד ב־1940, אדית שטיין־בנדיקטה נרשמה כיהודיה יחד עם כל יהודי הגר. ב־1942, בניסיון למנוע את הגזרה המתוכננת של הגרמנים הצבריים נגד הצעירים הנוצרים, ציבור של שלטונות הכיבוש הנאציים שלא לכלול בטרנספורטים לאושוויץ את היהודים שהתנצרו, אם הכנסיה תשמור על שתיקתה. הגרמנים דחו את ההצעה ופרסמו גינוי חריף של האנטישמיות. הגרמנים הגיבו מיד במשלוח לאושוויץ של 300 יהודים הולנדיים שהמירו את דתם, וביניהם האחות בנדיקטה.

תרומות ישירות

תופעה חדשה מסתמנת בכמה קהילות יהודיות בארצות־הברית: להעביר במישרין חלק מתרומות המיועדות לפעולות בישראל, במקום להעבירן באמצעות המגבית המאוחדת המוסכמת.

בין הקהילות הראשונות שפעלו בדרך זו היתה סאן פרנסיסקו. 100 אלף דולר מתוך 8.5 מיליון דולר שנאספו בסאן פרנסיסקו, יחולקו בישראל ישירות על ידי הפדרציה של קרנות הסעד של עיר זו ולא על ידי הסוכנות. מנכ"ל הפדרציה, בריאן לוריא, הוא הרוח החיה מאחורי התכנית המקומית. הכוונה היא, להקציב את הכספים ישירות לקידום עניינים כמו דמוקראטיה בישראל, יחסי ישראל והתפוצות, פלורליזם דתי וכו'. לדעת לוריא, תחומים אלה חיוניים, אך הסוכנות לא מטפלת בהם כלל או שהטיפול מועט מדי.

המוסדות המרכזיים לגיוס הכספים — קרנות הסעד והמגבית המאוחדת — אינם רואים בעין יפה את התרומות הישירות. הסוכנות היהודית מתנגדת לחלוטין למהלך זה, מציין פרסום הוועד היהודי האמריקאי מחשש ליצירת תקדים, אף כי מדובר בסכומים גדולים. מנכ"ל המגבית, ס. הורוביץ, אומר כי העברת הכספים דרך הסוכנות היא הכבוד לאמון שרוחשים לגוף זה ולכן עמדת הפדרציה של סאן פרנסיסקו מהווה מעין הבעת אי־אמון.

אנטישמיות בארגנטינה

בארגנטינה ממשיכה לשרור אנטישמיות המשמשת לעתים קרובות נשק להתקפות על המוסדות הדמוקרטיים של ממשלת הנשיא ראול אלפונסין, נאמר בדו"ח השנתי המתפרסם על ידי הליגה נגד השמצה של בני ברית. הדו"ח גם מביע דאגה מריבוי התקריות האנטישמיות בצ'ילה אשר ממשלתה ריסנה בעבר תופעות כאלה.

בין היתר מציין הדו"ח כי בארגנטינה שוב החלו להפיץ את "תוכנית אנדיניה", לפיה ישראל קשרה קשר לנתק את פטגוניה שבדרום ארגנטינה ולהפכה למדינה יהודית. עיתון ימני קיצוני פירסם מאמר על "ההשתלטות היהודית" ובו רשימה של "עסקים ציוניים" בבנק המלכותי והמסחרות שתיים הפועלים "נגד הדיקטטורה היהודית". נעצר היועץ המשפטי (יהודי) של משטר הגבול הארגנטינאי אחרי שהתלונן על ציור צלב־קרס על אחד הקירות במשרד.

הדו"ח מצביע גם על מגעים חדשים בין גורמים דרום אמריקאים לבין נציגי אש"ף, במיוחד בפרו ובברזיל.

מצב־רוח / ב. מיכאל

מעז־מצח — יצא מתוק

כאשר נרשמות מלים אלה, נדונה ההצעה לבטל את סעיף ה"לאום" בתעודת־הזהות. ימות־המשיח ממש: התקף קיצוני של כפייה דתית עשוי להביא להתקף בלתי־צפוי לחלוטין של ליברליזם.

אני מוכן להמר כי הרעיון המופלא הזה ייקבר בדיונות. אך עצם הפלאתו מצדיקה עיון בתבלי־לידתו, לאחר שורה ארוכה וגרוטסקית של הצעות פשרה, שכל אחת מהן נלעגת יותר מקודמתה. התפטרות בתיום ר' מיני שמיר ל"גינוי־של־משרד־הפנים". קארוסלת־תיקים אשר עלולה היתה להפוך את הרב פרץ לשר־התחבורה ולאחר שהוכיח מומחיות כה עילאית בהבנת הגורמים השמימיים והמזוהיים לתאונות־הדרכים, ולחילופין — מיני הצעות מעורות־תקבס כמו הוספת "כוכבית קטנה" ליד ציון הלאום, (ולא צריך דמיון רב כדי לראות איזו צורה לובשת כוכבית כזאת, כאשר מגדילים מעט את ממדיה ונועצים אותה על דש הבגד), או רישום "לאום קודם" בתעודת־הזהות.

ההצעה האחרונה הזאת, רישום "לאום קודם", מחייבת הסברה מסוימת. היא הועלתה על ידי כבוד־הרב פרץ, קבל־עם וחגל־מתעלוויזיה. הוא לא מצא תאוים־דיוסטיים אחרים להצעתו, אלא דווקא את חוקי בריטניה הגדולה.

"גם שם", אמר כבוד הרב, כולל תגוחים ומתיקות, "נרשם הלאום הקודם בתעודת־הזהות של מי שהיה אזרח זר, אפילו הוא 50 שנה אזרח בריטי". כך הוא אמר.

אכן, נימוק משכנע. יש בו רק ליקוי קטן: הוא לא נכון. להד"ם. קשקוש מוחלט. ולהארקו מדר מת הסיבה המופשטת כי אין כלל תעודות־זהות באנגליה. פשוט לא קיים מסמך כזה. כאשר הובא המידע הזה לידיעת המראיינים, תוך כדי שידור, ונמסר לכבוד־הרב — הוא מייד הודרז לתקן את דבריו: "הכוונה היא לדרכון הבריטי, כמובן". גם זה נימוק משכנע. אך גם הוא סובל מאותו ליקוי: קשקוש מוחלט. מחמת הנימוס לא נאמר "שקר", ונסתפק ב"עדות רבנית שהטעה הוא בלשון את כבוד־הרב". אין שום רישום, או אפילו רישום דומה לזה, בשום פספורט בריטי, ולא בשום מסמך בריטי אחר.

מרגע שזכה אדם באזרחות הבריטית, הוא בריטי שלם, ללא "כוכבית" וללא כל איזכור אחר של אזרחותו הקודמת. ואם בכלל רשומה אזרחותו הקודמת במקום כלשהו — היא קבורה אי־שם בארכיוני משרד־הפנים הבריטי, רחוקה מעינו של כל אדם. אם כבוד־הרב מחפש מדינות באירופה, שבהן רשומה (או אזרחותו הקודמת) של אדם — ראוי שיחפש בגרמניות אחרות ובשנים אחרות. לא באנגליה 1987.

הצביעות המסוימת שהותה מידו של כבוד־הרב, לא נבעה רק מהסתמכותו על עובדים־שקריים, אלא גם מעצם הטענה כאילו יש דמיון קלוש כלשהו בין המלה "לאום" במשמעותה במדינת־ישראל, (והיינו — דת), לבין "אזרחות", או "לאום", כמשמעותם בכל מדינה מתוקנת. שם, במדינות מתוקנות, כל ציון של דת (והיינו "לאום" בישראלית מדוברת), גובל בעבירה על חוקי־פרטיות, חוקים אנטי־גזעניים וחוקי זכויות־האדם.

אך הנה — מעז־מצח אולי יצא מתוק. בריבונות מרבית דנים עתה בכינוסי־הגבוהים בביטול רישום הלאום בתעודת־הזהות. בריבונות השמורה בישראל אך ורק לדיונים כיסאולוגיים. וזו אולי האירוניה המרה ביותר, המבצבצת מבעד לשברי המשבר הנוכחי: העניינים המהותיים ביותר, שאלות־היסוד העמוקות ביותר, זוכות לדיון רציני רק כאשר הן מכביעות את שולי כיסאות הקואליציה. וגם אז — הפתרונות המוצעים הם שני הקצוות הרחוקים ביותר של מפת הסיעותית: האם נצרף את ישראל למתוקנות שבאומות ונבטל את הרישום הגזעני בתעודות־הזהות, או שמא נעמיק את ההתבוססות בביצה הגזענית ולא רק שלא נבטל את הרישום המפלה, אלא נוסיף עליו עוד רישום, גרוע ממנו.

שני הפכים מוחלטים — כפתרון לאותה בעיה שולית ותלי־עגת. איך לשמור רב אחד בקואליציה. ולפתע מתעוררות כל האמיתות הפוליטיות. הליכוד, לא־דווקא הסיעה הליבראלית ביותר בכנסת, עשוי לתמוך בביטול הרישום. כלומר, תלוי מה ישמור טוב יותר על כוחו בממשלה. אם העמקת הגזענות עדיפה — נעמיק אותה. אם מנת־ליברליזם קטנה תשמר את מעמד הליכוד בקבינט — נהיה קצת ליבראלים. למה לא? כך גם ש"ס, כך גם המפד"ל. כך גם במידה מסוימת המערך. קלסתר־פניה של מדינת־ישראל ייגזר על־פי קלסתר־כישבם של היושבים על הכיסאות.

לכן, המחפשים נחמות־פורתא, רשאים למצוא כאן שביב קטן של תקווה: מי ייתן ויימצאו עוד ועוד בעיות־סחות שתעלינה לדיון בכל כובד הצל שהן מטילות על המשך חלוקת־השלל התקינה. ואולי, מי יודע, אולי מתוך שלא־לשמה יבואו גם לשמה.

מבצע
ויזה וזכיתי!
במשך 3 חודשים 2.1.87 - 1.4.87

עכשיו יותר מתמיד כדאי לך להשתמש בכרטיס ה"ויזה" שלך.
קנה בויזה וב-ויזה עדיף
ותוכל לזכות במכונית רנו חדשה ובעוד מאות פרסים יקרי ערך.

מבצע פרסים - כל חודש!
★ מקררים ★ מכשירי וידאו ★ תנורי מיקרוגל ★ תנורי טורבו ★ חבילות נופש לחו"ל ★ מערכות לבוש מפוארות - פולגת ★ מדיחי כלים ★ תאורת חדרים ★ מפזרי חום ★ זכויות קניה ב"שופרסל" בשווי 150 ש"ח כ"א ★ זכויות קניה ברשת הנודיות סטימצקי ועוד...

במבצע המסכם מכונית חדשה!
לאחר שלושת מבצעי הפרסים החודשיים יערך מבצע נוסף הגדול מכולם. צבור 10 "זכויות השתתפות" מתוכן לפחות 4 "זכויות השתתפות" ב"ויזה עדיף" והשתתף גם במבצע הפרס הגדול.

למצטרפים חדשים מבצע מיוחד!
כל מצטרף חדש ל"ויזה" וכל מצטרף חדש לתוכנית "ויזה עדיף" בתקופת המבצע (1.4.87-2.1.87) ישתתף במבצע פרסים מיוחד - בנוסף לאפשרות השתתפות בכל מבצעי הפרסים האחרים.

הגדל את מספר "זכויות ההשתתפות" שלך והגדל את סיכויי הזכיה שלך!

קנה "בויזה עדיף" - שיטת התשלומים הגמישה של "ויזה" והכפל את סיכויי הזכיה שלך.

VISA
ויזה יותר טוב מכסף.

ניתן לעיין בתקנון המבצע ב"בית ויזה"

هكذا عن الأصل

מסכים ומסיכות / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

החגיגה נגמרת

חגיגות היובל לתזמורת נגמרו. עתה תור חגיגות המאה לרובינשטיין. אחד הדברים המרתקים לעקוב אחריהם — בצד המוסיקה — בשבוע היובל לפילהרמונית היה היחס הדו־ערכי שנוקטת התקשורת כלפי התזמורת הייחודית הזאת, המפעל הזה. היחס הזה נובע לא במעט גם מן הדרך בה מתייחסת התזמורת הגדולה אל עצמה, אל הציבור ואל התקשורת.

כתבו מבקרי המוסיקה — ובמידה מסוימת יש מן הטעם ובוודאי מן הצדק העובדתי בדבריהם — שטוסקניני הגדול ניצח בקונצרט הפתיחה ההיסטורי רק על יצירות סימפוניות ללא סולן, ואפילו הוגה הרעיון והמייסד הוברמן התיר עצמו מאחורי הקלעים. והנה בחג היובל לא הלכה התזמורת בדרכו וקישטה את שמונה הקונצרטים שלה בשורה זוהרת ונוצצת של סולנים ומקהלות.

קודם כל, הסימפוניה התשיעית של בטהובן והשלישית של מאהלר הן יצירות סימפוניות גם אם יש בהן סולנים, אבל לא בכך העיקר. אולי אפשר היה להוסיף לתכנית יצירות סימפוניות ובוודאי לייחל שהתזמורת תהיה במיטבה בכל הביצועים הללו. אבל האמת היא שכשטוסקניני הניף את השרביט לפני חצי מאה היה הדבר כשלעצמו אירוע היסטורי.

לעומת זאת יודעת התזמורת הפילהרמונית היטב שאילו היתה מארגנת סדרה של קונצרטים כשהיא במרכז, אפילו עם מנצחים נודעים, היה לה הרבה יותר קשה למכור כרטיסים לקהל הישראלי שהוא עשיר, סנובי ומפונק.

עוד דבר שנוטים לשכוח הוא שמנצחים מפורסמים וטובים קשה להשיג לאירוע מרוכז כזה, והרבה יותר קל לבנות תכנית של סולנים ולסמוך על הליווי והגמישות של מנצח נאמן אחד, הוא זובין מהטה. רוב המנצחים האחרים, גם אם הם ידידי התזמורת, עולים ביוקר ולוחות הזמנים שלהם עמוסים, ואם רוצים מהם גם תכנית שאפתנית, אין הדבר בגדר האפשרי בתוך שבוע אחד מרוכז של קונצרטים חגיגיים.

זאת ועוד: גם למנצחים בסדרות מגיע משהו בשנת היובל, והם אמורים לקבל את ליויין, אבאדו או ברנשטיין. יש יותר סולנים מרתקים בכלים שונים ממנצחים מרתקים. לעומת זאת גרעין הסולנים שהיה באירוע הזה מתגייס כמעט אוטומטית ומוכן לעשות הרבה למען התזמורת מן הרפרטואר העשיר שלה פרלמן, צוקרמן, מינץ, שטרן.

אפשר לכתוב על איכות הצליל והנגינה הנפגמת של שטרן, אבל איש לא יערער על כך שהוא ידיד התזמורת וישראל, ושמו עדיין הולך לפניו, ועל כך הוא ראוי לכבוד, אם הוא בא לכבד את התזמורת ביובלה. הקהל הישראלי, אגב, נוטה כבר לזלזל אפילו בבואם של שטרן, פרלמן, צוקרמן או מינץ, שהרי הם "משלנו, והם כאן כל שנה". צריך היה להוסיף את התזמורת או דמות כמו רוסטרופוביץ' שיכול היה לבוא ליומיים, ולעשות את כל מלאכת הצירופים המוסיקאליים כדי להפוך זאת הסדרה למשמה, עד כדי כך שהדבר נראה לא מעט כאקרובטיקה תכנונית. הרץ מהעובדה שאף אחד לא ניגן בעמידה על הראש ניסו את כל הצירופים האפשריים.

נכון, אפשר היה לפנות מראש למירה זכאי שתהיה הסולנית בסימפוניה השלישית של מאהלר ולא בודיה השלישית של הרגע האחרון, אבל הנהלת התזמורת הכירה את קהלה וחששה שבלי שם מצלצל של סולנית מחו"ל לא תמלא את האולם. זה כנראה הטעם שבגללו הוסיפו לסימפוניה הענקית הזאת גם קונצ'רטו של מוצארט בביצועו של מינץ, שהיה כתולש לא הכרחי.

גם בכך מתבטאת דו־ערכיות היחס של התקשורת אל הפילהרמונית. אילולא היו באים הסולנים הללו נפגשים ביניהם, ופרלמן מתחבק עם מינץ ורוסטרופוביץ' מנשק את שטרן וכולם חונקים באהבתם את מהטה, ספק אם היתה התזמורת מצליחה להגיע ביובלה מעבר לביקורת המוסיקאלית בעיתונים. כך היא מילאה את טורי החברה והרכילות וגם את עמודי החדשות בסיפורים אנושיים חמים. גם זה מביא אותה לתודעה של קהלים שרוצים ויכולים לרכוש כרטיסים.

אותו דבר חל גם על הפרוות בערבי הפתיחה: נכון, כולם התלבשו בבגדים אופנתיים לאירועים. העיתונים תגנו בלפרסם את הצילומים וללעוג להם בעת ובעונה אחת. נכון, לא תמיד בא הטעם ויכולת ההערכה המוסיקאליים עם העושר והטעם בבחירת הפרווה. אבל אלה האנשים שיכולים להרשות לעצמם לקנות את הכרטיסים, לאפשר לתזמורת קצת מרווח נשימה תקציבי (אל דאגה, היא לא משוקעת בבורסה ולא משקיעה בחשבונות חסויים בשוייץ) ואם הם רוצים להפוך את האירוע המוסיקאלי גם לאירוע חברתי ואופנתי זו זכותם. כדאי ללכת פעם לאופרה של וינה ולראות איך זה נראה ונשמע שם.

נכון, רק שתי יצירות ישראליות ("התרועה לישראל" של בן חיים, ונעימות יהודיות של דובי זלצר) נכללו בתכנית אירועי היובל. אולי התזמורת צריכה לבצע יותר מוסיקה ישראלית בתוקף תפקידה כתזמורת המובילה של ישראל. אבל אילו היתה כוללת יותר בתכנית היובל ספק גדול אם היתה מוכרת את הכרטיסים בכמות הדרושה כדי לכסות את ההוצאות.

נאמר — בקול רם או בלחישות — שבאירועי היובל מקפחת התזמורת את המנויים המקיימים אותה כל השנים, בכך שהם משלמים 70 אחוז מתקציבה. עובדתית אין זה נכון, כי למנויים היתה זכות ראשונים ברכישת כרטיסים לקונצרטים המיוחדים, וקונצרט אחד יוחד לוותיקים שבהם. גם אם זכות קדימה היתה לשהורים וגם לקבוצות מאורגנות מחו"ל. הפסטיבל נקבע בהתחשבות עם סקר שנערך בין המאזינים, שרצים יותר קלאסיקה ופחות מודרנה ובוודאי לא מודרנה ישראלית. התזמורת אולי צריכה להיות יותר בטוחה בעצמה בכוחה למכור את תכנית הקונצרטים שלה גם בלי "הנוצצים". מצד שני מתנהגת התזמורת — אולי בגלל אותו ניסיון לרצות — בהתנשאות כלפי כל מי שמעז לבקרה.

אני מוכן לקבל ולהצדיק את האילוצים בארגון שבוע כזה. לא מהכרח בארגון תכנית של שנה שלמה. ברוב המקרים יש לה גם תשובות עינייניות טובות לטענות, אבל היא לא מתווכחת, רק מתנהגת כאילו היא מתעלמת. כל ביקורת, אפילו תהיה לגיטימית וראויה לעיון מתקבלת בעוינות ובעלבון. והרי אפשר לבוא בטענות על ארגון לא נכון או לא מקצועי ומכובד של המכירה, בעניין כרטיסים או תכניות. זה לגיטימי, מה גם שהתזמורת לוקה בנקודות קטנות אך חשובות אלה.

יכול להיות, כמובן, שהתזמורת הזאת צריכה לעשות יותר כדי לפנות לקהל צעיר ועני. אינני בטוח שחגיגות היובל הן הזמן לכך. זה היה צריך להיות אירוע של זיקוקי די נור מוסיקאליים שיעוררו בכל ואפשר יותר עניין וגם יכניסו כסף, וכזה היה. מבצור כזה של קונצרטים חגיגיים לא מבייש את הגדולות שבבירות התרבות. בשום מקום בעולם זה גם לא עולה יותר בזול.

עכשיו יש לתזמורת שבועיים של שקט, שבהם יש קונצרטים רגילים למנויים עם סולנים זוהרים לא פחות (רק עם הזמרת פלורנס קיוואר וקאטרין באטל). אחר כך היא עוברת לאירועי מאה שנה להולדתו של רובינשטיין. אני כבר רואה בעיתונים את התמונות של הפרוות, ואת הטענות למה לא מבצעים קונצ'רטו לפסנתר של מלחין ישראלי (כי התכנית היא הקונצ'רטי שביצע רובינשטיין), ולמה לא משתפים יותר פסנתרנים ישראליים (ומשתפים: ורדי, ברונפמן, ורד, ולצמן ועוד פסנתרנים צעירים). התזמורת צריכה להיות גאה על אירועים אלה, ובצדק.

הפתגם הידוע אומר שפאמיליאריות מולידה זלזול. אנחנו מכירים את הפילהרמונית. היא כאן כל השנה. השגרה שלה היא מאוד חגיגית. לכן אנחנו מרשים לעצמנו לבוא אליה רק בטענות — חלקן מוצדקות וחלקן לא כל כך — שהרי את הדברים הנפלאים ביותר אנחנו מקבלים כמובן מאליו. הם, כמו כל אמן, זקוקים לשבחים ולאהבה. גם לגוף כל כך גדול יש אגו הזקוק לליטוף, לא רק לנזיפות.

הפילהרמונית: יחס דו־ערכי עם התקשורת והציבור

טוטי פרוטי עם פרוסות יהודיות

מאת נתן מישורי

קונצרט יובל מס' 8 בהיכל התרבות בת"א, בביצוע התזמורת הפילהרמונית הישראלית, המנצח זובין מהטה, הזמרות רוברטה אלכסנדר ופלורנס קיוואר והנגנים שלמה מינץ ויצחק פרלמן. בתכנית: פרקי נגינה חוזרה מאת מוצרט, מהלר, ורדי, ביזה, קרישנג, קרייזלר, פוצ'יני, רימסקי־קורסקוב, דב זלצר ועוד.

איננו יודע מה התפריט הקולינארי לו זכו המשתתפים בסעודה החגיגית, שנערכה לאחר ה"קונצרט החגיגי בפרוס השנה האזרחית החדשה". אך על תפריט הצלילים שבקונצרט, נכון לומר שהיה זה מרובה המכיל את המועט. עקרונו של המלך אחשוורוש "וכלים מכלים שונים", הוא ששלט בכעשרים קטעי המוסיקה, שרובם, בהיותם חלקים מתוך יצירות, הוצאו מהקשרם וסירבו להשתלב למקשה מגובשת אחת.

הפרוסות היהודיות שבטוטי "תרתי פרוטי" זו שהוגשה בסיום היה ההולדת הפילהרמוני "בפרוס השנה האזרחית החדשה" — ברכת הנרות מפי ה"בריטון" יצחק פרלמן, "מעוז צור" בביצוע באי הקונצרט ובלווית הפילהרמונית ו"שלוש נעימות יהודיות" לכינור ולתזמורת וגם ל"כלי זמר", בביצועם של הכנר יצחק פרלמן והקלרניתן ישראל זוהר — היו מן הרעיונות היחידים שסייעו לטשטש את החזר החגיגי המלאכותי של ערב סילבסטר זה.

האיכות הקולית הבהירה של זמרת המצו־סופראן פלורנס קיוואר, ביחוד בתחום הצלילים הנמוך, היופי הכבוד המשכר שהפיק שלמה מינץ בביצוע "שיר אהבה" ו"רוזמרין היפה" של קרייזלר, הנגון הרך ששרד בנגינת קשתני הפילהרמונית ב"אדאג'יטו" של מהלר ובקטעי הסולו העדינים של הצ'לן מיכאל הרן, דניאל בנימיני, אורי פיאנקה ואחרים ביצירות אחרות, והאש שהדליק מהטה בפתיחה "כוחו של גורל", בפרק הסיום מתוך "קפריצ'יו ספרדי" וב"מארש" הנסיס של סוזה — כל אלה זכורים לטוב. אך הם גם שמזכירים את ההחמצות של הפילהרמונית, במרוצת אירועי היובל. כל הכבוד, התודה והחיבה לסולנים הדגולים, הקשישים והצעירים שכיבדו את הפילהרמונית ואותנו באמנותם הגדולה. אך הפילהרמונית היתה צריכה לגלות כאן תכנית כוללת בעלת תוכן סימפוני, שאתגריה חורגים מכל שיגרה. היא צריכה היתה להעפיל אל שיאי הביצוע הקיימים אצלה בפוטנציה המגיעים לביטוי מלא ביצירות גדולות רק לעתים נדירות.

ומה על ההחמצה בקניית "כרטיס כניסה להיסטוריה" של המוסיקה, כלומר, באי ההזמנה ובאי הביצוע של יצירות חדשות רבות היקף, כגון אופרה, יצירה תזמורתית־מקהלתית עם סולנים, יצירה סימפונית, קונצ'רטו — שעשויות היו להיכתב במיוחד לאירועים אלה, אילו הוזמנו, ע"י טובי המלחינים שבעולם ובישראל, ובכך למשוך את תשומת לבו של כל העולם המוסיקלי לנעשה בתחום המוסיקלי בישראל?

מכוחם של זובין מהטה והפילהרמונית לזהב ולהלהיב, להתלכד ולכבוד מאזינים בקסם חוויית הביצוע המוסיקלי. בזכותם אנו חיים הרבה רגעים יפים. אך כשאר התכנון המוסיקלי המקורי, טרם נתגלה בה. עתה, "בפרוס" ראשיתו של היובל הפילהרמוני השני, נבקש בשבילה ובשבילנו עתיד מוסיקלי ללא מישגות נעורים, עתיד שיתגשמו בו כל התקוות. באלה נברך את הפילהרמונית, אהובתנו בתום חגיגות היובל.

מי גנב את התווים

מאת אורנה לנגר

התזמורת רשות השידור בשבוע הליטורגיקה, במסגרת "המחרוזת המגולה". בנייני האומה בירושלים. בתכנית: רקוויאם בסי במול מינור של דבוז'אק, בביצוע הסולנים לילי טונה, מירה זכאי, כריסטוף הומברגר ודימיטרי נאבוקוב, עם המקהלה הלאומית הסקוטית בהדרכת רוג'ר בוואן וויליאמס ובניצוחו של יורי אהרונוביץ'.

כשמוסיקאי מקצועי ומנצח בעל מעוף מושכל מחליט להעלות את אחת מיצירות ה"רקוויאם" שברוקו למנוחת עולמים בתחום הנשייה, הוא עושה זאת במלוא יראת הקודש של בעל מקצוע מחונן. הגרסה של הרקוויאם של דבוז'אק שהושמעה במסגרת שבוע הליטורגיקה בניצוחו של יורי אהרונוביץ' היתה על פי הפרטיטורה האחרונה שניצח עליה המלחין עצמו בוינה, שנה לפני מותו.

בפרטיטורה זו, אותה גילה אהרונוביץ' אחרי עבודת מחקר מדעית בספריה של וינה, ניסה המלחין עצמו לשנות ערב הביצוע מקומות שנראו לו בעייתיים בהצללה ובאינטונציה למקהלה, כגון בפרק השלישי בן נעור באורגאן, אם כי זהו "אורגל" שקט, ללא תיבת תהודה. תגלית מעניינת אחרת היא שבקטע "טובה מירום", הוסיף דבוז'אק על פיסת נייר בכתב ידו שבקטע זה הצליל החזק ביותר צריך להיות — למרבה הפלא — לפעמונים. כך אכן בוצע הדבר בקונצרט הנוכחי. היצמדות לתוצאות המלחין הביאה לכך שהקהל שמע הפעם לא חזר פעמים, כנהוג בביצועים שגרתיים יותר של היצירה.

למי שציפה שהרקוויאם של דבוז'אק יעורר בו את רטט המוות מיסורי התופת מזר או את תחושת ניצחון האמונה מאידך — נכונה אכזבה. כל התופים שהוקדשו את "יום הדין" לא שיכנעו את השומע שזוהי יצירה חדורה בלהט ועומק האמונה הקתולית כגון זה שהפעימה את ורדי ברקוויאם שלו.

יופיו של רקוויאם זה טמון דווקא בליריות כרומטית מרתקת, שאינה אופיינית כלל וכלל לאופן הלחנתו האחיד קמעה, והספונטני של דבוז'אק. לאורך כל הרקוויאם ועד לסופו חוזרים התווים פה, סול במול, מי בקר, פה, שמרכיבים קינה על הצלוב שנטמן למנוחת עולמים.

את איכויות השירית המסוגננת מעט של קינה, הבליטו יפה שלושה מבין ארבעת הסולנים: הטנור המופלא ובעל הקול העשיר כריסטוף הומברגר, האלט מירה זכאי ששרה בתוך פלאי את "אגנוס דאי". מדוע בחר דבוז'אק להתמיר את קטע ה"לאקרימוזה" בהוצאות הבאס ועם זמלא הרוך היא שאלה הפתוחה לוויכוח של טעם. אולם המנצח לא יכול לשנות מציאות של זמר בס, שלמרות היותו בנו של הסופר ולדימיר נאבוקוב נעדר מקולו כל שמץ של הרוך ועם שנשי. הסופרן לילי טונה שהצלילות וניקיון הסופרן שלה עמדו לה כדי להתגבר על תלאות המקהלה הסקוטית.

אולם אפילו מנצח כאהרונוביץ' לא יכול להתמודד עם מציאות של מקהלה סקוטית מיובאת באריזות המועצה הבריטית, שכוחה לא עמד לה להעפיל לשיאים הנדרשים, ששרה את קטעי הפיאניסימו בצליל חלול.

אם לא די בכך, רצה כנראה השטן להכשיל את הצלוב וערב הקונצרט נעלמו התווים.

ויישבו כל נגני התזמורת, שהתעלו גם בנגינתם וגם ברוח הצוות בערב זה, ויעתיקו בפרך, ויעתיקו בליל שימורים שלם את הפרטיטורה לכל הנגנים, ויסמנו את הקשתות, הפיסוק והאיצבוע, ובנס חנוכה השלימו מלאכה של שמונה ימים בלילה אחד, ובערב הקונצרט תמה ונשלמה. ויהי קונצרט.

חנוכת הצ'מבאלו

מאת אורי אפשטיין

רסיטל לחנוכת הצ'מבאלו החדש של האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים, בביצוע דוד שמר, ביצירות באך וראמו.

לאקדמיה, ולקהל המאזינים יש סיבה מוצדקת לשמוח בכלי הדדי מקלדתי החדש, שנבנה בהולנד על פי דגם צרפתי מן המאה ה־18, שצלילו ברור, נעים ומעודן, אם כי חלש מכדי למלא כראוי את מידות אולם הקונצרטים של המוסד. מגבלותיו האקוסטיות הטובות יבלטו בוודאי באופן מוצלח יותר אם יציבו אותו בעת רסיטלים באולם קטן יותר.

בנגינתו של שמר משתקפים ידע יסודי בהלכות סגנון הביצוע הבארוקי ושליטה טכנית ראויה לשמה. עיטורים מאולתרים נעשים בנדיבות כבודם, אך בשבלוניות הגורמת לחזרות מרובות על אותה תבנית עיטורית ללא ניצול של חירות הגיוון הנתונה בידי המנגן.

השאיפה לדייקנות קורקטית אמנם מבטיחה נגינה אמינה שבה נמצאים הצלילים ברובם במקומם הנכון, אולם אידיאל מבורך זה מתגשם על חשבון הניואנסים הדינאמיים והחבעה הטמפרמנטאלית, שהיעדרם אופייני לגישה אקדמית רצינית, אך חיוורת ובלתי מלהיבה.

שקידה קפדנית על תביעות "הנגינה הבלתי שווה", כמתחייב מסגנון התקופה, לא מנעה באופן פרדוקסלי את הסרבנה של תנופה ריקודית גמישה בפרקי המחול של הפרטיטה במי מינור של באך ובסויטה בלה מינור של ראמו. תופעה זו קיפחה את המגולה, שגם היא מתווי ההיכר של הבארוק: שמחת החיים האפיינית לא רק ליפיפיותו של ראמו, אלא גם לשכלתניותו של באך ביצירותיו הזילוליות. עליה משמעותית במעלות החום האמוציונאלי בפרקים האחרונים שבסויטה של ראמו הפשירה את הקור התחולתי הארוך מדי, והיתה בבחינת "סוף טוב הכל טוב".

★

קונצרט חמישיית כלי הנשיפה הירושלמית (רמי טל, אהוד אביזהר, דוכמנו ביזלי, ריצ'ארד פיילי והדר רוזן) בבית ליאו מודל בירושלים. בתכנית יצירות מאת רייכה, איבר, באך (בעיבוד רכטמן) ויוהנן בוהם.

הסרנדה של המוסיקאי הירושלמי יוהנן בוהם (שנפטר השנה, והיצירה בוצעה לזכרו) חוברה בשנת 1935, כשנה לפני עלייתו ארצה מגרמניה. רוח הרומנטיקה הגרמנית המאוחרת עדיין מורגשת בה יותר מאשר המודרניזם המוסיקאלי שהיה כבר אז בעיצומו. כיאה לסרנדה, שוקד בה המלחין הצעיר על אופי בידורי רענן ובלתי יומרני, המפתיע לא פעם בתפניות הבלתי שגרתיות בפרקים המהירים ובהרמוניותו הדולמית בפרק האיטי. יצירה נשכחת זו, שהעניקו לה חיים חדשים בזכות החמישיה הירושלמית, עשויה לשמש תוספת רצויה להעשרת הרפרטואר להרכב זה.

שיגרתיות קלאסית אלגנטית בחמישיה במי במול מז'ור של רייכה, אספרי צרפתי משעשע ב"שלושה קטעים קצרים" של איבר והאיפה מאולצת במקצת למקוריות מתוך כמת ב"מוסיקת קיץ" של בארבר העניקו לתכנית גיוון, אם כי לא בהכרח איכויות מרתקות.

הקורה של עיבודי הפרלודים והפוגות של באך לצלילי האורגן היא יותר בבחינת שאיפה שלא הגשמה בעיבודיו של מרדכי רכטמן. את מקומם של הבדלי עוצמות בין הקולות השונים, כפי שהם ניתנים להפקה בידי נגן יחיד באורגן, יורשת אחידות מונוליטית־הגיגית בנגינתה של החמישיה, שנעדרת בה הגמישות הדרושה לניואנסים משמעותיים כאלה.

בנגינת ההרכב שולטים אינטונציה דייקנית, איזון צלילים ניכר ושקיפות קולות במידה נכבדה. בריתות הרעת השורה על רוב היצירות שבתכנית לא השתקפה בנגינה שהתנהלה ברצינות מכבידה, כמוסר חיוך ובהעדר גמישות, שלא לפי רוחן של היצירות.

יוהנן בוהם: לזכרו

האוניברסיטה העברית בירושלים
בית הספר למינהל עסקים מיסודה של קרן בנק דיסקונט לישראל
מזמינים את בוגרי החוג לכנס שנתי של החוג לחשבונאות
ביום ד', ו' טבת תשמ"ז (7.1.87) בשעה 16.00, באודיטוריום בית טרומן קרית האוניברסיטה הר הצופים.
סדר היום:
16.00–16.20 – התכנסות וכיבוד קל
16.20–16.50 – דברי ברכה
מר יצחק רוטמן, נשיא לשכת רואי חשבון
מר מאיר גבאי, מנכ"ל משרד המשפטים ויו"ר מועצת רואי החשבון
16.50–17.10 – חלוקת פרסים ומלגות לתלמידים מצטיינים
פרופ' אברהם פרידמן, מנהל ביה"ס למינהל עסקים
17.10–17.30 – הרצאה: הסתייגויות והמגבלות בדוחות כספיים לאור ועדת "ביסקי".
ד"ר חיים בן דור, מנהל משותף בבנק טפחות.
17.30–18.00 – הרצאה: התאמת הדו"חות הכספיים לאינפלציה – הנסיון הישראלי.
ד"ר יצחק סוארי, ראש החוג לחשבונאות
18.00–18.40 – הרצאה: רפורמות צפויות בשוק ההון ובמיסים.
מר משה נסים, שר האוצר.
באדיבות הבנק הבינלאומי הראשון

מכון ון ליר בירושלים
בשיתוף עם
משרד האנרגיה והתשתית
מזמינים את הציבור ליום עיון על הנושא:
התפתחויות בשוק האנרגיה בעולם והשלכותיהן על המשק האנרגיה הישראלי
ביום רביעי, ו' בטבת תשמ"ז, 7 בינואר 1987
תכנית:
מושב 1 יו"ר: פרופסור שלמה אקשטיין
9.00-11.00 השר משה שחל: הרצאת פתיחה
ד"ר אליעזר שפר: ההשלכות הכלכליות של המגמות במשק האנרגיה העולמי
פרופסור יעקב זהבי: היבטים מקרו־כלכליים של משק האנרגיה בישראל
11.00-11.15 הפסקת קפה
מושב 2 יו"ר: מר צבי דינשטיין
11.15-13.00 משק האנרגיה הישראלי האנרגיות והחלופיות בארץ
ד"ר נתן ארד: תמורות במשק האנרגיה הישראלי
ד"ר פנחס גליקשטיין: פיתוח אנרגיות חלופיות בישראל
13.00-14.00 הפסקת צהרים
מושב 3 יו"ר: מר צבי דינשטיין
14.00-15.30 משאים גיאופוליטיים — [illegible]
PROFESSOR FRED SINGER: THE RISE AND FALL OF OPEC: THE FUTURE OF OIL
מר אלי ארוה: מלחמות מחירי הנפט 1986
בכיכר אלברט איינשטיין

"מישנאל"
חברה להשקעות ולבנין בע"מ
הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל:
ביום ב' 26.1.87 בשעה 10.00 תתקיים האסיפה האמורה במשרדי החברה ברח' סמילנסקי 16 נתניה.
על סדר היום:
1. הגדלת ההון הרשום של החברה ב־1,500.000 ש"ח המחולקים למניות רגילות בנות 0.005 ש"ח ע"נ.
2. לאחד את המניות של החברה הקיימות בהון המניות של החברה באופן שכל 1,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע"נ יאוחדו למניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע"נ.
וכן כל 1,000 מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח ע"נ יאוחדו למניה אחת בת 5 ש"ח ע"נ.
הודעה על אסיפה כללית רגילה:
ביום ה־26.1.87 בשעה 10.30 תתקיים האסיפה האמורה במשרדי החברה, לצורך קבלת החלטות בנושאים הבאים:
1. אישור דו"חות כספיים ליום 31.3.86.
2. מנוי רו"ח החברה ושכרם.
בפקודת מועצת המנהלים
מזכיר החברה
עו"ד שולמית שרון

מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ
החלטה על חלוקת דיבידנד במזומן
החברה מכריזה בזאת על חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 350,000 ש"ח (שלוש מאות וחמישים אלף שקל חדש) המהווים כ־68.45 אחוזים מהערך הנקוב של מניות החברה.
הדיבידנד יחולק לבעלי המניות בחברה על־פי שעור החזקתם היחסי בהסתמך על הערך הנקוב של מניות החברה.
מהדיבידנד לעיל ינוכה מס במקור בשעור של 35% (שלושים וחמישה אחוזים).
התאריך הקובע בפנקס החברים לגבי הזכות של בעלי המניות לקבל דיבידנד במזומן הוא: 9 בינואר 1987.
יום האקס יהיה ב־11 לינואר 1987.
ויום התשלום יחול ב־1 לפברואר 1987.
בכבוד רב,
מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ
ר. לוי, מזכירת החברה.

די.אי.סי ניהול ומימון בע"מ
הודעה על שיעור ריבית של סטוק אגרות חוב 1991-1997 סדרה 178
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לקביעת הנאמנים לסידרת סטוק אגרות חוב 1991־1997 מספר 178, שיעור הריבית שתשאנה אגרות החוב בתקופת הריבית המתחילה ביום 1.1.87 ומסתיימת ב־31.12.87 תהיה 7.25% לשנה.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
[illegible]
23.6.1986

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
[illegible]
8.12.1986

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית
[illegible]

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
הודעה בדבר תכנית מפורטת.
[illegible]
14 בדצמבר 1986

קונסורטיום החזקות בע"מ
ניתנת בזאת הודעה על
כינוס אסיפה מיוחדת של בעלי מניות החברה
ביום 27.1.87 בשעה 11.00 במשרדי החברה ברחוב דיזינגוף 43, תל־אביב.
על סדר היום:
לדון, ואם ימצא לנכון, לקבל החלטה מיוחדת, על הגדלת ההון הרשום של החברה בסכום של 5,500,000 ש"ח על־ידי יצירת 2,500,000,000 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל אחת.
בעל מניות הרוצה להיות מיוצג על־ידי מיופה־כח יפקיד יפוי כח מתאים במשרדי החברה לא יאוחר מאשר 48 שעות לפני מועד האסיפה.
מזכיר החברה
בפקודת הדירקטוריון

חוק התכנון והבניה התשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת.
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: תכנית מס' 2703 א' שינוי מס' 2/85 לתכנית מפורטת מס' 2703
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
ירושלים, שכ' בית חנינא, שטח הידוע כ"שיכוני נוסייבה שלב ד'", גוש 30607, חלקים מחלקות 42, 38 (מגרשים 38 א', 42 א', ודרכים מס' 1, 2 שעפ"י תכנית מס' 2703).
שטח בין קואורדינטות אורך 138610 — 138775 ובין קואורדינטות רוחב 171305 — 171475 הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית:
(א) קביעת בינוי תוספות בניה סטנדרטיות לבניינים הקיימים.
(ב) הגדלת שטחי הבניה מ־11968 מ"ר ל־13424 מ"ר.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב, בפירוט הנמקות, ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. (מח' מהנדס העיר, רח' הלל 23, ירושלים).
אליהו סויסה
כנציג שר הפנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים
ג' כסלו תשמ"ז
5/12/86

כלל סחר בע"מ
הודעה
בדבר מחיר כתבי אופציות בהתאם לפרק א' לתשקיף החברה מיום 30 לדצמבר 1986
החברה מודיעה בזה כי בהתאם לאמור בפרק א' לתשקיף הנ"ל, מחיר כתבי האופציה המוצעים בדרך של זכויות לבעלי המניות של החברה נותר ללא שינוי והינו 0.75 ש"ח לכל כתב אופציה.
4 לינואר 1987

שלים על אזרחי – לחיילים לקראת שחרור
היכן לומדים פסיכולוגיה? מהם תנאי הקבלה לבית־הספר לרפואה? כמה עולים מגורים במעונות? איך מתקבלים למכינה? מהם מבחני הקבלה לאוניברסיטאות?
לשאלות אלה והרבה אחרות יש תשובות
באקדמידע
– קו פתוח למידע לקראת ההרשמה לאוניברסיטאות.
בשיתוף עם המוסדות להשכלה גבוהה ומכון הדסה לייעוץ בבחירת מקצוע, יעמיד לרשותכם – חיילים וחיילות – קווי טלפון פתוחים, דרכם תוכלו לפנות לצוות מומחים ולבקש כל מידע הקשור בהרשמה

אקדמידע
– יום שני, 5 בינואר, בין השעות 16.00־19.00.
מספרי הטלפון: 02־244344, 02־245686, 02־245687

הסיפור האחר על נקש

שופט בירושלים קבע בשבוע שעבר שויליאם נקש היה שותף לתכנון שוד דרכים מזוין לפני שנה וחצי. נקש לא הועמד לדין בגלל הסכם עם חברו, ששימש עד מדינה ושהוציא גם אותו מהבוץ

מאת נדב שרגאי

שופט בית המשפט המחוזי בירושלים שלח בשבוע שעבר לשלוש שנות מאסר את דניאל זכריה ונדקיה חורירי. שותפם של ויליאם נקש לתכנון שוד מזוין על דרך יריחו לפני כשנה וחצי. בתיק בית המשפט, בהודאות הנאשמים, בפרוטוקולים ובגזר דינו של השופט נפרשת מסכת ראיות ועובדות השופכת אור נוסף על ויליאם נקש, העומד עתה במרכזו של דיון ציבורי שעניינו — האם להסגירו לצרפת.

תחילה מתאר השופט את פרטי המעשה שיובאו כאן בהשמטות קלות: בשבוע הראשון של חודש מרץ 1985 מגיע דניאל זכריה לביתו של מאיר כהן בירושלים. זכריה מציע לכהן לשדוד איש כמורה האמור להגיע לישראל דרך גשר אלנבי. במכונית נושאת לוחית רישוי דיפלומטית. המכונית, לדברי זכריה, מכילה מטילי זהב ודולרים של ארה"ב בכמות גדולה. כהן מבקש לדעת פרטים נוספים והשניים נפגשים בעבור מספר ימים ליד ביתו של נוכחה חורירי.

חורירי מספק את הפרטים הנוספים. במכונית הכומר יהיו 60 ק"ג מטילי זהב וכשני מיליון דולר. השלושה מחליטים לגשת לתכנון השוד. כשהם מצרפים את ויליאם נקש.

הארבעה נוסעים פעמיים לאיזור יריחו, כדי לבדוק את השטח, ולבסוף מחליטים שהשוד יבוצע בתאריך 10.3.1985. במועד שנקבע יוצאים הארבעה בשני כלי רכב ליריחו באיזור צומת עין פשחה יריחו. על פי התוכנית יצטרך זכריה לאתר את מכונית הכומר, לחסום את דרכה ולהסיטה מהדרך לאזור החידה בה. אז יוציאו הארבעה את הכומר ממכוניתו, יכבלו אותו ויובילו את מכוניתו לדרך שאינה בשימוש. שם יבצעו את זממם.

בשעות הצהרים עוברת במקום מכונית הכומר. אולם בשל מהירות נסיעתה, אין הארבעה מצליחים לממש את תוכניתם. הם אינם מתייאשים. בדרכם חזרה לירושלים, הם צופים על מכוניתו של הכומר החונה בכפר עטרות. תאריך הביצוע נדחה בשבוע, ל־17 בחודש מרץ.

במהלך אותו שבוע עסוקים הארבעה בהשגת אמצעים לביצוע השוד ובתכנון מדוקדק של המבצע. כהן ונקש גונבים רכב מסוג דודג' באיזור רחוב בר־אילן בירושלים, ושמים אותה באיזור הגבעה הצרפתית. כהן ונקש גם גונבים משאית מסוג פורד מאיזור גבעת שאול ומציבים אותה באיזור מעלה אדומים. מאיר כהן מכין מכשירי קשר השייכים לזכריה, תמ"ק עוזי, מחסניות, אקדח ברטה עם משתיק קול, רימון גאז מדמיע, מיכל גאז מדמיע ומשקפת.

בנוסף משיגים הארבעה לצורך השוד ערכות מוסוות, בגדי צה"ל וכובעים אוזניים.

את כל הציוד הם מעמיסים על מכונית מסוג פורד־טרנזיט השייכת לנחמיה חורירי. בשעות הבוקר של ה־17 במרץ נפגשת החבורה באיזור כביש מעלה האדומים, כדי להעביר את הציוד מרכבו של חורירי למכונית אחרת. כאשר מתגלית תקלה במשאית עולה זכריה על המרצדס שברשותו. חורירי נוהג בפורד טרנזיט ומאיר כהן וויליאם נקש במכונית.

השיירה מגיעה לעיקול באיזור צומת יריחו־עין פשחה. כאן מורידים את הציוד וממתינים לכומר. כעבור זמן משתנה מקום המארב, אך התוכנית אינה יוצאת אל הפועל, מכיוון שמכוניתו של הכומר אינה מגיעה למקום המארב עד סמוך לשעה 13.00. סיור שגרתי של המשטרה שעובר במקום מבחין בחשודים, עוצר אותם ובכך מסכל ביצועו של שוד דרכים מזוין.

נקש עצמו נחקר באותו יום על חלקו בתכנון השוד. הוא מכחיש כל מעורבות או קשר לעניין. ב־31 באותו חודש הוא נחקר שנית ומודה בכל האשמות.

החוקר: מתי ידעת שאתה משתתף בשוד הזה?
נקש: כמה ימים קודם. מאיר כהן הציע לי להצטרף לביצוע השוד.
החוקר: של מי היה הרעיון לבצע את השוד?
נקש: של כולנו.
החוקר: מה הבאת איתך לצורך ביצוע השוד?
נקש: רק תיקים ריקים.
החוקר: האם היית פעם אחרת באותו המקום עם אותם האנשים?
נקש: שבוע לפני כן הייתי עם אותם האנשים, לראות את המקום בדרך ליריחו.
החוקר: מי סיפק לכם את המידע שיש במרצדס הכחול כסף?
נקש: דני זכריה.
החוקר: מי בחר את מקום ביצוע השוד?
נקש: ארבעתנו.

עד עוין

בבית המשפט, כשעלה נקש על דוכן העדים הוא שב והכחיש את מעורבותו בתכנון השוד. בית המשפט הכריז עליו כעד עוין, ועו"ד טוני וייס, פרקליטם של הנאשמים זכריה וחורירי, הטיח בנקש מילים קשות: "מר אתלן, אני רוצה להגיד לך דבר מה. זו זכותי וגם חובתי לעשות זאת ואשתמש במילים חריפות: אתה משקר. כל מילה שאתה אומר כאן היום, כל הגרסאות שלך הן שקר מוחלט."

בא כוח המדינה עו"ד שגיא טען כי "ב־23 במרץ 1985, שבוע לפני שאתה (נקש) נתת את ההודעה, מאיר כהן חתם על הסכם לפיו יהיה עד מדינה. בין השאר הוא ביקש, ומזה אני מסיק שהייתם ידידים, שאתה לא תועמד לדין בגין העסק הזה. (השניים היו בעלים משותפים של מכבסה — נ.ש.), מאיר כהן אמר לך שהוא חתם על הסכם, שמכבסה גם אותך, ושאתה יכול למסור הודעה. לכן מסרת את ההודעה ב־31.3.85". את הדברים הללו הכחיש נקש.

ראש מחלק החקירות של משטרת מרחב ירושלים, רפ"ק אבי כהן, הסביר לבית המשפט מדוע לא הועמדו נקש ומאיר כהן לדין: "ב־23.3.85 חתמתי על הסכם עם מאיר כהן ועם פרקליט מחוז ירושלים במשרד המשפטים, שלפיו התחייב מאיר כהן להיות עד מדינה. לפי ההסכם התחייב מאיר כהן לפעול למעננו בעניינים אחרים. שחררנו אותו, כדי שיוכל לפעול במסגרת הפרשיות האחרות בקרב עבריינים אחרים. את השניים (נקש וכהן — נ.ש.) סברנו או שיש לשחרר, כדי שלא לעורר בקרב העבריינים האחרים, שבקרבם היה מאיר כהן אמור לפעול, חשד בדבר שיתוף פעולה עם המשטרה. שחרור השניים נעשה על ידינו משיקולים מקצועיים ואופרטיביים בלבד, כמוסבר. הפרשיות האחרות שמאיר כהן היה מעורב בהן, ושבהן הסכים לסייע בידי המשטרה, הינן פרשיות חמורות שעניינן פשעים בעלי עניין ציבורי רב". רפ"ק כהן המשיך והסביר מדוע שוחרר נקש: "עשינו את ההסכם אחרי שנוכחנו שמאיר כהן מדבר בכל הפרשיות לגופו של עניין ולא דברים בעלמא".

חתמנו על הסכם כולל, שבו הסכמנו כי נקש לא יועמד לדין בפרשה זו. זה היה אחד מן התנאים שהציב מאיר כהן.

במעמד חתימת ההסכם לא ידענו שנקש דרוש להסגרה לצרפת. הדבר נתברר לנו רק לאחר מעשה.

עניין נוסף מספק קטע אחר, שבו נשאל נקש בדבר מניעי בואו לישראל.

עו"ד וייס: רעיון הציונות לא התגלה לך באופן פתאומי. אתה ברחת מצרפת.
נקש: לא בדיוק.
עו"ד וייס: יש לך משפחה בצרפת. היכן היא כיום?
נקש: בצרפת.
עו"ד וייס: אני אומר לך שאתה ברחת מצרפת.
נקש: לו היית מכיר אותי לא היית מדבר כך.
עו"ד וייס: אבל אם לא היה קורה מה שקרה בצרפת (הרצח שבו היה מעורב נקש — נ. ש) לא היית בא לארץ, נכון או לא נכון?
נקש: לא נכון.

בגזר דינו של השופט צמח מהשבוע שעבר נקבע מפורשות שנקש היה שותף לתכנון שוד הדרכים המזוין, שלא יצא אל הפועל.

הוא לא הועמד לדין בפרשה זו בגלל הסכם עד המדינה שנחתם עם מאיר כהן.

כאמור, כהן התנה את ההסכם בכך שנקש לא יועמד לדין. זכריה נידון לשלוש שנות מאסר בפועל. חורירי ירצה 33 חודשי מאסר.

נקש: שוד דרכים

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

החוק וצינת החורף

חצי תריסר בדואים מפוזרים כיום בין כביש סכנין נצרת בדרום לבין כביש עכו צפת בצפון. הואלד הוא אחד השבטים המהווה פלג של ערב חילף. בני השבט מונים קרוב לאלף תושבים הם מפוזרים צפונית לטבעון בין הר ערנון ואודי אלמלך (עמק המלאך), מרחק של כשני קילומטרים. רוב בתיהם נבנו על אדמות הנמצאות בבעלותם ואשר נקנו מתושבי העיירה שפרעם המצויה מספר קילומטרים בצפון. השטחים סלעיים. אין כביש גישה. אין מפעל לאספקת מי שתיה. אין חשמל. אין שירותים. אבל הבדואים שמאסו בחיי הנדודים רכשו אדמותיהם. הם הקימו צריפים, פחונים ואוהלים. כעבור זמן הגיעו למסקנה כי הגיעה העת לבנית בתי אבן ובטון. שביל העפר הספיק להעברת חומרי בנין, והשטח התחיל להתכסות בישובי קבע. הממשלה סרבה להכיר בישובים הללו, לקבוע להם שטחי בניה, או לאשר רשיונות. הבדואים הבינו מיד מה משמעות הפעלתו של מפקח בניה בשטח. הם הבינו כי בתוך זמן קצר יוזמנו לבתי המשפט וידרשו לשלם קנסות. וכך היו פני הדברים במשך עשרות שנים. הבדווים ידעו כי הקץ לסבלם יגיע כאשר תיאות הממשלה להכיר בישובם. נסיון שכניהם בערב חלף או בשבטים אחרים לימדם כי עונת בחירות מתקרבת היא זמן טוב לזכות בהכרה של משרד הפנים. הם כמעט זכו להכרה כזאת בבחירות האחרונות. עסקני הליכוד הביאו אותם ללשכת שר החקלאות פסח גרופר שהורה מיד לחברם לרשת המים של מקורות. (ובתמורה הצביעו לטובת הליכוד). העבודות הוחלו ולמרבה הצער לא הסתיימו עד לבחירות. שר החקלאות הנוכחי אריה נחמקין הורה להפסיק את העבודה.

לטענת נחמקין העבודה הופסקה לאחר שקיבל מכתב מהממונה על המחוז לשעבר, ישראל קניג. קניג אמר לנחמקין כי החלטת קודמו בתפקיד היתה בלתי חוקית. אסור לחבר לרשת המים הארצית ישוב שאינו מוכר כחוק. מכיון שערב הואלד לא הוכר על ידי שר הפנים, אין לתושביו זכות לקבל מי שתיה נקיים.

העבודה בקו המים נפסקה, אבל תושבי ערב הואלד השיגו מים משכניהם החדשים ביישוב המודרני החדש ההולך וקם מעליהם — נרפית. קו המים של מקורות משמש בינתים רק את הבדואים.

המתיישבים מרים הציעו לישוב החדש

פקחי ועדות הבניה הרחיבו את פעילותם באיזור. הם הגיעו לערב הואלד משני מחוזות — חיפה והצפון. הבטחת ראש הממשלה לשעבר שמעון פרס והשרים יצחק פרץ ועזר ויצמן, כי לא יהרסו מבנים שהוקמו עד סוף שנת 1984 לפני סיום הדיון בממשלה במסקנות ועדה בין משרדית שמונתה לדיון בשאלה, לא הרשימו את הממונה על מחוז חיפה, משה גלזנר.

אבל תוצאות מעשיו של גלזנר גרמו זעזוע. נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, התרגש בראותו עשרות ילדים מנסים להימלט מצינת החורף ולמצוא מסתור בתוך גרוטאות כלי רכב. "זהו אות קלון למדינה שאינה מוצאת דרך לאכיפת החוק כדי למנוע השלכת תינוקות אל הקור".

נחמן רז הגיע לאתר ההריסות מלווה בח"כ עבד אלוהאב דראושה, חבר למפלגת העבודה, ושם פגש בחברי הכנסת הערבים של רק"ח תופיק טובי ותופיק זיאד ובעשרות עסקני ציבור ערבים, כולל ראשי הערים של שפרעם ואום אל פחם וחברי הועד הארצי של הרשויות הערביות.

במקום בקרו גם ראשי "התנועה המתקדמת" שניסו לברר עם הבדואים כיצד ניתן לסייע לנפגעים. הועד הארצי הודיע כי יש בדעתו לפתוח במגבית ארצית לשיקום שבעת הבתים ההרוסים.

כן החליט הועד לבקש את חבר הכנסת דראושה לקבוע פגישה עם ראש הממשלה יצחק שמיר ומ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ועם שר הפנים כדי להשיג מהם התחייבות כי יושם קץ להרס בתים בישובים הערבים נוכח מחדלי התכנון של משרד הפנים המתעלם מקיומם של ישובים ערבים ומצרכיהם של ישובים אחרים.

כדי לרמוז לממשלה כי הציבור הערבי מתיחס ברצינות להרס הבתים בואדי הואלד, החליט הועד הארצי להפגין באתר ההריסות לשם הזדהות וסולידריות. כמאה מכוניות פרטיות השתתפו בהפגנה כשהן נעות בדרך הבוצית מבלי להרתע מהגשם והקור.

כמו כן נקבע מועד להפגנה ליד משכן הכנסת ביום שלישי הקרוב. דראושה נפגש עם השר משה ארנס ויצא מהפגישה בהרגשה כי ארנס לא ידע על הרס הבתים ולכן גם לא הוא שנתן אישור למעשה. לדברי דראושה, ארנס הבטיח כי אין לו כל שאיפה לצאת לעימות עם הציבור הערבי. זאת ועוד, ברצונו להיפגש עם נציגי "הועד הארצי של הרשויות הערביות" במסגרת המרכז לשלטון מקומי. ארנס גם הרגיע את דראושה בהבטיחו כי הוא מתכוון ללכת בעקבות עזר ויצמן, וכי הוא נאמן למגמה להבטיח שויון זכויות לאזרחי המדינה הערבים.

האם מסוגל משה ארנס להרגיע את הציבור הערבי הזועם בשל החלטת משרד הפנים להתעלם מקיום ישובים ערבים כאשר מדובר בשירותים מוניציפליים (פרט להטלת קנסות והרס בתים בטענה של חוקי התכנון והפיקוח)? ד"ר יוסף גינת, יועץ לשר עזר ויצמן, שסיים השבוע את תפקידו במשרד ראש הממשלה וחוזר לעבודתו האקדמית באוניברסיטת חיפה אומר כי החלטת הממונה על מחוז חיפה הציבה מכשול על הדרך ביצוע המלצות הוועדה הבין משרדית לנושא הבניה הבלתי חוקית (ועדת מרקוביץ). הוועדה המליצה כי יש לשכנע את הבדואים בערב הואלד לעבור לישוב מוכר כדי להקים בו את בתיהם. אין ספק כי הרס הבתים שהתסיס את הציבור הערבי יערים מכשולים ויגביר את העוינות ואת אי האמון.

סיבוב מיותר בבית המשפט

אחת השיטות הנהוגות כדי למנוע מגורי אזרחים ערבים והנאתם בהטבות המוענקות לתושבי איזורי הפיתוח, קובעת כי משרד השיכון יתן משכנתא לרכישת דיור בעיירות הפיתוח רק למי ששרתו בכוחות הביטחון. אבראהים חורי, עובד סוציאלי מהמקורבים הערבים למפד"ל הוא תושב נצרת עילית זה למעלה מעשר שנים. הוא נולד למשפחה של כומר נוצרי בכפר קראבה, ועבר לגור בנצרת בגלל עבודתו. כשלא מצא בנצרת דירה הולמת שכר לעצמו דירה בנצרת עילית, השתלב במשמר האזרחי והחליט לרכוש לעצמו דירה, אך נתקל בתקנה הקובעת כי אינו יכול לממש את שאיפתו. בהיותו איש המפד"ל לא מיהר חורי להקים קול זעקה. במשך תקופה ממושכת ניסה לזכות בפרוטקציה. הוא הצליח לגרום לעליזה בגין ז"ל לכתוב מכתב למשרד השיכון ובו ביקשה להיענות לבקשתו של חורי. בקשה זו כמו נוספות שהופנו למשרד השיכון נדחו כולן. פקידים במשרד הציעו לחורי דיור ומשכנתא בנצרת הערבית. הוא התעקש כי זכותו לקבוע את מקום מגוריו על פי בחירתו. העובדה כי לא שרת בצבא, אמר, אינה צריכה להירשם לחובתו כיוון שלא נקרא לשירות צבאי על ידי שר הבטחון. יתרה מזאת, הוא התנדב לשרת במשמר האזרחי מבלי שנדרש לכך ועשה זאת במשך שנים. על כן, טען חורי, הוא זכאי ליהנות מכל הזכויות. אשתקד נדחתה פנייתו לאחראים במשרד השיכון, שנערכה באמצעות עורך דין. הוא החליט לפנות לערכאות. השבוע הצליח בסיבוב הראשון. שופט בית המשפט המחוזי עבד אל רחמאן זועבי קבע בפסק דין הצהרתי כי איש המשמר האזרחי הוא איש ביטחון ובעל סמכויות כשל שוטר ועל כן הוא זכאי ליהנות מהזכויות המוענקות לשוטר. אבראהים חורי יקבל משכנתא וירכוש דירה בנצרת עילית.

פסק דין זה ניתן בשבוע בו חגגה נצרת עילית שלושים שנה להוסדה. מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שהיה אורח הכבוד, ציין את נצרת עילית כדוגמא להתיישבות יהודית ליד ישוב ערבי (במקום הקמת שכונות יהודיות בתוך הערים הערביות), וקבע כי שיטה זאת עדיפה מכיוון שאינה מגבירה את החיכוכים ואינה מעוררת מדנים. אבל המקרה של אבראהים חורי יעיד כי הקמת נצרת עילית בגבולה של נצרת והרעפת טובות הנאה על המתגוררים מעברו האחד של הכביש כאשר מקשים על היושבים מעברו השני של הכביש — כל אלה יוצרים מרירות הרחוקה מלהוסיף על ההבנה בין שני העמים. שמעון פרס ניצל את ביקורו בנצרת עילית כדי לברך את העדה הנוצרית לרגל חג המולד וראש השנה. אבל בתוך קהל המוזמנים לא היה נוצרי אחד פרט לכותב שורות אלה.

השטחים: הפתרון רחוק

קבוצת מומחים התכנסה לדבר על השטחים • רבים מהנוכחים יצאו עם התחושה שההכרה בכיבוש ובסיפוח הזוחל, הופכת לכעין השלמה זוחלת עם התהליך המנטאלי שמלווה את המתרחש בשטח

מאת אודי ניר

מושג המפתח בכנס על מדיניות ישראל בשטחים בשנים הקרובות שהתכנס באחרונה במכון ואן ליר בירושלים היה כמובן הסטאטוס קוו. אותו סטאטוס־קוו שהוא הבסיס למדיניות הישראלית בשטחים: הסטאטוס־קוו, שלדברי החוקר מירון בנבנישתי, "נתפש כסבל משום שניתוח אמיתי של מרכיביו מעורר שאלות ללא פתרון ומסכן את הקונצנזוס היהודי־ציוני". הקונצנזוס, לפחות של המשתתפים בכנס לפני שבועיים, היה שהסטאטוס־קוו, המצב הקיים בשטחים, עתיד להמשך עוד זמן רב. לטוב או לרע. המחלוקת היתה סביב השאלה כיצד לנהוג בשטחים עד שתהיה תזוזה ממשית במישור המדיני, עד אשר תצוץ אפשרות לשנות את הסטאטוס־קוו.

על הסטאטוס־קוו במישור הכלכלי, דיבר פרופסור עמנואל סיוון מהאוניברסיטה העברית. יחסי התלות שבין שתי המערכות הכלכליות, אמר סיוון, הם תולדה של כמה נתונים בסיסיים בהבדלים שבין הכלכלה הישראלית לבין זו של השטחים, ולא הסיבה להם. יחסי תלות התפתחו בלא כוונה מלכתית, אלא בשל הבדלי העוצמות בנתוני היסוד של שתי המערכות הכלכליות, וכבראה דווקא בשל כך התפתח תהליך של אינטגרציה כלכלית שהוא כבר כמעט בלתי־הפיך — כדברי פרופסור סיוון.

כמה מהנתונים שמסר סיוון עשויים להבהיר מה מימדי התלות שבה מדובר. יותר ממאה אלף ערבים מהגדה ועזה מועסקים בישראל, כלכלת השטחים מייצאת לישראל 70% מכלל הייצוא שלה, ומייבאת מישראל בעל 90% מכלל היבוא שלה.

מפעלי תעשייה ישראליים גדולים בתחום המזון והביגוד השתלטו כליל על השוק בשטחים, ואינם מותירים כמעט מרווח התפתחות למפעלים מקומיים בתחום מיתם. בתחום הטכסטיל במיוחד, בולטת התלות הכלכלית ההדדית בין שתי המערכות. מחד גיסא, מפעלי הטכסטיל הישראליים מתבססים על קבלנות משנה זולה של בתי מלאכה בשטחים, ומאידך גיסא, השוק בגדה המערבית וברצועת עזה מובטח לתוצרת של מפעלי הטכסטיל הישראליים.

התהליך היחיד שעליו ניתן להצביע במערכת הכלכלית של השטחים, גורס פרופ' סיוון, הוא של העמקת הסטאטוס־קוו, הזרמת הפיגור היסודי של כלכלת השטחים מול שתי המערכות המפותחות השכנות לה, זו של ישראל וזו של ירדן. והתהליך הזה הוא במפורש תולדת שאיפתן של שתי המדינות — ישראל וירדן — שלא לסכן את המשק שלהן, ולנצל בכל האפשר את השטח שאליו אין הן מחויבות בהתחייבות ריבונית.

תא"ל (מיל.) אריה שלו ממכון דיין באוניברסיטת תל־אביב, דיבר על המצב הקיים במערכת המינהלית ביהודה ובשומרון, שבה כמעט כל ההחלטות החשובות בנוגע לעניינים המהותיים ולעתידם האישי של התושבים, נתונות בידי ישראלים. שלו, שהיה המפקד הצבאי של איזור יהודה ושומרון, התייחס גם למצב הקיים במישור הפוליטי, שאינו צופן בתוכו כל סיכוי לתזוזה קרובה. מסקנתו היא שעל ישראל לחתור להשיג מטרות קצרות־טווח בנסיבות הקיימות, שעיקרן — הרחבה הדרגתית והדירה של סמכויות התושבים בגדה, בהסכמתם, תוך שיתוף פעולה שקט עם ירדן. זאת מתוך הבנה שאוטונומיה אזרחית תאפשר לאש"ף להשתלט על כל הסמכויות שיועברו לידי התושבים.

מהלך כזה, מסביר שלו, הוא בעל משמעות מינהלתית יותר מאשר מדינית־מידית. למעשה, זו המדיניות שנוקטת ממשלת ישראל כיום, המבטאת כעין פתרון זמני למיצער, לנוכח ההכרה בריחוקו של הסדר מדיני.

כמעט תמים דעים עם שלו היה שר הקליטה יעקב צור. אלא שהסטאטוס־קוו, להערכתו, הוא אשלייה אופטית שמאחוריה מתנהלים תהליכים הרי אסון של סיפוח זוחל, תלות כלכלית מתעצמת, איכלוס יהודי גובר בשטחים, התפתחויות חברתיות מדאיגות בקרב הקהילה הפלשתינית בשטחים ובקרב הציבור הישראלי. כדי לבלום את התהליכים הללו מציע השר צור לפתוח את כלכלת השטחים בכיוון עצמאי יותר, להכניס שיפורים במערכת החוק והמשפט באזורים אלה, לצד מצום בהדרגה את סמכויות המינהל האזרחי, לטובת האצלה של סמכויות לתושבי השטחים, ולבלום את תהליך ההתנחלות היהודית בשטחים.

במקביל הוא מציע הידברות עם ירדן ועם תומכיה בשטחים, כדי להכשיר את הקרקע להסדר אפשרי עם ירדן בעתיד.

השר משה ארנס, לעומת צור, אמנם הצהיר בדבריו כי אינו תומך בסיפוח השטחים כיוון שהוא מהווה הפרה בוטה של הסכם קמפ־דייויד, אך מדבריו עולה שתהליך כזה הוא במידה רבה חיובי בעיניו. במישור הבלתי־פורמאלי דומה שארנס תומך למעשה בהחלת נורמות רבות, הנהוגות בטיפול בערביי ישראל, על ערביי השטחים. אלה גם אלה, הוא גורס, הם פלשתינאים. בינתיים על ישראל לנהל מלחמה ללא פשרות בכל גורמי הטרור בשטחים, לחנך לדמוקראטיה ולסובלנות, לשפר את איכות חייהם של ערביי השטחים, ולדאוג להשוואת רמת החיים שלהם לזו שבישראל. "המשך הסטאטוס קוו, אף שהוא רחוק מלהיות פתרון אידיאלי, הוא האלטרנטיבה הריאלית היחידה הטומנת בחובה התקוות לפתרון של שלום בין ישראלים לבין פלשתינאים", התם ארנס את דבריו.

שאלות והערות באו בסיום הדברים מפי הרשויות המוכרות לכל מי שעסק בענייני השטחים, אותה קבוצה מצומצמת של "משתגעים לדבר". בסיומו של ערב העיון יצאו רבים מהנוכחים בתחושה ההולכת ומשתרשת, שההכרה בכיבוש ובהשלכותיו, בסיפוח הזוחל, הופכת אט־אט מהכרה לכעין השלמה זוחלת עם התהליך. תהליך מנטאלי שמלווה את התהליך המתחולל בשטח.

סיוון: יחסי תלות

סופו של סטארסקי

הרס"ר האילתי אלי שטרן, בלש עטור צל"שים של המשטרה, יושב מאחורי סורג ובריח באשמת פריצת כספת

מאת איתן רבין

"נשבעתי לקיים ולבצע את החוק. אינני נותן לאף אחד להיות מחוסן מפני. הפשיעה היא תופעה חברתית אוניברסלית מתמדת. זוהי מחלה חברתית מורכבת. כל עוד קיימים פושעים, החברה חייבת להתגונן. כל חברה בעולם מחוקקת חוק המטיל עונש על מבצע פשע. החברה מתירה את הפעלת החוק בידי המשטרה. אי אפשר לתאר חברה ללא עבריינות ואי אפשר לתאר עבריינים ללא חברה".

דברים אלה אמר רס"ר אלי שטרן, שוטר במשטרת ישראל, בעת שזכה בפרס ותיקי ישראל על הצטיינותו בעבודתו במשטרה.

היום יושב רס"ר שטרן, מטובי הבלשים בארץ, מאחורי סורג ובריח, ונאשם בפריצה לכספת של מלון המלך שלמה באילת ובגניבת 40 אלף דולר שהיו בתוכה.

מעצרו של שטרן היכה בתדהמה את מפקדיו במשטרת ישראל. "פרשה זו הכאיבה לי מאוד. שטרן הוא אחד השוטרים המעולים של מרחב הנגב ונודע במלחמתו העיקשת בעבריינות. מעידתו גרמה לי מפח נפש גדול" — אמר מפקד מרחב הנגב, נצ"מ חיים עיון.

שטרן החל את הקריירה המשטרתית שלו לפני 12 שנה ביחידה הסיורית בתל אביב. ראשית דרכו ביחידה היתה רצופה משימות שנראו בתחילה כבלתי אפשריות לביצוע. כך למשל הוטל עליו כמבחן להתקבלותו ליחידה, לבצע עסקת סמים עם סוחרים מוכרים ולהפילם בפח. המושג של סוכנים משטרתיים מוסווים, עדיין לא היה מוכר במשטרת ישראל. שטרן עלה בסולם הדרגות ביחידה הסיורית. ב־1977 הגיע לראשונה לישראל סם המוות הלבן — ההרואין. סוחר מתל אביב הבריח לארץ חצי ק"ג הרואין מתאילנד. כעבור שבוע, לאחר עבודת מודיעין מאומצת נלכדו בראש פינה כל חברי הרשת כשברשותם הסם. לכידת הסם הצריכה עבודת עיקוב ממושכת וקפדנית. שטרן זכה אז לשבחים. פרשה אחרת אותה פענח שטרן היו ידיות מסטוריות בשוק הכרמל של תל אביב. גם כאן זכה לשבחים.

שוטר מספר אחד

במהלך ארבע השנים בהן שירת ביחידה הסיורית בתל אביב הוא נפצע פעמיים במהלך קרב אלים שניהל עם פורצים שנתפשו בשעת מעשה. ב־1980 הועבר למחלק הבילוש במרחב הנגב כראש צוות בילוש. סיפרו שעד לפני שנתיים ערכו כל העבריינים בבאר שבע מגבית כדי לסלקו מהעיר. מספרים גם שעבריין ותיק מבאר שבע שיצא לגימלאות, מקדיש לשטרן 30 עמודים בספר שהוא כותב על מערכת היחסים בין בלשי המשטרה למשפע. השוטרים במרחב הנגב ראו בשטרן שוטר מספר אחד בארץ. בלש מעולה, מעידתו גרמה לירידת המורל במרחב. לאחר שהצליח להוריד את עקומת הפשיעה בבאר שבע, החליטו מפקדיו לשלוח אותו לאילת בה התעצמה הפשיעה. שטרן זכה ליד חופשית ממפקדיו. הוא ריכז את הבלשים באילת ולחם בהצלחה בפשע. שטרן שהגיע לאילת עטור תהילה, נהג במכונית ב.מ.וו לבנה, והתנהג כמו השוטר סטארסקי מסידרת הטלוויזיה סטרסקי והאץ', נמצא במשך הזמן מפותה על ידי השפע הרב של בתי מלון, התיירות השוודיות ומועדוני הלילה.

עיניו באלה גבר כנראה על האתגר שמצא קודם בעבודת המשטרה. הוא נראה מבלה במועדונים כשהוא מגדיר זאת כעבודת משטרה. מסתבר כי לצד עבודת המשטרה היעילה שעשה באילת, כפי שהוגדרה על ידי מפקדיו, עסק שטרן, לפי החשדות כלפיו, בנסיונות להעשיר את חשבון הבנק שלו. כאן הוא מעד. השבוע הוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי בבאר שבע נגד השוטר שטרן אשר פוטר מהמשטרה ויישפט כאזרח רגיל מהשורה.

טמיעה כפויה

ברומניה לובשת מדיניות ההטמעה הכפויה של מיעוטים לאומיים מימדים ברוטליים יותר ויותר

מאת ואלטראוד באריליי
"לא מנור"

וינה

בתחילת נובמבר פרצו שביתות בכמה ערים בטראנסילווניה, בעקבות הטלת קיצוב נוסף על הלחם והגבלתו ל־300 גרם ליום, ובעקבות ירידה של 40 אחוז במשכורות הפועלים. בתשלובת אוטילאג' גרדי בקלוז', שתפוקתה לא הדביקה את המיכסות שנקבעו בתכנית החומש. שביתות פרצו גם בערים טורדה, בראסוב, טימישוארה וארד, בהן מתגורר חלק גדול מהמיעוט ההונגרי ברומניה. על פי מידע שפורסם ב"עיתונות ההונגרית של טראנסילווניה", פירסום מחתרתי, נעלמו 25 מהשובתים בני המיעוט ההונגרי בקלוז' ואחרים פוטרו, בעיקר בבית החרושת למזון טאבאקופינג באותה עיר. העבודה התחדשה לאחר שסופקו מוצרי מזון לפועלים השובתים.

ברומניה לובשת מדיניות ההטמעה הכפויה של מיעוטים לאומיים מימדים ברוטליים יותר ויותר. לעיתים קרובות לא מקבלים בתי הספר ההונגריים בטראנסילווניה ספרי לימוד בהונגרית, או מורים דוברי הונגרית. אנדרטאות היסטוריות הונגריות הרוסות באזור זה מתנוונות. בבראסוב הוצאו ספרים הונגריים מהספריות העירוניות והושמדו, הקהילה הפרוטסטנטית בעיר נאלצה להיפרד מהארכיונים ההיסטוריים יקרי הערך שלה, שהועברו לבוקרשט. בנוסף לצעדי אפליה ודיכוי אלה, מעורר המחסור במזון, שהופך יותר ויותר לדבר שבשיגרה, תגובות מחאה המתבטאות בגלוי. ב־1 בנובמבר התגלו בקלוז' כרוזים שקראו "למרד נגד משטר צ'אושסקו", דרשו "בשר ולחם" וכללו סיסמאות כגון "הלאה הדיקטטורה של צ'אושסקו".

על אף שדוברים רשמיים בהונגריה משתמשים בנימה מתונה, גוברת דאגתם לגורל אחיהם ברומניה, המונים בין 1.7 עד שני מיליון נפש. בפתיחת הכנס השלישי של הוועידה למען הביטחון ושיתוף הפעולה באירופה, ב־4 בנובמבר בוינה, הדגיש פטר ואריקוני, שר החוץ ההונגרי, את תפקידם החשוב של מיעוטים לאומיים בתור "גשרים" בין מדינות. השר ההונגרי שקיבל את כללי המשחק בין מדינות הגוש המזרחי, לא נקב בשמה של רומניה, אך בחוגי הוועידה מצפים שהונגריה תציב על סדר היום את בעיית המיעוט ההונגרי במדינה זו, כשיתקיימו דיונים בדלתיים סגורות.

כמה מאמרים שפורסמו לאחרונה בעיתונות ההונגרית הרשמית, עוררו את הבעיה בגלוי. ביטאון המפלגה הקומוניסטית ההונגרית אמנם גינה את "ההאשמות בעלות הכוונות המפוקפקות" של האופוזיציה המאשימה את המשטר בבודפשט, שאינו מגן על זכויות המיעוט ההונגרי ברומניה, אך גם דיבר על "עיכובים מדאיגים" ביישום התחייבויות שקיבלה על עצמה רומניה כלפי מיעוטים לאומיים, ועל "חילוקי דעות" בנושא בין בודפשט ובוקרשט. רדיו בודפשט כבר דיבר על תקריות בגבול בין שתי המדינות ועל גרימת סבל להונגרים שרצו לבקר את קרוביהם בהונגריה בתחילת נובמבר. בדרך כלל עליהם להמתין בגבול זה מ־6 עד 12 שעות. הכנסיות הלא קאתוליות בהונגריה פירסמו לפני חג המולד הצהרה משותפת, המביעה "דאגה" לגורל ההונגרים החיים ברומניה. הן דיברו על "מידע שלילי" ועל אירועים "מכאיבים" במדינה שכנה, "הקשורה להונגריה באמצעות היסטוריה חלוקית". הכנסיה הקאתולית ההונגרית שקלה פירסום ברכת שנה חדשה שתתייחס גם היא לבעייה זו.

אפשר שפירסום "ההיסטוריה של טראנסילווניה" בידי צוות היסטוריונים הונגריים בפיקוחו של שר התרבות ההונגרי ישפוך שמן על המדורה. המהדורה הראשונה, כבר פורסמה ב־40 אלף עותקים, ולנוכח העניין האדיר שמעלה הנושא בהונגריה, סביר שתאזל במהירות. נוסף על כך, גם בין בלגרד ובוקרשט מתרקם כעת סכסוך בנושא המיעוטים, הסרבי והקראואטי, שגם הם צפויים לטמיעה כפויה ברומניה.

יום יום בחיפה / נורית כהנא

דברים שאינם זזים

הכרמלית בחיפה לא תחזור לפעולה תקופה ארוכה. ההחלטה על הפסקת פעילותה עומדת בניגוד לתנופה שהסתמנה בשנה האחרונה בעיר: חנוכתם של פרויקטים כמו הרכבל, הטיילת, מרכזי קניות בפנורמה ומגדל הנביאים.

במשך השנה האחרונה הופסקה פעולת הכרמלית פעמים אחדות. ד"ר גוראל האשים את אנשי משרד התחבורה והטכניון בחוסר ידע מקצועי, כשהכריזו כי בהפעלתה יש משום סיכון.

לפני כשבועיים החליטה העירייה להשבית את הכרמלית לצורך שיפוצים. טרם נחתם הסכם עם חברה בינלאומית, מאלה שעימן ניהל ראש העיר משא ומתן, לשיפוץ והרחבת פריסת הכרמלית.

ח"כ אוריאל לין הגיש בשבוע שעבר הצעה דחופה לסדר היום של הכנסת, בנושא סגירת הכרמלית בחיפה. ח"כ לין טוען כי על רקע הירידה ההדרגתית בהשקעות בתחבורה ציבורית, אין הצדקה לסגור כלי תחבורה קיים. לדבריו ניסה לקבל הנמקה לסגירת הכרמלית, ועל פי התרשמותו הסיבה היא ניהולית ולא בטיחותית. סגירת הכרמלית תביא לתוספת שימוש ברכב פרטי בחיפה העמוסה ממילא.

המדרחוב בבוץ

פרויקט יוקרתי נוסף של העירייה אשר משום מה אינו מתקדם כמובטח הוא פרויקט המדרחוב. אין ספק כי לכשיושלם, יהווה מוקד משיכה ביותר לתיירות ובילוי, למעט בעיית החניה. אולם העבודה, שזה חודשים ארוכים מבוססים בעלי החנויות, הקונים ועוברי האורח באבק, וכעת בבוץ, מצביעה על ליקויים בתכנון ותיאום מכלול העבודות הקשורות בהקמת המדרחוב.

נוסף לאי הנוחות שנגרמת לבעלי החנויות, לרעש, לזיהום, חלה ירידה תלולה בהכנסותיהם. עיקם כלה להשלמת הפרויקט. ציבור הקונים בחיפה מדיר את רגליו מגבעות החול, הקרשים והבורות הפזורים בתוואי של מה שהיה פעם רחוב נורדאו. על פי ההערכות המוסמכות, אמור היה פרויקט המדרחוב להסתיים לקראת חנוכה, אולם כעת מדובר על השלמתו לקראת הפסח. הדבר גורם להתמרמרות של בעלי החנויות, הטוענים שלא יוכלו לשאת את המצב הנוכחי תקופה ארוכה.

בבסיס הקמת המדרחוב עמד הרעיון ליצור רצף גאוגרפי תיירותי, מסחרי ותרבותי בין הטכניון הישן — המשמש כעת כמוזיאון מדעי — בצד האחד של רחוב נורדאו, לבין התיאטרון העירוני וגן בנימין בקצהו השני.

מלחמות תרבות

התיאטרון העירוני של חיפה ממשיך להיות יעד להתקפות. בשל הגדלת פעילותו — שחקניו מופיעים ערב ערב בשלושה מוקדים — הגיע הגירעון המצטבר שלו לכדי 600.000 שקל, כאשר ההקצבה הציבורית מגיעה ל־40% מתקציבו. בדיון שנתקיים בישיבתה האחרונה של מועצת העיר על תאטרון חיפה אושרה ההחלטה על כיסוי הגרעון.

מחזיק תיק התרבות והאמנות בעיריית חיפה, עו"ד יונה יהב, מבקש להביא לישיבתה הקרובה של מועצת העיר הצעה, לפיה תורה למועצת המנהלים של התיאטרון העירוני לא להגיש עוד מחזות למועצה לביקורת סרטים ומחזות. עו"ד יהב מבסס את דברי השופט לנדאו בפסק הדין של בג"ץ נגד המועצה לביקורת סרטים ומחזות, בו נאמר: "שלטון הנותן לעצמו את הרשות לקבוע מה טוב לאזרח לדעת, סופו שקובע גם מה טוב לאזרח לחשוב."

לעומתו ביקש סגן ראש העיר, ד"ר אריה לב, להעלות על סדר יומה של ישיבת המועצה העירייה דיון בנושא התיאטרון, והוא מציע לדרוש מן מועצת המנהלים של התיאטרון "להפסיק להציג בפני קהל המבקרים קו אמנותי, שעלול לפגוע או להדיר את מוראל העם".

גוון אחר של מלחמות התרבות בא לידי ביטוי במלחמת עסקני אמנים בעסקני אמנים במסגרת אגודת הציירים והפסלים המקומית. שני פלגים יריבים שנאבקו זה בזה, האחד בראשותו של היו"ר היוצא, הצייר גרשון קניספל (מי ששימש שנים רבות כיועץ אמנותי בעירייה), והשני בראשות הציירת שרה קסטיין. המאבק נסב סביב המשך כהונתו הממושכת של קניספל, על דמותה של אגודת הציירים והפסלים הארצית, בה הוא חבר, על יחס החברה כלפי האמן, ועל שיתוף ציירים פלשתינאים באגודה. בסופו של דבר מצאו עצמם שני ראשי הסיעות הניצות שותפים באותו ועד. קניספל, שדעתו נוחה מכך שהוא בוועד, טען שזו בחירה לשלוש שנים, ואילו יריביו טוענים שזו רק בחירה זמנית לשלושה חודשים.

כאב ראש חיפני

כאב ראש לא קטן נגרם בימים אלה לראש העיר אריה גוראל, בנושא המשך כהונתו של אברהם המאירי, חבר מועצת עיריית חיפה המכהן כיו"ר מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני. המאירי הורשע בפלילים באשמת שיחוד שחקן קבוצה ירידה ל"הפועל חיפה", במטרה להטות משחק. בשבוע שעבר נדחה ערעורו בבית המשפט העליון, אם כי עונשו הומר במאסר על תנאי. בתגובה אמר חבר העירייה, יוסי בר, כי "לומדים את הנושא, היועץ המשפטי לעירייה בוחן את האפשרויות."

אולם המאירי לא שש להתפטר. דובר של שר הפנים יצחק פרץ מסר, כי השר אינו מוסמך לפטר חבר מועצת רשות מקומית אלא בהתערבות היועץ המשפטי. מועצת פועלי חיפה מצידה ניסתה בשבוע הרשעתו של המאירי לשפר את תדמיתו, ודאגה להוציא הודעה לעיתונות בו היא משבחת את תבונתו, סבלנותו וכושר שיפוטו והכבתו בניהול המשא ומתן בנושא הסכמי עבודה במפעל המלט "נשר".

בהקשר לעיסוקיו של המאירי במועצת פועלי חיפה אמר דובר המועצה, כי אין כל חובה בחוק להשעות את המאירי מתפקידיו הבכירים, גם אם סרח.

הכרמלית: מחדל ניהולי או בטיחותי?

יש ביקורת ואין מבקר

הביקורת המופיעה בדו"ח מבקר המדינה האחרון שימשה נושא לתגובותיהם של חברי מועצת העיר, פרופ' יהודית גאות (עינוי) ועו"ד שלמה לבנוני (ליכוד) — לדרוש דיון דחוף בממצאים.

בין היתר העיר המבקר, כי העירייה הפרה הוראות חוק יסודות התקציב של הרשויות המקומיות ברכישת מכוניות ובמתן הטבות לבכירים. כמו כן מאשים הדו"ח את העירייה בתשלום תוספת שכר חריגות לבכירים.

בנושא זה מתנהלות והולכות הטענות נגד גוראל, כי אינו מקפיד על עקרונות המינהל התקין — כמו בנושא בניית בית יד לבנים: מתבצעות עבודות בשטח טרם מוצו ההליכים הפורמליים להשגת רשיונות.

על רקע זה בולטת העובדה, שמזה מספר חודשים מתפקדת עיריית חיפה ללא מבקר. יש להניח שקשה לאתר את האדם המתאים. חבר המועצה עו"ד לבנוני טוען כי המצב בלתי נסבל, וגובל בשערוריה. "אם היינו צריכים הוכחה מוחשית ניצחת לנחיצותו של מבקר בעירייה, בנוסף לדרישות החוק הפורמליות, בא דו"ח מבקר המדינה והוכיח זאת בעליל". גוראל עצמו השקיע מאמצים בחיפושי מבקר, ואף פנה בשעתו אל חברי מועצת העירייה בבקשה שיציעו לו מועמדים מתאימים. אך יש תחושה שאינו מתלהב, בלשון המעטה, מביקורת. נראה כי מבחינתו של גוראל יכולה העירייה להמשיך ולתפקד גם זמן רב ללא מבקר.

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

פרדס שנות ה־2000

טכנולוגיות השקיה חדישות, זנים משופרים של עצי הדר ננסיים עמוסי פרי, יכפילו את תנובת הפרדסים בעתיד

החקלאות היא ענף שמרני, לא רק במדינות כמו הודו או סין, שם עדיין מעובדים שטחים רבים כפי שהיו מעובדים לפני מאות שנים, אלא אף בעולם המערבי.

שיטת עיבוד חדשה, טכנולוגיית השקיה, זנים חדשים — כל אלה נקלטים לאט. החקלאי הממוצע מעדיף שמישהו אחר ייכווה בגן מוצלח לכאורה, שרק בדיעבד יתברר שאין לו ביקוש בשוק (ע"ע עגבניות מונימייקר), או ברכישת ציוד יקר המבטיח השקעות נוספות ואינו מגשים את הציפיות שתלו בו (ע"ע עמודי גידול לתות שדה). נוח לשכנע חקלאי לשתול זן חדש של מלפפונים או לעבור לגידול פרח בצבע חדש, והבדיקה כלל תהיה התשובה, נוכח תגובה כיצד מגיב השוק, או כיצד פועל המיכון. ואם בגידולים חד שנתיים נמצאים בכל זאת החושונים המוכנים להתנסות במשהו חדש — הרי שכאשר מדובר במטעים ובגידול עצים, תהליך קליטתו של זן חדש, או של מערכת מיכון חדשה, אורך בממוצע 10 עד 20 שנה.

ובכל זאת קיימים מי שרוצים ומאיצים לחידוש — אלה הרואים את הסכנה שבשמרנות ואת הצורך החיוני בפיתוח זנים חדשים ומער־כות מיכון השקיה. בישראל הם מרוכזים בעיקר במכון וולקני, שם הם עוסקים במחקר ופיתוח מדעי, מתוך הכרה ששמרנות וקפיאה על השמרים בחקלאות (כמו גם בתעשיה) הם בעצם נסיגה, ומי שלא ידאג להתחדשות עלול למצוא את עצמו מחוץ למשחק, כאשר המתחרים הרבים בשוק יציעו תוצרת איכותית יותר במחיר נמוך יותר.

מסיבות היסטוריות אפשר לומר שתחום החקלאות השמרני ביותר בישראל הוא הפרדסנות. ענף ההדרים מצוי רובו ככולו בידיים פרטיות, שם הקושי בגיוס הון השקעות גדול עוד יותר, והנטיה לשמרנות מתבססת על הצלחה רבת שנים של הפרי הישראלי — ובעיקר תפוח השמוטי — המגודל עדיין באותן שיטות שפותחו בסוף שנות ה־20. ובכל זאת טוענים במכון וולקני, גם הפרדסנות חייבת להשתנות, אם אין מגדלי ההדרים רוצים למצוא עצמם מפגרים אחרי הפיתוח החקלאי בארצות כספרד ומרוקו.

אמת, השמוטי הוא פרי מעולה, אך שיטת העיבוד, ובעיקר הקטיף, מחייבת כוח אדם רב, וכמות הפרי המשובח המתאים לייצוא תחרותי מעמידה את כדאיות הענף (במחירי המים והעבודה של היום) בספק.

הפרדס של שנות ה־2000 כבר קיים. אמנם בהיקף מצומצם בינתיים, אבל הוא קיים ומניב פרי זה שש שנים בחלקה הניסיונית במכון וולקני. ד"ר אורי סלומון, שעסק בעשור האחרון בפיתוחו של הפרדס העתידי, הציג השנה בגאווה את שורות עצי התפוזים הנמוכים תחת עומס הפרי, שנצבעו כתום עז. שורות של עצי תפוז נמוכי קומה, כמעט ננסיים, שהתפוזים על ענפיהם נראים גדולים בכמה מספרים לעומת הענפים.

תהליך הגימוד של עצי התפוז מבוסס בעיקר על הגבלת מערכת השורשים של העץ. חומרים מגמדים — המוכרים מתחום צמחיית בני בעציצים — אינם מאושרים לשימוש בעצי פרי. הגבלת בית השורשים נעשית במעבדה באמצעות עציצי פלאסטיק פשוטים — אך בשטח אין צורך בעציצים. כאן הדאגה לכך מערכת השקיה מתוחכמת, המבוססת על שתי טפטפות בלבד לכל עץ. העץ מקבל מים בשפע — 5 עד 5 השקיות ביממה — אך המים ניתנים רק בקירבת הגזע, והשורשים אינם חורגים מן התחום הקרוב לעץ. התוצאה: נוף העץ מצומצם אף הוא ואינו חורג מגובה של כשני מטרים וקוטר של כ־1.5 מטר.

ההשקיה ממוחשבת ומתחשבת בלחות שבקרקע (באמצעות חיישנים) ובעונת השנה — כאשר בתקופת גידול הענפים והעלים העץ מקבל כמות קטנה יותר של מים, ובתקופת גידול הפרי מועצמת ההשקיה.

למרות התיחכום של מערכת השקיה זו מדובר במערכת זולה: המחשב הוא מחשב "קלאודיו" פשוט, שמחירו כ־180 דולר, משאבת הדישון מחירה דומה ומערכות עזר אחרות מסתכמות בהוצאה של כ־100 דולר נוספים. כל זאת לפרדס ששטחו יכול להגיע עד ל־100 דונם.

התפיסה לפיה חייב הפרדס העתידי להתבסס על עצים קטנים נובעת, לדברי הד"ר סלומון, מהצורך לפשט את תהליכי העיבוד, להתאימו למיכון ולקבל תנובה מירבית של פרי באיכות גבוהה מכל דונם. הפרדסים הוותיקים, שאפלוליותם הרומנטית זיכתה אותם במקום של כבוד בספרות ארץ ישראל, פשוט אינם יעילים כיחידות לייצור תפוזים. העצים הגדולים מניבים פרי רק בסמוך לשכבת המעטפת שלהם, והחלל העצום והמוצל שבתוך אמירי העץ אינו נושא פרי. הקטיף איטי ומצריך שימוש בסולמות ושקי כתף, הגורמים לפגיעה בעץ ובפרי. בסך הכל מקציב הפרדס המסורתי קרקע, מים וכוח אדם לגידול ענפים ועלים שאינם נושאים פרי.

הפרדס העתידי מבוסס על עצי תפוז שאינם מורכבים — והבך מוכים סיכויי העצים שלא להידבק במחלת הטריסטסה הקטלנית. היות והעצים לא מורכבים (בפרדס המסורתי מורכב השמוטי על כנה של חושחש) מתקצר משך הגידול, והעצים הננסיים נושאים פרי — בכמות מסחרית — כעבור שלוש עד ארבע שנים בלבד. הגודל האופטימאלי של העצים מוכתב על ידי הדרישה, לפיה חייבת להיות אפשרות לקטוף לפחות 90 אחוזים מן הפרי ללא כל שימוש בסולם — ומכאן שגובה העצים מגיע ל־2 עד 2.5 מטר.

עצים קטנים פירושם במובן גם יותר עצים לכל דונם פרדס — הפרדס העתידי יכיל כ־120 עצים לכל דונם, לעומת 50 עצים בפרדס [illegible] של היום. בדיקת תנובת הפרי בחלקה הניסיונית במכון וולקני במשך שש שנים העלתה, שתנובת הפרדס העתידי גבוהה פי שתיים מזו של הפרדס הרגיל. "כל עץ ננסי מניב 60 עד 70 ק"ג," מסביר ד"ר סלומון, "והתנובה של פרדס ננסי יגיע 6 עד 7 טון — לעומת 3.5 טון לפרדס רגיל בשיא התנובה שלו."

מידת יעילות הקטיף בפרדס הננסי מרובה, לדברי ד"ר סלומון, שתפוקת הקוטפים היא 180 אחוז, לעומת תפוקתם בפרדס רגיל — ואופיו של הפרדס הננסי מאפשר גם הנהגת מיכון חלקי לקטיף כבר היום. מדובר בעיקר בעגלת איסוף בעלת מרטים בעים, שהקוטפים יניחו עליהם את הפרי במקום לאסוף אותו בשק כתף מכביד, הגורם גם לשפשוף ולפגיעה מיותרת בפרי.

שורות עצי התפוז הננסיים מרווחות מעט, כך שמיכון לטיפול כמו ריסוס וגיזום יוכל לעבור ביניהן בלא הפרעה, ולפעול בהספק ויעילות רבים הרבה מפעולתו בפרדס שעציו גדולים, ומסבכים על המעבר.

היתרונות הרבים של הפרדס הננסי מסתכמים כמובן בתחשיב הכלכלי. על פי חישובים שנערכו במכון וולקני, כדאיותו הכלכלית של הפרדס העתידי אינה מוטלת בספק. גם התחשיב המחמיר ביותר מורה, שפרדס כזה יהיה רווחי לאחר 10 שנים.

תחשיב מחמיר כזה לגבי פרדס רגיל מעלה, אגב, שהוא אינו רווחי כלל.

עיקר המחקר בתחום הפרדסנות של עצים ננסיים מתרכז היום בתפוזי שמוטי — והבחינה של כנות שונות או עצים ללא הרכבה. אך פרדס של עצים ננסיים המניבים כבר לאחר שלוש שנים הוא גם התשובה לדרישה להשתנות ולחדש זנים על פי טעם השוק. כך אפשר יהיה להפוך במהירות זנים משופרים לגידול ייצוא מסחרי, שיגיע לשוק לפני המתחרים ויענה על טעם הקהל לפני שזה יתפוש חידוש אחר. המצאת זנים חדשים ושיפור של זנים קיימים הם עיסוקיו העיקריים של פרופ' פנחס שפיגל, מנהל המחלקה להשבחת עצי פרי במכון וולקני. "תמיד אמרו שהשמוטי ינצח את כולם — אבל מתברר שיש היום ביקוש לזנים חדשים, בעיקר של פרי שיהיה קל לקילוף וחסר גרעינים", אומר פרופ' שפיגל, כשהוא מצביע על צלחות פרי זהוב המונח על השולחן.

יחד עם ד"ר עליזה ורדי, את הצמחים החדשים ומטפח ומרבה אותם, עד שאפשר יהיה להציעם לחקלאים לגידול מסחרי.

לעיתים השינוי המבוקש נוגע רק למועד ההבשלה של הפרי. למשל לגרום למנדרינה לאחר בהבשלה, כדי שתגיע לשוק אחרי שנגמר הפרי מספרד. לעיתים מדובר בפיתוח זן חדש לחלוטין ולעיתים בהשבחה של זן קיים. כך למשל מציג פרופ' שפיגל זן חדש של לימון "יוריקה", השונה מהלימונים המוכרים מזן "יוריקה" בתכונה אחת בלבד: הוא חסר גרעינים לחלוטין! אפשר לסחוט אותו בבטחה מעל קערת הסלט או כוס הלימונדה מבלי שיהיה צורך לדוג ולו גם גרעין אחד. גם פרי המינאולה — תפוד קלמנטינה — טופח בידי פרופ' שפיגל וד"ר ורדי, להפחתת מספר הגרעינים בו.

פרי זה, הנוח לקילוף, בעל טעם מעולה וגודל מבוקש, לא נקלט בשוק כיוון שהיו בו בפשטות יותר מדי גרעינים. 25 עד 30 גרעינים בכל פרי הקשו על אכילתו והמעט חיסלו את גידולו. עכשיו מציג פרופ' שפיגל מינאולה בעלת אותן תכונות טעם, גודל וקליפות — שמספר הגרעינים בה נע בין 0 ל־4 בלבד.

שילוב הזנים החדשים יחד עם טכנולוגיית העצים הננסיים ומערכות ההשקיה והדישון הממוחשבות הוא, להערכת אנשי מכון וולקני, הסיכוי היחיד של ענף הפרדסנות לשוב ולהיות רווחי. פרדסי ה"הייטק" האלה, בהם יגודלו זני הדר חדשים שיניבו כמות כפולה של פרי משובח ומבוקש, הם הדרך שבה תוכל הפרדסנות הישראלית לעבור את שנת 2000 בלא להתמוטט ובלא להישען על קופת המדינה.

ד"ר אורי סלומון, מהמחלקה להדרים במרכז וולקני, בין ענפיו של עץ תפוזים ננסי.

[illegible]

מוסיקה בכל מקום

כמו הרבה פיתוחים אחרים גם זה נעשה במקור עבור תעשיית המטוסים. חברות התעופה התחבטו מזה שני עשורים בבעיית העברת הקול של סרטי הקולנוע או המוסיקה המוקלטת לאוזני הנוסעים. מערכות של אוזניות מקבלות המוזנות בגוסים ירדו מעל הפרק הן בשל מחירן, ועוד יותר מכך, בשל חוטי המוליכים שיצרו הן בעיית משקל והן בעיות של הפרעות אלקטרוסטטיות. הפתרון, המוכר אף הבלתי תביב, היה מערכת של צינורות פלאסטיים שהוליכה תנודות אוויר לאוזניות דמויות סטטוסקופ רפואי. מערכת שלא היטבו את עצמן (ואת חברות התעופה) על הנוסעים.

איכות קול מקורית קמעה וכאבי אוזניים היו הפעלות העיקריות.

לחברות התעופה היה ברור שרוב הנוסעים שהורגל לאיכות הצליל המעולה של מערכות והקטן שמחירן 30 דולר, לא יסכים להמשיך ולסבול את אוזניות הסטטוסקופ הלרועצות. בכל שנוסעים הרבו לעלות למטוס מצוידים בווקמן וקלטות התברר שגם כאשר מוותרת חברת התעופה על הדולר הנגבה במחיר האוזניות אין עליהן קופצים.

פניית חברות התעופה אל יצרני המטוסים הוליכה לפיתוחה של מערכת קול שונה לחלוטין. בלי חוטים, בלי צינורות פלאסטיק. המערכת החדשה מורכבת ממשדר באינפרא אדום (הדומה למשדרים של מכשירי השלטרחוק) המותקן בתקרת תא הנוסעים — ומאוזניות שמותקן בהן מקלט זעיר. איכות הצליל של אוזניות אלה דומה לזו של מכשירי הווקמן, משקלן קל והן אינן לוחצות. המערכת נוסתה במטוסים שנבנו בשנתיים האחרונות בארה"ב ונראה שעד סוף העשור היא תחליף את המערכות הקיימות בכל המטוסים.

אלא שעד שחברות התעופה ברתגות את כדאיות המערכת החדשה הדרוו יצרני האלקטרוניקה הביתית לאמץ אותה לשימוש ביתי. תמורת סכום של 480 דולר (שמכוסח שיורד לכרבע בתוך שנתיים) מציעה חברת שאנהייזר האמריקאית משדר אינפרא אדום המתחבר לשקע האוזניות בכל מערכת קול ומקלט משוכלל הכולל מעגל השתקת רעשים המשולב באוזניות. טווח השידור מוגבל לכמה עשרות מטרים — ומוכתב בעיקר בשל הצורך להימנע מהפרעות הדדיות בין שני שכנים שירכשו את המכשיר ומהסתפקות בעוצמת שידור נמוכה שאינה מצריכה רשיון להפעלת תחנת רדיו.

והטבק מאיר ואיננו בוער

צוות ובו שישה מדענים מאוניברסיטת קליפורניה בסאן דייגו הצליח בראשונה בתולדות ההנדסה הגנטית להרכיב את הגנים הגורמים לייצור האור בגחליליות בייצור חי אחר — במקרה זה בצמח הטבק. שיח הטבק שהושתלה בו התכונה הגנטית של הגחלילית מאיר בחשיכה באור ירוק־צהבהב.

על פי דיווח בשבועון ניו סייאנטיסט ובמאגזין סייאנס אפשר אפילו לצלם את השיח בחשיכה מוחלטת תוך שימוש בזמן חשיפה ארוך. "זוהי הפעם הראשונה שבה מישהו נטל גנים המכתיבים הפקת אור והשתילם בתוך החומר התורשתי המסובך של אורגניזם רב תאי", אמר דונאלד הלינסקי מומחה לגנטיקה מולקולרית.

הייחוד בהשתלה — לבד מהאפקט הזוהר שלה — הוא בכך שהיא יוצרת כלי מחקר רב ערך שיאפשר לבחון כיצד הגנים השונים פועלים באורגניזם מסובך. הגנים המאירים של הגחלילית ישמשו במקרה זה כסמנים בולטים שיחשפו בפני המדענים כיצד פועלת ההנדסה הגנטית בניסויים.

הניו סאינטיסט טוען כי הגנים המאירים הועברו גם לבעלי חיים — אך לדברי העיתון אין קבוצת החוקרים מוכנה לדון בנושא זה לפני פרסום תוצאות המחקרים בעיתונות המדעית. אם אכן הצליחה ההשתלה כזו פירוש הדבר שאפשר יהיה להשתמש בטכניקה זו כדי לעקוב אחר ניסויים גנטיים הן בצמחים והן ביונקים, כולל בני אדם.

בתחום מחקר הביוטכנולוגיה בצמחים, יאפשר הניסוי החדש לסמן בצורה זוהרת גנים שונים כדי לבחון כיצד הם מגיבים בצמחיה שונה לתנאים שונים, כגון משך היממה או מחסור במים — במטרה לזרז את פיתוחם של צמחים עמידים יותר.

החוקרים מאוניברסיטת קליפורניה הוציאו את מוקדם בבידוד של הגן היוצר את ההארה בגחליליות, ובשיכפולו. האנזים של גן זה פועל כקטליזטור בריאקציה המפיקה את האור. החוקרים השתמשו. בבקטריה הגורמת לגידולים בשיחי הטבק כדי להעביר את הגן המאיר אל הצמח עצמו.

24 שעות לאחר שצמח הטבק זוהם בבקטריה הבחינו החוקרים באור כאשר הישקו את השיח בתרכובת המכונה לוציפרין. ההארה נוצרת כאשר האנזים שנוצר על ידי הגן פועל יחד עם הלוציפרין והחומר הכימי אדנוזין־טריפוספט (איי טי פי).

סטנלי פאלקו, מיקרוביולוג מאוניברסיטת סטאנפורד אמר לכתב הניו־סייאנטיסט כי חשיבות המחקר החדש היא בכך "שהוא מאפשר לראות אירועים במהירות ובזול, כאשר באופן רגיל הם היו קשים מאוד להבחנה".

וידאו מקצועי לחובבים

עריכת סרטי וידאו דורשת בדרך כלל ציוד יקר, המצוי באולפני ההפקה ומאפשר לערוך למזג קטעי צילום, לבצע פעלולי תמונה וקול ולהדפיס כתובות. מחירו של המכשור מגיע לכמה עשרות אלפי דולרים. חובבי הצילום בווידאו, שאינם פועלים במסגרת רשתות טלוויזיה, נאלצו עד כה להסתפק בעריכה פשוטה, שעיקרה חיתוך ואירגון מחדש של החומר באמצעות שני מכשירי וידאו, או מכשיר וידאו ומצלמת וידאו. עכשיו נראה, כי גם החובבים יוכלו לערוך את סרטי הווידאו שלהם בצורה מקצועית. בעזרת שני מכשירים חדשים, פרי פיתוח ישראלי, המיוצרים במפעל קרמר אלקטרוניקה בירושלים.

המכשיר הראשון הוא "דפרנס8", שמחירו 500 דולר, מכשיר המתחבר לווידאו ולמחשב אישי, ומאפשר הוספת אפקטים גראפיים וכיתוב לסרטי הווידאו. המכשיר השני, היקר יותר, שמחירו 2,000 דולר, הוא ויר אס 38. זהו המכשיר ליצירת האפקטים "המיוחדים" המאפשר כמעט את כל מגוון הפעלולים החוזרתיים, שאפשר להשיג באולפן וידאו משוכלל.

הפיתוח החדיש ביותר בתחום התעופה מכונה "מטוס כנף "X". פיתוח כלי הטיס החדש, שהוא שילוב של מסוק ומטוס קרב בעל כנף קבועה, מבוצע על ידי חברת סיקורסקי האמריקאית בשיתוף עם נאס"א. מדובר במטוס קרב שיוכל להמריא ולנחות אנכית, ואף לרחף במקום, בעזרת רוטור רחב. בשעת טיסה לפנים הרוטור מקובע ופועל כבנף דמוית איקס המאפשרת מהירות של 0.8 מאך בטיסה אופקית כשהמטוס מונע באמצעות מנוע סילון. בחברת סיקורסקי החלו כבר בבדיקת התכונות האווירודינאמיות של כנף־X כאשר זו מורכבת על גוף הליקופטר. הציור מראה את דמותו של מטוס קרב "כנף־X" בעת טיסה לפנים ברוטור דומם.

(רישום: U.P.P.)

מגנטים חזקים וזולים יותר

מגנטים בעלי עוצמה רבה יותר מבוקשים מזה שנים על ידי התעשיה האלקטרונית — אם לשימוש פרוזאי ברמקולים ואם לשימוש מתוחכם יותר במערכות זיכרון מגנטיות.

עד כה היו חומרים בעלי יכולת קליטה של אנרגיה מגנטית גבוהה יקרים במיוחד ומחירם הגביל את השימוש בהם. החומר המגנטי החדיש הנפוץ ביותר הוא הפאריט — חומר קראמי המבוסס על תחמוצת ברזל (או במלים פשוטות יותר חלודה ללא מבנה גבישי). חומרים אחרים — שיכולת הקליטה המגנטית שלהם הייתה טובה יותר היו יקרים במיוחד — שכן מרכיביהם התבססו על יסודות נדירים ובעיקר על תערובת של קובאלט וסמאריום.

עכשיו מציעה פולארד, חברת בת של קונצרן פיליפס, חומר מגנטי חדש — אר אי אס 270 — שקיבולתו המגנטית גבוהה מעריכת החומרים שבשימוש ומחירו זול בהרבה ומתקרב למחיר הפאריט.

יחידת המדידה של התכונה המגנטית המקובלת בתעשיה האלקטרונית היא המגאגאוס לאורסטד. המגנטים היקרים במיוחד המבוססים על קובאלט־סמאריום מגיעים ל־30 מגאגאוס לאורסטד — החומר החדש שפותח על ידי פולארד מגיע ל־27 מגאגאוס לאורסטד — ומכאן שמו. החומר זול יותר, שכן אינו מכיל קובאלט והוא מבוסס על תערובת של ברזל, בורון וניאודימיום. הניאודימיום הוא אמנם יסוד נדיר (מספר אטומי 60 בטבלת הלאנטנידים) — אך הוא זול בהרבה מהקובאלט ונדיר פחות.

היתרון העיקרי של האר אי אס 270 הוא תחום הטמפרטורות שבו הוא שומר על תכונתו המגנטית — בעוד מגנטים המבוססים על קובאלט־סמאריום שומרים על המגנטיות שלהם עד ל־210 מעלות צלסיוס מאבד הנתך החדש את המגנטיות ב־130 מעלות בלבד. הכימאים של פולארד עמלים עתה על פיתוח נוסף של המגנט החדש כדי שיוכל לעמוד בשימוש בטמפרטורות גבוהות יותר.

זיכרון אופטי למחשב העתיד

שני מדענים ממכון ויקה לפיסיקה שבפקולטה למדעי הטבע באוניברסיטה העברית בירושלים גילו סוג חדש של "אפקט פוטו רפרקטיבי". אפקט זה עשוי לשמש לפיתוח זיכרון־מחשב הולוגראפי, ולהתקני חישוב אופטיים אחרים. היום הזכרונות המאסיביים של מחשבים הם דיסקים או סרטים, שבהם המידע כתוב על גבי משטח של סרט מגנטי. הזיכרון ההולוגראפי יאחסן את המידע בתוך גבישים מיוחדים בצורה הולוגראפית. המידע יוחדר וישלף על־ידי הבזקים של קרן לייזר.

ה"הולוגראמה" של גוף היא תמונה דו או תלת־מימדית המאפשרת לשחזר באופן מלא את הצורה של הגוף המקורי. "אפקט פוטו רפרקטיבי" מאפשר לנו לרשום "הולוגרמה" בתוך גביש.

מאגרי זיכרון הולוגראפיים ניסיים, המושתתים על האפקט הפוטורפרקטיבי כבר נבנו. אולם המידע שאוחסן בזיכרון נמחק בעת הקריאה. זוהי בעיה יסודית, הנובעת מעצם המנגנונים של האפקט הפוטו רפרקטיבי שבו השתמשו.

פרופ' יצחק יעקובי, ממכון ויקה לפיסיקה שבאוניברסיטה העברית, הציע מנגנון חדש לאפקט הזה. השיטה החדשה: נוסקה והודגמה באופן ניסויי על ידי מר אהרון אגרנט בעבודת הדוקטור שלו, שנעשתה בהנחייתו של פרופ' יעקובי. האפקט הפוטורפרקטיבי החדש יעיל כמו האפקט הקלאסי (הקודם), ובנוסף על כך ההולוגראמות שיאוחסנו בתוך הגביש לא יימחקו כאשר המידע נשלף. האפקט החדש פותח אם כן דרך חדשה לשימושו של זיכרון מחשב הולוגראפי.

יש עדיין צורך במחקר ופיתוח נוספים כדי להשיג את המטרה. קבוצת מדענים ממכון ויקה לפיסיקה, בשיתוף עם בית־הספר למדע שימושי וטכנולוגיה שבאוניברסיטה העברית, ממשיכים בעבודה זו.

משרד האוצר
אגף התקציבים

יום עיון לזכר הנופלים

גד בונה ז"ל מיכה גלעד ז"ל
בארי חזק ז"ל עמוס מילר ז"ל

עובדי אגף התקציבים שנפלו במלחמת יום הכיפורים

הנושא: צמיחה כלכלית במשק הישראלי.

יום העיון יתקיים ביום שלישי, ה' בטבת התשמ"ז (6.1.86), במכון טרומן קמפוס הר הצופים האוניברסיטה עברית ירושלים, בין השעות 08.30־14.00.

דברי פתיחה שר האוצר משה נסים.

מרצים: פרופ' מיכאל ברונו, ד"ר עמנואל שרון, מר דוד בועז.

כמו כן יתקיים דיון בהנחיית הממונה על התקציבים אהרון פוגל, ובהשתתפות: ח"כ עדי אמוראי, פרופ' אלחנן הלפמן, מר צבי זמיר ומר יגאל כאנמן.

מכון השלטון המקומי בישראל

ישיבה דחופה של הנהלת המרכז

תתקיים היום, יום ראשון 4.1.87 בשעה 2:00 באולם הישיבות במרכז.

הנושא: הארנונה הכללית לשנת 1987

חברי ההנהלה מתבקשים לעשות כל מאמץ ולהשתתף בישיבה חשובה זו

מיכאל אלמוג
מנהל כללי

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב—יפו
תיק אזרחי 4555/85

בעניין: פירוק דנות חברה להשקעות בע"מ (בפירוק) ("דנות")

הודעה לבעלי עניין בדנות

מפרקי דנות מזמינים בזה את בעלי המניות של החברה וכן כל אדם אחר שיש בידיו מידע על ניהול עסקי דנות למסור להם כל חומר כל חומר או מידע וכל טענה שיש להם בקשר לפעולות עסקיות או ניהוליות שנעשו בדנות עד לפירוקה.

את הפניות יש לערוך בכתב ולשלוח בהקדם האפשרי למשרדו של עו"ד ישראל קנטור בבית אבנר קומה 16, רחוב ז'בוטינסקי 3, רמת־גן, או למשרדו של עו"ד יורם אלרואי ברחוב הירקון 14, תל־אביב.

מפרקי דנות חברה להשקעות בע"מ (בפירוק)
ישראל קנטור, עו"ד יורם אלרואי, עו"ד
גרשון לב, עו"ד יוסף [illegible], רו"ח

האגודה הבינלאומית למדיטציה בישראל

מודיעה לחבריה על הזדמנות חד פעמית לקבלת מביקות מתקדמות של המדיטציה הטרנסנדנטלית

בתל־אביב — ביום א', 4.1.87
ובירושלים — ביום ב', 5.1.87

לפרטים נוספים: 03־295772; 02־864581
המרכז הארצי: רח' יבנה 2, ת"א.

אוניברסיטת תל־אביב

טקס לזכרו של
ארצ'י שרמן ז"ל

ביום ראשון, ג' טבת תשמ"ז, 4.1.87, בשעה 11.45, בבנין שרמן, אולם 02, קרית האוניברסיטה, רמת־אביב

כניסה דרך שער אוסטריה (1)

– הציבור מוזמן –

אוניברסיטת חיפה
החוג לכלכלה

הטכניון — מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול

ההרצאה השנתית לזכרו של
ד"ר יוחנן קומיי ז"ל
אשר נספה במלחמת יום הכיפורים

תתקיים ביום ד', ר' בטבת תשמ"ז, 7.1.87 בשעה 17.00 באולם 610 — בבנין הראשי, אוניברסיטת חיפה.

פרופ' אלחנן הלפמן
מהמחלקה לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב, מנהל מרכז ספיר
ירצה על הנושא:

"מדיניות כלכלית לייצוב המשק: השוואה עם מדינות דרום אמריקה"

לפני ההרצאה יוענק פרס קומיי לסטודנטים מצטיינים בכלכלה

הציבור מוזמן

האוניברסיטה העברית בירושלים
מודיעה בצער רב על פטירתה של
גב' פלורנס דבורסקי
מראשוני שוחריה של האוניברסיטה
אשר הקדישה את חייה למען קידום המדע והתרבות בישראל

הלוויה תצא מחר יום שני ד' בטבת תשמ"ז 5.1.87 בשעה 13.00 מבית הלוויות בסנהדריה להר המנוחות בירושלים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
הנס ריזנפלד

הלוויה תתקיים היום יום ראשון 4.1.87 בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין בחולון
נפגשים ליד השער החדש

אבלים: משפחות: ריזנפלד אלמחלינו וג'בין
ידידיו ומכריו

אנו מודיעים בצער על מותו של
יצחק ויטלס
מראשוני מושב בית שקמים

הלוויה תתקיים היום יום ראשון ג' בטבת תשמ"ז 4.1.87 בשעה 15.00 במושב

המשפחה

לאורנה

כואבים אתך

נטע
אליק
אסנת ומתי
מירב וצאלי
יהודית ומיכה
טלי ורני

בכאב עמוק אנו מודיעים על פטירתה של
ד"ר אוגוסטה מנדל
אלמנת ד"ר זאב מנדל

הלוויה התקיימה ביום ו', 2.1.87 בירושלים

בתה, אולגה קפליוק
חתנה, אמנון
נכדותיה, יעל ודפנה
וכל בני המשפחה

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע
המכון למדעי החיים ע"ש סילברמן
המחלקה לגנטיקה

אבלים על פטירתו של
פרופ' מנשה מרכוס
ומשתתפים בצער המשפחה

הלוויה תצא היום, יום ראשון, ג' בטבת 4.1.87, בשעה 14.30 מבית הלוויות בסנהדריה להר המנוחות בירושלים

אנו מודיעים בצער על פטירתה של
עליזה קופמן
אלמנת אליעזר קופמן ז"ל
ממייסדות הברתנו

חימיקלים קופמן בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

במלאות שלושים לפטירתו של יקירנו
אלכס אורלי ז"ל
נקיים אזכרה וגילוי מצבה

ביום שני ד' בטבת תשמ"ז (5.1.87) בשעה 14.45 בבית העלמין קרית שאול
נפגשים ליד השער

המשפחה

לציפי רוזנצוייג
משתתפים באבלך במות
אמך

החברים לעבודה

למשפחת ביאלר היקרה
אתכם באבלכם במות אבי המשפחה
שלמה ביאלר ז"ל
דיירי בית יפה נוף 3
תל־אביב

קואופרטיב דן
משתתף בצער העובדת
ברכה יפה והמשפחה
על מות האב ז"ל

לחברתנו אולגה
משתתפים בצערך על מות
אמך
מורי החוג לבלשנות
האוניברסיטה העברית

כלכלה ועסקים

צעד חסר תקדים של "לאומי פיא":

תמנה איש קשר בדובק שידווח על דרך תפקודה של החברה

מאת יהודה שרוני

מועצת המנהלים של דובק החליטה בישיבה שלא מן המניין, שהתקיימה ביום ה־18 בדצמבר 86, לאשר את בקשתה של "לאומי פיא", מנהלת קרנות הנאמנות של בנק לאומי, למנות מטעמה איש קשר בדובק. תפקידו של נציג זה יהיה לדווח לבעלי המניות על המתרחש בחברה. החלטת מועצת המנהלים עדיין לא פורסמה ברבים, והודעה על כך גם לא הועברה לבורסה. מאחר ועדיין לא נקבע מי יהיה האיש.

עוד נודע כי איש הקשר יכהן כל עוד מתנהלת חקירה משטרתית כנגד החברה, והוא אמור להגן על האינטרסים של המיעוט. לשם ביצוע נאות של תפקידו, יהיו ספרי החברה פתוחים לעיונו, והוא יהיה רשאי להיות נוכח בישיבות מועצת המנהלים של החברה. איש הקשר אמור למנוע מצב לפיו תנסה הנהלת דובק להשתחרר מסבך החקירה, באמצעות גלגול נטל האחריות על החברה.

ההחלטה על מינויו של איש הקשר התקבלה בפגישה שבה השתתפו נציגי משפחות שגור, פרליטסקי ובירדמן, יחד עם נציגי לאומי פיא. באותה פגישה נדונו הסוגיות האם דובק מנוהלת כיאות, ופועלת להשגת יעדיה, וכן האם החקירה המשטרתית עלולה לפגוע בדרך כלשהי במעמדה של החברה בשוק וברווחיותה.

לאומי פיא מחזיקה ב־16 אחוז ממניות ההצבעה וכ־25 אחוז מהון המניות בדובק.

ממונה על ההגבלים העסקיים חוקר את קרטל יצרני הכוספה

בבית המשפט מתבררת כיום תביעה קודמת של הממונה נגד יצרני השמנים בנושא תיאום מראש של מחיר השמן שנמכר לרשת "קו אופ"

מאת יונתן שרמן

הממונה על הגבלים עסקיים במשרד התעשיה, זאב גלבוע, מנהל בימים אלה חקירה נגד יצרני הכוספה בחשד לתיאום מחירים.

מהחקירה עולה, כי חלק מיצרני הכוספה תיאמו ביניהם את שינוי רמת האשראי על הכוספה הנמכר לארגוני הקניות של הישובים החקלאיים.

הכוספה הינו הפסולת הנותרת מפולי הסויה, לאחר שהשמן מוצה מהם. הכוספה נמכר על ידי יצרני השמנים לחקלאים, המשתמשים בו להאכלת בהמות וכמזון לעופות.

ארבעה משש יצרני השמנים מאורגנים בארגון אחד המשווק יחדיו את הכוספה — אלו שני המפעלים של "כור" — "שמן" ו"עץ הזית" וכן מפעל "יצהר" ו"אוליבקס". שני מפעלי שמן נוספים — "יטת בית" ו"תבליך" משווקים את הכוספה מתוצרתם בצורה עצמאית.

יצוין, כי בבית המשפט מתבררת כיום תביעה קודמת של הממונה על הגבלים עסקיים נגד יצרני השמנים עקב תלונה על תיאום מראש של מחיר השמן שנמכר על ידם לרשת "קו אופ".

גידול במכירות וברווח באקרשטיין

מאת אריה לביא

הרווח של חברת אקרשטיין לייצור אלמנטים בבטון, גדל במחצית הראשונה של השנה שהסתיימה בסוף ספטמבר 86' ב־232 אחוז והגיע ל־934 אלף שקל, לעומת 281 אלף שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

השיפור ברווח נובע מרכישת עסקי החברה המתחרה, המסלול, שנרכשה על ידי אקרשטיין באפריל 1986 וכעת הוא בא לידי ביטוי מלא ברווחות הכספיים. רכישת עסקי המסלול איפשרה לא רק להגדיל את המכירות של החברה אלא גם להעלות מחירים בפועל שכן החברה הפסיקה או צמצמה מתן הנחות חריגות במסגרת התחרות עם החברה המתחרה.

המכירות של החברה גדלו בתקופת הדו"ח ב־133 אחוז והגיעו ל־9.3 מיליון שקל לעומת קצת יותר מארבעה מיליון שקל בתקופה המקבילה.

יוקם מפעל ללבני סיליקט

אקרשטיין הולה בהקמת מפעל ללבני סיליקט בהשקעה של 5.5 מיליון דולר, לאחר שגילתה במבנה שנרכש באזור פרדס חנה ציוד ותכניות להקמת מפעל כזה.

החברה "קנתה" את הרעיון והגיעה להסכם עם חברת דורסטנר הגרמנית לפיו תרכוש ממנה מפעל מושלם ללבני סיליקט שימוקם באשקלון ויתחיל לפעול לקראת סוף 1987.

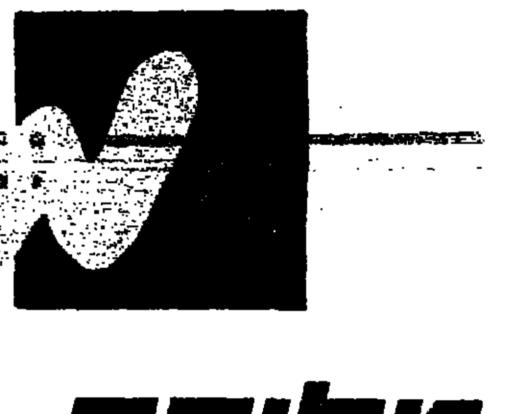

מליסה בע"מ

מרכזים מסחריים — הקמה וניהול

מסי הטלפון החדש שלנו 7511825-6

רמת־גן, ז'בוטינסקי 5 מיקוד 52520

בית הוצאה כתר ירושלים בע"מ

חברה בת של כלל (ישראל) בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח — 1968 כי ביום 31 לדצמבר 1986 פורסם תשקיף בדבר

הנפקה של

2,100,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א של החברה.
המניות הנ"ל מוצעות לציבור בדרך של מכרז במחיר רכישה מינימלי של 1.92 ש"ח (192%) למניה.
מחיר הרכישה למניה כפי שיקבע במכרז עשוי להיות גבוה יותר ממחיר הרכישה המינימלי.
מניות שלא תונפקנה בדרך של מכרז תוצענה לציבור במסגרת שלב ב' (ראה פרק א' לתשקיף).
הנפקה זו הינה הנפקה ראשונה לציבור על ידי החברה.
המניות הרגילות בנות 1 ש"ח המוצעות עפ"י תשקיף זה יהיו החל מתאריך ההנפקה שוות זכויות למניות הרגילות בנות 1 ש"ח הקיימות בהון החברה.
אם לא יתקיים פיזור מינימלי של המניות המוצעות על פי תשקיף זה לא תרשום הבורסה את המניות למסחר.
אם לא יתקיים פיזור נאות של המניות עשויה הבורסה לדחות את פתיחת המסחר במניות או לפעול באופן אחר כמפורט בהנחיות הבורסה (ראה המבוא לתשקיף).
שוויה המאזני המתואם של החברה (הון קרנות ועדפים) ליום 30.6.86 מסתכם בכ־8 מיליון ש"ח. שוויה של החברה אשר שימש בסיס לקביעת מחיר המניות, כאמור לעיל, מסתכם בכ־12 מיליון ש"ח ראה עמ' ד־10 עד ד־12 בתשקיף).
סך כל עמלות החיתום הניהול וההפצה לא יעלה על 7.25% מתמורות ההנפקה.
סכום ההוצאות הקשורות בהנפקה בנוסף לעמלות כאמור מוערך על ידי החברה בכ־100,000 ש"ח.
רשימת החתימות למכרז תפתח ביום 7 בינואר 1987 בשעה 08.30 ותסגר בו ביום בשעה 12.30.
יתרת המניות מהנפקה זו אשר לא תוקצה במכרז מוצעת לציבור בשלב ב' החל מיום 11.1.87 וכלה ביום 20.1.87 במחיר של 1.92 ש"ח למניה.
עותק מהתשקיף והעתק מהיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותק מהתשקיף ניתן להשיג אצל כל אחד מהחותמים המפורטים להלן ואצל בנקים וחברי בורסה אחרים. את הבקשות לרכישת המניות יש להגיש באמצעות בנק דיסקונט לישראל בע"מ, רח' יהודה הלוי 38, תל־אביב וכן באמצעות סניפי בנקים אחרים או סוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
הודעה זו איננה מהווה הזמנה לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

החותמים: ★ בנק דיסקונט לישראל בע"מ) מנהלי קונסורציום החותמים
★ בנק הפועלים בע"מ)
בנק לאומי לישראל בע"מ
בנק כללי לישראל בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ
★ בטוחות ניירות ערך והשקעות בע"מ

תאריך התשקיף: 31.12.1986

★ בעל ענין בחברה

"עלית" — רווחיות מאכזבת

הרווח אינו מצדיק את המחיר הגבוה תמורתו נרכשה השליטה בחברה ע"י קבוצת פרדמן ● נזילות החברה טובה ● מחיקת יתרת ההשקעה ברנות לא זכתה לגילוי נאות

דו"ח על דו"ח / ד"ר דן גבעולי

"עלית" נוסדה ב־1934 על־ידי שבע משפחות, ביניהן משפחות מוסבי'ך ופרומצ'נקו. כאשר היום ובעל המניות העיקרי היה אליהו פרומצ'נקו. במשך שנות השישים והשבעים ניהלו את הקונצרן שהלך והתרחב בני דור המייסדים — אבא פרומצ'נקו ומרק מוסבי'ך. מרק מוסבי'ך הפך ברבות השנים לדמות ציבורית מוכרת הן כנשיא התאחדות התעשיינים, והן בפעילותו העסקית השנויה במחלוקת כיום בקבוצת המשקיעים "רנות".

חלקם של המייסדים בבעלות ירד בעקבות הנפקות לציבור (ב־1973 וב־1977), כאשר ההנפקה הראשונה הפכה את מניות הבעלים (גם אלה שלא נרכשו בבורסה) לרשומות בבורסה, ומכאן לפטורות ממס רווחי הון. "הרגיל" מס זה הביא ל"סתימת הפירצה" ע"י חקיקת סעיף 101 לפקודת מס הכנסה.

כיום נמצאת השליטה המעשית בקונצרן בידי משפחת פרדמן באמצעות חברת 'סוגת', המחזיקה ב־35% ממניות החברה. למשפחת פרדמן הסכמים עם משפחות מושבי'ך, קופילוב וארגס, לפיהם למשפחת פרדמן האופציה לרכוש את מניותיהן בעוד כשנה וחצי, אופציה שתישאר תקפה למשך שנתיים. אם אכן תמומש האופציה, יעבור אחוז האחזקה של משפחת פרדמן על 50%.

קונצרן עלית, המעסיק היום כ־2,800 עובדים ב־14 מפעלים ברחבי הארץ, הינו יצרן המתקים המוביל בארץ. לחברה מיגוון רחב של מוצרים, כאשר הידועים שבהם הם השוקולד, המתקים והקפה. לחברה מערך שיווק מאוד אגרסיבי, המנסה להתאים באופן ניסיונות מתחרים לחדור לתחומים המעשה־מונופוליסטיים (מכירות החברה מהוות למעלה מ־90% מהמכירות המקומיות של קפה נמס, 85% ממכירות השוקולד וכמחצית ממכירות הממתקים). ייצוא החברה בשנים האחרונות יציב למדי, והגיע בשנת 1985/6 ל־16 מיליון דולר. עיקר הייצוא הוא לארצות אירופה.

רווחיות פושרת

שנת 1985/6 הסתיימה ברווח מתואם לאינפלציה של 2.3 מיליון ש"ח. רווח זה מהווה 1.6% מהמכירות המתואמות ו־3.5% מההון המתואם הממוצע במשך שנת 1985/6. רווחיות זו, על אף שהיא מהווה שיפור משמעותי לעומת 1984/5, (שבה ההפסד המתואם היה 1.6 מיליון ש"ח), עדיין רחוקה מלהצדיק את המחיר ששולם בתקופת האחרונות עבור חבילות ממניותיה של החברה (מחיר שהציב ערך חברה של כ־70 מיליון ש"ח).

דו"ח ההנהלה התמציתי למדי, מציין בין הגורמים לרווחיות המתונה את מחיקתה של שארית ההשקעה ברנות (700 אלף ש"ח). הכוונה, יש להניח, היא לסכום המתואם אם כי אין לכך אסמכתא בדו"חות הכספיים — ועל כך בהמשך, את חלקה של החברה בהפסדה של "מערנות" (חברה מסונפת שהפסידה כ־2.1 מיליון ש"ח ומזה 700 אלף ש"ח חלקה של "עלית") וכן את הקפאת המחירים במשך התקופה.

פרט למחיקת ההשקעה ברנות שאר הגורמים המצויינים אינם מהווים חריג במציאות העסקית, ולפיכך מן הראוי לא לבודדם בעת ניתוח הרווחיות לטווח־הארוך. יתר על כן, הקפאת מחירי התוצרת היתה מלווה גם בהקפאת שער הדולר והקפאת השכר, כך שהשפעתה על הרווח עשויה היתה להיות אף חיובית — אם נתחשב בהתחזקות המטבעות האירופיים (שבהן מתקבלות תמורות הייצוא) ובעובדה שעיקר ההתחייבויות לז"א של החברה צמודות לדולר.

רווחי חברות הבת והמסונפות — אכזבה או תולדה של העברות תוך־משפחתיות?

היעדרו של הד"ח רווח והפסד מתואם לא מאפשר ניתוח מלא של הרווחיות. ואולם מתוך הנתונים הספורים המסופקים בדו"ח התמצאות העסקיות המתואם, ניתן ללמוד שעיקר הרווח (1.5 מתוך 2.3 מיליון ש"ח) מקורו בחברת־האם, וזאת למרות חלקה הנמוך של חברת האם במחזור (כ־25% בלבד), כאשר החברות המסונפות "תרומות" הפסד (של 0.5 מיליון ש"ח). המצב ב־1984/5 היה הפוך.

תרומתה של חברת־האם למקורות ההון החוזר ב־1985/6 היתה אף היא מכריעה וכסימן עלייה. חברות־הבת, לעומת זאת, תרמו רק 2.5 מיליון ש"ח מתוך המקורות מפעולה בסך 8.0 מיליון ש"ח. גם כאן מצב העניינים היה שונה לחלוטין ב־1984/5 כאשר חברת־האם גרמה בפעולותיה לדילדול האמצעים.

הדו"חות הכספיים לא מספקים מידע שיאפשר ניתוח הירידה החדה בתרומתן של חברות־הבת לרווחיות ולנזילות. יתכן שחלק מהסבר מצוי בביאור האחרון לדו"חות הכספיים שעניינו "צדדים קשורים". בביאור זה מפורטים, בין השאר, הסכומים שבהם חויבה האם את בנותיה ומסונפותיה בהוצאות מכירה, הנהלה וכלליות. גובה החיובים התוך־משפחתיים האלה אינו נקבע בין "קונה מרצון למוכר מרצון", אלא לפי שיקולים אחרים, ביניהם עשוי להיות שיקול המס. יש עלייה משמעותית בהשתתפות חברות־הבת והמסונפות בהוצאות המכירה של חברת "עלית" האם. השתתפות זו הגיעה ב־1985/6 ל־6 מיליון ש"ח בערכים לא מתואמים (ויש לתמוה על כך שביאור חשוב זה ניתן בערכים נומינליים: היכן רוחו של גילוי־דעת 36 והיכן הגילוי הנאות?). זהו גידול ריאלי לעומת שנה קודמת (שבה הסכום היה 0.9 מיליון ש"ח בלבד), שהשפיע על הקטנת רווחי חברות־הבת והמסונפות על חשבון רווחי האם. אם מעורב כאן שיקול המס, הרי זה עקבי לזה שהניע את חברת־האם להנפיק שטרי הון לבנותיה ולמסונפותיה בסכום של כ־10 מיליון ש"ח במהלך 1985/6. שטרי הון אלה אינם צמודים ואינם נושאים ריבית — ועשויים להיחשב לכן, לצורך מס, כהון בחברת־האם הנבכם מהון בחברות הרוכשות אותם. לפעולה זו הגיון כלכלי, אם לחברות הרוכשות היה ניכוי שלא ניתן לניצול בשעה שלחברת־האם היה תיקוף הון או ניכוי בעל פוטנציאל ניצול רב יותר. כל זאת בתנאי ששלטונות המס לא יערערו עיסקה זו כעיסקה מלאכותית.

נזילות טובה

מצב נזילותה של החברה טובה: היחס השוטף במאזן המאוחד עמד ב־31.3.86 על 1.47 והיחס המהיר על 0.77. במאזני החברה־האם היחסים הם 1.18 ו־0.85 בהתאמה. ההבדל ביחס השוטף נובע בעיקרו מרמות המלאי הגבוהות יחסית בחברת־האם. נזילות הקבוצה אף השתפרה בשנה האחרונה — ההון החוזר גדל ב־6 מיליון ש"ח. חלק מהגידול בהון החוזר נבע כנראה ממימוש חלקי של היערדה לפיצויים. במשך מספר שנים מראה החברה על עודף יעודה לפצויים על פני העתודה: שחיקת השכר בשנה־שנתיים אחרונות אף הגדילה את הפער בין היעודה לעתודה. השנה חל קיטון ביעודה (מעבר לקיטון בעתודה) של מיליון ש"ח.

מגמות בעתיד

חברת "עלית" עוברת עתה תהליך של שינוי — הן בבעלות, הן בהנהלה והן באופיו של הניהול. גם תנאי השוק משתנים בהדרגה: אם כי מעמדה הכמעט מונופולי של הקבוצה בתחום השוקולד והקפה נראה איתן לשנים הקרובות, הרי שבאופק נצים מתחרים המאיימים על מעמד זה. הדבר נכון במיוחד לגבי תחומי הקפה והשוקולד. חברת ברמן, חברה ותיקה בשוק הקפה והקקאו, החלה לאחרונה לייבא מברזיל קפה נמס, באמצעות חברה בת של כור, סולור. בתחום השוקולד נפתחה תחרות מצד "זהר הגליל" מקבוצת כור, המייצרת לפי ידע גרמני. יתרונה "הגדול" של "עלית" הינו ברשת השיווק ומערכת ההפצה האיתנה, שבעבר עמדו בהצלחה מול ניסיונות כניסה לענף. אלא שהפעם האיום הוא מכיוון קונצרן כור, שלקבוצת המזון שבו משקל שיווקי לא־מבוטל. התחרות עלולה לפגוע לא רק בנתח השוק של עלית באותם מוצרים, אלא גם בריווחיות — הן בגלל תחרות מחירים והן בגלל עלית ההוצאות ליחידה (ובמבנה ההוצאות של עלית קיים מרכיב חשוב של יתרון לגודל). יתכן שלפחות בתחום השוקולד תביא התחרות הגוברת לעלייה בהיקף הצריכה הכולל. צריכת השוקולד בארץ (כ־3 ק"ג לנפש בשנה) עדיין נמוכה מזו שבאירופה (כ־7 ק"ג) ובארה"ב (כ־10 ק"ג), דבר המצביע על פוטנציאל גידול בתחום.

העובדה שמשפחת פרדמן משמשת גם כספק תומר־הגלם, עשויה להקטין במידה מסויימת ומוגבלת את העלויות: מאידך קיים החשש של רכישת חו"ג עלית מבעלי השליטה בה, שלא במחיר שוק ובצורה שתקפח את "עלית". מתוך הדו"חות הכספיים אנו למדים על קניית חו"ג מבעל עניין (כנראה סוכר מ"סוגת") בהיקף של 6.1 מיליון ש"ח בערכים נומינליים; בשנת 1984/5 לא היו כלל רכישות חו"ג מבעל ענין. זהו נתון שראוי לעקוב אחריו.

השינויים בבעלות בניהול החברה, הגורמים התחרותיים החדשים בענף, וכן רגישות החברה לשינויים ידועים במדד המחירים, הדולר והמטבעות האירופיים, הופכים את תחזית הרווח לטווח הקצר לקשה. בטווח הארוך תהיה תלויה רווחיותו של הקונצרן ביכולתו השיווקית וביכולת הבעלים החדשים לקצץ משמעותית בהוצאות ההנהלה, ללא פגיעה במערך הניהול. בכל מקרה, נראה ששיעור הגידול בהיקף הפעילות של החברה יהיה נמוך למדי.

פער גדול בין רווח למקורות נזילים

רווחיות אינה נזילות. חברה עשויה להיות רווחית בשנה מסוימת ללא שורמו אליה מקורות נזילים, ולהיפך: חברה יכולה לדווח על הפסד לתקופה, למרות שההון החוזר שלה באותה תקופה גדל דווקא. בטווח הארוך אנו מצפים לקשר הדוק בין הרווחיות לזרימת אמצעים מפעולות. זאת ועוד, קירבה בין הרווח המדווח לסכום האמצעים שנוצרו מפעולות (נתון המופיע בדו"ח על השינויים במצב הכספי), מעידה על "איכות" הרווח. פער גדול בין השניים פירושו שבחישוב הרווח מופיעות, בהיקף ניכר, הוצאות והכנסות חשבונאיות שאינן מתארות זרימה של אמצעים וכגון פחת הפחתות, רווחי הפסדי הון, הפרשות לעתודות וכו'). במצב עניינים זה איכות הרווח מסופקת, שכן להנהלה יכולת לאימפולציה לעיתוך מניפולציה ברווח המדווח.

הפער בחברת "עלית" בין הרווח לבין הרווח מפעולות גדול. הרווח המדווח הינו 2.3 מיליון ש"ח והזרימה מפעולות 8.8 מיליון ש"ח. ההבדל נובע בעיקרו מהפחת הגבוה (5.0 מיליון ש"ח). תופעה זו אופיינית לדו"חות הכספיים המתואמים של חברות תעשייתיות המדווחות בתנאי אינפלציה, שכן הפחת על הרכוש הקבוע — מבנים, ציוד ומכונות — מופיע בדו"ח רווח והפסד בערכו הממודד הגבוה, פירוש הדבר, שמרכיב דומיננטי ביותר ברווח המתואם המדווח אינו אלא אומדן שההנהלה יכולה לשנותו מעת לעת (דרך שינוי באומדן אורך החיים, אומדן ערך הגרט או בהערכה שמאית של הרכוש הקבוע). יתר על כן, אם מחירי החידוש של המבנים הציוד והמכונות עולים בקצב השונה מעליית המדד הכללי, מדידת הרווח המתואם החשבונאי מעוותת את המציאות הכלכלית. ניתוח הרווחות הכספיים של חברות תעשייתיות בישראל מחייב, לפיכך, עיון מעמיק במדיניות ההפחתה שלהן ובעקביותה לאורך זמן, וכן התייחסות לקשר בין התנועות במחירי החידוש הספציפיים לתנועת המדד הכללי. כך למשל, בהתחשב ביציבותם של שערי החליפין ומחיר הבנייה בשנת 1985/6 ובעובדה שרוב הרכוש הקבוע קשור למדדים אלה, סביר להניח שהרווח המדווח של חברת "עלית" ל־1985–6, (שחושב לאחר הפחתת הפחת הצמוד למדד הכללי) — כוטה במידה לאימפולציה כלפי מטה.

מחיקת הפסד ההשקעה ברנות — גילוי לאינאות

מנכסיה של החברה נמחק השנה סכום של 700 אלף ש"ח (מתואם?), שייצג את יתרת ההשקעה בחברת רנות. בהמשך לאופן ההצגה בשנה קודמת, גם השנה אין בדו"חות הכספיים שום זכר למחיקה זו, שבכוונאי השתרבבה לאחד הסעיפים בלי שניתן גילוי לעובדה זו. ניתן לשער שסכום המחיקה הופיע בגריעה במקורות האמצעים בסעיף שנקרא "הקטנה בהשקעות אחרות, נטו". אם כך נעשה הדבר, הרי שהרווח הנקי (הכולל הפסד זה) לא תואם כלל בגין ההפסד כאשר חושב סכום המקורות מפעולות. זהו טיפול חשבונאי לא הולם, לדעתי. מכל מקום, מחיקת ההשקעה ברנות בשנים 1984/5 ו־1985/6, פעולה לא שגרתית עבור קונצרן בענף המזון, מה גם שהיא מייצגת סכומים מהותיים, היתה חייבת בגילוי נאות. מצער הדבר שגילוי כזה לא ניתן.

העורך: נחמיה שטרסלר

קבוצת פרדמן השקיעה 17.8 מ' ד' בהשתלטות על החברה

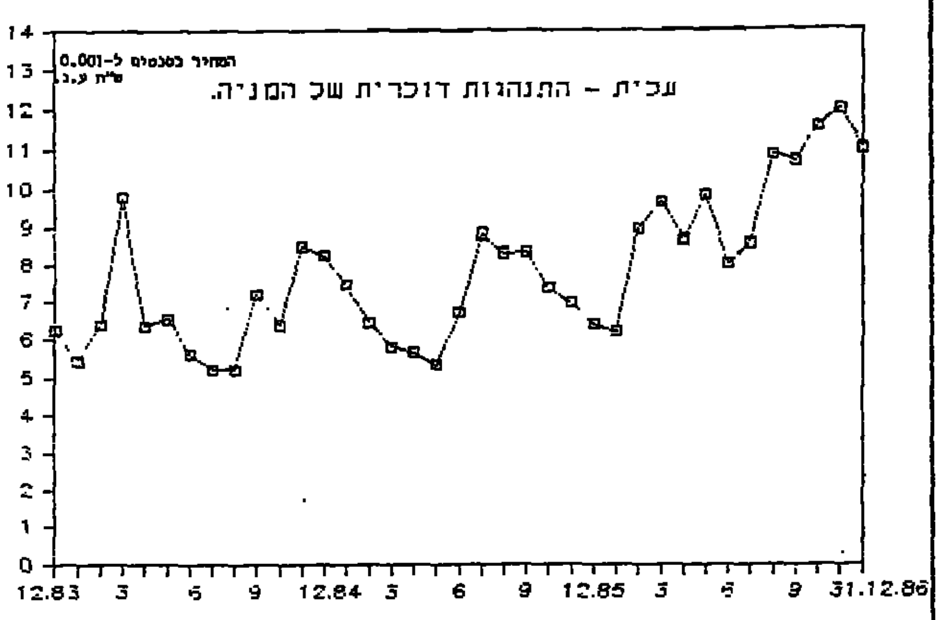

מאת יהודה שרוני

העובדה שהון המניות של חברת עלית מורכב ממניות עם זכויות הצבעה זהות היא שאיפשרה את העברת השליטה בחברה לקבוצת פרדמן, שהחלה לאסוף סחורה בבורסה לקראת סוף 1984, כשמניית החברה נסחרה לפי שווי שוק של 20 מיליון דולר. שווי השוק הנוכחי הכפיל את עצמו ואף למעלה מכך, והמניה נסחרת כיום לפי שווי שוק של 45 מיליון דולר.

תחילה נעשו הרכישות בצורה שקטה באמצעות בנק המזרחי, אך כדי להסוותן, פעלה קבוצת פרדמן גם באמצעות חברות הברוקרים "בטוחה" ו"סהר ני"ע". הרכישות בבורסה ורכישת חבילת מניות מלאומי פיא, הביאה את אחזקתה של קבוצת פרדמן בעלית ל־14 אחוז, בהשקעה כוללת של 6 מיליון דולר.

בסיבוב הרכישות השני, רכשה קבוצת פרדמן 10 אחוז שהוחזקו על ידי שופרסל, ו־10 אחוז שהוחזקו על ידי מפרקי רנות, בהשקעה של 7.8 מיליון דולר. עם רכישת אחזקותיה של משפחת פרומצ'נקו (6.4 אחוז) תמורת 4 מיליון דולר, הפכה קבוצת פרדמן לבעלת השליטה בעלית. בהשקעה כוללת של 17.8 מיליון דולר השיגה 40.4 אחוז מהשליטה.

ביולי 86 מכרה קבוצת פרדמן למשקיע החוץ האמריקאי לודוויג ג'סלסון, 7.5 אחוז מהמניות תמורת 3.3 מיליון דולר. זמן קצר לפני כן נחתם הסכם בין קבוצת פרדמן לבין משפחות מושבי'ך קופילוב וארגס (המחזיקות ב־25 אחוז ממניות החברה), שאיפשר לכל אחד מהצדדים לרכוש את חלקו של השני, לפי שווי חברה של 60 מיליון דולר. אם תממש קבוצת פרדמן את האופציה, תגיע אחזקתה ל־55 אחוז ממניות החברה.

הפעילות הבורסאית במניות עלית מזוהה כיום בעיקר עם קרנות הנאמנות של בנק דיסקונט, ועם חברת הברוקרים "סהר ני"ע" שבאמצעותה פעילים בעלי העניין בחברה. בשבועות האחרונים מורגשת מגמת מכירות מתמשכת מצד סהר ני"ע מה שהביא לשחיקת שערי מניות החברה.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניות החברה עלו מתחילת השנה ממחיר של 6.2 סנט למניה למחיר של 11.03 סנט למניה כיום.

תמצית המאזן המאוחד המתואם 31.3.86

(אלפי ש"ח)

רכוש קבוע	30,763	הון ועודפים	46,626
השקעות בחברות אחרות	9,740	עתודה להשתאות מסים	5,110
מלאי	33,492	התחייבויות לז"א	19,227
חייבים	33,465	התחייבויות שוטפות	49,368
שונות	12,871		
	120,331		120,331

יחסים פיננסיים עיקריים

	1985/6	1984/5
יחס שוטף	1.47	1.30
יחס מהיר	0.77	0.76
מכירות במליוני ש"ח של מרץ 1985	142	151
מזה יצוא	24	25
שיעור הרווח הנקי (הפסד) למכירות	1.6%	(1.1%)
שיעור הרווח הנקי (הפסד) להון עצמי ממוצע	3.5%	(3.7%)
שיעור ההון העצמי לסך הנכסים	39%	35%

דן תיכון: יש לבדוק את עסקת רכישת דיור על ידי בנק הפועלים

מאת יהודה שרוני

יש לפרסם את כל פרטי עסקת רכישת חברת הבנייה "דיור" מסולל בונה על ידי בנק הפועלים, כך תבע בסוף השבוע ח"כ דן תיכון, יו"ר ועדת המשנה לענייני שוק ההון שליד ועדת הכספים.

ח"כ תיכון פנה בסוף השבוע בנושא זה ליו"ר הרשות לניירות ערך אליעזר שילוני וליו"ר דירקטוריון הבורסה חיים שטסל.

ח"כ תיכון מסר ל"הארץ" כי רשויות הפיקוח חייבות להביא לידיעת הציבור מה מחיר ההעברה שנקבע עבור כל אחד מנכסי חברת "דיור", וזאת על מנת למנוע מצב אפשרי של עושק המיעוט.

תיכון מסר כי הוא פנה גם לגליה מאור, המפקחת על הבנקים, וביקש ממנה לבדוק את השפעת העסקה על יציבות הבנק.

לדברי תיכון "דרושה הזרות מרבית בביצוע העסקה, ואסור לחזור על השגיאות שהביאו להתמוטטות בנק פיננטנגר".

מדרשה ללימודי אנגלית
ENGLISH LEARNING CENTER

רחוב לואי מרשל 11 תל־אביב 62668 טל' 03־444914

BUSINESS ENGLISH
למנהלים

ENGLISH FOR LAWYERS	ENGLISH FOR C.P.A.'S

הקורסים יתקיימו בתל־אביב, חיפה וירושלים

פרטים ניתן לקבל טלפונית (לאחר שעות הפעילות במשיבון אלקטרוני; השאר פרטיך, ואנו נתקשר אליך)

הדר חברה לבטוח בע"מ

הודעה על תוצאות הנפקה לציבור

על פי תשקיף מיום 24.12.86, הוצעו לציבור 140,000 כתבי אופציה רשומים על שם (סדרה 2) הניתנים למימוש בכל יום עסקים החל ביום 1.3.87 ועד יום 30.9.90 (כולל) למניות רגילות כך שכל כתב אופציה ימומש ל־5 מניות רגילות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ ולמניה רגילה אחת על שם בת 5 ש"ח ע"נ (כפוף להתאמות).

כתבי האופציה הוצעו לציבור בדרך של מכרז במחיר מינימלי לכתב אופציה של 17.50 ש"ח.

רשימת החתימות נפתחה ביום 31.12.86 ונסגרה בו ביום.

עד לסגירת החתימות, נתקבלו מהציבור 218 בקשות עבור סך כולל של 120,932 כתבי אופציה.

בהתאם לתנאי התשקיף יונפקו כל כתבי האופציה שהוגשו בקשות עבורם במחיר המינימלי דהיינו 17.50 ש"ח לכתב אופציה.

ביום 7.1.87 תיפתח רשימת החתימות בשלב ב' ליתרת כתבי האופציה שלא נמכרו במכרז, דהיינו 19,068 כתבי אופציה, והרשימה תיסגר ביום 14.1.87 או במועד בו תאושרנה הבקשות לרכישת כל כתבי האופציה, לפי המועד המוקדם מביניהם, הכל כמפורט בתשקיף.

מנשה קציר
משנה למנכ"ל, מזכיר

תלושי שכר במהירות המ.ל.ל.

מ.ל.ל. נטו

3 שעות בלבד והשכר ביד!!

מ.ל.ל. עם המרכז הגדול ביותר בישראל לתלושי שכר, מציעה לך היום את החידושים הבלעדיים:
תוכנת מ.ל.ל. נטו לשכר – היחידה המוכרת לתוכנת "אנוש", (תוכנה לנהול כח אדם) ולמערך איסוף שעות ממוכן ומאפשרת הפקת תלושי שכר במרכז המחשבים של מ.ל.ל. תוך 3 שעות. 100,000 תלושי שכר בתעשיה, בחברות מסחריות ובמוסדות ציבור, והם ההוכחה הבדוקה שבמ.ל.ל. – מקבלים יותר עובדים את תלושי השכר שלהם הרבה יותר מהר!
בקש ונשלח אליך את הפרוספקט על תוכנה [illegible]
לפרטים נוספים בא פנה:
מ.ל.ל. אגף השווק ברמת־גן 03־7515511
מ.ל.ל. חיפה 04־528251
מ.ל.ל. ירושלים 02־232221

המוביל הארצי בתעשיית תוכנה ומחשבים

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

ישראלים בכלא התיאלנדי — היכן שריר?

בתוכנית "ערב חדש" (22.12) התראיין הרות לפיד, המקדיש את זמנו לשיקום אסירים. לפיד סיפר על תנאי מאסר מחפירים הנופלים בחלקם של אסירים ישראלים שנידונו למאסר בחו"ל, על פשעים בסחר בסמים. לדוגמה הובא שם סיפורם של ישראלים היושבים בכלא התאילנדי. המדינה אינה עושה מאומה למען אסירים אלה, החיים על פגבת אורז ביום, ללא השגחת רופא.

כל זה מתרחש בעצם הימים שבהם מרעיש שר המשפטים עולמות כדי שלא להסגיר את ויליאם נקש לצרפת, בנימוק שיש סכנה לחייו אם ייכלא בכלא הצרפתי. אם אכן שריר רגיש כל־כך לסבלם של אסירים ישראלים, מדוע אינו עושה תחילה למען אלה שבכלא התאילנדי?

חיים הצורי
אילת־השחר

פארק הירקון בשיני הבולדוזר

לתל־אביב יש פינת חמד המשתרעת על חופי הירקון. לאחר שפותח פארק הירקון פיתחה העירייה גם את האזור הסמוך לצפון תל־אביב עד לשפך הירקון; שתלה שם מדשאות, הקימה את הספורטק ואישרה הקמתם של מועדוני בידור ומסעדות. שטח זה מדרך הטבע צריך להיות מיועד לרווחתם של התושבים והבאים.

הנה באחרונה התנפלו בולדוזרים על אחד האזורים היותר יפים של שפת הירקון ומחוללים שם מהפכות בסדרי בראשית. עוד גן להנאתם של התושבים? עוד בית קפה או מסעדה על שפת המים? עוד מגרש משחקים? חס וחלילה — בונים שם מגרש ללימוד בטיחות בדרכים.

מגרש כזה אפשר להקים בכל אזור בתל־אביב, בלי לגרום שום צרות וסיבוכים לתושבים. אולם אישהו חכם תורן בעירייה החליט למקמו דווקא באותה פינת החמד שלנו.

ואנחנו עוד צוחקים על חלם.

ד"ר מיכאל בר־זהר
תל־אביב

התק"ם: פיננסים וערכים

גדעון לוי ("הארץ", 28.12) מאשים את התק"ם, ששוב התחיל לעסוק בבורסה, בשוק האפור ובעסקאות מפוקפקות, ורכשה את חברת "הראל מחסני ערובה" בכספים שברשותה, מחברת ההשקעות "מגרית", במחיר מפולפל. הוא מוסיף וטוען: "אחר כך שם במועצה, ידברו על ערכים ועל מסרים ועל מותר הקיבוץ, ולממשלה הם הציגו כמובן רשימת תביעות מפורטת ומנומקת".

תק"ם לא התחילה שוב לעסוק בשוק האפור ובבורסה. פשוט, חברת "מגרית" חייבת לתאגידי התק"ם כספים מהעבר, והביטחון לכספים אלה, נתנה בשעתו בין השאר, מניות של "הראל מחסני ערובה", והיות ולא עמדה בהתחייבותה ולא שילמה את יתרת חובה במועד, מימשה תק"ם את הביטחון.

אנחנו בתק"ם נוסיף לדבר שם במועצה על ערכים, ועל מסרים ועל מותר הקיבוץ. אנחנו גם מאמינים וגם פועלים כדרך כלל על פיהם.

שלמה לשם
דובר התק"ם
תל־אביב

קבע — טוב או רע?

בחודש אוגוסט האחרון השתחררתי מצה"ל לאחר שירות קבע של שנתיים, ונרשמתי ללימודים אוניברסיטאיים. התחלתי את לימודי החל משנת לימודים זו — שנת תשמ"ז.

עד לפתיחת שנת הלימודים מצאתי עבודה זמנית ופניתי לשלטונות מס הכנסה לקבלת פטור ממס המגיע לחיילים משוחררים. אמנם קיבלתי פטור, אך פקיד השומה אמר לי: "יש לך מזל — אם היית משתחרר עוד חודש, לא היית זכאי לפטור".

עם פתיחת שנת הלימודים נמסר לי באוניברסיטה כי אפשר לבקש מילגה חודשית מטעם משרד הביטחון הניתנת למשוחררי צה"ל. הגשתי בקשה, ולאחר מספר שבועות קיבלתי את התשובה הבאה: "הואיל ושירתת בקבע במשך שנתיים — אינך זכאי למילגה. אם היית משרת פחות — היית זכאי".

הפרשנות — מיותרת.

אמיר שיפמן
ירושלים

בעיה עם רוקחים

בתגובה לידיעה "לאן הולך הכסף" ("הארץ" 23.12) יש להעיר כי מעולם לא הודענו כי הגדלנו את תקציבינו ב־30 מיליוני שקלים. שנית, אנו מבטיחים להמשיך ולנסות למצוא רוקחים לעבודה בקופת חולים. דבר בלתי אפשרי כפי הנראה, עקב השכר הנמוך־יחסית בקופת חולים.

דוד תגר
דובר קופת חולים
תל אביב

לא שייך לצבא־מנדלבאום

הדברים שייחסה לי יהודית קנולר בכתבתה "צבא מנדלבאום" ("הארץ" 15.12) טעונים תיקונים: אינני רב רפורמי ואינני משתייך לארגון "שוחרי הפשרה" או למסגרת אחרת של מנדלבאום. לא השתתפתי בכינוס בבית ציוני אמריקה. ואת "ההצעות לשיפור" הרבנות וההדרות אפשר לקרוא בספרים שלי ובכתב־העת "שיח מישרים".

פרופ' זאב פלק
האוניברסיטה העברית, ירושלים

ספר חדש / א. שוייצר

סוציאליסט קיסרי

Zwischen den Zeiten (בין הזמנים). ברונו קרייסקי. Siedler (זידלר), 1986. 495 ע'.

"באוטוביוגרפיה יש אנקדוטה לכל דבר; כן, את כל ההיסטוריה שלנו ניתן לפרוט לאנקדוטות."
ברונו קרייסקי.

ישראלים אוהבים לשנוא אותו: ברונו קרייסקי, קאנצלר (ראש ממשלה) לשעבר של אוסטריה רשום באותיות קידוש לבנה, בספר השחור של העם היושב בציון. אך מי שהזדמן לו לקרוא את הכרך הראשון באוטוביוגרפיה שלו, שהמחבר מכתיב אותה כמורינות מ־50 שנות חיים יצטרך, ירצה או ימאן, לגבש לעצמו שיפוט מאוזן יותר. האיש העולה מן הסיפור הינו מציליחן נגרף שאינו נטול אומץ לב, מידה של מקוריות, בלתי־עיונית לחלוטין, ומעל לכל, אדם הקרוב לבריות, אשר החיוך האירוני אינו מש משפתיו. ומכל מקום, רחוק שנה בתכלית מזו של יהודי שהשנאה העצמית החמיצה אותו ואת ראיית עולמו.

אם את תולדות אוסטריה אפשר לספר במעשיות מבדחות כך, על פי קרייסקי, ניתן לספר את תולדות חייו הוא. אוטוביוגרפיות של פוליטיקאים מלאים על פי רוב בדברי הגות, עם או בלי מרכאות, הבאים להצדיק את מעשי הגיבור־המספר, ולהשחיר את מעללי יריביו. בספרו של קרייסקי יש מעט מסוג זה של עיון פוליטי, למעט ההרהורים על נושא הקרוב ללבו עד עצם היום הזה: הפתקציה המבורכת של הקיסרות רבת הלאומים של השושלת ההאבסבורגית.

חסיד מלכות האבסבורג

המפלגה הסוציאל־דמוקרטית של אוסטריה, מפלגת פועלים, שהיתה בשלושים השנים הראשונות של המאה דוגמה ודגם באינטרנציונאל השני, היתה אנטי־האבסבורגית ורפובליקאית, שייחלה להתאחדות לרייך הגרמני. כאן הפתעה הראשונה: הסוציאליסט קרייסקי מעיד על עצמו, כי הוא מעולם לא רצה באיחוד רפובליקאי עם גרמניה, וכי העדיף את המונארכיה ההאבסבורגית, שהיתה מוסדה וגורם מלכד לעמים הרבים והמגוונים שאיכלסו את עמק הדאנובה. המעשיות שהוא מספר על בית המלוכה מלאות חיבה לקיסר הזקן פרנץ יוזף, לקיסרית אליזבת (שאחדים משיריה העניק צציים מובאים בספר, להנאתו הברורה של המחבר) ולדמויות אחרות של הבית המלכותי.

צר לו לקרייסקי, כי המונארכיה התפוררה, לא רק בשל מה שבא במקומה, אלא גם, ובעיקר, בגלל התפוררותה של האחדות הכלכלית והציוויליזאטורית, שירדה לטמיון ב־1918.

קרייסקי אינו שייך למכבדי משפט ההיסטוריה: בעיניו לא כל מה שקרה, כורח היה שיקרה. לדידו, אפשר היה להציל, אם לא את השושלת, הרי לפחות את ממלכתה הבנויה על שותפות גרמנית־סלאבית (בעיקר צ'כית וסלובאקית); גם הוא אינו יודע מה לעשות בהונגרים. והוא מאשים גם את מפלגתו, שאליה יש לו יחס נפשי עמוק, ואת מנהיגיה עם אוטו באואר וקארל רנר העומדים בראשם, בטעות היסטורית בהעדיפם את הזיקה לרפובליקה הגרמנית על המונארכיה הקסומה של בית האבסבורג.

הפתעה אחרת בתולדות חייו של קרייסקי היא כבן, שהגיע בתור יליד משפחה בורגנית אמידה אל מפלגת הפועלים, וליתר דיוק, לאגפה הרדיקלי (הוא קורא לו מהפכני, תואר מפוקפק למדי). הפתעה בתוך ההפתעה היא, כי לא בשל ניכור מבית הוריו וסביבתו הגיע אל הסוציאליסטים. תיאוריו את אביו, אמו, סביו, אחיו ודודיו רוויים באהבה. דיוקן של דור ראשון זה, שהוריו באו מבוהמיה ומורביה (החלק הצ'כי של צ'כוסלובקיה של היום), הלך אל תנועת הפועלים, כנראה משום שחיפש סולידריות מקפת יותר, מעבר לבית המשפחה, שאותה קיווה למצוא, ואכן מצא, במפלגה שבאותה עת סיפקה לכל דורש סולידריות חברית במידה גדושה.

לא מתבייש ביהדותו

חייו של קרייסקי הצעיר היו סעורים אפילו במתוני הזמן הסוער ההוא. הוא ישב בבית הסוהר פעמים: פעם אחרי הכנעת הסוציאלדמוקרטים על ידי האוסטרו־פאשיסטים של דולפוס ב־1934; ופעם אחרי פלישת היטלר לאוסטריה והסיפוח לגרמניה ב־1938. בבתי הסוהר, כמו קודם לכן במפלגה הסוציאליסטית, הוא נפגש עם הרבה יוצאי שכבות חברתיות שונות, שעמם יצר קשרים של הידידות. בתיאוריו על חוויות אלה, שהיסוד האנקדוטי הוא ממאפייניהם הבולטים, עולה מה שאחרים יראו כנייטראליות ערכית, ואחרים כאנושיות טבעית הפורצת קווי תיחום פוליטיים. סוציאלדמוקרטים שנחבשו בכלא, נאצים שהגיעו לשם אחרי רציחת דולפוס, ואוסטרו־פאשיסטים שאותם פגש אחרי הסיפוח, כל אלה הם בני שיח רצויים ונושאים לתיאור נטול פניות אך אוהד ביסודו.

לא כאן המקום לסקור את הדרך העקלקלה בה הגיע לשוודיה (שבה עבר את מלחמת העולם השנייה, ובה נשא, כמו אביו לפניו, אשה מן המעמד הבורגני העשיר). אך יהדותו וכן יחסו אל מום מלידה זה, ראויים גם ראויים להארה. הנה, בספר הכתוב מעל לכל עבור בני ארצו והקהל הגרמני, בולטת ההתייחסות המתמדת למוצאו ולמוצאם היהודי של רבים משותפיו למאורעות. ההתייחסות היא חיובית בעיקרה. קרייסקי יוצא דופן בקרב הבריות בכך, שבניגוד לרובם, היהדות עבורו עוד בעל צביון חיובי (עד כמה שאיש קליל ובעל תחושת עולם בינלאומית זו מסוגל להיות חיובי) ואילו הציונות — ומדינת ישראל — זוכות ליחס שלילי. במקום אחד הוא מדבר על "שגיאת" הנאצים, אך על פי רוב בוקע מתיאוריו תיעוב עמוק למשטר האיומים שחולל את השואה. מבחינת קוראיו המיועדים, הספר מבריר את קרייסקי כיהודי שאינו מסתיר את מוצאו; טיפולו בנושא זה אינו מותיר ספק לגבי השאלה, היכן הוא עומד ביודון.

הכרך הבא, אם יזכה לכתוב אותו — קרייסקי הוא אדם בן 75 חולה מאד, הנזקק לדיאליזה יומית — יעסוק בקרייסקי שר החוץ וקאנצלר. הכרך הנידון הוא סיפור אישי מרתק הכתוב, כפי שאפשר לצפות מליליד וינה, בחן, הומור ולבביות. בידי המחבר עצמו (ולא בידי מי שקרוי מחבר רפאים). ואם אין בספר דבר הבא לשנות את היחס השלילי של ישראלים אל איש המדינה קרייסקי, הרי הוא מקרב ללב אישיות, שעם כל הפרובלמטיות שבה, איננה משוללת כוח משיכה. ומכל מקום, בפרספקטיבה ההיסטורית הראויה לבני עם עתיק יומין, אין לנו במה להתבייש בברונו קרייסקי.

קרייסקי: אין במה להתבייש

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגנת רופאים במקרים דחופים: מד"א בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541533
נהריה 823333
רחובות 08־451353
חדרה 5511111
חולון 803153
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00־8.00; בימי ו' — 15.00־8.00. טלפונים 03־433500, 03־433300.
שירן — שירות רפואי ביתי 24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898. מוקד לילה 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד. שקלים — שירות רפואי לקבו. שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03־5749111 "שקמי" קוד מנוי 222. מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המסכנית) טלפון 294869, 03־285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי הצהרים בתאום טלפוני בלבד: בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00, ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00.
חיפה: רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 04־523־566. שעות הקבלה כל יום בין 20.00־23.00.
ערן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111.
מרכז רפואי באר־יעקב 08־225958.
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה): תל־אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02־245554, חיפה טל' 04־382611.
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים. תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה. להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00. חיפה ונהריה — 229488 מ־20.00־21.00.
מרכז סיוע למבוגרי להין במטם "מקליטר": א' רה 11.00־13.00, ב' ד' 16.00־18.00. טל: 220051. רח' מאמר 13 תל־אביב.

תורנות בתי־חולים

תל אביב: רוקח — (ילדים), איכילוב — (פנימית, כירורגית).
ירושלים: בקור חולים — (כירורגית), הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים, א.א.ג), הדסה ה"צ — (נשים), שערי צדק — (פנימית, אורטופדית).

תורנות בתי־מרקחות

תל אביב: ארלוזורוב ארלוזורוב 76, 230746.
תקוה: קופ"ח מכבי תקומה 56 יפו 835193.
ירושלים: אליסון ישעיהו 10 252553.
חיפה: כהן שאנן הנרקיס 37 255530.
חולון ובת ים: אהרון הסייף 52 889153. קופ"ח עין יהב 2 884854.
רמת גן ורמה: דכוננטסקי 65 7514483.
נתניה: קופ"ח לאמנות סמילנסקי 9 38053.
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271.
הקריות: הרמן מגמת מרחבין קרית מוצקין 715136.
חדרה: קופ"ח כללית רוטשילד 35884.

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אבטבי גבינה. ימים ב' ג' ד' 20.00־17.00. באר־שבע 66 ת"א, טל' 281228. חיפה: ימים א' רד' 16.00־19.00 רח' הפסגה 14 טל' 381520.

מרכזי מידע — אגד

02־528231־2 03־432777 04־549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
08.03 שעת כושר
08.15 תלמוד
08.40 מסך לספרות (יסודי) — עכבר העיר ועכבר הכפר
09.00 השעה שלנו — אבא ארך רגליים (ג)
10.10 אנגלית ד'
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ה' — חיבור שברים
11.15 צרפתית
11.30 גאוגרפיה ה'־ו' — גאנה, מוצרים ראשוניים
12.00 ספרות (תיכון) — כל משל ומשל
12.25 אנגלית ט'
13.00 אנגלית י'
14.00 טלטקסט — חדשות קול ישראל
14.03 שעת כושר
14.15 בלי סודות
14.40 אנגלית
15.00 האוניברסיטה הפתוחה — נשיא ארצות־הברית — כוח רב מדי? תעשיית הצמר ביורקשייר
16.00 רחוב סומסום
16.30 בית־ספר לשוטרים — סדרה
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שיישאר בינינו — עוברים דירה
18.05 לאקי ברמול — מערכון באנימציה
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) עם כוכבים — עם דיוויד בואי
18.45 (ע) חידושים והמצאות — כסף מאשפה (ב)
19.00 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 עד פוס — סיכום שנת הספורט שחלפה
21.00 מבט לחדשות
21.30 שושלת — סדרה
22.20 סוף ציטוט
23.00 בני היל — הקומיקאי הבריטי
23.30 סוף דבר — רעיון לסיום של יום. עם הרב רב ביגון חדשות

ירדן ערוץ 6

18.00 כפר בין הענבים (סדרה)
18.30 קונרין (סדרה היסטורית)
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 לקט שירים
19.30 חדשות בעברית
20.00 חדשות בערבית
20.30 מבצעו (סדרה קומית)
21.10 היחידה למבצעים מיוחדים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 מחזה השבוע

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מעשיות 700
14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
15.00 סרט (ערבית)
16.30 אי המטמון (מצויר) 17.00 הבית המעופף (מצויר)
17.30 ההבטבות עם דרלי מור
18.00 פאנקי (סדרה)
18.30 כפיות של כסף (קומי) 19.00 60 דקות
20.00 עם החכמנות
21.00 סרט: "סאנדרו" עם הרולד סלכם
22.30 מעשיות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 האזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
12.00 אמנים באולפן
13.05 האזנה נינוחה
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 הדיון המוסיקאלי
19.00 מוסיקה קלאסית קלה
20.05 אינטרלוד — רגע מוסיקאלי
20.30 התזמורת הסימפונית
23.00 מחוזי יצירות

רשת א'

12.05 בעקבות הבושם
14.06 לבת ולבן ולכל המתעניין
14.45 התול בשק — ילקוט כל־בו
15.30 עולם המדע
16.05 רדיו־דעה — מאבטוין נוער
17.20 האוניברסיטה המשודרת — "הבלשנות של הטקסט", פרופ' רפאל ניר
18.06 מנחת ערב — הוי דתי ומסורת
18.50 פרקי היום בתנ"ך
19.05 מחשבת ישראל
19.30 שידורים לעולים
22.05 תפוח ועץ — כאשר אבא או אמא עוזבים את הבית

רשת ב'

18.06 מסיבת עיתונאים
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 עם ישראל — עניינים יהודיים בעולם
20.05 אמור בשבוע — ופרקי חזנות ספרדיים
22.05 צימוקים ושקדים — שירים על האם היהודיה
23.05 צלצול שלישי — שבועון לאמנויות

רשת ג'

18.06 מבצר הזמרים הלועזיים
21.05 אורט עתיק — שירים שלא נס ליחם
23.05 הלילה הוא שירים

גל"י צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 משולש — עימות יומי
20.05 חיילים, אנשים צעירים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת — האדם המבונה
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 תחנת הארץ — פזמונים ישראליים
23.55 שיחת חצות — עם העיתונאי בן דרור ימיני
00.05 ציפורי לילה — עם דודו טופז

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הד שירים — פזמונים ישנים
08.05 חגנה
09.05 השיר לא תם — שירים עבריים
10.30 הדיו קל — עברית קלה
11.10 שירים עבריים
11.30 המכללה דעת לכל
13.00 בוזי היומולדות ופזמונים
14.00 בת צחוק — הוי ההומור
15.05 רגעי קסם
16.05 תחנת הארץ — שירים עבריים
17.10 זמן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 שישים עניין
09.05 חתול בסנדלים
10.10 כל צבעי הרשת — בוקר יומי
11.30 סע לשלום
12.10 אלף־אלף ב"ב

רשת ג'

06.05 בוקרה לאשר־להיטים
07.05 שיר בבוקר בבוקר — פזמונים
09.05 מה כבר תשקו
10.05 שבעים פי יודע
11.05 קצה חבינה
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק ביטי תול
14.05 פזמון החזר
15.05 חרוזים, חיים ומחודש
16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 שוקחים עין — בוקר ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 מוקרקב ישראל — אקטואליה
09.05 ארלה בוקר
10.05 הפסקת עשר
11.05 נבון לעכשיו
13.05 אחד אחד פזמונים ישראלים
14.05 דרדר־זמי
15.05 פגישה יומית
16.05 ארבע אחר הצהרים — שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ"אם

20.05 מאבאבא בבסים
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אלנבי — הורה לנשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אישה העיריות לעמאל 5.00, 7.30, 9.45
אסתר — עסקה ללא רחמים 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — הזמנן שלי עם אנדי 11.15 בלילה
בן יהודה — משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אהובי משולד 4.30, 7.15, 9.30
גת — קטיפה כחולה 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — המכבסה היפהפיה שלי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
דיזנגוף 2 — מונה ליזה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
דיזנגוף 3 — זכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.30
דקל — פרנקנשטיין הצעיר 7.15, 9.30
חן — אוצר אמריקה — אהבה במוזרות 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — הטיפה נעימה 5.00, 7.30, 9.45
חן 2 — בודעש אתמול חדום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — תעתועי שומר הסף 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — דונה פלור ושני בעליה 11.00, 2.00, 4.45, 7.05, 9.45
חן 5 — שובו של הנוסע השמיני 11.00, 2.30, 4.45, 7.05, 9.45
לימור — באלבאו מאדרן 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — בבר הגזה 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 2 — הגבל הנורמי 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 3 — מסע אל האושר 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
לב 4 — בעקבות הנבר 2.00, 5.00, 7.30, 9.30
מוזיאון ת"א — "שואה"
מקסים — שתי אצבעות מפידון 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — אהבה בשחקים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — מחיר הסקרם 4.30, 7.15, 9.30
פאר — ג'ינג'ר ופרד 4.30, 7.15, 9.30
פריז — אש מכסב אחר 2.00, 4.00, 12.00, 9.30, 7.15; מתנגנהד 11.30 בלילה
צפון — המשימה 4.30, 6.50, 9.30
שחף — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — כולם נפלו על הראש 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — כל אהבותי 5.00, 7.30, 9.40
תל־אביב — שומר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — המשימה 4.30, 7.00, 9.15
אדיסון־ל — הטיפה נעימה 4.30, 7.15, 9.30
אוריון: אור 1 — ג'נגה איש העם 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — כל אהבותי 4.30, 7.00, 9.00
אור 4 — שתי אצבעות מפידון 4.30, 7.00, 9.00
אור 5 — שבגון של אבא 4.00, הבגע ארגמן 5.30, 8.30
אורגון — עסקה ללא רחמים 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — ממכוזי השרים 4.30, המגם המזהב 6.30, כותרת ראשית 9.00 בבינוי האוכבה — סמר
הבירה — אהובי משולד 4.30, 7.00, 9.15
כפיר — עין לי גוץ לי 4.00, 5.30, חנה ואחיותיה 7.15, 9.15
מיטשל — משפט הנשרים 7.00, 9.15
עדן — שומר ללא חוק 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — היהום מבכוגלי הולם 7.00, 9.15
רון — גיבור מגזע אחר 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — שואה חלק ב' 1.00, שואה חלק א' 6.30

רמת־גן גבעתיים

אלמוגים — המשימה 7.00, 9.40
אורדע — שומר ללא חוק 7.15, 9.30
ארמון — עסקה ללא רחמים 5.00, 7.15, 9.40
הדר — משפט הנשרים 4.30, 7.15, 9.30
לילי — חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
רב גן — רמת גן: גן 1 — הטיפה נעימה 5.00, 7.25, 9.45
גן 2 — תעתועי שומר הסף 5.00, גבר האשה — עשרים שנה אחרי 7.10, 9.40
גן 3 — קטיפה כחולה 5.00, 7.15, 9.40
גן 4 — בודעש אתמול חדום 7.20, 9.40
שבשש — שבט רב התעות 7.15, 9.30

נתניה

מגדיר — שבט רב הבעות 5.00, 7.00, 9.15
שרון — איש הבצמן 5.00, 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — יהוד נגד כולם 8.00
חדר — חנה ואחיותיה 7.00, 9.15
חן — בודעש אתמול היום 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — עין לי גוץ לי 4.30, משפט הנשרים 7.00, 9.30
היכל 2 — אהובי משולד 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — הורה לנשרים 4.30, 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — אהבה בשחקים 7.15, 9.15
חן — שבורון והשים 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — המשימה 4.00, 6.30, 9.00
אורלי — הכבל הנורמי 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — רצם הנבגה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — עסקה ללא רחמים 4.30, 6.45, 9.00
חן — כולם נפלו על הראש 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1 — הורה לנשרים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — אהובי משולד 4.45, 7.15, 9.30
קרן אור — ג'ינג'ר ופרד 4.00, 6.30, 9.00
מאיר — הטיפה נעימה 4.30, 7.00, 9.15
רון — עין לי גוץ לי 4.30, משפט הנשרים 6.45, 9.00
שביט — חנה ואחיותיה 7.00, 9.00
רב גת 1 — כל אהבותי 4.30, 7.00
רב גת 2 — תעתועי שומר הסף 4.30, גבר האשה 7.00, 9.15
אורות — חנה ואחיותיה 7.00, 9.15
בית העם — אהבה בשחקים 7.00, 9.15
היכל — שובו של הנוסע השמיני 7.00
גיבן — עין לי גוץ לי 4.30, גיבור מגזע אחר 7.00, 9.15
סביון — הטיפה נעימה 7.00, 9.15
ספיר — קוד הדעם 7.00, 9.15

חולון

מגדל — הטיפה נעימה 7.15, 9.30
ארמון — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.15, 9.30
סבוי — עין לי גוץ לי 4.30, שומר ללא חוק 7.15, 9.30
רינה — שבט רב התעות 5.00, 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת — המכבסה ושודדי הטוסים 4.00, אלגוריה 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — מונה ליזה 7.00, 9.15
שמל — אהבה בשחקים 7.00, 9.15

הרצליה

הדר — מהדורים במקסה 4.30, מונה ליזה 7.15, 9.30
היכל — עין לי גוץ לי 4.30, משפט הנשרים 7.45, 9.30
תפארת — שתי אצבעות מפידון 4.30, 7.15, 9.15
כלוב הגואל — זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — זאב צעיר 7.00, זכרונות מאפריקה 9.15

בת־ים

אורנים — צרות גדולות בצ'יינה טאון 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — עין לי גוץ לי 4.30, משפט הנשרים 7.15, 9.30

שידורי טלוויזיה מלוקסמבורג

יום א 4.1.1987

13.00 ספורט תנועות ומוסיקה
17.05 מוסיקה בכשותו
18.00 ממגד המכוניות
19.00 טיפול בחיות
19.25 תחזית על התכניות
19.28 קרלבן — סרט
19.53 חדשות
20.05 יום לא רגיל — אופנוע
21.20 תחזית סרטים
21.30 אנשים של השכן — סרט
23.05 ספורט־משחקים המחרוזים
0.25 סיום התכנית

לקליטת תוכניות מאירופה
פנורמה
טל' 3462530 3460850 360799 266303

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre
טל. 02-225187

כתת אמן לזמרים ולמלווים בפסנתר

בהדרכת
מייקל אליאסן (ניו־יורק) MIKAEL ELIASEN
בין 15 ל־23 בינואר 1987 (פרט ל־20.1.87)
13.00—10.00 ו־16.00־14.00
זמרים וסטודנטים לזמרה המבקשים להשתתף פעילה ירשמו במרכז למוסיקה בהקדם האפשרי. חלק מהמשתתפים עשויים להיות מוזמנים לאודיציה לפני מר אליאסן. פסנתרנים המלווים או המעוניינים להשתלם באמנות המלווה והמתרגל (COACH), מתבקשים להירשם במרכז למוסיקה, טל' 02-225187.

* * *

כתת אמן לפסנתרנים

בהדרכת
קלוד פראנק (ניו־יורק) CLAUDE FRANK
בין 25 ל־29 בינואר 1987
10.00 — 14.00
פסנתרנים, מורים וסטודנטים מתקדמים המעוניינים להשתתף מתבקשים להרשם במרכז למוסיקה לא יאוחר מ־18.1.87.

★ ★ ★

מוסיקאים, תלמידים ושוחרי מוסיקה המעוניינים לצפות בשעורים — מוזמנים.
התכנית נתונה לשינויים ללא הודעה מוקדמת.

בית התפוצות
על שם נחום גולדמן

במסגרת המחווה לתיאטרון האידי שמאורגן ע"י התיאטרון הלאומי "הבימה" ובית התפוצות ובהרסות "פולגת" — תשלובת יצרני טכסטיל יוקרנו בבית התפוצות הסרטים הבאים:

"מירלה אפרת" עפ"י מחזה מאת יעקב גורדין ובמרכזו דרמה נוגעת ללב על משפחה הנאבקת בתלאות ומתלות
במאי: יוסף ברנה; שחקנים: ברטה גרסטן, מיכאל רוזנברג
הסרט דובר אידיש
יום ראשון, 4 בינואר 1987, בשעה 19.00

"אידל מיטן פידל" — סיפורה של חבורת זמרים נודדת המופיעה ברחבי פולין. במאי: יוסף גרין; שחקנים: מולי פיקון, מקס בוזיק.
הסרט דובר אידיש ומתורגם לאנגלית
יום שלישי, 6 בינואר 1987, בשעה 19.00

"תור הזהב של השדרה השניה" — הסרט מתעד את תולדות תיאטרון האידיש בניו יורק בתחילת המאה ה־20
הסרט דובר אנגלית ומתורגם לעברית
יום ראשון, 11 בינואר 1987, בשעה 19.00

כרטיסים ניתן להשיג בקופת בית התפוצות: 4.00 ש"ח; לחברי אגודת הידידים 3.00 ש"ח

הארץ ממליץ

תל אביב

המכבסה היפהפיה שלי — (דיזנגוף 1) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטאנית בלונדון, ונוגע בקשר בין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומדיניות.
מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורת עור, נעשית, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס.
ג'ינג'ר ופרד (פאר) — הטלוויזיה כתערובת הסרת טעם של הרשות, פרסומת, סרטים, מופעים קרקסיים, והטפות דתיות, היא נושא סרט זה של פליני. צמד רקדנים מזדקנים (מרצ'לו מסטרויאני וג'ולייטה מאסינה) נפגשים שוב, לאחר שנות פרידה ארוכות, בתכנית טלוויזיה של חג המולד.
זכרונות אהבה מפירנצה (דיזנגוף 3) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הצופה לתקופה האדוארדית באנגליה.

ירושלים

חנה ואחיותיה (כפיר) — ראה שם ת"א
שתי אצבעות מפידון (אור 4) — ראה מקסים ת"א
שואה (תיאטרון ירושלים) — ראה מוזיאון ת"א

חיפה

חנה ואחיותיה (שביט) — ראה שם ת"א
ג'ינג'ר ופרד (קרן אור) — ראה פאר ת"א

תיאטרוני ישראל

הערב יום א' 4.1
תיאטרון הבימה:
ליצנים קטנים: 20.30
השוד הזה: 20.30
הגרגים: כפר מגים ב־21.00
התיאטרון הקאמרי:
קידוש — בצוותא: 20.30
התיאטרון העירוני חיפה:
מולייר — בת' חיפה לסדרה 27
אתה יכול לשרוק עד מחר — האנדי סאליב: 20.30

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
פלורנס קואיוור
מצו־סופרן
בתכנית מיצירות:
טל, מאהלר, רימסקי־קורסקוב
תל־אביב, היכל התרבות
סדרה ז': הערב 4.1.87 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
בתכנית מיצירות:
טל, וילה־לובוס, מוצרט ורימסקי־קורסקוב
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ח': יום ב', 5.1.87

קונצרט למנויים מס' 4
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
בתכנית מיצירות:
רימסקי קורסקוב, וילה־לובוס, מוצרט
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה א': יום ג', 6.1.87

קונצרט למנויים מס' 4
זובין מהטה
מנצח
פלורנס קואיוור
מצו־סופרן
התכנית:
רימסקי קורסקוב: פתיחה "חג הפסחא הרוסי"
מאהלר: שירים על מות ילדים
רימסקי קורסקוב: שחרזאדה
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ב': יום ד', 7.1.87

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
התכנית:
רימסקי קורסקוב: פתיחה "חג הפסחא הרוסי"
וילה לובוס: באכיאנה בראזילארה מס' 5
מוצרט: "אקזולטאטה יובילאטה"
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
סדרה ג': יום ה', 8.1.87

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
התכנית:
טל: סימפוניה מס' 4
וילה לובוס: באכיאנה בראזילארה מס' 5
מוצרט: "אקזולטאטה יובילאטה"
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה א': מוצ"ש, 10.1.87

קונצרט למנויים מס' 4
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
התכנית:
טל: סימפוניה מס' 4
וילה לובוס: באכיאנה בראזילארה מס' 5
מוצרט: "אקזולטאטה יובילאטה"
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ב': יום א', 11.1.87

קונצרט למנויים מס' 4
זובין מהטה
מנצח
פלורנס קואיוור
מצו־סופרן
התכנית:
טל: סימפוניה מס' 4
מאהלר: שירים על מות ילדים
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ג': יום ב', 12.1.87

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
קאתלין באטל
סופרן
התכנית:
טל: סימפוניה מס' 4
וילה לובוס: באכיאנה בראזילארה מס' 5
מוצרט: "אקזולטאטה יובילאטה"
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
תל אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ד': יום ג', 13.1.87

קונצרט למנויים מס' 5
זובין מהטה
מנצח
פלורנס קואיוור
מצו־סופרן
התכנית:
טל: סימפוניה מס' 4
מאהלר: שירים על מות ילדים
פרוקופייב: סימפוניה מס' 5
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ה': יום ד', 14.1.87

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס' 2
זובין מהטה
מנצח
ליאוניד ברובמרג
פסנתרן
התכנית:
רימסקי קורסקוב: פתיחה "חג הפסחא הרוסי"
ליסט: קונצרט לפסנתר מס' 2
רימסקי קורסקוב: שחרזאדה
תל אביב, היכל התרבות
יום ה', 15.1.87 8.30 בערב

מאה להולדת רובינשטיין
סדרת קונצרטים מיוחדים
קונצרט מס' 1
זובין מהטה
מנצח
מאוריציו פוליני
פסנתרן
בתכנית מיצירות בטהובן וברהמס
תל אביב, היכל התרבות
מוצ"ש, 17.1.87 8.30 בערב

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשירותך 24 שעות ביממה
03־38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד